

PUB. OVIDII
NASONIS

Heroidum Epistole,

Unà cum A. Sabini Epistolis tribus
ad totidem Ovidianas responsoriis :

Amorum

De Arte Amandi

De Remedio Amoris

3 Libri

III.

2 Libri

II.

Aliaque quæ sequens pagella indicabit.

GUIDONIS MORILIONI

Argumenta in Epistolas.

LONDINI,

Excidebat B. Griffin pro
Societate Stationariorum, 1686.

EGILVO

His accesserunt ab Ovidio,
ut videtur, ante exilium
confecta.

<i>De Nace</i>	Elegia.
<i>De medicamine faciei.</i>	Elegia.
<i>De Pulice</i>	Elegia.
<i>De Philomela</i>	Elegia.
<i>Fragmentum, sive Somni- um Ovidii.</i>	
<i>Epigrammata Ovidii.</i>	

P. OVIDII NASONI S

Epistolarum Heroidum

LIBER.

In primam Epistolam ARGUMENTUM.

Gracis ad Trojam, cum maximo bellicum apparatu, id Helenam raptum, proficiscuntibus, Ulysses, Lacritis fer Anticlea filium. Penitus nova uoxis detentus amore, infantiam simulant, comitatum negat. Verum tandem fraude viri à Palamede detellata, cum ceteris in Trojanam expeditionem ire coactus est: ubi, quantum & fraude & virtute valeres, ostendit. Tandem pluribus per alios certaminibus, post decennium Trojā eversā, sūm in patriam reditus, cum reliquis Gracorum principibas naves concenteret, ob Leja Minerva indignationem, vestissimis procellis omnes agitati sunt: Inter quos Ulysses acerba tempestatis impulsu, in longissimam, usque decennem, peregrinationem agitatus est. Cum igitur Penelope, Icarii & Polycastes filia, bellonus casta, buxice tam longa mire causam ignoraret, ad illum bene epistolam scripsit: In qua illum multis rationibus in patriam reducere mititur, sic inquiens:

PENELOPE ULYSSE.

HANC tua Penelope lento tibi initit ^{*} Ulyssē:
Nil mihi rescribas; attamen ipse veni.
Troja jacet certè Danais invisa puellis:
Vix Priamus tanti tocaque Troja fuit.

¹ Scil. Uxor.
Vel Tua, i. qua
intus tot prcas
conjugium meum
improbè pene-
tes, & animo &
corpare tua per-
mansi, i. tibi si-
da amica, &c.
² i. Tardie
moram tra-

benti. ^{*} Ulysses ³ i. Tota jaellura, quam Priamus ceterique Troja-
ni acceperunt, non fuit tantū quanti mea, qua te tamdiu marito caream.
Vel Omnes Trojani non fuere tantū valoris & virium, ut se retinerent
nē in patriam redires. (Troja jacet) Atque ideo vereor nē Calypso, vel a-
lia quavis mulier, te laqueis amoris irretitum retineat. Quod ipsa Pe-
nelope hisce verbis inferius innuit,

Hec ego dum stulte meditor, que vestra libido est,
E sic peregrino captus amore potes.

PENELOPE

* i. conanti * i.
Penelopes vi-
dus. ³ Cyc. i.
semper timebam,
cum audiebam
nomen Hectoris,
qui omnium
Trojanorum
fortissimus dice-
batur. Pallidus
autem ponitur
pro Timido,
quoniam ex ti-
more sequitur
pallor. ⁴ *Amphi-*
maebum. Al. Ar-
chilochum. ⁵ i.
Patreolum Me-
narii filium, qui
armis Achillis
indutus, cum
Hector pugnans,
ab eodem con-
fessus occubuit.
⁶ *Scil. suo* ⁷ i.
Sarpedonis Ly-
cii ⁸ Cyc. *Nam*
propter timorem
bonines frigidí
sunt Virg. A.n. 1.
carm. 96 Extem-
plio ~~Ænei~~ sol-
vuntur frigore
membra. Quid
artem dixit, Frigidius glacie, Hyperbole est ⁹ *Scil. Mei, Penelopes.* ¹⁰ *Scil.*
Meo ¹¹ i. *Trojana. Nam priusquam Romani rerum parententur, Graci*
unnes præter se Barbaros appellabant: postea vero, Latinis Gracissq; ex-
ceptis unne dicti sunt Barbari. ¹² *Zangs;* ¹³ i. *Achilles Æaci nepos ex Pe-*
ter *Æact* *si. 13.*

O utinam tunc cùm Lacedæmonia classe petebat,
 Obrutus insanis esset adulter aquis!
 Non ego deserto jacuisse frigida lecto,
 Nec quereret tardos ire relieta dies:
 Nec mihi, ¹ quarenti spatiofam fallere noctem,
 Lassaret ² viduas pendula tela manus.
 Quando ego non timui graviora pericula veris?
 Res est solliciti plena timoris amor.
 In te fingebam violentos Troas iruros:
 Nomine in Hectoreo ³ pallida semper eram.
 Sive quis ⁴ Antilochum narrabat ab Hectore vixum;
 Antilochus nostri causa timoris erat:
 Sive ⁵ Menetiadem saltis cecidisse sub armis;
 Flebam successu posse carere dolos. (stam;
⁶ *Sanguine Tlepolemus* ⁷ *Lytiām tepefecerat ha-*
Tlepolemi letho cura novata mea est.
 Denique quisquis erat castris jugularis Achivis,
     ⁸ *Frigidius glacie peccus* ⁹ *amantis erat.*
 Sed bene consuluit casto Deus aquus amori:
     Versa est in cineres sospite Troja ¹⁰ *viro.*
 Argolici redire duces: altaria fumant:
     Ponitur ad patrios ¹¹ *Barbara præda Deos.*
 Grata ferunt nymphæ pro salvis dona maritis:
     Illi victa suis Troica fata canunt.
 Mirantur justique scenes, trépidæ que puellæ:
     Narrancis conjux penderet ab ore viri.
¹² *Atq; aliquis posita monstrat sera prælia mensa:*
     Pingit & exiguo Pergama tota mero.
 Hic ibat Simois: Hic est Sigeia tellus:
     Hic steterat Priami regia celsa senis:
 Illic ¹³ *Æacides, illic tendebat Ulysses:*
     Hic lacer admissos terruit Hector equos.
 Omnia namque tuo senior te querere misso
     Rettulerat nato Nestor; at ille mihi.

Retrulit & ferro Rhesumque Dolonaque casos :

Utque sit hic somno proditus, ille dolo.

Ausus es, & nimium nimiumque oblite tuorum,

Thracia nocturno tangere castra dolo:

Totque sinu mactare viros, adjutus ab uno :

At bene caurus eras, & memor ante mei.

Usque metu micuere finis, dum vixor amicum

Dictus es Iismarii ille per agmen equis.

Sed mihi quid prodest vestris disjecta lacertis

Ilios, & murus quod fuit ante, solum ;

Si maneo, ¹ qualis Troja durante manebam ;

Virque mihi dempto sine carentus abest ?

Diruta sunt aliis, uni mihi Pergama restant :

² Incola ³ captevo que bove vixor arat.

Jam seges est, ubi Troja fuit : refecandaque falce

Luxuriant ⁴ Phrygio sanguine pinguis humus.

Semifepulta virum curvis feruntur aratris

Ossa : ruinosa occulit herba domos.

Vixor abes : nec scire mihi, que causa morandi,

Aut in quo lateas ferreus orbe, licet.

Quisquis ad haec vertit peregrinam litora puppim,

Ille mihi de te multa rogans abit.

Quamque tibi reddat, si te modò viderit usquam,

Traditur huic digitis charta notata meis.

Nos Pylon, antiqui ⁵ Nestoris arva,

Misimus : incerta est fama remissa Pylo.

Misimus & Sparten : ⁶ Sparte quoque nescia veri,

Quas habitas terras, aut ubi lentes abes ?

Utilius flarent etiam nunc nomen Phoebi :

(Irasco ! votis heu ! levis ipsa meis !)

Scirem ubi pugnares : & tantum bella timerem :

Et mea cum ⁸ multis juncta querela foret.

Quod timeam, ignoro : timeo tamen omnia demens

Et patet in curas area lata meis.

Quacunque ⁹ quor haber, quacunque pericula tellus,

Tam longe causas suspicor esse morae.

Hoc ego dum stulte meditor, que vestra libido est,

Esse peregrino captus amore potes.

Forfitan

¹ i. Vidua &
sine marito.

² i. Graci
Villores, qui post
diratum Trojam
ille habitave-
runt. ³ pro bo-
bus captivis i-
bbibus qui ante
fuerant Trojani-
rum.

⁴ i. Tro-
janorum sangu-
ne illic effusa.

⁵ Gre. i. Terram
Nestoris regna-
tam à patre eis
Neleo. Fuit enim
Pylos urbs in
Messenia, ubi
Neleus pater

Nest. regnauit.

⁶ i. Spartani.
Urbs punitur
pro hominibus
intra habitanti-
bus ⁷ i. incon-
stans & muta-
bilis. ⁸ Scil. aliis
multibus, que
de ip/a cogitat
recentur de ab-
sentia marito-
rum suorum.

Unde sua mea
rulerabilior esset,
nam Misera-
rum societas
solati loco cl.

¹ Impolitas.
² Optatrv
est modi, & sub-
auditur Utin-
nam. ³ scil.
rus, à te derelicto,
& in quo sum
tangam vidua.
⁴ i. paternum
jus quod haberet
in filiam.
⁵ &c. Ordo est
Proci Dulichii, Samiique,
& quos &c.
⁶ i. procreavit.
⁷ i. quas non
minis lacerari
& absumi,
dolesus, quām
si nostra viscera
dilaniarentur.
⁸ i. Telema-
chus. ⁹ Qui e-
rant genere pro-
pinquiiores
mortuorum
claudebant oeu-
los. ¹⁰ i. Hoc i-
dem precantur.
Sunt tamen

Forfican & narras, quām sit tibi rustica conjux :
Quæ tantum lanas non sinit esse ' rudes.
¹¹ Fallar : & hoc crimen tenaces vanescat in auras :
Neve, revertendi liber, abesse velis !
Me pater Icarius ¹² viduo discedere lecto
Cogit, & immensas increpat usque moras.
Increpet usque licet : tua sim, tua dicar oportet :
Penelope conjux semper Ulyssis ero.
Ille tamen pierate mea, precibusque pudicis
Frangitur ; & ¹³ vires temperat ipse suas.
¹⁴ Dulichii, Samiique, & quos ¹⁵ tulit alta Zacynthos,
Turba ruunt in me luxuriosa, procī.
Inque tuā regnant, nullis prohibentibus, aulā :
¹⁶ Viseera nostra, tue dilacerant opes.
Quid tibi Pisandrum, Polibumq; Medontaq; dirum,
Eurimachique avidas, Antinoique manus,
Atq; alios referam ? Quos omnes turpiter absens
Ipse tuo partis sanguine reōus alis.
Inus egens, pecorisque Melanthius autor edendi,
Ultimus accedunt in tua damna pudor.
Tres sumus imbellis numero : sine viribus uxor,
Laertesque senex, Telemachusque puer.
¹⁷ Ille per infidias pene est mihi nuper ademptus,
Dum parat invitis omnibus ire Pylon.
Dii precor hoc jubeant, ut, euntibus ordine fatis,
¹⁸ Ille meos oculos comprimat, ille tuos !
¹⁹ Hoe faciunt custosque boum, longavaque nutrix
Tertius immundus ²⁰ cura fidelis haræ.
Sed neque Laertes, ut qui sit inutilis annis,
²¹ Hostibus in mediis regna tenere potest.

qui bac carminis sic transponenda existimant. Tres sumus imbellis nu-
mero : sine viribus uxor, Laertesque senex, Telemachusque puer.
Sed neq; Laertes, ut qui sic inutilis annis, Hostibus in mediis regna
tenere potest. Nec inimi sunt vires inimicos pellere tectis : Tu potius
venias portus & ara suis. Telemacho veniet (vivat modò) fortior ætas :
Nunc erat auxiliis illa tuenda patris. Hoc faciunt, &c. i. Telemachum
auxiliis suis tuentur, ²² Custos fidelis, ²³ &c. i, inter tot precos.

Telemacho

PHYLIS

5

Telemacho venier (*vivat modò*) fortior ætas :
Nunc erat auxiliis illa tuenda patris.

Nec mibi sunt vires inimicos pellere testis :
Tu cito venias, portus &c. * ara tuis.

Est tibi sitque precor, natus, qui mollibus annis
In patrias artes erudiendas erat.

Respic Laerten, ut jam sua lumina condas :
Extremum fati sustinet ille diem.

Certè ego quæ fueram, te discedente, puella,
Protinus ut redeas, facta videbor anus.

* Aya

In Secundam Epistolam

ARGUMENTUM.

*Demophoon, Thesei &c. Phædra filius, à bello Trojano
in patriam rediens, maris tempestatibus in Thraciam
delatus, à Phyllide Lycurzi &c. Crustumena filia, qua
tunc Thracia imperabat, hospitio &c. ledo benignè suscep-
tus est : & cum aliquandiu cum illa fuisset, auditâ mor-
te Mnesthei, qui post ejellum ex urbe Arbenarum patrem
Thesea, imperium occupaverat, regni cupidine captus,
Phyllidi fide datâ, se intra mensem redditurum, fingens
se ad res suas componendas ire, resarcitis navibus, A-
thenas petiit, neque de reditu curavit. Quatuor itaque
exaltis mensibus, Phyllis Epistolam banc scripsit, in qua
funderet, ut beneficiorum memor, servatis sponsonibus, in
fide persistat : Quod si negligat, violatum pudorem cru-
deli morte compensare minatur.*

PHYLIS DEMOPHOONI.

Hospita Demophoon, tua te * Rhodopeia Phyllis
Ultra ³ promissum tempus abesse queror.
Cornua cum luna pleno semel oþbe coissent,
Litteribus ⁴ nostris ⁵ anchora pacta tua est.

* *Ec. Ordo est.,
O Demophoon
ego Phyllis
Rhodopeia*

hos�ta tua queror. ² i. Threicia. Nam Rhodope mons est Thracia,
ita dictus à Rhodope Thracum Reginâ, ibi sepultâ. ³ scil. mibi à te,
⁴ i. Threiciis ubi ego habito. ⁵ *Ec. i. Navis tua promissa est à te.*

¹ Ec. Quartum
mensem exa-
sum significat.

² i. tuas Arbe-
tienses. ³ i.

Thebacia: Nam
Sibon mons
Ibracia est.

⁴ i. metus :
γαλαχιντηνας.

Juxta illud
Virg. Æn. lib. 4.
car. 420. Hunc
ego si tantum
potui sperare
dolorem.

⁵ Mibi invita-
ncent. Antip-
tosis. ⁶ i. apud
aras, ubi ibu-
ra cremantur.

⁷ i. Similitudi-
nem ⁸ scil con-
jugii, qua in-
violabiles sunt
seruanda: Sic
Hippolyte ad
Jasonem, Heu!
ubi pacta fides?
ubi connubi-
alia jura?

⁹ i. in vitam
infram socialem
qualis debet esse

vita conjugalis ¹⁰ Neptuhum intelligit, qui fuit proavis Demophontis. Non
nulli ipsum Ægeum Demophontis arcam hoc in loco intelligent; quia nunc
Thebes filii à Minotauro reverentis, cum velis nigris procūtūs, cōm
crederet eum mortuum fuisse ab excella turri se dejectus in mare, quod ab ipso
vocatum est Ægæum, & in Deum marinum postulatus dicitur, unde hoc in lo-
ca sicutur, Nisi fictus & ille est.

¹ Luna quater latuit, toto quater orbe recrevir,
Nec vehit ² Aetas ³ Sibonis unda rates.
Tempora si numeres, bene quæ numeramus amantes,
Non venit ante suam nostra querela diem.
⁴ Spes quoque lenta fuit: tardè, quæ credita lardunt,
Credimus: ⁵ invitâ nunc & amante nocent.
Sæpe fui mendax pro te mihi: sæpe putavi
Alba procellosos vela referre Notos.
Thesea devovi, quia te dimittere nollet:
Nec tenuit curius forsitan ille tuos.
Interdum timui, nè dum vada tendis ad Hebri,
Merita foret canâ naufragia puppis aquâ.
Sæpe deos supplex, ut tu scelerate valeres,
Sum prece ⁶ thuricremis devenerata. ⁶ foci.
Sæpe videns ventos cœlo pelagoque faventes,
Ipsa mihi dixi, Si valet, ille venit.
Demiq; fidus amor, quicquid properastibus obstat,
Finxit: & ad causas ingemosa fui.
At tu lentus abes: nec te jurata reducunt
Numina, nec nostro motus amore redit.
Demophoon, venti & verba & vela dedisti:
Vela queror reditu, verba carere fide.
Dit mihi, Quid feci, nisi non sapienter amavi?
Crimine te porui demeruisse meo.
Unum in me scelus est, quod te, scelerate, recepi:
Sed sceli s hoc meiriti pondus & ⁷ instar haber.
⁸ Jura, fides, ubi nunc? commissaq; dextera dextræ?
Quique erat in falso plurimus ore Deus?
Promissus ⁹ socios ubi nunc Hymenæus in annos,
Qui mihi conjugii sponsor, & obses erat?
Per mare, quod totum ventis agitatur & undis;
Per quod sæpe ieras, per quod iterum eras:
Perque tuum mihi jurasti (nisi fictus & ille est)
Concita qui ventis aquora mulceret, ¹⁰ avum:

DEMOPHOONTI.

7

Per Venerem, ⁴ nimiumque mihi facientia tela ;
 Altera tela arcus, altera tela faces :
 Junone inque ⁵ toris quæ præsidet alma ⁶ maritis ;
 Et per ⁷ tedi ferat mystica sacra ⁸ Deæ.
 Si de tot lafis sua numina quisque deorum
 Vindicet : in poenas non facis unus erit.
 Ah laceras etiam puppes furiosa refeci :
 Ut quâ desereter firma carina foret.
 Remigiumque dedi, quo n e fugituros abires :
 Heu patior telis vulnera facta meis !
 Credidimus blandis, quorum tibi copia, verbis :
 Credidimus generi numinibusque tuis.
 Credidimus lachrymis; an & hac simulare docentur ?
 Hæ quoque habent artes, quâque jubentur, eunt.
 Diis quoque credidimus : quid jam tot pignora no-
     Parte fatis potui qualibet inde capi.   (bis ?)
 Nec moveor quod te juvi portuque locoque :
     Debuit hæc meriti summa fuisse mei.
 Turpiter hospitium lecto cumulasse jugali
     Pænitet, & lateri conseruisse latus.
 Quæ fuit ante illam, mallem suprema fuisse
     Nox mihi : dum potui Phyllis honesta mori.
 Speravi melius, quia me meruisse p'stavi :
     Quæcumque ex merito spes venit, aqua venit.
 Fallere credentem non est operosa puellam
     Gloria : simplicitas digna favore fuit.
 Sum deocepta tuis, & amans, & formans, verbis :
     Dñi faciant laudis summa sit ista tua !
 Inter & Ægidas mediâ staruaris in urbe !
     Magnificus titulis sicut pater ante suis !
⁴ Cum fuerit leitus ⁵ Scyron, torvusque ⁶ Procrustes,
     Et ⁷ Sinis, & ⁸ tauri mistaque forma viri ;
 Et dominat bello Thebe, fuisseque ⁹ bimembres,
     Et pulsata nigri regia cæta Dei.
 Hoc tua post illos titulo signetur imago,
     H I C est cuius amans hispita capta dolo est.

¹ Ec. i. que
 me maximè infes-
 stant ² i. le-
 His conjugali-
 bus. ³ i. Cere-
 ris, que chm
 Proserpinam
 filiam à Pluto-
 ne raptam ma-
 dum sciret, ut
 eam non solum
 die, sed etiam
 nocte quereret,
 in Ætna mon-
 te pineas faces
 ascendit, quas fiti
 lumen nocte pra-
 berent.

⁴ Frumentat
 Tbesi gesta, ne
 tanto magis
 insinuaretur
 Demophon, qui
 ab illius veritate
 degeneravit.

⁵ Lutrones
 fuerunt crude-

lissimi, quos Tbesus interficie dicitur. ⁶ Ec. i. Minotaurus. Peri-
 plurasque ⁷ i. Centauri.

De

DEMOPHOONTI.

¹ Ecce. *Sensus est
De tot faldis tui
patris remansit
tibi tantummodo
memoria frau-
dis, quā illē usus
est in Ariadnen:
non autem alicu-
jus ē supra dīllis
praelatē rebus
gestis.*

² i. *Ariadne Cre-
tensis.*

³ pro re *egregia
duncis, atque pre-
clarē faldū ex-
istimass.*

⁴ *Paterna.*

⁵ i. *Ariadneque
à Theseo in Naxo
insulā relicta,
Baccho nupſit.*

⁶ scil. *deridens
me.*

⁷ *Quoniam illic
omnium libera-
lium artium flo-
rebant studia.
Unde dicit Pallas
diximus ei ubi
armen dedisse.*

⁸ *Scil. Phyllis.*

⁹ *Fessaque.*

¹⁰ i. *Threicia;
Nam Bistonis
Thracie stagnum
est.*

¹¹ *Fare.*

¹² i. à *Famina.*

¹ De tanta rerum turba, factisque parentis,
Sedit in ingenio ² Cresta relicta tuo.
Quod Solum excusat, solum miraris in illo,
Hæredem ³ patriæ perfide fraudis agis.
⁴ Illa (nec invidio) fruitur meliore marito,
Inque capistratis tigribus alta sedet.
At mea despecti fugiunt connubia Thraces,
Quod feror externum proposuisse meis. (thenas:
Atque ⁵ aliquis jam, nunc ⁶ doctas ⁷ eat, inquit A-
Armiferam Thracen qui regat, alter erit.
Exitus acta probat: caret successibus opto,
Quisquis ab eventu facta notanda putat.
At si nostra tuo spumescunt aquora remo;
Jam mihi, jam dicar consuluisse meis.
Se neque consului, nec te mea regia tangit:
⁸ Fessave ⁹ Bistoniam membra lavabis aquā.
Illa meis oculis species abeuntis inhæret,
Cùni premeret portus classis itura meos.
Aفسus es amplecti; colloque infusus amantis
Oscula per longas jungere pressa moras:
Cumq; tuis lacrymis lachrymas confundere nostras:
Quodque foret velis aura secunda, queri:
Et mihi discedens supremā dicere voce,
Phylli, + fac expectes Demophoontra tuum.
Expectem, qui me nunquam visurus abiisti?
Expectem pelago vela negara meo?
Et tamen expecto: redeas modò serus amanti,
Ut tua sit solo tempore lapsa fides.
Quid precor infelix? jam te tenet altera conjux
Forsitan, &c, nobis qui malè favet, amor.
Utque tibi excidimus, nullam, puto, Phyllida nōsti:
Hei mihi, si, quæ sim Phyllis, & unde, rogas:
Quæ tibi, Demophoon, longis erroribus acto,
Threicios portus, hospitiumque dedi:
Cujus opes auxere meæ: cui dives egeni
Munera multa dedi, multa darura fui:
Quæ tibi subjeci latissima regna Lycurgi;
¹¹ Nomine foemineo vix satis apta regi:

Quæ

Quid patet umbrosum ¹ Rhodope glacialis ad ² AE. ³ Montes
 Et facer ⁴ admissas exigit Hebrus aquas. (mum sunt Thracia.
 Cui mea virginitas avibus libata finistris,
 Caftaque ⁵ fallaci ⁶ zona recincta manu ;
 Promuba ⁷ Tisiphone thalamis ululavit in illis :
 Et cecinit moestum devia carmen ⁸ avis.
 Affuit ⁹ Alecto brevibus torquata ¹⁰ colubris ;
 Suntque sepulchrali lumina mora face.
 Moesta tamen scopulis fruticosaque littora calco,
 Quæque patent oculis æquora lata meis.
 Sive die laxatur humus, seu frigida lucent
 Sydera, prospicio quis mare vennus agat.
 Et quæcunque procul venientia lintea vidi,
 Protinus illa meos auguror esse deos.
 In freta procurro, vix me retinentibus undis,
 Mobile quâ primâs porrigit æquor aquas
 Quod magis accedunt, minùs & minùs utilis asto :
 Linquor, & ancillis excipienda cado.
 Est sinus adductos modicè falcatus in arcus ;
 Ultima præruptâ cornua molle rigent.
 Hinc mihi suppositas immittere corpus in undas
 Mens fuit, & quoniam fallere pergis, erit.
 Ad tua me fluctus projectam littora portent :
 Occurramque oculis intumulata tuis.
 Duritiâ ferrum ut superes, adamanteaque, teque :
 Non tibi sic dices Phylli, sequendus eram.
 Szpe venenorum fitis est mihi : szpe cruentâ
 Trajectam gladio morte perire juvat.
 Colla quoque, infidis quæ se necienda lacertis
 Præbuerant, laqueis implicuisse juvat.
 Stat nece maturâ tenerum pensare pudorem :
 In necis electu parva futura mora est.
 Inscribere meo causa invidiosa sepulchro :
 Aut hoc; aut simili carmine notus eris.
 Phyllida Demophoon letho dedit, hæc spes amantem,
 Ille necis causam præbuit, ipsa manum.

feelus inultum prætereat. ¹¹ i. Circundata ¹² quasi torque cincta.

In

* Hemus.
² Emisssas.
³ i. Celeres;
⁴ quæ nimirum
 Hebrus exigit.
 i. propellit in
 mare.
⁵ i. Tui fal-
 lacis. ⁶ Mo-
 rat ut vir dis-
 cingeret zonam
 mulieris sibi
 nubentis. ⁷ U-
 na est ex Furiis,
 dicta à tiose
 ullio, & obroe
 vel quoniam cardes
 aut mors;
 Nam ei cura
 fuit mortis ul-
 tio. ⁸ i. Bubo,
 quem maximè
 abominabatur
 in nuptiis.
⁹ Quæ fuit alia
 ex Furiis, di-
 git quasi irre-
 quieta, & nun-
 quam cessans;
 ab a Pteroti-
 va particula,
 & ¹⁰ quiesco, celo,
 quid nullum

In Tertiam Epistolam

ARGUMENTUM.

Postquam Graci Phrygiā appulerunt, urbes Troja
finimis, & praeipue que Lesbo insula erant opposte,
hostili more cuperunt depopulari: inter quos Achilles,
Pelei & Thetidis filius, utramq; Ciliciam & Thebanā
atque Lyneſiam invasit. Expugnato itaque Chrysesio
oppido duas insignes secum virginē abduxit; Asty同
Chrysa sacerdotis Siminhei Appollinis filiam, & Hippo-
damiam Brise natam, que deinde a paternis romanib;
fuerunt cognominata. Chryseida autem Agamemnoni
Gracorū Principi concessit, & Briseida sibi reservavit.
Sed cum, iam Deorum iussu cogeneratur Agamemnon
Briseida patri restituere, Briseida Achilli surrepuit.
Quamobrem indignatus Achilles, diu bello afflīmat, nec
ullius suasione vel precibus ad arma adversus Trojanos
sumenda animari potuit: nec postea Briseida accipere
curavit, quamvis Agamemnon maximis muneribus ul-
tro misisset. Quare Briseis ad eum hanc epistolam mit-
titq; qua conqueritur de ejus nimia ira, vagas, ut sumat
arma adversus Trojanos, dummodo eam prius ab Aga-
memnone ultro oblatam recipiat.

BRISEIS ACHILLI.

Quam legis, à raptā Briseide littera venit,
Vix bene barbaricū Græca notata manu.
Quascunque aspices lachrymæ secere lituras;
Sed tamen hæ lachrymæ pondera vocis habent
Si mihi pauca queri de te dominoque viroque
Eas est, de domino pauca viroque querar.
Non, ego poscenti quod sum citò tradita regi,
Culpa tua est: quamvis hæc quoque culpa tua est.
Nam, simul Eurybates me Talthybiusq; vocarunt,
Eurybati data sum Talthybioque comes.
Alter in alterius jactantes lumina vultus,
Quærebant taciti, noster ubi esset amor.

* i. Epistola.
ita enim dicit
poëta uti nu-
mero singulari
cum in oratione
soluta, pro
Epistola uta-
mus tantum
plurali numero.
* i. Mei Brisei-
dis barbara
i. Agamemnoni.
+ cyc. i. pre-
stupore taciti,
videbant amo-
rem suum erga
me nullum esse.
Nam si me verè
amasses non tradidisses tam citò.

Differit

Differri potui : penne mora grata fuisset.

Hei mihi ! descendens oscula nulla dedi.

At lachrymas fine fine dedi, rupique capillos :

In felix iterum sum mihi visa rapi.

Sapere ego decepto volui custode reverti :

Sed me, qui timidam prenderet, ² hostis erat.

Si progesla forem, caperet nè ³ nocte timebam;

Quam liber ad Priami manus itura turupi.

⁴ Sed data sum, quia danda fui. ⁵ Tot noctibus

Nec repetor : cessas; iraque lenta tua est,

Ipsic ⁶ Menoetjades, tunc cum tradebar, in autem
absum

Quid fles ? hic parvo tempore, dixit, eris.

Non repensile parum est: pugnas, nè reddar, Achille,

I nunc, & cupidi nomen amantis habes.

Venerunt ad te ⁷ Telamone & Amyntore nati,

⁸ Ille gradu proprietor sanguinis, ille ⁹ comes,

¹⁰ Lacerteque fatus : per quos comitara ¹¹ redirem:

Auxerunt ¹² blandâ grandia dona ¹³ prece.

Viginti fulvos ¹⁴ operio ex are ¹⁵ lebetas,

Et ¹⁶ tripodas septem ¹⁷ pondere & arte pares.

Addita sunt illis auri bis quinque talenta :

Bis sex affueti vincere semper equi.

Quodquid supervacuum est, formâ præstante puellæ

Lesbides evertâ corpora capta domo : (jux

Cumque tot his (sed non opus est tibi conjugæ) con-

Ex Agamemnonis una paella tribus.

Si tibi ab Atrida pretio redimenda fuisset,

Quæ dare debueras, accipere illa negas?

Quâ merui culpâ fieri tibi vilis, Achille?

Quâ levus à nobis tam citò fugit amor?

das preces. Al. blanda preces. ¹³ i. Magno opere ¹⁴ artificio fabrefacta.

¹⁵ Lebes est vas anum interdum coquinarium; sed hoc in Ilio accipitur pro vase in quod aqua cadit dum manus abluitur: in quo signifiatur accipitur etiam apud Homer. Illiad. 1. ¹⁶ i. mensas sic dictas à tribus pedibus, quibus sustentabantur, ¹⁷ i. ejusdem ponderis, & ejusdem artificii. Videlicet quorum opus tantum valebat, quantum ipsa materia.

¹ Grc. i. ita

dolui discedens à

te, sicut cùm fui

raptus à patria

mea. ² Pro ho-

sties i. Trojani.

³ forte, quidam

forte.,

⁴ οὐ πορεύεσθαι

sive Objectio.

⁵ Responsio ad

bans objectum.

⁶ i. Patroclus.

⁷ Grc. i. Ajax

& Phœnix.

⁸ i. Ajax, qui

fuit Achilli

Patruelis. Nam

Telamon pater

Ajaxis, frater

fuit Pelei patris

Achillij.

⁹ scil. Phœnix,

qui Achillis ¹⁰

comes & mani-

tor fuit. ¹⁰ i. U-

lysses. ¹¹ i. scil.

ad re. ¹² blan-

da preces.

Al. blanda preces.

¹³ i. artificio fabrefacta.

¹⁴ artificio fabrefacta.

¹⁵ artificio fabrefacta.

¹⁶ artificio fabrefacta.

¹⁷ artificio fabrefacta.

¹⁸ artificio fabrefacta.

¹⁹ artificio fabrefacta.

²⁰ artificio fabrefacta.

²¹ artificio fabrefacta.

²² artificio fabrefacta.

²³ artificio fabrefacta.

²⁴ artificio fabrefacta.

²⁵ artificio fabrefacta.

²⁶ artificio fabrefacta.

²⁷ artificio fabrefacta.

²⁸ artificio fabrefacta.

²⁹ artificio fabrefacta.

³⁰ artificio fabrefacta.

³¹ artificio fabrefacta.

³² artificio fabrefacta.

³³ artificio fabrefacta.

³⁴ artificio fabrefacta.

³⁵ artificio fabrefacta.

³⁶ artificio fabrefacta.

³⁷ artificio fabrefacta.

³⁸ artificio fabrefacta.

³⁹ artificio fabrefacta.

⁴⁰ artificio fabrefacta.

⁴¹ artificio fabrefacta.

⁴² artificio fabrefacta.

⁴³ artificio fabrefacta.

⁴⁴ artificio fabrefacta.

⁴⁵ artificio fabrefacta.

⁴⁶ artificio fabrefacta.

⁴⁷ artificio fabrefacta.

⁴⁸ artificio fabrefacta.

⁴⁹ artificio fabrefacta.

⁵⁰ artificio fabrefacta.

⁵¹ artificio fabrefacta.

⁵² artificio fabrefacta.

⁵³ artificio fabrefacta.

⁵⁴ artificio fabrefacta.

⁵⁵ artificio fabrefacta.

⁵⁶ artificio fabrefacta.

⁵⁷ artificio fabrefacta.

⁵⁸ artificio fabrefacta.

⁵⁹ artificio fabrefacta.

⁶⁰ artificio fabrefacta.

⁶¹ artificio fabrefacta.

⁶² artificio fabrefacta.

⁶³ artificio fabrefacta.

⁶⁴ artificio fabrefacta.

⁶⁵ artificio fabrefacta.

⁶⁶ artificio fabrefacta.

⁶⁷ artificio fabrefacta.

⁶⁸ artificio fabrefacta.

⁶⁹ artificio fabrefacta.

⁷⁰ artificio fabrefacta.

⁷¹ artificio fabrefacta.

⁷² artificio fabrefacta.

⁷³ artificio fabrefacta.

⁷⁴ artificio fabrefacta.

⁷⁵ artificio fabrefacta.

⁷⁶ artificio fabrefacta.

⁷⁷ artificio fabrefacta.

⁷⁸ artificio fabrefacta.

⁷⁹ artificio fabrefacta.

⁸⁰ artificio fabrefacta.

⁸¹ artificio fabrefacta.

⁸² artificio fabrefacta.

⁸³ artificio fabrefacta.

⁸⁴ artificio fabrefacta.

⁸⁵ artificio fabrefacta.

⁸⁶ artificio fabrefacta.

⁸⁷ artificio fabrefacta.

⁸⁸ artificio fabrefacta.

⁸⁹ artificio fabrefacta.

⁹⁰ artificio fabrefacta.

⁹¹ artificio fabrefacta.

⁹² artificio fabrefacta.

⁹³ artificio fabrefacta.

⁹⁴ artificio fabrefacta.

⁹⁵ artificio fabrefacta.

⁹⁶ artificio fabrefacta.

⁹⁷ artificio fabrefacta.

⁹⁸ artificio fabrefacta.

⁹⁹ artificio fabrefacta.

¹⁰⁰ artificio fabrefacta.

¹⁰¹ artificio fabrefacta.

¹⁰² artificio fabrefacta.

¹⁰³ artificio fabrefacta.

¹⁰⁴ artificio fabrefacta.

¹⁰⁵ artificio fabrefacta.

¹⁰⁶ artificio fabrefacta.

¹⁰⁷ artificio fabrefacta.

¹⁰⁸ artificio fabrefacta.

¹⁰⁹ artificio fabrefacta.

¹¹⁰ artificio fabrefacta.

¹¹¹ artificio fabrefacta.

¹¹² artificio fabrefacta.

¹¹³ artificio fabrefacta.

¹¹⁴ artificio fabrefacta.

¹¹⁵ artificio fabrefacta.

¹¹⁶ artificio fabrefacta.

¹¹⁷ artificio fabrefacta.

¹¹⁸ artificio fabrefacta.

¹¹⁹ artificio fabrefacta.

¹²⁰ artificio fabrefacta.

¹²¹ artificio fabrefacta.

¹²² artificio fabrefacta.

¹²³ artificio fabrefacta.

¹²⁴ artificio fabrefacta.

¹²⁵ artificio fabrefacta.

¹²⁶ artificio fabrefacta.

¹²⁷ artificio fabrefacta.

¹²⁸ artificio fabrefacta.

¹²⁹ artificio fabrefacta.

¹³⁰ artificio fabrefacta.

¹³¹ artificio fabrefacta.

¹³² artificio fabrefacta.

¹³³ artificio fabrefacta.

¹³⁴ artificio fabrefacta.

¹³⁵ artificio fabrefacta.

¹³⁶ artificio fabrefacta.

¹³⁷ artificio fabrefacta.

¹³⁸ artificio fabrefacta.

¹³⁹ artificio fabrefacta.

¹⁴⁰ artificio fabrefacta.

¹⁴¹ artificio fabrefacta.

¹⁴² artificio fabrefacta.

¹⁴³ artificio fabrefacta.

¹⁴⁴ artificio fabrefacta.

¹⁴⁵ artificio fabrefacta.

¹⁴⁶ artificio fabrefacta.

¹⁴⁷ artificio fabrefacta.

¹⁴⁸ artificio fabrefacta.

¹⁴⁹ artificio fabrefacta.

¹⁵⁰ artificio fabrefacta.

¹⁵¹ artificio fabrefacta.

¹⁵² artificio fabrefacta.

¹⁵³ artificio fabrefacta.

¹⁵⁴ artificio fabrefacta.

¹⁵⁵ artificio fabrefacta.

¹⁵⁶ artificio fabrefacta.

¹⁵⁷ artificio fabrefacta.

¹⁵⁸ artificio fabrefacta.

¹⁵⁹ artificio fabrefacta.

¹⁶⁰ artificio fabrefacta.

¹⁶¹ artificio fabrefacta.

¹⁶² artificio fabrefacta.

¹⁶³ artificio fabrefacta.

¹⁶⁴ artificio fabrefacta.

¹⁶⁵ artificio fabrefacta.

¹⁶⁶ artificio fabrefacta.

¹⁶⁷ artificio fabrefacta.

¹⁶⁸ artificio fabrefacta.

¹⁶⁹ artificio fabrefacta.

¹⁷⁰ artificio fabrefacta.

¹⁷¹ artificio fabrefacta.

¹⁷² artificio fabrefacta.

¹⁷³ artificio fabrefacta.

¹⁷⁴ artificio fabrefacta.

¹⁷⁵ artificio fabrefacta.

¹⁷⁶ artificio fabrefacta.

¹⁷⁷ artificio fabrefacta.

¹⁷⁸ artificio fabrefacta.

¹⁷⁹ artificio fabrefacta.

¹⁸⁰ artificio fabrefacta.

¹⁸¹ artificio fabrefacta.

¹⁸² artificio fabrefacta.

¹⁸³ artificio fabrefacta.

¹⁸⁴ artificio fabrefacta.

¹⁸⁵ artificio fabrefacta.

¹⁸⁶ artificio fabrefacta.

¹⁸⁷ artificio fabrefacta.

¹⁸⁸ artificio fabrefacta.

¹⁸⁹ artificio fabrefacta.

¹⁹⁰ artificio fabrefacta.

¹⁹¹ artificio fabrefacta.

¹⁹² artificio fabrefacta.

¹⁹³ artificio fabrefacta.

¹⁹⁴ artificio fabrefacta.

¹⁹⁵ artificio fabrefacta.

¹⁹⁶ artificio fabrefacta.

¹⁹⁷ artificio fabrefacta.

¹⁹⁸ artificio fabrefacta.

¹⁹⁹ artificio fabrefacta.

An miseros tristis fortuna tenaciter urget?
 Nec venit incepitis mollior aura meis?
 Diruta Marte tuo Lynefia moenia vidi:
 Et fueram patriz pars ego magna mez.
 Vidi confortes pariter generisque necisque,
 Tres cecidisse, tribus quæ mihi mater erat.
 Vidi, quantus erat, fusum tellure cruentum,
 Pectora jastantem sanguinolenta virum.
 Tot tamen amissis te compensavimus unum:
 Tu dominus, tu vir, tu mihi frater eras.
 Tu mihi juratus per numina matris aquosæ,
 Utile, dicebas ipse, fuisse capi.
 Scilicet ut, quamvis veniam dotata, repellar:
 Et mecum fugias quæ tibi dantur opes.
 Quinetiam fama est, cum crastina fulserit ¹ Eos,
 Te dare nubiferis ² linea vela Noris.
 Quod scelus ut pavidas miseræ mihi contigit aures,
 Sanguinis atque animi-peccus inane fuit.
 Ibis: & ð miseram! cui me violente relinques?
 Quis mihi deseret mite levamen erit?
 Devorer ante precor subito telluris hianu!
 Aut rutilo missi fulminis igne cremer!
 Quàm sine me Phthii canescant æquora remis,
 Et videam puppes ire relicta tuas.
 Si tibi jam redditusque placent, patriique penates:
 Non ego sum classi sarcina magna tuæ.
 Victorem captiva sequar, non nupera maritum:
 Est mihi, quæ lanas molliat, apta manus.
 Inter Achæiadas longè pulcherrima matres
 In thalamos conjux ibit, eatque tuos:
 Digna nurus socero, Jovis Æginæque nepote,
 Cuique senex Nereus prosoecer esse velit.
 Nos humiles famulæque tuæ, data pensa trahemus;
 Et minuent plena stamina nostra colos.
 Exagitet nè me tantum tua deprecor uxor,
 Quæ mihi nescio quo non erit æqua modo:
 Neve meos coram scindi patiare capillos:
 Et leviter dicas, Hæc quoque nostra fuit.

¹ Hora.² Lintea plena.

Vel patiare licet, dum nè contempta relinquar:

Hic mihi (væ miser !) concutit ossa merus,
Quid tamen expectas ? Agamemnona pénitet ira,
Et jacer ante tuos Græcia moesta pedes.

Vince animos, iramque tuam, qui cetera vincis.

Quid lacerat Danaas impiger Hector opes ?
Arma cape, Æiacide, sed me tamen antè recepti :

Et preme turbatos, Marte favente, viros.

Propter me mota est, propter me definit ira :

Simque ego tristitiae causa modusque tuae.

Nec tibi turpe puta precibus succumbere nostris :

Conjugis Oenides versus in arma prece est.

Res audita mihi, nota est tibi : fratribus orba

Devovit nati spemque caputque parens.

Bello erat ille ferox : positus secessit ab armis :

Et patriæ rigidâ mente negavit opem.

Sola virum flexit conjux felicior illa :

At mea pro nullo pondere verba cadunt.

Nec tamen indignor, nec me pro conjuge gessi ;

Sæpius in domini serva vocata torum.

Me quædam (mémini) dominam captiva vocabat :

Servitio, dixi, nominis addi' onus.

Per tamen ossa viri subito malè tecta sepulchro,

Semper judiciis ossa verenda meis :

Perque trium fortis animas, mea numina, fratrum,

Qui bene pro patriâ, cum patriaque jacent :

Perq; tuum, nostrumque caput quod junximus unâ :

Perque tuos enses, cognita tela meis :

Nulla Mycenæum sociâsse cubilia mecum

Juro : fallentem deseruisse velis.

Si tibi nunc dicam, fortissime, tu quoque jura,

Nulla tibi sine me gaudia facta : neges.

At Danai mœrere putant : tibi plectra moventur :

Te-tenet in tepido mollis amica sinu.

Et si quis querat, quare pugnare recuses :

Pugna nocet ; citharæ, noxque Venusq; juvant.

Tutius est jacuisse toro, tenuisse puellam ,

Threiciam digitis increpuisse lyram ,

Quām manib[us] clypeos, & acutæ cuspidis hastam,
 Et galeam preisā sustinuisse comā.
 Sed tibi pro tatis insignia facta placeant :
     Partaque bellando gloria dulcis erat.
 An tantum, dum me caperes, fera bella probabas?
     Cūmque mē patriā līus tua vieta jacet?
 Dii melius : validoque precor vibrata lacerto
     Transeat Hectorium Pelias hasta latus.
 Mitrite me, Danai ; dominum legata rogabo ;
     Mistaque mandatis oscula multa feram.
 Phīs ego quām Phoenix, plus quām facundus Ulysses,
     Plus ego, quām Teucri (credite) frater, agam.
 Est aliquid solitis collum tetigisse lacertis,
     Præsentisque oculos admonuisse simu.
 Sis sicēt immitis, matrisque ferocior undis ;
     Ut taccam, lacrymis comminuere meis.
 Nunc quoque (sic omnes Peleus pater implet annos,
     Sic eat auspiciis Pyrrhus ad arma tuis)
 Respice follicitam Briseida, fortis Achille :
     Nec miseram lentā ferreus ure morā.
 At si versus amor tuus est in tertia nostri,
     Quam sine te cogis vivere, coge mori.
 Utque facis, coges : abiit corpūque colorque :
     Sustinet hoc * anima, spes tamen una tui.
 Quā si desiderās regnum fratresque, virimque :
     Nec tibi magnificum foemina nulla mori.
 Cur autem jubeas? stricto pete corpora ferro :
     Est mihi qui fosso pectore sanguis eat.
 Me petat ille tuus, qui, si Dea passa fuisset,
     Ensis in Atridæ pectus ~~latus~~ erat.
 Et potius servos nostram, tua munera, vitam,
     Quod dederas hosti victor, amica rogo.
 Perdere quos melius possis, Neptunia præbent
     Pergama : materiam cædis ab hoste pete.
 Me modò five paras impellere remige classem,
     Sive manes, domini more venire jube.

* Animi spes
grec.

In Quartam Epistolam.

ARGUMENTUM.

Trofem Aegi filius, intertempore Minotauro, Ariadne
Minas ex Pasiphae filiam, quam, ob opem fisi præstitam,
præarem acceptum promiserat, simul cum Phædra eis so-
tore navis imposita, secum abduxit. Verum Bacchus admo-
nitio in Naxo, sine, ut alii volunt, in Chio insula, A-
riadne relata, Phædram duxit: qua deinde absente The-
sto in Hippolyti privigni, quem ex Hippolyte Amazon ac-
ceperat, amorem exarsit. Qui cum calibem ducens vi-
tam sese venando exerceret, nec posset ut illius colloqui,
bac Epistola amorem suum indicavit. In qua illum cal-
lidis passionibus ad sui amorem stellere conatur. Et cùm
turpe sit, privignum a noverca de Shopro interpellari, prin-
cipium ex insinuatione summis in hunc modum.

PHÆDRA HIPPOLYTO.

Quia, nisi tu dederis, caritura est ipsa, salutem.
Mittit Amazonio Grecia puella viro.

Perlege quocunque est: quid epistola lecta nocebit?
Te quoque, in hac aliquid, quod juvet, esse potest.

His arcana notis terrâ pelagique feruntur:

Insipit acceptas hostias ab hostie nosas.

Ter tecum' consta loqui: ter inutilis haesit.

Lingua: ter in primo deficit ore sonus.

Qua licet, & sequitur, pudor est miscendus amori:

Dicere quæ pudit, scribere jussit amor.

Quicquid amor jussit, non est contemnere tutum:

Regnat, & in superos ius haber ille deos.

Ille mihi primo dubitanti scribere dixit,

Scribe: dabit vietas ferreus ille manus.

Adsit: &, ut nostras avido sovet igne medullas,

Figat sic animos in mea vota ruos.

Non ego nequitia socialia seddera rumpam:

Fama (velum queras) cruxine nostra vacat.

Venit amor gravius, quo serius: urimur intus:

Urimur: & cæcum pectora vulnera habent.

B

Scilicet,

*debet esse
errata loqu
loqui*

* Dominos.

Scilicet, ut teneros iedunt juga prima juvencos,
 Frænâque vix patitur de grege captus equis :
 Sic malè, vixque subit primos rude pectus amores;
 Sarcinâque haec animo non sedet apea meo.
 Ars fit, ubi à teneris crimen condiscitur annis :
 Quia venit exacto tempore, pejus amat.
 Tu nova servaræ carpes libamina famæ,
 Et pariter nostrum fiet uterque nocens.
 Est aliquid plenis pomaria carpere ramis,
 Et renui primam diligere ungue rosam.
 * Sed tamen ille prior, quo me sine criminis gessi,
 Candor ab insolita labo notandus erat.
 At bene succedit, digno quod adurimur igne :
 Pejus adulterio turpis adulter obest.
 Si mihi concedar Juno fratremque virumque,
 Hippolytum videor præpositura Jovi.
 Jam quoque (vix credes,) ignotas mittas in artes :
 Est mihi per sevas impetus ire feras.
 Jam mihi prima dea est, arcu præsignis adunco,
 Delia : judicium subiequar ipsa tuum.
 In nemus ire liber, præfissaque in retia cervis,
 Hortari celeres per juga summa canes :
 Aut tremulum escusio jaculum vibrare lacerto,
 Aut in graminea ponere corpus huic,
 Sepe juvat versare leves in pulvere currus,
 Torquentem frans ora fugacis equi.
 Bacchæ sic Nunc seror, ut Bacchi furoris Eleleides aëte,
 dicuntur, ah E. Quæque sub Ideo tympana colle movent :
 Ileos, qui Bacchus est, qui Bacchus est.
 Aut quas semideæ Dryades, Faunique bicornes,
 Numine contactas attomere suo.
 Namque mihi referunt, cum se furor ille remisit,
 Omnia : me tacitam conscius urit amor.
 Forfitan hunc fato generis reddamus amorem :
 Et Venus ex toca gente tributa petit.
 Jupiter Europam (prima est ea genitum origo.)
 Dillexit, tauru dissimulante Dæum :
 Pasiphae mater decepero subditu tauru.
 Enixa est utero crimen omisque * suo.

* Suam.

Perfidia

Perfidus Aegides, ducentia fila secutus,
 Curva meæ fugit tecta sororis ope.
 En ego nunc, nè forte parum Minoia credar,
 In socias leges ultima gentis eo.
 Hoc quoque fatale est: placuit domus una duabus:
 Me tua forma capit; capta parente soror.
 Thesfides Thesfusque duas rapuere sorores:
 Ponite de nostra bina trophæa domo.
 Tempore quo nobis inita est Cerealis Eleusis,
 Gnoisia me vellem detinuisse humus.
 Tunc mihi præcipue, nec non tamen antè placebas;
 Acer in extremis ossibus hæfit amor.
 Candida vestis erat, præcincti flore capilli:
 Flava verècundus tinxerat ora rufor.
 Quémque vocant alie vultum rigidumq; trucemque,
 Pro rigido, Phædræ judice, fortis erat.
 Sint procul à nobis juvenes, ut scemins, compiti:
 Fine coli modico forma virilis amar.
 Te tuus iste rigor, positique sine arte capilli,
 Et levis egregio pulvis in ore decet.
 Sive ferocis equi luctantia colla recurvata,
 Exiguo flexos miror in orbe pedes:
 Seu tenuum valido torquest hastile lacerto,
 Ora ferox in se veria lacernus habet:
 Sive tebes late venabula cornea ferro:
 Denique nostra juvat lumina, quicquid agis.
 Tu modò duratiæ sylvis depone jugosus:
 Nam sum' materit digna perire tua.
 Quid juvat incinctæ studia exercere Diana,
 Et Veneri numeros eripuisse suos?
 Quod caret alterna requie, durabile non est:
 Hæc reparat vires, fessaque membra levat.
 Arcus & arma tua tibi sint imitanda Diana,
 Si nunquam cessere tendere, mollis erit.
 Clarus erat Cephalus sylvis, multaque per herbas
 Considerant illo perseciente fene:
 Nec tamen Aurora male se præbebat amandum:
 Ille ad hanc spioens à fene diva viro.

PHÆDRA.

i. Adonin
Cinyrz filium.

Sæpe sub ilicibus Venerem,¹ Cinyrāque creatum,
Sustinuit positos qualibet herba diuers.
Arfit & Oenides in Menalia Atalanta :
Illa feraz spodium pignus amoris habet.
Nos quoque jam primum turba numeremur in ifla :
Si Venerem tollas, rustica syiva tua est.
Ipſa comes ventam ; nec me falebroſa movebunt
Saxa, nec obliquo dente timendus aper.
Aequora bina suis oppugnant fluctibus Isthmon :
Et tenuis tellus audit utrumque mare.
Hic terum Troezena colam, Pittheia regna :
Jam nunc & patria charior illa mea est.
Tempore abeft, aberisque diu Neptunius heros ?
Illum Pirithoi detinet ora sui.
Præposit Thesæus / nisi nos manifesta negamus)
Pirithoum Phædræ, Pirithoumque tibi.
Nec sola hac ad nos injuria venit ab illo :
In magnis leſi rebus uterque sumus.
Offa mei fratris clavæ perfracta trinodi
Sparſit humi ; foror est præda relicta feris.
Prima securigeras inter virtute puellas
Te peperit, nati digna favore parentis :
Si queras ubi sit ? Thesæus latuſ enīc peregit :
Nec mater tanto pignore tuta fuit.
At nec nupta quidem, tarda q; accepta jugali :
Cur, niti nè caperes regna paterna nothus ?
Addidit & fratres ex me tibi : quos tamen omnes
Non ego tollendi cauſa, sed ille fuit.
O utinam nocitura tibi, pulcherrime rerum,
In medio ² nixu viſcera rupta forent !
I nunc, & meriti lectum reverere parentis :
Quem fugit, & factis abdicat ille suis.
Nec, qui privigno videar coitura noverca,
Terruerint animos nomina vana tuos.
Iſta verus pietas, ævo moritura futuro,
Rustica Saturno regna tenente, fuit.
Saturnus periit, perierunt & sua jura :
Sub Jove nunc mundus, iuſſa ſequare Jovis.

Juppiter

• Niſa,

Juppiter esse pius statuit quodcumque juvaret :
 Et fas omne facit ⁴ fratre marita fotor :
 Illa coit firmâ generis junctura catena,
 Imposuit nodos cui Venus ipse siuos.
 Nec labor est celare : licet, pete manus ab illa :
 Cognato poterit nomine culpa regi.
 Viderit amplexus aliquis : laudabimur ambo ;
 Dicar privigno fida noverca meo.
 Non tibi per tenebras duri reseranda magiti
 Janua, nec custos decipiendus erit :
 Ut tenuit domus una duos, domus una tenebit :
 Oscula aperta dabas, oscula aperta dabis.
 Tutus eris tecum, laudemque merebere culpâ,
 Tu sicet in lecto conspiciare meo.
 Tolle moras tantum, properatique fidera junge :
 Qui mihi nunc sivevit, sic tibi parcat amor.
 Non ego designor supplex humiliisque precari :
 Heus ! ubi nunc fastus, altaque verba jacent ?
 Et pugnare diu, nec me submittere culpe
 Certa fui, certi si quid haberet amor.
 Vieta precor, genibusque tuis regalia tendo
 Brachia : quid deceat, non videt ullus amans.
 Depuduit, profugusque pudor sua signa reliquit :
 Da veniam fallax, duraque corda doma. (nos)
 Quid ⁵ mihi, ⁶ quod genitor, qui possidet aequora, Mi-
 Quod venians proavi fulmina torta manu ?
 Quod sit avus radiis frontem vallatus acutis,
 Purpureo tepidum qui moveret axe diem ?
 Nobilitas sub amore jacet : miserte priorum :
 Et mihi si non vis parcere, parce meis.
 Est mihi doralis tellus Jovis insula Crete,
 Serviat Hippolyto regia tota mea.
 Flecte seros animos : potuit corrumpere taurum
 Mater ; eris tauro favor ipse truci ?
 Per venerem, parcas, oro, quis plurima tecum est :
 Sic, nunquam quae te spernere possit, ames.
 Sic tibi secretis agulis dea saltibus adsit,
 Syraque perdendas praebat alta seras.

⁴. Cum fratre
 nupta; ut subser-
 diatur præpositio;
 Vel fratre pro
 fratri, ut fit
 casus pro casu.

⁵ Srl. prodest
⁶ Quod mihi
 sit genitor, nos

OENONE

Sic faveant Satyri, montanaque numina Panes :

* Sic cadat adversa cuspide fossus aper.

Sic tibi dent nymphæ, quamvis odiſſe puellas

Diceris, arentem quæ levet unda sitim.

Addimus his precibus lacrymas : quoq; verba precantis

Perlegis : & lacrymas finge videre meas.

In quintam Epistolam.

A R G U M E N T U M.

Cum Hecuba Cisse filia, & Priami uxor, gravida esset, ardenteſ facem totam Trojam comburentem ſe parere ſomniavit : territus itaque Primus oraculum conſuluit : à quo cum accepiffet, oriturum filium, qui patria eſſet exilio, quamprimum partas ederetur, iuſſit interfici. Hecuba vero cum puerum, qui poſtea Paris diuſus eſt, peperiffet, maternā pietate morta, paſtoribus regis clam alendum mandavit. Is autem, clon iam adoleſceret, Oenone nympha adamavit, atque, ut aliquibus placet, in uxorem duxit. Sed cum Juno, Pallas & Venus de pulchritudine contederent, propter aureum pomum, in quo ſcriptum erat, Detur pulchriori, à Jove ad Paridis arbitrium remiſſa ſunt. Cui clon Jung regnum, Pallas ſapientiam, Venus voluptatem, & mulierum pulcherrimam promiſſeret, pro Venere ſententiam tulit. Qui deinde à patre cognitus, & in gratiam ſuceptus, Spar-tam navigans, Helenam Menelai uxorem rapuit, eamque Troiam adduxit. Quod cum Oenone reſciuiffet, bāc epiftolā de ejus perfidia conquerendo, Helenam Gracis reddi, & ſe recipi ſuadet.

OENONE PARIDI:

NYmpha ſuo Paridi, quamvis ſuūt eſſe recuſet,
Mittit ab Idæis verba legenda jugis.

Perlegis ? an conjuſ prohibet nova ? perlege : non eſt
Iſta Mycenæa littera ſcripta manu.

Pegafis Oenone Phrygiis celeberrima ſylvis ?
Lata queror de te (fi ſint ipſe) meo.

Quis Deus oppoſuit noſtris ſua numina votis ?

Nè tua permaneam, quod mihi crimen obeſt ?

Leniter,

Leniter, ex merito quicquid patiare, ferendum est;

Que venit indigna, pena dolenda venit.

Nondum tantus eras, cum te contenta marito

Edita de magno flumine Nympha fui.

Qui nunc Priamides (absit reverentia vero)

Servus eras, servo nubere Nympha tuli.

Sæpe greges inter requievimus arbore tecti:

Mixtaque cum foliis præbuit herba torum:

Sæpe super stramen, scenoque jacentibus alto,

Depressa est humili cana pruina casu.

Quis tibi monstrabat saltus venatibus aptos?

Et tegeret catulos quam fera rupe suos?

Retia sæpe comes maculis distincta terendi:

Sæpe citos egi per juga summa canes.

Incisa servant à te mea nomina fagi:

Et legor Oenone falce notata tua:

Et quantum trunci, tantum mea nomina crescunt:

Crescere, & in titulos surgite ritè meos.

Populus est (memini) fluviali confita ripæ:

Est in qua nostri litteræ scripta memor.

Popule vive, precor, quæ confita margine ripæ

Hoc in rugoso cortice carmen habes:

Cum Paris Oenone poterit spirare reliquæ,

Ad fontem Xanthi versæ recurret aqua.

Xanthe retro propera, versæque recurrite lymphæ:

Sustinet Oenonen deseruisse Paris.

Illa dies fatum miseræ mihi duxit, ab illa

Pessima mutati coepit amoris hyems,

Quæ Venus & Juno sumptique decentior armis

Venit in arbitrium nuda Minerva tuum.

Attoniti inicuere sinus, gelidusque cucurrit,

Ut mihi narrasti, dura per ossa tremor.

Consului (neque enim modicè terrebar) anusque

Longevolique lenes: constituit esse nefas.

Cesa abies, festæque tristes, & clasic paratæ,

Cœrulea ceratas accipit unda rates.

Flêsti discedens: hoc saltem parce negare:

Præterito magis est ³ iste pudendus amor.

³ Nescio cur bac
réjiciendum, &
cur substituant
alii ex ver. lib.
Defensa, quod
nusquam legi.

³ Iste amor, si
licet Helena, ei
magis pudendus
præterito,
turpior tibi qui
Et amor meus

OENONE.

Et flēsti, & nostros vidisti flēctis ocellos :
 Misericordia lacrymas moestus uterque fias.
 Non sic appositis vincitur vitibus ulmus,
 Ut tua subit collo brachia nostra meo.
 Ah quoties, cūm te vento quererere teneri,
 Riserunt comites ! ille secundus erat.
 Oscula dimissæ quoties repetita dedisti !
 Quād vix sustinuit dicere lingua, Vale !
 Aura levis gelido pendentia lincta malo
 Suscitat, & remis eruta canet aqua.
 Prosequor infelix oculis abeuntia vela,
 Quā licet, & lacrymis humet arena meis.
 Utque celer venias virides Nereidas oro :
 Scilicet ut venias in mea damna celer.
 Votis ergo meis alii rediture redisti :
 Heu mihi ! pro dura pellice blanda fui.
 Aspicit immensum moles nativa profundum :
 Mons fuit :) aequoreis illa resistit aquis.
 Hinc ego vela tuæ cognovi, prima carinæ,
 Et mihi per fluctus impetus ire fuit.
 Dum moror, in summa fulsis mihi purpura prorâ :
 Pertimui : cultus non erat ille tuus.
 Fit proprior, terrisque citâ ratis attigit aurâ :
 Famineas vidi corde tremente genas.
 Non satî id fuerat (quid enim furiosa morabatur ?)
 Haerebat gremio turpis amica tuo.
 Tunc vero rupique finis, & pectora planxi,
 Et secui madidas ungue rigente genas :
 Implevique sacram querulis ululatibus Idam :
 Illuc has lacrymas in mea faxa tuli.
 Sic Helene doleat, desertaque conjugè ploret,
 Quæque prior nobis intulit, illa ferat.
 Nunc tecum veniunt, quæ te per aperta sequuntur
 Aequora, legitimos destituantque viros :
 At cūm pauper eras, armentaque pastor agebas,
 Nulla, nisi Oenone, pauperis uxor erat.
 Non ego miror opes : nec me tua regia tangit ;
 Nec de tot Priami dicar ut una nurus.

Non

Tunc fleui.

Ipsa.

Non tamen ut Priamus nymphæ fecer esse recuser,
Aut Hecuba fuerim dissimulanda natus.

Dignaque sum, & cupio fieri matrona potenteris :

Sunt mihi, quas possunt scepera decere, manus:

Nec me, faginea quodd tecum fronde jacebam,

Despice : purpureo sum magis apta toro.

Denique tatus amor meus est : tibi nulla parantur
Bella, nec ultrices advehat unda rares.

Tyndaris infestis fugitiva reposcitur armis :

Hac venit in thalamos dote superba tuos.

Quæ si sit Danaïs reddenda, vel Hectora fratrem,

Vel cum Deiphobo Polydamanta roga :

Quid gravis Antenor, Priamus quid suadeat ipse,

Consule : queis artas longa magistra fuit.

Turpe rudimentum est, patriæ preponere rapam :

Causa pudenda tua est ; justa vir arma movere.

Nec tibi, si ¹cupias, fidam promitte Lacenam,

¹ Sapias.

Quæ sic in amplexus tam citè verfa tuos.

Ut minor Atrides temerati sedera lesti

Clamar, & extero laetus amore dolet ;

Tu quoque clamabis : Nulla reparabilis arte

Læsa pudicitia est ; deperit illa semel :

Ardet amore tui : sic & Menelaon amavit :

Nunc jacet in viduo credulus ille toro.

Felix Andromache certo bene nupra marito :

Uxor ad exemplum fratris habenda fui.

Tu levior foliis, tunc cum sine pondere succi

Mobilibus ventis arida sita ² cadunt :

² Volant.

Et minus est in te, quam in summa pondus arista,

Quæ levis affiduis folibus usta riget.

Hæc tua (nam recolo) quondam germana canebat,

Sic mihi diffusis vacinata comis :

Quid facis Oenone ? quid arenæ semina mandas ?)

Non profecturis litora bobus aras.

Graja juvenca venit, quæ te, paträmque, domämque

Perdet : iò prohibe, Graja juvenca venit.

Dum licet, obécennam ponto ³ demergite puppim : ³ Dimergite.

Heu ! quantum Phrygii sanguinis illa velut !

Dixerat :

OENONE

Dixerat : * in cursu familiæ rapuere furentem :
 At mihi flaventes diriguere comæ.
 Ah! nimium miseræ vates mihi vera fuisti ;
 Possidet (en !) saltus illa juvenca meos.
 Sit facie quamvis infignis, adultera certè est :
 Deseruit patrios hospita capta deos.
 Illam de patria Theseus (nisi nomine fallor)
 Nescio quis Theseus, abstulit arte suâ.
 A juvene, & cupido, credatur redditæ virgo ?
 Unde hæc compererim tam bene, queris ? amo.
 Vim licet appelles, & culpam nomine veles :
 Quæ toties rapta est, præbuit ipsa rapi.
 At manet Oenone fallenti casta marito :
 Et poteras falli legibus ipse tuis.
 Me Satyri celeres (sylvis ego recta latebam)
 Quæsiabant rapido turba protæva pede:
 Cornigerumque caput pinu præcinctus acutâ
 Faunus ìm immensis, quæ tumet Ida, jugis.
 Me fide conspicuus Trojæ munitor amavit :
 Ille meæ spolium virginitatis habet ;
 Id quoque luctando : rupi tamen * ungue capillos,
 Oraque sunt digitis aspera facta meis.
 Nec pretium stupri gemmas aurumque poposcis ;
 Turpiter ingenuum munera corpus emunt.
 Ipse ratus dignam, medicas mihi tradidit artes ;
 Admisitque meas ad sua dona manus.
 Quæcunque herba potens ad opem, radixq; medecendi
 Utilis in toto nascitur orbe, mea est.
 Me miseram, quod amor non est medicabilis herbis !
 Desistit prudens artis ab arte mea.
 Ipse repertor opis vaccas pavisse Pheræas
 * Ferrur, & à nostro saucius igne fuit.
 Quod neque graminibus tellus fecunda creatis,
 Nec Deus auxilium, tu mihi ferræ potes.
 Et potes, & merui : dignæ miserere pueræ,
 Non ego cum Danaïs arma cruenta sero :
 Sed tua sum, tecumque fui puerilibus annis :
 Et tua, quod superest temporis, esse precor.

* Dicitur, &
nistro.

In sextam Epistolam.

ARGUMENTUM:

Monitus erat oraculo Pelias Neptuni filius, tunc illi propinquam fore mortem, cum patri sacrificanti aliquis pede nudo sibi superveniret. Itaque cum annua sacra per agenti, Jason Aesonis filius, eisque nepos, dimisso in limo Anauri fluvii calceamento, ad sacra properans, altero pede exuto occurrisset; Pelias oraculi memor Jasona suscit, ut Colchos iret, aureum vellus quiescens; sperans illic eum peritum, quod audisset opus esse humanu virtibus insuperabile. Jason autem, veluti magnanimus expeditionem libenter assument, ac multis Graiae nobilibus convocatis. Argo navem ex Pegaso Thessalia finis salvens, in Lemnon insulam delatus est: ubi cum mulieres viros omnes communī consilio una nocte interemiscent, Hypsipyle Thoantis filia, quem sub falsa mortis simulatione salvaverat, tunc imperium occupabat: qua Jasonētū hospitio dextero liberalissimè exceptit. Verum jam duobus annis perallis, orantibus sociis, dū exigente tempore, ut pradiētan expeditionem perficeret, Hypsipyle pragnantem relinquens, Colchos navigavit. Ubi arte Medea draconē sopito, tauriisque superatis, aureum illud vellus adeptus, ipsam secum abduxit. Quare Hypsipyle Medeam sibi prælatam dolens, bac epistola primū Jasonū de prospéro reditu gratulatur, deinde Medea crudelitatem atque incantationes execrant, eam in contemptum adducere nititur: postremò, in Jasonem & Medeā imprecatur.

HYPsipyle Jasoni.

Ittora Thessaliz reduci tetigisse carinā

Diceris, autate vellere dives ovis.

Gratulor incolumi, quantum finis: ¹ hoc tamen ipso

Debueram scripto certior esse tuo.

Nam, nē pacta tibi ² præter mea regna redires,

Cum cuperes, ventos non habuisse potes:

¹ i. De hoc
ipso.

² juxta.

¹ Quam-

HYPsipyle

* Quilibet.

Quamlibet aduersio signetur epistola vento ?
 Hypsipyple missi digna salute fuū.
 Cur mihi fama prior, quam nuncia littera venit,
 Isse sacros Martis sub juga panda boves ?
 Seminibus jactis segetes adolēsse virorum ;
 Inque necem dextrā non eguisse tuā ?
 Pervigilem spolium pecudis servasse draconem :
 Raptā tamen fortī vellera fulva manu ?
 Hac ego si possem timidē credentibus ista,
 Ipse mihi scriptis, dicere : quanta forem !
 Quid queror officium lenti cessisse mariti ?
 Obsequium, maneo si tua, grande tuli.
 Barbara narratur venisse venifica tecum ,
 In mihi promissi parte futura tori.
 Credula res amor est : utinam temeraria dicar
 Criminibus falsis insimulasse virum.
 Nuper ab Harmoniis hospes mihi Thessalus oris
 Venerat, & tactum vix bene limen erat :
 Alomides, dixi, quid agit meus ? ille pudore
 Hæsit in opposita lumina fixus humo .
 Protinus exilii : tunicisque à pectore ruptis,
 Vivit, an, exclamo, * me quoque fata trahunt ?
 Vivit, ait : timidumque mihi jurare coegi :
 Vix mihi , teste Deo credita vita tua est.
 Uisque animus redire, tua facta requinere cœpi ;
 Rettulit, æripedes Martis aræsse boves :
 Vipereos dentes in humum pro semine jactos ,
 Et subito naros arma tulisse viros :
 Terrigenas populos civili Marte peremptos ,
 Impliēsse ætatis fata diurna suæ :
 Devictum serpētem. Iterum, si vivat Jason,
 Quærimus : alternant spēsque timórque fidem.
 Singula dum narrat, curiu studiōque loquendi,
 Detegit ingenio vulnera facta * tuo.
 Heu ! ubi pacta fides ? ubi connubialia jura ?
 Fáxque sub arturos dignior ire rogos ?
 Non ego sum furtim tibi cognita : pronuba Juno
 Adfuit, & fertis tempora vincitus Hymen.

* Scil. si ipse
mortuus est.* Narrat &
æripedes.* Devicto ser-
pente,

* Sua.

At mihi nec Juno, nec Hymen, sed tristis Eriopis.
Prætulit infastas sanguinolenta faces.

Quid mihi cum Minyis? quid cum Tritonide pinu?
Quid tibi cum patria, navita Tiphys, mea?

Non erat hic aries villo spectabilis aureo:
Non senis Aetæ regia Lemnos erat.

Certa fui primò (sed mea fata trahebant)
Hospita fæminea pellere castra manu.

Lemniadæque viros nimium quoque vincere nōrunt:
Milite tam fortè vira suenda fuit.

Urbe virum vidi, teftoque animoque recepi:
Hic tibi bīisque ætas, bīisque cucurrit hyems.

Tertia messis erat, cùm tu dare vela coactus,

Implésti lachrymis talia verba tuis:
Abstrahor Hypsipyle: si dent modò fata recursam;

Vir tuus hinc abeo, vir tibi semper ero.

Quod tamē è nobis gravida celatur in alvo,
Vivat; & ejusdem sumus uterque parent.

Hactenus; & lachrymis in falsa cadentibus ora,
Cetera te menimi non poduisse loqui.

Utrius è sociis sacram concendis in * Argo:
Illa volat, ventus concava vela tenet.

Carula propulsa subducitur unda carinis:
Terra tibi, nobis aspiciamur aquæ.

In latus omne patens turris circumspicit undas:
Huc feror, & lachrymis òisque similiq[ue] madens.

Per lacrymas spæcto: cupidique faventia menti
Longius affuetu lumen nostra vident.

Adde preces easbas, immixtrâque vota timori,
Nunc quoque te salvo persoluenda mihi.

Vota ego perfolvam? votis Medea fruetur?
Cor dolet, atque * irâ mixtus abundat amor.

Dona feram templis? vivum quodd Jasona perdam,
Hostia pro damnis concidet ista meis?

Non equidem secura fui: sempérque verebar,
Nè parer Argolicâ sumeret urbe murum.

Argolicas timui, nocuit mihi Barbara pellex:

Non expegrato vulnus ab hoste tuli:

Nee

* Argo

* Ira.

HYPSIYLE

Nec facie meritisque placet : sed, carmine movit :
 Diraque contata pabula falce metit.
 Illa reluctantem cursu deducere Lunam
 Nititur, & tenebris abdere Solis equos :
 Illa refrrenat aquas, obliquaque flumina fistit :
 Illa loco sylvas, vivaque laxa movet :
 Per tumulos errat sparvis discincta capillis,
 Certaque de tepidis colligit ossa rogis :
 Devovet absentes, simulachraque cerea fingit,
 Et miserum tenues in jecur urget acus :
 Et quæ necierim melius. Malè queritur herbis,
 Moribus & formâ conciliandus amor.
 Hanc potes amplecti ? thalamoque relictus in uno,
 Impavidus somno nocte silente frui ?
 Scilicet ut tauros, ita te juga ferre coegit :
 Quisque feros angues, te quoque maluet ope.
 Adde, quod ascribi facis procerumque tuisque
 Se facit, & titulo conjugs uxor obest.
 Atque aliquis Peliz de partibus acta venenis
 Imputat, & populush, qui sibi credat, habet.
 Non haec Aesonides, sed filia * Phasias Aetæ
 Aurea Phryxez terga revulsit oyis.
 Non probat Alcimedæ mater tua : consule matrem :
 Non pater, à gelido cui venit axe nurus.
 Illa sibi à Tanais, Scythicæque paludibus unda
 Querat, & à patria Phasidis usquæ virum.
 Mobilis Aesonide, vernaque incertior auræ,
 Cur tua polliciti pondere verba carent ?
 Vir meus hinc ieras, cur non meus inde redisti ?
 Sim reducis conjux, sicut euntis eram.
 Si te nobilitas, generosaque nomina tangunt,
 En ego Minoo nata Thoante feror.
 Bacchus avus, Bacchi conjux redimita coronæ
 Præradiat stellis signa minora suis.
 Dos * mihi Lemnos erit, terra ingeniosa colenti :
 Me quoque * jam taleis inter habere potes.
 Nunc etiam peperi : gratare ambobus Jason :
 Dulce mihi gravidæ fecerat auctor onus.

* Tibi.

* Res.

Felix

Felix in numero quoque sum, prolemque gemellam,
 Pignora Lucina bina favente dedi.
 Si queras cui sint similes : cognosceris illis :
 Fallere non nōrunt, cetera patris habent.
 Legatos quos penē dedi pro matre ferendos :
 Sed tenuit cœptas sava noverca vias.
 Medeā timui : plus est Medea novercā :
 Medeā faciunt ad scelus omne manus :
 Spargere qua fratri pœnit lacerata per agros
 Corpora, pignoribus parceret illa meis ?
 Hanc tamen, & demem, Colchisque ablata venenis ,
 Diceris Hypsipyle præposuisse toro.
 Turpiter illa virum cognovit adultera virgo :
 Me tibi, tēque mihi teda pudica dedit.
 Prodidit illa patrem , rapui de cæde Thoanta :
 Deseruit Colchon , me mea Lemnos habet.
 Quid * refert, scelerata piam si vincit , & ipso
 Crimine dotata est, emeruitque virum ?
 Lemniadum facinus culpo, non miror , Jafon :
 Quilibet iratis ipse dat arma dolor.
 Dic agè, si ventis, ut oportuit, actus iniquis
 Intrâsses portus tuque comésque meos ;
 Obviâque exiēsem forem comitata gemello :
 (Hincere * nōnne tibi terra roganda foret)
 Quo vuln' natos, quo me, scelerate, videres ?
 * Perſide, quo pretio, quā nece, dignus eras ?
 Ipse quidem per me tutus fospesque faſiles :
 Nos quia tu dignus, sed quia mitis ego.
 Pellicis ipa meos impliēsem sanguine vultus ;
 Quōque venciciis abstulit illa suis.
 Medeā Medea forem. Quod si quis ab alto
 Justus adest precibus Juppiter ipse meis ;
 Quod gemit Hycipyle, lecti quoque succuba nostri
 Moerat, & leges sentiat ipsa suas :
 Utique ego destinor conjux, matérque duorum ;
 A rotidem natis orba sit , atque viro ;
 Nec male parta diu teneat ; pejusque relinquit :
 Exulet, & toto qua rat in orbe fugam :

* Referam

* Nempe,

* Perſilia pre-
tio qua nece de-
gnus eras ?

Quām

DIDO ÆNEÆ.

Quam fratri germana fuit, miserisque parenti
Filia; tam natis, tam sit acerba viro.

Cum mare, cum terras, consumpsit, aera tentet;
Errat Inops, expes, cæde cruentia suâ.

Hæc ego conjugio fraudata Thoantias oro:
Vivite devoto nuptiæque, virque toro.

In Septimam Epistolam.

A R G U M E N T U M.

Trojâ à Gracis eversâ, *Æneas Anchisa* & *Veneris*
filii, raptis ex incendio secum Penatibus, vigenti navis
mare conscendit. Qui tempestate vexatus, magnâ parte
maris peterrata, in Libyam quidem delatus est: ubi runc
Dido, ut Virgilius finxit, Beli filia, & Siebae Herculis
sacerdotis uxor, Tyro urbe profecta, fratri *Pigmaliomis*
(qui incantum maritum ob ejus dixitias interemerat)
& sevitiam & avaritiam fugiens, urbem novam Car-
thaginem condrebat: à qua *Æneas* cum sociis liberalissime
suscepit, & amatus cum ea concubuit. Verum, clavis
Mercurii montu in Italiam fidi ab oraculo promissum
navigare egeretur, Dido præsentans (velut, quo ar-
dentissimo amoris flagrabit incendio) illam à navigan-
di proposito revocare, ant salrem differe abitum persuadere
tentans, post multas tandem frustra effusas preces,
ad eum moribundam scripsit, quem noverat mortis causam
præbuisse.

DIDO ÆNEÆ.

† Accipe Dardanide, morituræ carmen Eliz: :
Quæ legis, à nobis ultima verba legis.

SIc, ubi fana vocant, udis adjectus in herbis,
Ad vada Mazandri concinit albus olor:
Nec, quia te nostrâ sperem prece posse moveri,
Alloquor; aduersio inovimus ista Deo.
Se*J* meriti famam, corpûsque, animûmque pudicum
Cum male perdiderim, perdere verba leve est.
Certus es ire tamen, miseramque relinqueret Didd:
Atque iidem venti vela fidemque ferent.

† H̄i duos versus
hotibi habentur.

Cer-

Certus es, Ænea, cum fidere solvere naves.

Quaque ubi sciret nescis, Itala regna sequi.

Nec nova Carthago, nec te crescentia tangunt.

Moenia: nec sceptro tradita summa tuo.

Facta fugis, ¹ facienda petis: quatrenda per orbem: ² fugienda.

Altera, quæsita est altera terra cibi.

Ut terram invenias, quis eam tibi tradet habendam?

Quis sis non natis arva tenenda dabit?

Alter habendus amor tibi restat, & altera Dido:

Quamque iterum fallas, altera danda fides.

Quando erit, ut condas instar Carthaginis urbem?

Et vides populos altus ab arce tuos?

Omnia si veniant, nec te tua vota morenur:

Unde tibi, quæ te sic amet, uxor erit?

Uxor, ut inductio cerat sulphure tediæ;

Ut pia fumosis addita thura ³ rogis.

Æneas oculis semper vigilancibus hæret,

⁴ Æneam animo nōxque diésque refert.

Ille quidem malè gratus, & ad mea munera surdus,

Et quo, si non sim stultæ, carere velim.

Non tamen Æneam, quamvis malè cogiter, odi:

Sed queror infidum; quæstaque peius amo.

Parce Venus nurui, durumque amplectere fratrem:

Frater amor, castris militat ille tuus.

Aut ego, quæ ceipi (neque enim dedignor) amare,

Materiam curæ præbuit ille meæ,

Fallor, & ipsa mihi falso jaſtatur imago:

Matri ab ingenio diffidet ille suæ.

Te lapis, & montes, innataque rupibus altis

Robora, te ſizæ progenuere feræ:

Aut mare, quale vides agitari nunc quoque ventis,

Quo namen adverſis fluctibus ire paras.

Quò fugis? obſtat hyems: hyemis mihi gratia profit:

Aſpice ut eversas concitet Eurus aquas.

Quod tibi malueram, ſine me deberé procellis.

Juſtior eft animo vennus & unda tuo.

Non ego ſum tanti (⁵ quod non mediteris iniq[ue])

Lit pereas, dum me per freta longa fugia.

⁴ Focis.

³ Æneaque.

⁴ Æneaque.

⁵ Aut ego quem
carpi (neque
enim dedigno)
amare, Materi-
am, &c.

D I D O.

Exentes preiosa odia, & constanciā magno,
Si dum me fugias, est tibi vile mori.

Jam venti ponent, stratique aequaliter undā,
* Ceruleis Triton per mare currer equis;

Tu quoque cum venis utinam mutabilis es !
Et, nisi duritiae robora vincis, eris.

* scil. faceres.

* Tam.

Quid, si nescires infans quid aequora possent ?
Expertæ toties * jam male credis aquæ ?

Ut Pelago suadente etiam retinacula solvas ,
Multæ tamen latus tristis pontus habet.

Nec violâssic fidem tentantibus aequora prodest :
Perfidiz poenas exigit ille locus :

Præcipue cùm Iæsus amor : quia mater amorum
Nuda Cytheriacis edita fertur aquis.

* Necesse. Perdita nè peream timeo * noctamve nocenti
Neu bibat aequoreas naufragus hostis aquæ.

Vive, precor : sic te melius quam funere perdam:
Tu potiùs lethi causa ferere mei.

Finge (age) te rapido (nullum sit in omnibz pondus)
Turbine deprendi : quid tibi mentis erit ?

Protinus occurrit falsæ perjuria lingue ,
Et Phrygiæ Dido fraude coacta mori :

Conjugis autem oculos deceptæ stabit Imago
Tristis, & effusis sanguinolenta comis.

* Pro Putabis: Quicquid id est, totum merul, concedite , dices,
Quæque cadent, in tæ fulmina missa * putes.

Da breve sievitæ spacium pelagique, tuzque :
Grande moræ pretium , tua futura via est.

Nec mihi tu parcas , puerio parcatur Iulo :
Te satis est titulum mortis habere meæ.

Quid puer Alcanius ? quid dli meruere Penates ?
Ignibus ereptos obruet unda Deos ?

Sed neque fers tecum : nec quæ mihi perfide jacte,
Presserunt humeros sacra paterque tuos ;

Omnia mentiris ; neque enim tua fallere lingua
Incipit à nobis, primisque plector ego.

Si queras ubi sit formosi mater Iuli :
Occidit, à duro sola relista viro,

Huc mihi narrabis , ut me⁷ inovere merentem : Noutra.

Illa minor culpa patrem futurum meū est . (tamen)
Nec mihi meis dubia est , quā te tua munera dām-

Per mare , per terras septima iactat hyems .

Fluctibus ejectum tutā fūtione recepi ;

Vixque bene audito nomine regna dedi :

His tamen officiis atimā contenta fūtsem !

Et mihi concubitus fama sepulta foret !

Illa dies nocuit , quā nos deētive sub ancrum

Ceruleus subitis compulit imber aquis .

Audiēram voces : Nymphas ululāsse putavi :

Eumenides fatis signa dedere meis .

³ Exige læse pudor penas violare ³ Sichæi ,

Ad quem (me miseram ?) plena pudoris eo .

Est mihi marmorea sacratus in æde ⁴ Sychæus ,

⁵ Oppoffit frondes velleraque alba regunt :

Hinc ego me sensi noto quater ore citari ,

Ipsæ sono temui dixit , Elisa , veni .

Nulla mora est , venio quondam tibi debita conjux :

Sum tamen admissi tarda pudore mei .

⁶ Da veniam culpæ , decepit idoneus auctor ;

Invidiam noxæ detrahit ille mea .

Diva parens , seniorque patet , pia sarcina nati ,

Spem mihi mansuri ritè dedere viri .

Si fuit etrandum , causis haber error honestas :

Adde fidem ; nulla parte gigendus erit .

Durat in extremum , viceque novissima nostre

Prosequitur faci , qui fuit ante , tenor .

Occidit ⁷ interias conjux mactatus ad aras ,

Et sceleris tanti præmia frater habet :

Exul agor , cinerisque viri , patriamque relinquo ,

Et feror in duras hoste sequente vias .

Applicor ignocis : fratrique claspæ , fratreque ,

Quod tibi donavi , perfide , littus emo .

Urbem constitui , latèque patentia fixi

Menia : finitimus invidiosa locis .

Bella rument : bellis peregrina & foemina tentor :

Vixque rudes portas urbis , & arma paro .

⁷ In terras .

³ Exige penas
Sichæi , i. Sum
de me penas ,
qui Sichæus de-
beret exigere .

³ Sichæus .

⁴ i. Sichæus flau-
tua .

⁵ Apposita .

⁶ Sichæus
alloquitur .

* Qui me coiere Mille procis placui, * qui in me coiere querentes
querentes. Nescio quem thalamis proposuisse suis.

Quid dubitas vinclam Getulo tradere Hiarbz? Præbuerim sceleri brachia nostra tuo.

Est etiam frater, cuius manus impia poscit
Respergi nostro, sparsa cruento viri.

* Pone Deos, & quæ tangentio sacra profanis:
Non bene celestes impia dextra colit.

Si tu cultor eras elapsis igne futurus,
Poenitet elapsos ignibus esse Deos.

Forfitan & gravidam Didò, scelerate, * relinquis;
Parisque tui * latitat corpore clausa meo.

Accedet fatis matris miserabilis infans;
Et nondum nati funeris autor eris.

Cumque parente sua frater morietur Iuli:
* Poenaque connexos auferet una duos.

Sed jubet ire Deus: vellem venuisset adire;
Punica nec Teucris pressa fuisset humus.

* scil. Apolline. Hoc duce nempe * deo, ventis agitaris iniquis
Et teris in rapido tempora longa freto.

Pergama vix tanto tibi erant repetenda labore,
Hector si vivo quanta fuere forent.

Non patriam Simoenta petis, sed Tybridis undas:
Nempe ut pervenias quod cupis, hospes eris.

* Utque later, refugiturque tuas abstrusa carinas;
Vix tibi continget terra petita seni.

Hos populos pocius in dotem ambage * remoti,
Accipe, & adveftas Pigmalionis opes.

Illi in Tyriam transfer felicis urbem
Inque loco regis * sceptra factata tene.

Si tibi mens avida est belli, si querit Iulus,
Unde suo partus Marte triumphus eat:

Quem supererit, ne quid defit, præbebimus hostiem:
Hic pacis leges, hic locus arma capit.

Tu modò per patrem, fraternalaque tela sagittas,
Perque fugæ comites, Dardana sacra, Deos;

(Sic * supererent quoescunque tua de gente reportas,
Mars ferus & damni sit * modus f ille tui,

* Sceptraque
sacra.

* i. Vincant.

* i. Finis.

* Ille Mars.

i. illud bellum;

scil. Trejanum.

Aſcaniūſque ſuos feliciter implear annos,

Et ſenſis Anchife molliter oīs cubent:

Parce, precor, domui, queſeſi tradit habendam.

Amare.

Quod crimen dicis praeter malis meum?

Non ego sum Pthia, magnisque oriunda Mycenis,

* i. *Contra te*

Nec ſteterant * in te virque paterque meus.

Si podet uxor, non nupta, ſed hospita dicar:

Dum tua fit Dido, quidlibet eſſe feret.

+ *Frangentia.*

Noſta mihi freta ſunt, Afrum † tangentia littus:

Temporibus certis dantque negantque viam.

Cum dabit aura viam, præbebis carbala ventis:

Nunc levis * ejectam continet alga ratem.

* i. *Ad littus
ſubduciam.*

Tempus ut obſerveſ, manda mihi: * certius ibis:

Nec te, ſi cupias, ipſa manere finam.

* Herba maris,
qua in tempeſta-
te tollitur ſuper
undas, & naues.

Et ſocii requiem polcunt: laniataque classis

Postular exiguas ſemirefēcta moras.

* Serius.

Pro meritis, & ſiqua tibi debebimus ultra:

Pro ſpe coniugii tempora parva peto.

* Hypallage.

Dum freta mitescunt, & amor dum temperat uſum,

Fortiter edifcam triflia poſſe pati.

dum uſus tem-
perat amorem.

Sin minus, eſt animus nobis effundere vitam:

In me crudelis non potes eſſe diu.

Aſpicias utinam, que ſit ſcribenſis imago:

Scribimus, & gremio Troicus enſis adeſt.

* i. *Pellus
meum.*

Perque genas lacrymæ ſtrictum labantur in enſem,

Qui jam pro lachrymis fanguine tintus erit.

Quam bene convenient fato tua munera noſtro?

Inſtruſis impenſa noſtra ſepulchra brevi.

Nec mea nunc prium ſeruntur pectora telo:

* Ille locus ſievi vulnus amoris habet.

* i. *Pellus*

Anna foror, foror Anna, mea male conſcia culpe,

Jam dabis in cineris ultima dona meos.

meum.

Nec consumpta rogiſ inſcribar Elifa? Sichæ:

Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit:

* ſcil. *Uxor.*

Phabuſi: Æneas & cauſam mortis, & enſem:

Ipſa ſuā Dido concidit uia manu.

In Octavam Epistolam.

ARGUMENTUM.

Hermione Menelai d^r Helena filia, à Tyndare suo materno, cui domum commendarat Menelaus dum iret ad Trojam, Orestis Agamemnonis d^r Clytemnestrae filio desparsata est. Quam tandem Menelaus, bujusc^e rei inscius, Pyrrho Achillii filio promisit: qui tandem à bello Troiano reversus Hermionem rapuit. Sed cum Pyrrhi connubium maximo odio haberet, d^r Orestem adamaret, clām per nuncium monuit, facile se posse à Pyrrhi vinculis liberari. Quidquid est affecta. Nam Orestes post Registri matriisque cadem furore purgatus Pyrrho in templo Apollinis interfecit, eam recepit.

HERMIONE ORESTI.

¶ *Patrealem.*• *Achilleides.*• *Ad exemplum
paris.*

Allouar Hermione nuper fratremq; virumq;; Nunc fratrem; nomen conjugis alter habet. Pyrrhus? Achilleides, animosus? imagine paris, Inclusam contra jusque plūmique tenet. Quod potui, renui, né non inulta tenereret. Catera foeminea non valēre manus. Quid facis, Æacide? non sum sine vindice, dixi: Hæc tibi sub domino est, Pyrrhe, puella fui. Surdior ille fretu clamans nomen Orestis. Traxit inornatis in sua tecta comisore rati. Quid gravius caprā Lacedemone serva tulisse, Si raperet Grajas barbare turba nurus. Parcus Andromachen vestavit Achais viatrix, Cū Danaus Phrygios ureret ignis opes. At tu, cusa mei si te pia tangit, Oreste. Injice non timidus in tua jura manus. An fiquis rapiat stabulis armenta reclusa. Arma seras? rapiat conjugē, lentes eris? Sit et sacer exemplo, nuptæ repetitor adempta. Cui pia militie causa puella fuit. Si sacer ignavus vacua stertisset in aula, Nupta foret Paridi mater, ut antè fuit.

Non

¶ *Menelaus,
sacer nūs.*

Non tu mille râtes, finosaque veis parabis,
 Nec numerum Danai militis: ipse veni.
 Sic quoq; etiam repentina tamen: nec turpe marito
 Alpers pro caro bella tulisse ³ toro. (est i. Conjugio.
 Quid, quod avus nobis idem Peloponius Atreus?
 Et si non essem vir mihi, ² frater eras.
 Vir, precor, uxori, frater succurre sorori:
 Instant officio nomina bina tuo.
 Me tibi Tyndareus, vita gravis auctor, & annis,
 Tradidit: arbitrium nepcis habebat avus.
 At pater ³ Æacides promiserat, inscius acti:
 Plus quoque qui prior est ordine, ⁴ possit avus.
 Cum tibi nubebam, nulli mea tarda nocebat:
 Si jungar Pyrrho, tu mihi laetus eris.
 Et patet ignoscet nostro Menelaus amori:
 Succubuit telis ⁵ præperitis ipse Dei.
 Quem sibi permisit, genero concedat amorem:
 Proderit exemplo ⁶ mater amata suo.
 Tu mihi, quod matri pater, es: quas gesserat olim
 Dardanius partes advena, Pyrrhus agit.
 Ille licet patrius sine fine superbier actis:
 Et tu, quæ referas, facta parentis habes
 Tantalides omnes, ipsiisque regebat Achillem:
 Hic pars Militis; dux erat ille ducum. ⁷ i. Agamemnon.
 Tu quoque habes proavum Pelopem, Pelopisq; paren-
 Si melius numeres, à Jove quintus eris. (tein.
 Nec virtute cares: arma invidiosa tulisti:
 Sed tu quid faceres? induit illa ⁸ pater.
 Cæterâ vellem fortis meliore fauisse:
 Non lecta est operi, sed data causa, tuo.
 Hanc tamen implisti: juguloque Ægistus aperto
 Tecta cruentavit, quæ pater ante tuus.
 Increpar Æacides, laudemque in crimina vertit;
 Et tamen aspectus sustinet ille meos.
 Rumor, & ora mihi pariter cum mente tumescunt,
 Pectoraque inclusis ignibus usta dolent.
 Hermione coram quisquamne objecit Oresti?
 Nec mihi sunt virus, nec ferus ensis adest.

Flere

HERMION

Flere licet : flendo certè diffundamus iras,
 Péisque finis lachrymæ fluminis instar eunt.
 Has semper solas habeo sempérque profundo :
     Hument incultæ fonte perenne genz.
 Hoc generis fatum quod nostros erras in annos :
     Tantalides matres apta rapina sumus.
 Non ego fluminei referam mendacia cygni :
     Nec querar in plumis delituisse Jovem.
 Quà duo porrectos longè freta + distinet isthmos,
     Vepta peregrinis Hippodamia rotis :
 Castori + Amyclæ, & Amyclæ Pollici
     Redditæ Mopsopæ Tyndaris urbe foror.
 Tyndaris Idæo trans æquora ab hospite rapta,
     Argolicas pro se verit in arma manus.
 Ia hoc versu
 reperiitur spon-
 deus in quinto
 doce : *Et in pri-*
 ma syllaba tertii Ipsa ego non longos etiam runc scissi capillos,
 pedis vocalis. Clamabam, sine me, me sine, mater, abis ?
 nec eliditur nec Nam || conjux aberat. Nè noo Peleopia credar,
 corripitur se-
 quente vocali. Ecce * Neoptolemo præda parata fui.
 || Scil. Matris Pelides utinam vitasset Apollinis arcus :
 mea, i. Mene. Daminaret nati facta proterva parens.
 laus. Nec + quondam placuit, nec nunc placuisset Achilli,
     Abducta viduum conjugé flere virum.
 * i. Pyrrho, qui Que mea coelestes injuria fecit iniquos ?
 ad bellum do- Quodve mihi miseræ sydus obesse querar ?
 gus est adoles- Parva mea tine matre fui, pater armæ gerebat :
 sentulus. Et, duo cum vivant, orba duobus eram.
 + Cum abduxit Non tibi blandicias primis, mea mater, in annis
 Briseide ipse Incerto dictas ore puella tuli :
 fecit. Non ego captavi brevibus tua colla lacertis ;
     Non sedi gremio sarcina grata tuo :
     Non cultus tibi cura mei : nec pacta marito
         Intravi thalamos matre parante novos.
     Obvia prodieram reduci tibi (vera fatebor)
         Nec facies nobis nota parentis erat.

Te tamen esse Helenam, quod eras pulcherrima, sensi:

Ipsa requirebas quae tua nata foret.

Pars hæc [†] una mihi conjux bene cessit Orestes:

* i. Sela.

Hic quoque, ni pro se pugnet, ademptus erit.

Pyrrhus habet captam, reduce, & victore parente:

[†] Manus & hoc nobis diruta Troja dedit.

Cum tamen altus equis Titan radiantibus instat,

[†] Et minus a nobis diruta Troja fuit.

Perfruor infelix ^{||} liberiore malo:

|| i. Mitiore, & me minus urgente.

Nox ubi me thalamis ululantem, & acerba gementem

Condidit, in moesto procubuque toro;

Pro somno lachrymis oculi funguntur obortis:

Quaque licet fugio, sicut ab hoste, viro.

Sepè malis stupeo; rerumque oblita, locique,

Ignara tetigi * Scyria membra manu.

Utque nefas sensi, male corpora tacta relinquo:

Et mihi pollutas credor habere manus.

Sepè Neopolemi pro nomine nomen Orestis

Exit, & errorem vocis, ut omen, amo.

Per genus infelix [†] juro, ^{||} generisque parentem,

Qui freta, qui terras, & sua regna quatit;

Per patris ossa tui, patrui mihi, quæ tibi debent,

Quod se sub tumulo fortiter alta jacent:

Aut ego * præmoriar, primoque extinguar in ævo;

Aut ego Tantalide Tantalis uxor ero.

* i. Membra Pyrrbi, qui natus est in Scyre insula.

† Oro.

|| i. Jovem, patrem Tantali.

* i. Moriatur ante tempus.

In nonam Epistolam.

ARGUMENTUM.

Herculem Jupiter ex Alcmena sub forma Amphitryonis mariti oppressa, tribus noctibus in unam iunctis, genuit: quem Eurystheus rex Mycenarum Junonis astutia, ut sic ille periret ad arduos labores incitavit. Sed clam labore corporeo atque ingenio valeret, semper vittor evasit. Inter quos Acheloum Etolia fluvium, in variis scilicet vertentem figuris ob Deianira conjugum, in taureum tandem conversum debellavit. Et profecto, quamvis reliqua monstra viriliter superaverit, amori mulie-

DEIANIRA

multib[us] succubuit. Nam cùm Eurytus rex Oechalia
Jolen filiam illi promissam denuo[rum]set, urbe capta, &
Eurylo occiso Jolen abrinuit : ejus amore ita cas-
tus est, ut ea iubente, leonis spoliis & clavam deposu-
erit : & quod turpis est, inter Joles pedissequas cultu
feminis induens, nero non erubuerit : Ita denique qui-
quid prius sub Ombrale Lydia reginā, ea qua generat
Lamum, toleraverat, ea sub Jole perpeccus est. Cum igit
tur Deianira Oenei regis Calydonia filia, ejus uxor,
illum tam incelebri amore caputum rescrivisset, ex volun-
tate adversariorum fallum usurpans, ad eum scripsit.
Ponit autem illi ante oculos egregia illa ipsius priora
facinora : ut comparatione infamiam apertiorem faciat,
Sed cùm inter scribendum accepisset uantum de Her-
culis calamitate, ob vestem Nessi Centuri sanguine in-
toxicatam à se missam, in qua vim revocandi ab alienis
amoribus inesse credebat (id enim Nessus illi in trajectu
Eveni flevit suspirat, cùm ab Hercule sagittā Lernae
veneno infelta confusus esset) gravissimo dolore com-
pressa, facinus suum purgando, ut nra altrio, sed ut il-
lum in sui amore retineret, fecisse videatur, de suspen-
dio deliberat.

DEIANIRA HERCULI.

* Hi dū versus
nisi habentur.

* i. Villoriis &
Landibus : no-
stris autem di-
xit, quia laudes
mariti etiam
suas existimat.

Mitter ad Alciden à conjugi, conscientia mentis
Littera, si conjux Deianira tua est.

G Ratiu[m] Oechaliā titulis accedere nostris :
Victorem viꝝ succubuisse queror.

Fama Pelaſgiadas subito pervenit int̄ urbes
Decolor, & factis inficianda tuis.

Quem nunquam Juno, serisque immensa laborum
Fregerit, huic Iolen impoluisse jugum.

Hoc velit Eurystheus : velit hoc germana Tonantis:
Letaque sit vita labē noverca tua.

At non ille venis, cui nox (si creditur) una
Non tanti, ut tantus conciperere, fuit.

Plus tibi, quā m Juno, nocuit Venus : illa premendo
3 Suſtulit : hanc humili sub pede colla tener.

Respicce

Bespice vindicibus pacatum viribus orbem,
Quà latum¹ Nieress cœrulus ambi humum.
Si tibi pax serre, tibi se tota aquora debent:
Implèstū metris Solis² utramque domum.

Quod te latrunt est, ecclum prius ipse talisti:
Hercule supposito sydera³ fulgit Atlas.

Quid nisi nodos est misero quæstra pudori,
Si cumulas stupri facia priora⁴ notæ?

Téne ferunt geminos prelissis tenaciter angues,
Cùm tener in cunis jam Jove digna cras?

Copisti melius, quād definis, ultima primis
Cedunt: dissimiles, hic vir, & ille puer.

Quem non mille ferat, quem non⁵ Sthenelus hostis, s i. Eurythrus
Non potuit Juno vincere, vicit amor.
At bene nupta ferat, quia nominor Herculis uxor:

Sirque ficer,⁶ rapidis qui-tonat alcas equis.

Quād malè inaequales veniunt ad aratra juventi,
Tam premunt magno conjugē⁷ supra⁸ minor.

Non honor est, sed onus,⁹ species latifera ferentes:

Siqua voles apie nubere, nube pari.

Vir mihi semper abest, & conjugē noxior hospes,

Monstraque terribiles persequunturque feras.

Ipsa, domo viduā, rotis¹⁰ operata pudicis:

Torqueor, inferior nè vir ab hoste onus.

Inter serpentes, aprisque, avidisque leones

Jactor: & luxurios cerno per ollis canes.

Me pecudum fibre, simulachraque innata formi,

|| Omniaque arcana nocte petita moveor.

Aucupor infelix inerte murmura fanta:

Spesque timor dubia, spesque timore cadit.

Mater abest: queriturque deo placuisse potenci

Nec pater Amphitryon nec puer Hyllus adebit.

Arbiter Euristheus ira Jasonis iniqua:

Sentitur nobis: iraque longa Dei est.

Hac¹¹ mihi ferre parum est: peregrinos addis amores;

Et mater de te qualibet esse potest.

Non ego Parthenis teineratam valibus Augen,

Nec referam partus, Ormeni nymphæ tuos.

¹ Octum: p-
juit enim deus
pro mari.

² I. Orientem &
occidentem.

³ i. Sustentavit.

⁴ i. Macal.

⁵ Periphrasis

Jovis, cui fulgi-
ra affiguntur.

⁷ i. Uxor.

⁸ i. Inferior con-
ditione generis
& fortuna.

⁹ i. Dignitas.

¹⁰ i. Sacrificare,
nam Operari est
cum summa ve-
teratione sacri-
ficis litare.

|| Omniaque.

Nec

DEIANIRA

- * i. Quinqueginta filia Theopis, Nec tibi crimen erunt * Teuthrantia turba sororata filia Theopis, Quarum de populo nulla relieta tibi est.
 Teuthrantis filii, Una recens crimen defertur † adultera nobis,
 ab Hercule compressa. Unde ego sum Lydo facta noverca Lamo.
 † i. Ompbale. Meander, roris qui terris errat in iisdem,
 Fortibus. Qui lapias in se sepe retorquet aquas,
 i. Brachialis. Videl in Herculeo suspensa monilia collo :
 † i. Leo Nemensis. Illo, cui cœlum sarcina parva fuit.
 Non puduit fortis auro cohibere lacertos :
 Et || solidis geminas apposuisse * toris.
 || i. Corona populea. Nempe sub his animam † pestis Nemeza lacertis
 Edidit : unde humerus tegmina levus habet.
 * Maeoneazona, Ausus es hirsutos mitra redimire capillos :
 i. Zma ipsius Aptior Hercules || populus alba come.
 Ompbales. Nec te * Maeonia, lascivæ more puerilæ,
 † i. Crudelis. Incingi zonâ dedecuisse pudet.
 Non tibi succurrat † crudii Diomedis imago,
 Efferus humana qui dape pavit equos.
 Si te vidisset culta Bafiris in isto,
 Huic victor vieto nempe pudendus eras.
 Derahat Antaeus duro redimicula collo :
 Nè pigrat molli succubuisse viro.
 Inter Ioniacus calathum tenuisse puellas
 Diceris, & Dominæ pertinuisse minas.
 Non * pudet Alcide vietricem mille laborum,
 Rafilibus calathis imposuisse manum :
 Crassaque robusto deducis pollice fila :
 Aequaque formosâ penâ rependis herz.
 Ah quories, digitis dum torques stamina duris,
 Prævalidæ fusoſ † comminuere manus ?
 Diceris infelix scutice tremefactus habenis,
 Ante pedes dominæ pertinuisse minas.
 Exuniis pompis præconia summa triumphi,
 Factaque narrabas dissimulanda tibi :
 Scilicet immanes elios faucibus hydros
 || Infantem & nudâ dilacerasse manu :
 Ut Tegeetus aper cupressifero Erymantho
 Incubat, & vasto pondere lredit humum :

Non

Non tibi * Threiciis affixa penatibus ora,
 Non hominum pingues crede tacentur equi :
 Prodigiumque triplex, armati dives Iberi
 Geryones, quamvis in tribus unus erat :
 Inque canes tocidem trunco digestus ab uno,
 Cerberus implicitis angue minante comis :
 Quæque * redundabat secundo vulnera serpens
 Fertilis, & dannis ditione ipsa suis.
 * Quodq; inter levumq; latus, dextrumq; lacertum.
 * Prægrave compressa fauce peperit onus :
 Et, male confisum pedibus formaque bimembri,
 Pulsum Thessalicis * agmen equestre jugis.
 Hec tu Sidonio potes insignitus amictu
 Dicere ? num cultu lingua retenta filer ?
 Se quoque * nymp̄ha tui. ornavit Jardanis armis :
 Et tulit è capto nata trophya viro.
 I munc, tolle animos, & fortia facta pecense :
 Quod tu non es jure, vir illa fuit :
 Quà tanto minor es, quanto te, maxime rerum,
 Quàm quos viciisti, vindere majus erat.
 Illi * procedit rerum mensura tuarum :
 Cede bonis ; hæres laudis amica tua est.
 O pudor ! hirsuti costis exuta leonis
 Aspera texerunt vellera molle latus.
 Palleris ; & nescis : non sunt spolia ista leonis,
 Sed tua : tuque ferre vitor es, illa tui.
 Foemina tela tulit Lernæis atra venenis,
 Ferre gravem lanā vix sati apta colum.
 Instruxitque manum clavā domitrice ferarum :
 Vedit & in speculo conjugis arma sui.
 Hæc * tamen audiēram ; licuit non credere famæ ;
 En venit ad sensus mollis ab aure dolor :
 Ante meos oculos adducitur ? advena ? pellex
 Nec mihi, quæ patior, dissimulare licet.
 Non finis averti ; mediam captiva per urbem
 Invicis oculis aspicienda venit.
 Non venit incultis capitarum more capillis,
 Fortunam vultus falsa regendo suos ;

* Diomedes
 Thraciarex
 capitā boſpitum,
 quos apponebat
 equis devoran-
 das, postib⁹ af-
 figebat.

* L. Abundat,
 ex validis
 efficietbatur.

* Quaque.

* Aut aut in-
 telligit, inter la-
 certo Herculis
 suffocationem.

* Pergrave.

* Centauros in-
 telligit, qui
 membra partim
 humana, partim
 equina habuisse
 credebatur.

* I. Omphales
 Jardani filia.

* Ad Omphales
 laudem accedit.

* Tantum.
 ?? i. Jole.

Ingreditur latè multo spectabilis auro,

Qualiter in Phrygia tu quoque culus eras.

* i. *Effe in statu* Dat vultum populo sublimis : ut Hercule victo
fus.

|| *Ordo ej.* || *Forfitan*, expulsa Ætolide Deianira,
Forfitan, Dei- Nomine deposito pellicis uxor erit.
amira Ætolide, ³ Eurytidisque Ioles, atque infans Alcidæ
id est, Ætolia, Turpia famosus corpora jungit Hymen.
(nam Deianira Mens fugit ⁴ admonitu frigidiq; perambulat artus;
ex Atalâ fuit) Et jacet in gremio languida facta manus.
expulsa, Iole, Me quoque cum multis, sed me sine criminè amasti:
nomine pelli- Né pigerat, pugnat ⁵ bis tibi causa fui.
cis deposito, Cornua flens legit rapidis Achelous in undis,
erit uxor tua. Truncaque limosa tempora mersit aqua.
* *Habet hic ver-* ⁶ Semivis occubuit vi, Lerniferoque veneno,
fus spondatum in Nessus, & infect sanguis equinus aquas.
quinto loco, neq; Sed quid ego haec refero? scribenti nuncia venit
vocalis, sequente Fama, virum tunice labe petire meæ.
vocali, eliditur. Hei mihi! quid feci? quò me furor egit amantis?

* i. *Recor datio-* Impia quid dubitas Deianira mori?
ne bujus facti. An tuas in media conjux lacerabitur Oeta?
5 *Semel adver-* Tu sceleris tanti causa superstes eris?
sus Acheloum, ex Et quid adhuc habeo facti, cur Herculis uxor
itterum adversus Credar? conjugii mors mea pugna erit.
Nessum ⁶ *Cen-* Tu quoque cognosces ⁷ in me Meleagre sororem:
taurus, qui ex Impia quid dubitas Deianira mori,
inferiore parte Heu devota domus! folio fedet ⁸ Agrius alto;
erat equus, ex Oenea ⁹ desertum nuda senecta premis:
superiore vir. Exulat ignoris Tydeus germanus in oris:
7 i. *In morte* ¹⁰ Alter fatali vivus in igne fuit.
mea: nam sicut Exegit ferrum sua per praecordia mater:
tu propter amo- Impia quid dubitas Deianira mori?
rem Atalanta Deprecor hoc unum per jura facerrima lecti,
mortuus es, ita Nè videar thalamis insidiata tuis,
ego propter amo- Nessus, ut est avidum percussus arundine pectus,
rem Herculis Hic, dixit, vires sanguis amoris habet.
noriar. ⁸ Qui

post dispersam Oenei domum Ætolia regnum occupavit. ⁹ *Actior ali-*

¹⁰ i. *A filiis derelictum.* ¹⁰ i. *Meleager.* ¹¹

ARIADNE THESEO.

45

Illita Nesso misi tibi textu veneno?

Impia quid dubitas Deiamira mori?

Jamque vale seniorque pater, germanaque Gorge,

Et patria, & patris¹ frater adempte² me.

Et tu lux oculis hodierna novissima nostris.

Virque (sed ³ o possis!) & ⁴ puer Hylle vale.

¹ i. Tyden, qui
exal. ex.

² Tua.

³ i. Utinam pos-
ses scil. valera.

⁴ i. Fili Hylle.

In decimam Epistolam.

ARGUMENTUM.

*Minos Jovis & Europa filius, Cretensis rex ob Andre-
geum filium ab Atheniensibus dolosè occisum, illas tan-
dem post acria bella coegit, ut sibi paucus penderent, &
quidem quattuor pueros septem, & totidem virgines
mitterent, ut Minotauro, quem arte Dadali Pasiphae ex
tauro generat, dum ejus maritus Minos cum Atheniens-
ibus bellum gereret, devorandi traderentur. Cum vero
furs Theseo contigisset, ab Ariadne edocitus est, quoniam
pallio, interficio Minotauro, ex labyrinthis ambagibus
egredetur, Erichsona regens temui vestigia filo, ut
ait Catullus. Theseus autem Crete cum Ariadne & Phae-
drâ discedens, in Nasum insulam delatus est, ubi a Baccho
minimus est, ut Ariadnen relinqueret: qui Dei timore
percussus dum altissimo sonno pressam animadueneret,
puellam dimisit. Quamprimum igitur exprefsa est
hanc Epistolam scripsit: in qua de crudelitate & duritate
Thesei, ac beneficiorum ingratitudine conqueritur, eum
que post multas lamentationes & querelas rogat, ut
havem ad eam stellat.*

ARIADNE THESEO.

¹ Illa relicta seris etiam nunc, improbe Theseu,
Vivit: & hinc aquâ mente tulisse velis.

¹ Hi dñs versus
subdititii
babentur.

MItius inveni, quam te, genus omne ferarum:
Credita non ulli, quam tibi, pejus eram.
Quz legis, ex illo, Theseu, tibi littore milito,

Unde tuam sine me vela tulere ratem:
In quo me formosaque meus male prodiit & tu,
(Pro facinus!) somnis infidiae meis.

Tcm.

ARIADNE

Tempus erat vitrea quo primum terra pruinit
 Spargitur, & recte fronde queruntur aves ;
 Incertum vigilans, an somno languida, movi
 Thesea presuras ¹ semisopita manus,
 Nullus erat : referoque manus ; iterumque retentos
 Perque torum moveo brachia ; nullus erat.
 Excusere metus somnum ; conterrita surgo ;
 Membraque sunt viduo precipitata toro.
 Protinus adducti sonuerunt pectora palmis :
 Utque erat è somno turbida, rapta coma est.
 Luna fuit ; specto, si quid, nisi littora cernam ;
 Quod videant oculi, nil nisi littus habent.
 Nunc huc, nunc illuc, & utroque sine ordine curro ;
 Alra puellares tardat arena pedes.
 Interea toto clamanti littore, Theseu,
 Reddebat nomen concava sasa tuum.
 Et quotios ego te, toties locus ipse vocabat ;
² Ille locus miseraz ferre volebat opem.
 Mons fuit ; apparent frutices in vertice rari ;
 Nunc scopulus raucis pendet adesus aquis.
 Ascendo ; vires animus dabit ; atque ita latè
 Aequora prospectu metior alta meo.
 Inde ego (nam ventris quoque sum crudelibus usi)
 Vidi precipiti carbasa tenia Noto.
 Quis me vi-
 diisse putavi.
 Aut vidi, aut certe ³ cum me vidisse putarem,
 Frigidior glacie, semianimisque ful.
 Nec languere diu patitur dolor ; excitor illo ;
 Excitor, & summā Thesea voce voco.
 Quod fugis ? exclamo ; scelerate reverttere Theseu ;
 Flecte ratem ; numerum non habet ille suum.
 Hoc ego, quod voci deerat, plangore replebam ;
 Verbera cum verbis ⁴ mixta fuere meis.
 Si non audires, ut saltē cernere posis,
 Jactatz latè signa de dēre manus ;
 Candidaque imposui longæ velamina virgæ,
 Scilicet oblitos admonitura mei.
 Jamque oculis ereptus erat ; tunc denique flevi ;
 Torpuerant molles antè dolore genz.

⁴ Missa.

Quid

THESEO.

40

Quid potius facerent, quam mea lumina flerent,
Postquam defierant vela videre tua?

Aut ego diffusis erravi sola capillis.

Qualis ab * Ogygio concita Baccha * Deo:

Aut mare prospiciens in faxo frigida sedis:

Quamque lapis fedes, tam lapis ipsa fui.

Sepe torum repeto, qui nos acceperat ambos:

Sed non acceptos exhibitus erat.

Et tua, quæ possum, pro te vestigia tango:

Strataque, quæ membris incepüre tua.

Incumbo: lacrymisque torso manante profusis,

Pressimus, exclamo, te duo; redde duos.

Venimus huc ambo; cur non discedimus ambo?

Perfide pars nostræ lectule major ubi est?

Quid faciam? quæ sola feror? vacat insula culturæ?

Non hominem video, non ego facta boëum.

Omne latus terræ cingua mare: navita nusquam est,

Nulla per ambiguas puppis itura vias.

Finge dari comitèisque milii, ventrosique, ratemque;

Quid sequar? accessus terra paterna negat.

Ut rate felici pacata per aquora labur,

Temperet & ventos & solus, exul ero.

Non ego te Crete & cencum digesta per & urbes

Aspiciam, puer cognita terra Jovi.

Nam pater, & tellus justo regnata || parenti,

Prorita sunt factio somnia chara meo.

Cum tibi, ne vietus tefto morcerere recurvo,

Quæ regerent passus, pro duce fili dedi;

* Tu mihi dicebas, Per ego ipsa pericula juro,

Te fore, dum nostrum vivet uterque, meam.

Vivimus: & non sum, Theseu, tua, si modo vivit

Fœmina, perjuri fraude sepulta viri.

Me quoque, quæ fratrem, & matæs improbe clavæ! & i. Utinam

Eflet, quam dederas, morte || sepulta fides. matæs.

Nunc ego, non tantum, quæ sum passura, recordor: || Soluta.

Sed quæcumque potest illa relicta pari.

Occurrunt animo perenti mille figuræ:

Morsque minus poenæ, quam mora mortis, haber.

D

JAM

* * i. Baccho
Thebano. Nam
Ogyges rex
fuit Thebanorum:
Bacchus autem ex Se-
melle filia Cad-
mi, qui Thebas
condidit, natus
est.

† † Habetur
olim Creta
centum urbes:
unde Hecatom-
polis appellatur.

|| Parente.

* Cum.

ARIADNE

Jam jam venturos aut huc, aut suspicor illuc,
Qui lanient avido viscera dente, lupos.
Foritan & fulvos tellus alit ista leones :
Quis scit, an haec sevas insula tigres habet ?
Et freta dicuntur magnas expellere phocas.
Quis vetat & gladios per latus ire meum ?
Tautum ne relegar durâ captiva catenâ,
Nêve traham servâ grandia pensa manus :
Cui pater est Minos, cui mater filia Phoebi ;
Quodque magis memini, quæ tibi pastra fui.
Si mare, si terras, porrectaque littora vidi :
Multæ mihi terræ, multæ minantur aquæ.
Coelum restabat : timeo simulachra deorum,
Destituo rapidis præda cibisque feris.
Sive colunt, habitantque viri, diffidimus illis :
Externos didici læsa timere viros.

* Est Nominatius Atticus cuius ultima syllaba longa est, quia ejus vocalis est.
† Facta tulisses. Non equidem miror, si star victoria tecum,
|| Dextra tua ardua, i. in alterum sublata, ad inferendum majorem i-
ctum.
* scil. Luna.
† scil. altera.
* scil. Mino-
tauri.
|| Matri la-
chrymas.

Viveret * Androgeos utinam, nec † fata luisses ;
Impia funeribus, Cecropi terra, tuis :
Nec tua maestas nec nodoſo stipite, Theseu,
|| Ardua * parte virum dextera, † parte bovem ;
Nec tibi, quæ reditus moſtrarent, fila dediſsem,
Fila per adductas ſepe recepta manus.
Strataque Cretæam bellua stravit humum :
Non poterant figi præcordia ferrea * cornu ;
Ut te non tegetes, pectore tutus eras.
Illuc tu filices, illuc adamanta tulisti :
Illiſ qui filices Thesea vincat habes.
Crudeles ſomni, quid me tenuiſtis inertem ?
At ſemel æternâ nocte premenda fui.
Vos quoque crudeles venti, nimiumque parati,
Fluminaque in lachrymas officiosa meas :
Dextera crudelis, quæ me fratremque necavit :
Et data poſcenti nomen inane fides.
In me jurârunt ſomnus, ventusque, fidesque :
Prodiſa ſum cauſis una puella tribus.
Ergo ego nec || lachrymas matris moritura videbo ;
Nec mea qui digritis luminal condat, erit :

Spiritus

Spiritus infelix peregrinas ibit in auras,

Nec positos artus unget amica manus:

Ossa ¹ super stabant volucres inhumata marina:

¹ Superstabunt

Hæc sunt officiis digna sepulchra meis,

Ibis Cecropios portus, patriaque receptus,

Cùm stereris turba celus honore tuus,

Et benè narraris letum taurique virique,

Sectaque per dubias saxa recta vias;

Me quoque narrato solam tellure relictam:

Non ego sum titulis surripienda tuus.

Nec pater est Ægeus, nec tu Pittheidos Æthrae

Filius: autores saxa, fretumque tui:

Dii facerent, ut me summâ de puppe videres!

Movisset valvys mœsta figura tuos.

Nunc quoque non oculis, sed, quâ potes, aspice mente

Hærentem scopulo, quem vaga pulsat aqua.

Aspice demissos lugentis more capillos:

Et tunicas lachrymis, sicut ab imbre graves.

Corpus & impulsæ segetes Aquilonibus, horret:

Litteraque ² articulo ³ pressa ⁴ tremente ⁵ labat.

Non te per meritum, quoniam male cessit, adoro:

Debita sit facta gratia nulla meo:

Sed nec poena quidem: si non ego causa salutis;

Non tamen est cur tu sis mihi causa necis.

Has tibi plangendo lugubria pectora lassas

Infelix tendo trans freta longa manus.

Hos tibi, qui ⁶ superant, ostendo mœsta capillos:

Per lachrymas oro, quas tua facta movent:

Fleste ratem, Theseu; versoque relabete vento:

Si prius occidere, tu tamen ossa ⁷ seres.

² i. Ventis
Species pro ge-
nere.

³ i. Digitis tre-
mentibus
Synecdoche.

⁴ i. signata, &
scripta.

⁵ i. vacillat, stu-
non habet re-
ctum ordinem.

⁶ i. superfunt.

⁷ i. Effores &
sepelles.

In undecimam Epistolam

ARGUMENTUM.

Macareus & Canace, Æoli regis ventorum filii, cùm
turpiter se amarent, & consanguinitatis pretextu culpam
regentes concumberent. Canace filium peperit: quem
dum claram è regia per nutricem emitteret, ut aleretur;

CANACE

infelix infans suo vagitu se avo prodidit : qui filiorum incensus scelere , innocuum infantem jussit canibus exponi ; & per satellitem Canace gladium misit, quo illa pro meritis uteretur : quo se interfecisse creditur. Sed prima quam moreretur, Macareo, qui jam in templum Apollinis Delphici fugerat, hac epistola casum suum exponit, precat utque ut expositi infantis ossa legat & una cum suis urna componat.

CANACE MACAREO.

* *Hic duo versus
ad nonnullis pro adulterinis habentur.*

* *Epistola.
i. Aperta.
Notata.*

* *scil. pater.
scil. patris
qui est autor &
causa mortis
mea.*

* *i. Ventorum.*

* *i. Cognatum
carlestibus.*

* *Cupidinem
significat.*

* *Apolis Aelolidz, quam non habet ipsa salutem
mittit, & armata verba nostata manu.*

Siqua tamen cæsis errabunt scriptra litoris,
Oblitus à dominz cæde libellus erit.
Dextra tenet calatum, strictum tenet altera ferrum:
Et jacet in gremio charta * soluta meo.
Hæc est Aelolidos fratri scribentis imago ;
Sic videor duro posse placere patri.

* *Ipse necis cuperem nostra spectator adeset,*
* *Autorisque oculis exigeretur opus.*

Ut serus est, multoque suis truculentior Euris,
Spectaret fuccis vulnera nostra genis.
Scilicet est aliquid cum fævis vivere ventis ;
Ingenio * populi convenit ille * sui.

Ille noto, Zephyroque, & Sithonio Aquiloni
Imperat, & penitus, Eure proterve, tuis
Imperat heu ventis, tumidz non imperat iræ,
Pollidet & vitiis regna minora suis.

Quid juvat * admotam per avorum nomina * celo,
Inter cognatos posse referre Jovem ?

Num minus infestum funebria munera ferrum
Fæminæ teneo, non mea tela, manu ?

O utinam, Macareu, quæ nos conjunxit in unum,
Venisset leto senior hora meo !

Cur unquam plius me frater, quam frater amasti ?
Et tibi, non debet quod soror esse, fui ?

Ipsa quoque incalui ; qualemque audire solebam,
Nescio quem sensi corde tepente * Deum.

Furor

Fugerat ore color, macies ^{1 *} adduxerat artus;

Sumebant minimos ora coacta cibos.

Nec somni faciles, & nox erat ² annua nobis;

Et gemitum nullo liefa dolore dabam;

Nec cur hoc facerem, poteram mihi reddere causam;

Nec nōram, quid amans esset; at illud eram.

Prima malum nutrix animo præsensit anili?

Prima mihi nutrix, Æoli, dixit, amas.

Erubui, gremioque pudor dejecit ocellos;

Hæc satis in tacita signa farentis erant.

Jamque tumescebant viciati pondera ventris;

Ægraque ³ furtivum membra gravabat onus.

Quas mihi non herbas, que non medicamina nutrix fuit; i. stupro
Attulit, audaci supposuitque manu;

Ut penitus nostris (hoc te celavimus unum)

³ i. occultum vel
concepcionem.

Visceribus crescentis excuteretur onus?

* At nimium vivax admotis restitit infans

* Ab.

Artibus, & rectus tutus ab hoste fuit.

Jam novies erat orta soror pulcherrima Phœbi

⁴ Denaque ⁵ luciferos luna ⁶ premebat equos;

Nescia que faceret subitos mihi causa dolores,

Et rufis ad partus, & nova miles, eram.

Nec tenui vocem; Quid (ait) tua crimina prodis?

Oraque clamantis conscientia pressit anus

Quid faciam infelix? gemitus dolor edere cogit;

Sed timor & nutrix & pudor ipse vetant.

⁶ Continuo gemitus, et aliaque verba reprendo,

Et cogor lachrymas combibere ipsa meas.

Mors erat ante oculos, & opem Lucina negabat;

Et grave, si morerer, mors quoque crimen erat;

Quum super incumbens scilla tunicaque comique;

Pressa resovisti pectora nostra tuis;

Et mihi, Vive soror, ò charissima, dixi,

Vive; nec unius corpore perde duos;

Spes bona dat vires; fratri nam nupta fatura es;

Illius de quo mater ⁷ es, uxor eris.

⁸ Mortua (crede mihi) tamen ad tua verba revixi;

Et positum est uteri crimen, onusque mei.

* i. Decima.

⁵ i. lucem ferentes.

* Vehebat.

⁶ Continuo.

? Et uxoris.

⁸ scil. ut videbar mihi.

CANACE

Quid tibi grataris? media sedet Æolus aula:
 Crimina sunt oculis surripienda patris.
 Frondibus infantem, ramisque albentis olivz,
 Et levibus vittis sedula celat anus:
 Fictaque sacra facit, dicitque precantia verba:
 Dat populus sacris, dat pater ipse viam.
 Jam prope limen erat: ¹ patrias vagitus ad aures
 Venit, & indicio proditur ille suo.
 Eripit infantem, mentitaque sacra revelat
 Æolus: insanâ regia voce sonat.
 Ut mare sit tremulum, tenui cum stringitur aura,
 Ut quatirur tepido fraxina virga Noeo:
 Sic mea vibrari pallentia membra videres:
 Quassus ab imposito corpore lefthus erat.
 Irruit, & nostrum vulgat clamore pudorem;
 Et vix à misero continet ore manus.
 Ipsa nihil præter lachrymas, pudibunda profudit:
 Torpuerat gelido lingua retenta metu.
 Jämque dari parvum canibusque avibusque nepotem
 Jussit, in solis deslitigique locis.
 Vagitus dedit ille miser: sensisse putares:
 Quâque suum poterat voce rogabat avum.
 Quid mihi tunc animi credis, germane, fuisse,
 (Nam potes ex animo colligere ipse tuo)
 Cùm mea me coram sylvas inimicus in altas
² Viscera montanis ferret edenda lapis?
 Exierat thalamo: tunc demum pectora planxi:
 Contigit inque meas unguibus ire genas.
 Interea ³ patrus vultu inerente satelles
 Venit, & indignos edidit ore sonos;
 Æolus huncensem mittit tibi, (tradidit ensem.)
 Et jubet ex ⁴ merito scire quid iste velit.
 Scimus, & utemur violento fortiter ense;
 Pectoribus condam ⁵ dona paterna meis.
 His mea muneribus ⁶ genitor connubia donas?
 Hâc tua dote, patr. filia dives erit?
 Tolle procul decepte faces hymenæ maritas;
 Et fuge ⁷ turbato tecta nefanda pede.

Ferte

Ferte facies in me, quas ferris Erinnyses attrax :

Ut meus ex isto luceat igne rogas.

Nubite felices * Parca meliore forores :

Admissi memores sed tamen este mei.

Quid puer admisit tam paucis additus horis ?

Quo latet factio vix bene natus avum ?

Si potuit meruisse necem, meruisse putetur ?

Ah miser admisso plectitur ille meo !

Nate dolor matris, rapidarum praeda ferarum,

Hei mihi natali dilacerate tuo,

Nate parum fausti miserabile pignus amoris ;

Hec tibi prima dies, hac tibi summa fuit.

Non mihi te licuit lachrymis perfundere justis,

In tua * nec † tonas ferre sepulchra comas;

Non super incubui ; non oscula frigida carpsi ;

Diripiunt avidæ viscera nostra sera.

Ipsa quoque infantis cum vulnere persequar umbras :

Nec mater fuero dicta, nec orba diu.

Tu tamen & frustra miser sperate forori,

Sparsa precor nati collige membra tui ?

Et refer ad matrem, socioque impone sepulchro :

Urnaque nos habeat, quamlibet arcta, duos.

Vive memor nostri ; lachrymatisque in * funere funde ;

Neve reformida corpus amantis amans.

Tu (rogo) || projectæ nimiam mandata fororis

* Perfer : mandatis perfruar ipsa patris.

In duodecimam Epistolam

ARGUMENTUM

Cion flridâ juventute & formâ valeret Jason, quamprimum Colchon attigit, à Medea Æeta Colchorum regis & Hecates filia receptus est, & amatus : qui acceptâ conjugij sponsione, illum edocuit, quoniam patto in operatam deveneret praedam. Auroq[ue] igitur vellere rapto, clam cùm Medea fugam arripuit. Quis cum insequeatur Æeta, illa Ablyti fratris, quem secum ducebat, membra dispergit : ut ita patrem ossa filii legentem remoraretur. Et sic incolumes in Thessalian tandem devenerunt : ubi Æta

* i. Meliore sorte vel fortunatori augurio.

* Ncn.

† Alludit ad morem funeralem quo comare secessant, & in rogum ardenter, aut sepulcrum mittebant.

* Funera.

|| i. abjecta & infelicitis.

* i. effice.

nem Jasonis patrem, amoris jam decopitum, in solifugam atatem reduxit. Medea prateres in Pelia mortem filias iussus armavit; frigore enim ei juventutem restituere velle, quemadmodum Jason fecerat, filiabus persuasit, ut omnem sanguinem frigidum atque veterem caloris exchangerent, ut novum atque floridum possent infundere. Quid cùm fecissent puerile, statim expiraverat Pelias. Jason vero, seu criminis enoritate, seu ex alia causa, Medeam repudiavit: Creusaon Creuntis regis Corinthiorum filiam in uxorem affumperit. Furibunda igitur Medea ad Jasonem scriptis, ingratitudinem in eum expostulando, praesentem, ultionem, nisi recipiatur, minitando.

M E D E A J A S O N I.

† Exal, inspr, contemptus Medea marito

Dicit, * An à regno tempora nulla vacant?

* A T tibi Colchorum (memini.) regina vacari,
Ars mea, cùm peneres, † ut tibi ferret opem;
Tunc, quæ dispensant mortalia fata, forores,
Debuerant furos evoluisse. * furos.
Tunc potius Medea mori bene: quicquid ab illo
Produsi vite tempore, poena fuit.

Heimiliū! cur unquam juvenilibus acta lacertis

Phryxeam petuit? Belius arbor ovem?

Cur unquam Colchi Magnesida vidimus Argo?

Turbaque Phasiacam Graia bibistis aquam?

Cur mihi plus æquo flavi placuisse capilli?

Et decor & lingue gratus fieri tue?

* Aut saltēm (in nostras quantum nova puppis arenas
Venerat, audaces attuleratque viros).

Ifier anhelatus non † premedicatus in ignes

Immemor Esonides, oraque adunca bosum:

Semina jecisset, totidem sumpisset & hosties,

Ut caderet cultu cultor ab ipse suo.

Quantum perfidiae tecum, scelerate, perfidie?

Dempce forent capiri quam mala multa meo?

Est aliqua ingrato meritum exprobrare voluptas?

Bac fruar, hac de te gaudium sola seram.

Julius

† Hoc disti-
ctio pro as-
sisterino ha-
benir.

* Grav regula
† ut i. quum.

* Medea.

* i. Thessalia:
a Pello monte
Thessaliz; ubi
incisæ arboreæ,
ex quibus Ar-
go navis fabri-
cata est.

* i. Ex mag-
nesia, ubi Ar-
go navis fabri-
cata fuit.

* At semel, &c.
† Premita-
tus.

Julis inexpertem Colchos advenire puppum.

Inerasti patru regna beata mea:

Hoc ⁴ illuc Medea fui, nova nupta quod hic est:

Quam pater est illi, tam mihi d'ves erat.

Hic ⁵ Ephyren binarem, Scythia tenus ille nivosa.

Omne tenet Ponti, qua plaga leva jacer,

Excipit hospitio juvenes ⁶ Aëta Pelaigos:

Et premitis pictos corpora Graia toros.

Tunc ego te vidi; tunc coepi scire, quis es:

Illa fuit mentis prima ruina mea.

⁷ Et vidi, & perii: nec notis ignibus arsi;

Ardet ut ad magnos pinea teda deos.

Et formosus eras, & mea fata trahebant;

Absulerant oculi lumina nostra tui.

Perfide sensisti: quis enim bene celat amorem?

⁸ * Eminet indicio prodita flamma suo.

Dixeras interea tibi ⁹ rex, ut dura ferorum

Infolito premeres vomere colla boum.

Martis erant cauti plus quam per cornua sievi:

Quorum terribilis spiritus ignis erat.

Are pedes solidi: prætentaque naribus æra:

Nigra per afflatus hac quoque facta fuis.

Semina præterea populos genitura juberis.

Spargeré devota lata per arva manu,

Qui peterent naris secum tua corpora tel's;

Illa erat agricolæ medis iniqua fuis.

Lumina ¹⁰ custodis succumbere nescia somno,

Ultimus est aliqui decipere arte labor.

Dixerat Aëtes: meisti confurgitis omnes:

Mensaque purpureos deserit alta toros.

Quam tibi nunc longa regnum dotale Creuisse,

Et soer, & magna nata Creonis erat!

Tristis abis: oculi abeuntem prosequor udis:

Et dixit tenui murmure lingua, Vale.

⁵ Ut positum tenui thalamo male fauca lectum,

Aëta est per lachrymas nox mihi, ⁶ quanta fuit.

Ante oculos taurique meos, segetesque nefanda:

Abre meos oculos pervigil anguis erat.

* III.

¹ i. Corinthum

inter Iouium

& Ægeum

mar. positam

* Pater Aëta.

† Ut vidi, ut

perii.

* i. Apparet.

* Emittet.

* Aëta pater

meus.

* i. Draconis

pervigilis qui

aureum vellus

custodiebat.

¹ i. posquam.

⁶ i. tanta qua-

ta fuit, & tota,

Hinc

- * Scil. mea,
i. Chalciope.
* i. vobis
Toessalicis.
* i. Chalciope,
soror mea.
+ i. Creusa.
§ Habebat.
Et tunc altera
immediata pre-
cedens referitur
ad ipsam
Medeiam.
* Picea est spe-
cies arboris.
7. Scil. sibi, vel
memoria tua.
* i. sicut ego
excidi tibi.
* Amb.
- 9 i. Phœbi, avi
mei.
* Triplici vultu
depingitur Dia-
na, quia ipsa est
Luna in celo, i
Diana in terris
et Proserpina
apud inferos
• alios.
+ Sensus est,
Sed unde De-
os tam faciles
mihi, scil. spe-
rem, vel habe-
am Deos
meos : i. tā faventes mibi ? deosque meos. * i. minima pars + teria
nuptio quia licet semper effarent ignē, nunquā rānē ea igne urebantur.
- Hinc amor, hinc timor est : ipsum timor auget amorem.
Mane erat ; & thalamo chara recepta * soror :
Disjectaque comas, averisque in ora jacentem
Invenit, & lachrymis omnia plena meis.
Orat opem ? Minyis (petit ³ altera & ⁴ altera
Æsonio juveni, quod rogat illa, damus, (shabebit.)
Est nemus & ⁶ piceis, & frondibus ilicis agrum ;
Vix illuc radiis Solis adire licet.
Sunt in eo (fuerant certe) Delubra Diana :
Aurea barbarica stat Dea facta manu.
Nescio an ⁷ exciderint ⁸ mecum loca : venimus ⁹ illuc
Ausus es infido sic prior ore loqui :
Jus tibi & arbitrium nostræ fortuna salutis
Tradidit : inque tua est vitæque morsque manu.
Perdere posse sat est, si quem juvat ista potestas :
Sed tibi servatus gloria major ero.
Per mala nostra precor, quorum potes esse levamen,
Per genus, & numen cuncta videntis ⁹ avi.
Per ¹⁰ triplices vultus, arcanaque sacra Diana,
Et si forte aliquos gens fibet ista Deos ;
O virgo miserere mei, miserere meorum :
Effice me meritis tempus in omne tuum.
Quod si forte ¹⁰ virum non dignare Pelasgum,
(† Sed mihi tam faciles unde ¹¹ meosque Deos ?)
Spiritus ante meus tenues vanescat in auras,
Quam Thalasso, nisi tu, nupta sit ulla meo.
Conscia fit Juno sacris praefecta maritis,
Et Dea marmoreæ cuius in æde sumus.
Hæc animum, & ¹² quota pars + horum movere po-
Simplicis, & dextræ dextera juncta meæ.
Vidi etiam lachrymas, an & est pars fraudis in illis ?
Sic citò sum verbis capta puella tuis.
Jungis & æripedes ¹³ inadusti corpore tauros ;
Et solidam iusso vomere findis humum.
Arva venenatis pro semine dentibus imples.
Nascitur & gladios scutaque miles habens.

Ipsa ego, quæ dederam medicamina, pallida sedi,

Cum vidi subitos arma tenere viros :

Donec terrigenz facinus miserabile !) fratres
In se constrictas conservare manus.

Pervigil ecce draco, squamis crepirantibus horrens
Sibilat & torto pectore verrit humum.

Doris opes ubi erant ? ubi erat * tua regia conjux ?

* tunc.

Quique maris gemini sustinet Isthmos aquas ?

Illa ego, quæ tibi sum nunc denique barbara facta,
Nunc tibi sum pauper, nunc tibi visa nocens.

Flammea ¹ subdux² medicato lumina ³ somno ;
Et tibi, quæ raperes, vellera tuta dedi.

Proditus est genitor : regnum patriamque reliqui :
Munus, in exilio ⁴ quod licet esse, ⁵ tuli

Virginitas facta est peregrini præda latronis :
Optima cum chara matre relicta soror.

At ⁶ non te fugiens sine me, ⁷ germane, reliqui.
Deficit hoc uno littera nostra loco.

Quod facere ausa mea est, non audet scribere, dextra.
Sic ego, ⁸ sic tecum dilac~~mand~~anda fui.

Nec tamen extimui (quid enim post illa timerem ?)
Credere me pelago foemina jamque nocens.

Numen ubi est ? ubi dii ? meritas subeamus in alto,
Tu fraudis poenas, crudelitatis ego.

Compressos utinam Symplegades elissem⁹,
Nostraque adhæserent ossibus ossia tuis !

Aut nos Scylla rapax canibus misisset edendos !
(Debuit ingratiss Scylla nocere viris)

Queque vomet totidem fluctus, totidemq; resorbet, ⁹ i. Charybdis
Nos quoque Trinacriæ supposuisset aquæ !

Sospes ad Aemonias v. & torque reverteris urbes :
Ponitur ad patrios ¹⁰ aurea lana deos.

Quid referam Pelias natas pietate nocentes ?
Casaque virginea membra paterna manu ?

Ut culpenter alii, tibi me laudare necesse est,
Pro quo sum toties esse coacta nocens.

Ausus es, δ ! (justo defunt sua verba dolori.)
Ausus es Aesoniam, dicere, Cede domo.

¹ i. removi, vel
clausi.

² i. somno
quem medica-
mine quadam
conciliavi.

³ quilibet.

⁴ i. accepⁱ.

⁵ scil. mea.
⁶ se non!

⁷ Apstrophe
ad, Absyrium
fratrem.

⁸ Sed.

⁹ i. aureum
vellus.

¹ i. cantibus
celebratus.

² i. Tibi &
uxori tua p-
bentia signum
societatis, i.
matrimonii.

³ i. que fun-
ribus adhiberi
siles; nam est
etiam militaris
tuba, quā adacu-
endos animos
militum ad
pugnam uti
solemus.

* ~~Hymenaei~~
dilectum pro Te
Hymenae frequentant.

Aus Frequentant Hymenae
i. hanc vocem
Hymenae: pe-
rinde ut in eo-
dem versu dici-
tur, Clamant
Hymen.

* Hymenae.

⁴ i. in diversis
locis.

⁵ i. ex limine
domus.
† repuli.

Jussa domo cessit, natis comitata duobus,
Et, qui me sequitur semper, amore tui.
At subito nostras ut Hymen ⁶ cantatus ad aures
Venit, & accenso lampades igne micant;
Tibiaque effudit ⁷ socialia carmina ⁸ vobis,
At mihi ⁹ funesta flebilia ¹⁰ tuba;
Pertimui: nec adhuc tantum scelus esse putabam;
Sed tamen in toto pectori frigus erat. (quentant
Turba ruunt; & Hymen clamant, * † Hymenae fr-
Quo propior vox est, hoc mihi pejus erat.
⁶ Diversi flebant servi, lachrymásque regebant;
Quis velet tanti nuncius esse mali?
Me quoque, quicquid erat, potius nescire juvabat:
Sed tanquam scirem, mens mea tristis erat.
Cùm minor è pueris, jussus, studiōque videndi,
Constituit ad geminæ limina prima foris:
⁷ Hinc mihi, Mater abi, pompam pater, inquit Iason
Dicit, & adjunctis aureus urget equos.
Protinus abscissa planxi mea pectora veste:
Tuta nec à digitis orfūtuere meis.
Ire animus mediz suadebat in agmina turbæ,
Raptaque compositis demere ferra comis.
Vix me continuui, quin sic laniata capillos
Clamarem, Meus est; injiceremque manus:
Læse pater gaudet: Colchi gaudete relicti:
Inferias umbræ fratris habete mei.
Deseror (amissis regno, patriaque, domoque)
Conjuge, qui nobis omnia solus erat.
Serpentes igitur porui, tauroisque furentes;
Unum non porui perdomuisse virum.
Quæque feros † populi doctis medicantibus ignes,
Non valeo flammis effugere ipsa meas.
Ipsi me cantus, artesque, herbæque relinquunt:
Nil Dea, nil Hecates sacra potentis, agunt.
Non mihi grata dies; noctes vigilantur amaræ:
Nec tener in misero pectori somnus adest.
Quæ me non possum, porui sopire draconem:
Utilior cuivis, quam mihi, cura mea est.

Quos ego servavi, pellec amplectitur artus :

Etraostri fructus illa laboris habet :

Foritan & stultæ dum te jaçtare maritæ

Quæris, & injasti auribus apta loqui,

In faciem moresque meos nova crimina fingis :

* Rideat & viciis lata † sit illa meis.

|| Rideat & Tyrio jaceat sublimis in ostro :

* Flebit, & ardores vincet † adusta meos.

Dum ferrum flammæque aderunt succusque veneni ;

Hofis Medææ nullus inultus erit.

Quòd si forte preces præcordia ferrea tangunt,

Nunc animis audi verba minora meis.

Nam tibi sum supplex, quòd tu mihi sàpè suisti :

Nec moror ante tuos procubuisse pedes.

Stibi sum vialis, communes respice natos :

Sevieret in partus dira noverca meos.

Et nimidùm similes tibi sunt : & imagine tangor :

Et quoties video, lumina nostra madent.

Per superos oro, * per avitas lumina flammæ,

Per meritum, & natos pignora nostra || duos :

Redde torum, pro quo tot res insana reliqui :

Adde fidem dictis, auxiliumque refer.

Non ego te imploro contra taufoisque virosque,

Utque tua serpens vieta quiescat ope :

Te peto, quem merui; quem nobis ipse dedisti;

Cum quo sum pariter facta parente parens.

Dos ubi sit, queris ? campo numeravimus illo,

Qui tibi * laturo vellus arandus erat.

Aureus ille aries villo spectabilis aureo,

Dos mea : quam, dicam si tibi Redde, † neges.

Dos mea, tu fospes : dos es mea Graia juventus.

I nunc || Sisyphias improbe confer || opes.

Quòd vivis, quòd habes nuptam socerumque potentem,

Hoc ipsum, ingratuus quòd potes esse, nœum est.

Quos equidem * actutum. Sed quid prædicere poenam

Attinet ? ingentes parturit ira minas.

Quo feret ira, sequor : facti fortasse pigebit;

Et piget † infido consuluisse † viro,

* pro ridebit.

† pro erit.

|| Hoc concedentis est per indigationem.

* I subauditur tamet.

† Medea enim Creusat cum patre dy domo exusse.

* dy. i. per radios avi met Solis.

† Numinis.

|| Tuos.

* i. ablatura.

† i. Nolis mibi reddere.

|| i. opes Creantis filii Sisyphi, qui suis Latrociniis maximas opes cumulavit, quarum beres fuit Creon.

* scil. ulcis ars, Apotheosis.

†† i. Tibi, qui non servasti imibi fidem.

Viderit

* Cupido.

Viderit ista * deus, qui nunc mea pectora versat:
Nescio quid certè mens mea maius agit.

In decimam tertiam Epistolam
ARGUMENTUM.

Protesilaus Iphicli filius ad Trojam quadraginta navibus, ut ait Homerus, navigans, cum ceteris Gracis Aulide portu Baotia ob tempestatem clausus est. Quid dom intellectisset Laodamia Acasti ex Laodamia filia, conjug eius, sincere maritum amans, multis somnis solicitata, hanc Epistolam ad eum scripsit: quā suadet ut oraculi memor, à belli periculis abstineat: Datum enim Gracis fuerat responsum, eum, qui primus ex classe in terram Trojanorum descendisset, peritum: At Protesilaus magnimus, primus in terram descendit, & ab Helle ore occisus est.

LAODAMIA PROTESILA.

Militit & optat amans quo mittitur ire, salutem
Æmonis Æmonio Laodamia viro.
Aulide te fama est vento retinente morari,
Ah, me cùm fugeres, hic ubi ventus erat?
Tunc freta debuerant vestris obfistere remis:
Illud erat fævis utile tempus aquis.
Oscula plura viro, mandataque plura dedissem:
Et sunt quæ volui dicere * plura tibi.
Raptus es hinc præceps: & qui tua vela vocaret,
Quem cuperent nautæ, non ego, ventus erat:
Ventus erat nautis aptus, non aptus amanti;
Solvor ab amplexu, Protesilae, tuo:
Linguaque † mandatis verba imperfecta reliqui:
Vix istud potui dicere triste, Vale.
Incubuit Boreas; arreptaque vela tetendit:
Jámque meus longe Protesilaus erat.
Dum potui spectare virum, spectare juvabat.
Sümque tuos oculos usque secuta meis.
Ut te non poteram, poteram tua vela videre:
Vela diu vultus detinuere meos.

* multas.

† mandatis.

At postquam nec te, nec vela fugacia vidi,
Et, quod spectarem, nil nisi pontus erat;
Lux quoque tecum abiit, tenebrisque exanguis
Succiduo dico proculuisse genu.
Vix sacer Iphiclus, vix me grandævus Acastus,
Vix mater * gelidâ mœsta refecit * aqua.
Officium secere pium, sed inutile nobis.
Indignor miseræ non licuisse mori.
Utque animus rediit, pariter redire dolores:
Pectora legitimus casta momordit amor,
Nec mihi peccatos cura est præbere capillos:
Nec libet aurata corpora veste tegi.
Ut quas pampinea tetigisse † bicorniger hasta
Creditur: hoc illuc, quâ furor agit, eo.
Conveniunt matres || Philaceidis, & mihi clamant,
Indue regales Laodamia sinus.
Scilicet ipsa feram saturatas murice vestes;
Bella sub Iliacis moenibus ille * geret?
Ipsa comas peccat; galea caput ille † premetur?
Ipsa novas vestes, dura vir arma || sicut?
Quo possum squalore tuos imitata labores
Dicar, & hac belli tempora tristis agam.
Dux Pari Priamide, damno formose tuorum,
Tam sis hospes iners, quam malus hospes eras.
Aut te * Tenarie faciem culpassi * maritiz,
Aut illi vellem displicuisse tuam.
Tu, qui pro rapta niniū, Menelae, laboras,
Hei mihi quam multis flebilis ultor eris!
Dii, precor, à nobis † omen removete † sinistrum:
Et sua dat || reduci vir meus arma Jovi.
Sed timeo, ° quotiesque subit miserabile bellum,
More nivis lachrymæ Sole madenis eunt.
Ilion, & Tenedos, Simoisque, & Xanthus, & Ida,
Nomina sunt ipso penè timenda sono.
Nec rapere ausurus, nisi se defendere posset,
Hospes erat: vires noverat ille suas.
Venerat, ut fama est, multo spectabilis auro:
Quique suo Phrygias corpore ferret opes.

** i. asperzione
aqua frigida in
faciem: quod
solet fieri aliquo
languore defici-
entibus.

† Bacchus cornu-
bus effingitur ob
elationem quam
fervor vini
inducit.

|| i. ex Phylace,
que fuit urbs.
Ibeffalia in qua
Protesilaus reg-
navit.

* gerat.

† prematur.
|| ferat.

** i Laconica
Helena, nam
Tenarus pro-
mantorium fuit
Laconia, ex qua
Helena fuit.

††i. futuri mali
præfigum: Nam
cum ad Trojam
exire voluit Pro-
tesilaus, pedem
in limine offen-
diisse tradidit.

|| L reducendi
ipsum: per
Antimeriam,
Vel Reduci pro
Redux per
Hypallagen.

Classe & quies.

- 1. Minima.** Clavis virisque potens, per quæ fieri bella geruntur.
Et sequitur regni pars "quota quemque fui.
" sanguine can His ego te vitam, ³ confors ³ Læda ³ gemellis,
juncta Cœstori Sulpicor: hac Danais posse nocere puto.
⁴ Pollaci, qui Hectora nescio quem timeo: Paris Hectora dixit
fuerunt fratres Ferrea sanguineâ bella movere manu.
gemelli. Hectora, quisquis is est, si sum tibi chara, caveta,
5. Helena filia Signatum hoc memori pectori nomen habe.
6. Leda. Possestruā Hunc tibi vitâris, alios vitare memento:
pro Patronymico. Et multos illuc Hectoras esse puta.
Et facito, ut dicas, quoties pugnare parabis;
† Parcere me jussit Laodamia † fibi.
7. I. babere re- Si cadere Argolico fas est sub milite Trojam,
ſpēlum sui, Te quoque non ullum vulnus habente, cadat.
ut me ei servem. Pugnet, & adversos tendat Menelaus in hostes,
Ut rapiat Paridi, quam Paris ante fibi.
8. Tua. Irruat; & causâ quem vincet, vincat & armis:
Hostibus è medius nupta petenda viro est.
9. I. Menelaus, Crux ³ tibi est dispar: tu tantum vivere pugna.
qui bellum gerit Inque pios dominos posse redire finis.
pro erecta con- Parcite Dardanidæ de tot precor hostibus uni:
jugæ. Nè meus ex illo corpore sanguis est.
10. Pedum offen- Non est, quem deceat nudo concurrere ferro,
ſiones semper Sævaque in oppositos pectora ferre viros.
insancti omnis Subiicit auspicii lingua timore malæ.
fuerunt. Vide **11. Cdm foribus** velles ad Trojam exire paternis,
Alex. lib. 2. ⁷ Pes tuus offenso limine signa dedit.
genial. cap. 26. Ut yidi, ingemui: tacitoque in pectori dixi,
12. I. Oraculum. Signa reversari sint, precor, ista viri.
Hæc tibi nunc refero, ne sis animosus in armis:
Fac m:us in veratos hic timor omnis est.
Sors quoque nescio quem fatu designat iniquo,
Qui primus Danaum Troada tanget humum.
Infelix, quæ prima virum lugebat ademptum!
Dili faciant, nè tu strenuus esse velis!

iter mille rates tua sit millesima puppis :

Jamque fatigatas ultima verset aquas.

Hoc quoque præmoneo, de nave novissimus exi :

Non est, quod properes, terra paterna tibi.

Cum venies, remoque move, veloque carinam ;

Inque tuo celerem littore, siste gradum.

Sive latet Phœbus, seu terris altior extat ;

Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte venis :

Nocte tamen quam luce magis : nox grata puellis,

Quarum suppositus colla lacertus habet.

Aucupor in lecto mendaces, cœlibe somnos ;

Dum careo veris, gaudia falsa juvant.

* Sed tua cur nobis pallens occurrit imago ?

Cur venir à verbis multa querela tuis ?

Excutor somno, simulachraque noctis adoro :

Nulla caret, fumo Thessalis ara meo.

Thura damus, lachrymatisque super : que sparsa

Ut solet à fuso surgere flamma mero. (reluctant,

Quando ego te reducem cupidis amplexa lacertis,

* Languida lætitia solvat ab ipsa mea ?

Quando erit, ut lecto mecum bene junctus in uno,

Militia referas splendida facta tua ?

Que mihi dum referes ; quamvis audire juvabit,

Multa tamen rapies oscula, multa dabis.

Semper in his aperte narrantis verba resistunt :

* Promptior est dulci lingua referre mora.

Se cum Troja subit, subeuit ventique fretumque,

Spes bona sollicito vieta timore cadit.

Hoc quoque, quod venti prohibent exire carinas,

Me mover : invitatis ire paratis aquis.

Quis velit in patriam vento prohibente reverti ?

A patria pelago vela vetante datis.

Ipse suam non præbet iter Neptunus ad urbem :

Quo ruitis ? vestras quisque redite domos.

Quo ruitis Danai ? ventos audite vetantes,

Non subici casus, numinis ista mora est.

Quid petitur tanto, nisi turpis adultera, bello ?

Dum licet Inachia vertite vela rates.

* i. sub terris est.

3 i. Vidua.

* Protephilai interitu præagiti.

3 i. Somnia, vel

nocturnas umbras, supplicari-

onibus placare

nitor, ne me ter-

reat.

7 Sacrificio.

* scil. rubra.

9 i. Lacrymis

asperfa.

* &c. i. languef-

cam nimio gau-

dio & emoriat?

* scil. Osculis.

+ &c. Sensus

est. Lingua re-

creata bac oscu-

lorum interca-

pedine promptior

est ad narran-

dum.

|| i. Gracæ : ab

Inachio verustissi-

fimo Argivorum

rege.

* hoc revoco. Sed quid ego * revoco haec? omen revocantis abefio,
¶ Jac. Micyll. Blandaque compositis aura secundet aquas.
ΕΛΑΗΤΙΛΑς + Troadas + in video, quæ sic lachrymosa suorum
dilectum putat; ^{et} Funera conspicient, nec procul hostis erit.
sit sensus, invi- Ipse suis mamibes fortè nova nupta marito
deo Troadas Imponet galeam, barbaraque arma dabit.
hac fortunâ si- Arma dabit: dumq; arma dabit, simul oscula sumet:
ve forte uti, ur- Hoc genus officii dulce duobus erit.
sic lachrymosa Producetque virum: dabit & mandara reverti;
maritorum suo- Et dicit, Referas + arma fac ista Jovi.
rum funera Ille furens dominæ mandata recentia secum,
conficiant: Pugnabit cautè, respiciètque domum.
Sed alii Exuet & reduci + galeam, clypeumque resolvet:
ορχασμὸν Excipiètque suo corpora lassa finu.
cōfē volunt: nam Nos sumus incerte: nos anxius omnia cogit,
vetores verbum. Que possunt fieri, facta putare, timor.
In video etiam Dum tamen arma geris + diverso miles in orbe;
cum accusativo Que referat vultus est mihi + cera, tuos.
solent construere. Illi blanditiias, illi tibi debita verba.
+ ista face arma Dicimus; amplexus accipit illa meos.
Jovi. Crede mihi, plus est, quam quod videatur, imago:
¶ Clypeum ga- Adde sonum ceræ, Protephilus erit.
leamque. Hanc specio, teneoque finu pro conjugè vero,
¶ Afidam signifi- Et, tanquam posset verba referre, queror:
cat, qua ab Eu- Per redditus corpisque tuum, mea numina, juro,
ropa diversa est. Perque pares animi conjugique faces,
? Imago cerea. Perque, quod + ut videam canis albore capillis,
? i. Utinam. Quod tecum possis + ipse referre, caput;
? Non aliud. Me tibi venturam comitem, quoctunque vocaris:
Nam veterum * Sive quod (heu!) timeo; sive superstes eris.
fortium cada- Ultima mandato + claudatur Epistola parvo:
vera, si bello Sit tibi cura mei, sit tibi cura tui.
occubuerint, in
patriam refere-
bantur.
* scil. morieris.
+ claudetur.

In decimam quartam Epistolam.
 ARGUMENTUM.

Danau, Beli Prisci filius, ex pluribus conjugibus quin-
 quaginta filias suscepit: quas, dum Ægyptum ejus frater,
 cui totidem erant filii, postulasset in matrem, Danau,

cum ex oraculi responso cinguerisset, se manibus generi moriturum, volens periculum evitare, consenseris navibus Argos venit. Indignatus autem *Egyptus*, et quod spretus esset, filios cum exercitu ad illum oppugnandum misit, bac lege, ut non, nisi interempto Danaos, ad se redirent, aut filiarum contubilis iniissent. Ille autem obfusione osculus filiorum se daturum spondidit. Sed puella, accepto a patre gladio, ut Iessum erat, primâ nocte, cum vino laridisque calentes juvenes in profundissimum soporem descendissent, unaquaque suum jugulauit, filiâ *Hypermnestra* exceptâ, quem *Eusebius Lyceum* appellat, marito suo misera pepercit, sua siue, ut ad patrem *Egyptum* detello facinore quam primum fugeret. Sed cum pater Danaus ab omnibus perfellum facinus intellexisset, praterquam ab *Hypermnestra*, eam crudelissimè vindictam in carcere servandam tradidit. Quare *Lina* patruellem eundemque matritum, quem servaverat, hac epistola rogat, ut vel operi ferat, captivitatèque liberet: vel si mori contingat, ut sepultura honore non careat. A *Lina* tandem, Danao trucidato, fuit liberata.

HYPERMNESTRA LINO.

Mittit *Hypermnestra* de tot modò fratribus unius
Cetera nupcarum criminis turba jacet.

Clausa domo teneor, gravibusque coercita vincis:

Et mili supplicii causa, fuisse piam.

Quod manus extimuit jugulo demittere ferrum,

Sun rea: laudarer, si scelus ausa forem.

Elle ream praefat, quam sic placuisse parenti:

Non piget immunes exdis habere manus.

Me pater^{*} igne licet, quem non violavimus, urat:

Quæque aderant † sacris, tendar in ora faces;

Ahi illo juguler, quem non bene tradidit, enie;

Ut, quā non cedidit vir nece, nupca cadam:

Non tamen, ut dicant morientia, Paenitet, ora;

Efficiet: non || est, quam piget esse piam.

* Quem in limine possumus undum cum aqua sponsus et sponsa tangebantur.

† scil. Nuptialibus.

|| scil. Hypermnestra.

Poeniteat sceleris Danaum, si vasaque sorores :
 Hic solet ¹ eventus facta nefanda sequi.
 Cor pavet admonitu temerata sanguine noctis :
 Et subitus ² dextraz ³ præpedit ⁴, ossa tremor.
 Quam tu cæde putes fungi potuisse mariti,
 Scribere de ⁵ facta non sibi cæde timeret.
 Sed tamen experiar, modò facta crepuscula terris :
 Ultima pars lucis, primaque noctis erat :
 Ducimur ⁶ Inachides sub magni recta ⁷ Pelasgi :
 Et ⁸ socer armatas accipit ipse nurus.
 Undique colluentes præcinctæ lampades auro :
 Dantur in invitos impia thura focos :
 Vulgis Hymen Hymenæ vocant, fugit ille vocantes :
 Ipsa Jovis conjux cessit ab ⁹ urbe sua.
 Ecce mero ¹⁰ dubii comitum clamore frequentes,
 Flore novo madidas impidente comas :
 In thalamos lati, thalamos sua busta, feruntur :
 Strataque corporibus funere digna premunt.
 Jamque cibo, vinoque graxæ, sumnoque jacebant :
 Securumque quies alta per Argos erat.
 Circum me gemitus morientum audire videbar ;
 Et tamen audièram, quodque verebar, erat,
 Sanguis abit : mentemque calor corpusque reliquit :
 Inque novo jacui frigida facta toro.
 Utque levi Zephyro graciles vibrantur aristæ,
 Frigida populeas ut quatit aura comas.
 Aut sic, aut etiam tremui magis. Ipse jacebas :
 Quaque tibi [†] dederam vina, || soporis erant.
 Excussere metum violenti jussa parentis :
 Erigor, & capio tela tremente manu.
 Non ego falsa loquor : ter acutum sustulit ensæ,
 Ter male sublato decidit ensæ manus.
 At rufus monitis jussuque coacta parentis,
 Admovi jugulo ¹¹ tela paterna tuo.
 Sed timor & pietas crudelibus obstitit ausis :
 Castaque mandatum dextra refugit opus.
 Purpureos laniata finus, laniata capillos :
 Exiguo dixi talia verba fono :

† Dederant.
 || i soporifera.

* i. ensem à pa-
 tre traditum.

Sevus Hypermnestra pater est tibi; iussa parentis

Effice, germanis sit comes iste suis.

Fœmina sum, & virgo, natura mitis & annis:

Non faciunt molles ad fera tela manus.

Quin age, dumque¹ licet fortes imitare sorores:

¹ jacet.

Credibile est casus omnibus esse viros.

Si manus haec aliquem posset committere cædem,

Morte foret dominæ sanguinolenta suæ.

Quid? meruere necem² patruelis regna tenendo;

² i. regna
scil. Danai.

Quæ tamen externis danda forent generis?

Finge viros meruisse mori: quid fecimus ipse?

Quo mihi commissio non licet esse piam?

Quid mihi cum ferro? quid bellica tela puellæ?

Aptior est digitis lana colusque meis.

Hæc ego dumq; queror, lachrymæ sua verba sequuntur,

Deque meis oculis in tua membra cadunt.

Dum petis amplexus, sopitaque brachia jaegas,

Penè manus telo fauia facta tua est

Dumque patrem, famulūq; patris, lucémq; timebam,

Expulerant somnos hæc mea verba tuos:

Surge agè, Belide, de tot modò fratribus unus:

Nox tibi, ni properes, ista perennis erit.

Territus exurgis: fugit omnis inertia somni:

Aspicis in timida fortia tela manu.

Querenti causam. Dum nox finit, effuge, dixi,

Dum nox atra finit, tu fugis: ipsa thoror.

Mane erat; & Danaus generos ex cæde jacentes

Dinumerat: ³ summa criminis unus abes.

Ferr male cognate jafturam mortis in uno:

Et queritur factum sanguinis esse parùm:

Abstrahor à patris manibus: raptamque capillis

(Hæc meruit pietas præmia) career habet.

Scilicet ex ⁴ illo Junonia permanet ira,

Quo bos ex homine ⁵ est, ex bove ⁶ facta Dea.

Ah satis est poene teneram mugisse puellam:

Nec ⁶ modò ⁶ formosam posse placere Jovi.

Afflitit in ripa ⁷ liquidi nova vacca ⁷ parentis,

Cornuaque in patriis non sua vidit aquis:

³ i. Numero
occisorum: quia
si tu fuisses ra-
terfæctus,
omnes fuissent
interfæcti.

⁴ scil. tempore.

⁵ Subauditetur

⁶ Inachi filia.

⁷ que paulo

ante erat pul-
abra.

⁸ i. Inachi am-
nis.

* pieri.

Et conata * loqui, mugitus edidit ore;

Territaque est formâ, territa voce suâ.

Quid fugis infelix? quid te miraris in unda?

Quid numeros factos ad nova membra pedes?

† Ipla Jovis magni || pellex, metuenda * sorori,

Fronde levas nimiam cespitibûsque famem.

Fonte bibis, spectasque tuam stupefacta figuram:

Et, te nè feriant, quæ geris, arma times.

Quæque modò, ut posles etiam Jove digna videri,

Dives eras, nudâ nuda recumbis humo.

Per mare, per terras, cognataque flumina curris:

Dat mare, dant amnes, dat tibi terra viam.

Quæ tibi causa fugæ? quid, Io, freta longa pererras?

Non poteris vultus effugere ipsâ tunis.

Inachi, quò properas? eadem sequerisque fugisque:

Tu tibi dux comiti, tu comes ipsa duci.

Per septem Nilus portus emissus in aquor

Exuit insanæ pellicis ora bovis.

† Ultima quid referam, quoq; m mihi cana senectus

Autor? dant anni, quod querar, ecce mei.

Bella pater patruûsque gerunt: regnóque domóque

|| Pellimur: ejctas ultimus orbis habet.

* Ille ferox solus solio sceptrisque potitur;

Cum sene nos inopi turba vagamur inops.

† De fratrum turbâ pars exigillima restat:

Quique dati leto, quæque dedere, fleo:

Nam mihi quot fratres, totidem periæ sorores:

Accipiat lachrymas utraque turba meas.

En ego, quòd vivis, poenæ crucianda reservor:

Quid fieri fonti, || cùm reâ landis agar?

Et consanguineæ quondam centesima turbæ

Infelix, uno fratre manente, cadam.

At tu, siqua piz remanet tibi cura fororis,

Quæque tibi tribui * munera, dignus habes,

Vel fer opem, vel dederi neci: defunctaque vitâ

Corpora † furtivis insuper adde rogis.

Et sepeli lachrymis persusa fidelibus ossa:

Sculptaque sunt tituloq; nostra sepulchra brevi:

Exul

† scil. Tu.

|| scil. ante.

* i. Junoni, que
fuit & soror &
uxor Jovis.† i. que à nostra
memoria sunt
remotissima.|| scil. pater, &
nos filie.

* i. patrus.

† &c. i ex
quinquaginta
unicus.|| &c. i. cum ac-
cuser de eo quod
mibi Landi ver-
tendum est.

* i. vitam.

† &c. clam
rago injice.

Exul Hypermnestra, pretium pietaris iniquum,
 Quam mortem fratri depulit, ipsa tulit.
 Scribere plura libet: sed pondere laffa catenæ
 Est manus; & vires subrahit ipse timor.

In decimam quintam Epistolam

ARGUMENTUM.

Paris, qui alio nomine Alexander dicitur, ob Helenam sibi à Venere promissam, Lacedamona navigans, a Menelao honorificemissimè suscepimus est, & honoratus. Sed cum per id tempus oportuisset Menelaum, quinque Minois prohepotes ad dividendas Atreï opes Cretam adire, Paridem domi dimittens, Helena mandavit, ut non minorem hospitij quādū sui ipsius curam gereret; Verū Paris, dum datam sibi opportunitatem videret, Helenam in amorem sui, quantum potuit, solicitare conatus est. Hac autem artificio epistolā detegit quanto amoris astu ardeat, se ab omnibus commendando, quibus amatores laudari soleant. Et quia neverat muliebrem sexum esse fragilem, gloriāque & laudis a forma atque genere apidissimum, omnia afferit Paris, quæ sibi Helenes animum conciliare possunt, & qua odium mariti atque contemptum excident. Fugam itaque suadet, quam Trojanis viribus se tueri posse afferit.

PARIS HELENÆ

Hanc tibi Priamides mitto, ¹ Ledea, salutem:
 Quæ tribui, solā te mihi dante, potest.
 Elquar an flamma non est opus indice nota?
 Et plūs, quādū vellem, jam meus extat amor?
 Ille quidem lateat malum dum tempora dentur
 Lætitiaz mixtos non habitura metus.
 Sed male dissimulo: quis enim celaverit ignem,
 Lumine qui semper proditur ipse suo?
 Si tamen expectas vocem quoque rebus ut addam,
 Uror: habes animi nuncia verba mei.
 Parce precor falso: nec duro cætera vultu
 Persege, sed formæ conveniente tuæ.

¹ i. Helena filia
 Leda.
 Posseffrum po-
 nitur pro patro-
 nymico.

JAM.

Jamdudum gratum est, quod epistola nostra recepta
Spem facit hoc recipi me quoque posse modo. (est
Quæ rata sit : nec te frustra promiserit, opto,
Hoc mihi quæ suafit mater Amoris iter.

Namque ego divino monitu, nè nescia pecces,
Advehor, & cœpto non leve numen adest.

Præmia magna quidem, sed non indebita posco :
Pollicita est thalamo te Cytherea meo.

Hac duce, ¹ Sigeo dubias à littore feci

Longa ² Phereclea per frēta puppe vias.

Illa dedit faciles auras ventosque secundos :
In mare ³ nimirum jus habet orta mari.

Perstet : &, ut pelagi, sic pectoris adjuvet æstus :
Deferat in portus & mea vota suos.

Attulimus flammæ ; non hic inverimus illas :
Hei mihi, tam longæ causa fuere viæ,

Nam nec tristis hyems, nec nos huc appulit error :

⁴ Tænaris est classi terra petita meæ.

Nec me crede fretum metas portante carinâ
Findere : quas habeo, dii tueantur opes !

Nec venio Grajas veluti spectator ad urbes :
Oppida sunt regni divitiæa mei.

Te pero, quam pepigit lecto Venus aurea nostro ?

Te prius optavi, quam mihi nota fores.

Ance tuos animo vidi, quam lumine, vultus :
Prima fuit vultus nuntia fama tui.

Nec tamen est mirum si, sicut ⁵ oporteat, ⁶ arcu
Missilibus telis eminus iætus, amo :

Sic placuit fatis : quæ nè convellere tentes ,
Accipe cum vera dicta relata fide.

Matris adhuc utero, partu remorante, tenebar ;
Jaſn gravidus justo pondere venter erat.

Illa fibi ingentem visa est sub imagine somni
Flammiferam pleno reddere ventre facem.

Territa consurgit : metuendaque noctis opacæ
Visa seni Priamo, vatibus ille refert.

Arsurum Paridis vates canit Ilion igni :

Pectoris, ut nunc es, fax fuit illa mei.

* i. Trojans:
nam Sigeum
promontorium
est Troja.

* i Fabricatæ
à Phereclæ.

* nil mirum.

* Laconiam
intelligit, à Tæ-
naro-promon-
torio.

⁵ oportuit.
⁶ i. arcu missis.

Forma, vigorque animi, * quamvis de plebe videbar, * &c. nam inter
 Indicium teetæ nobilitatis erant.
 Est locus in mediæ nemerosis vallibus Idæ
 Devius, & piceis , illicibusque frequens :
 Qui nec ovis placidæ, nec amantis saxa capellæ,
     Nec parulo tardæ carpitur ore bovis :
 Hinc ego Dardanæ muros, excelsaque teetæ ,
     Et freta prospiciens, arbore nixus eram.
 Ecce pedum pulsu visa est mihi terra moveri :
     Vera loquor ; † verùm vix habitura fidem,
 Constitit ante oculos actus velocibus alis ,
     ³ Atlantis magni Pleionesque nepos.
 (Fas vidisse fuit ; fas sit mihi visa referre)
     Inque Dei digitis aurea virga fuit.
 Trésque simul divæ, Venus, & cum Pallade Juno ,
     Graminibus teneros imposuere pedes.
 Obstupui, gelidusque comas erexerat horror :
     Cùm mihi , Pone metum , + nuncius⁴ ales ait.
 Arbitrè es formæ : ⁵Certægina siste Dearum,
     ⁶ Vincere quæ forma digna sit una duas.
 Néve recusatem, verbis Jovis imperat : & se
     Protinus æthereâ tollit in astra viâ.
 Mens mea convaluit ; subitóque audacia venit ;
     Nec timui vultu quamque notare meo.
 Vincere erant omnes dignæ : judexque verebar
     Non omnes causam vincere posse suam.
 Sed tamen ex illis jam tunc magis una placebat:
     ⁷ Hanc esse ut scires, unde movetur amor.
 Tantaque vincendi cura est , ingentibus ardent
     Judicium donis sollicitare meum.
 Regna Jovis conjux ⁸ virtutem filia jactat :
     Ipse, potens, dubito, fortis an esse velim.
 Dulce Venus risit : Nè te, Pari, munera tangant,
     Ultraque suspensi plena timoris, ait.
 Nos dabimus quod ames : & pulchræ filia Ledæ
     Ibit in amplexus pulchrior ⁹ illa tuos.
 Dixit, &, * ex aquo donis formaque probata ,
     † Victorem cœlo retulit illa pedem.

pastores entri-
 tus fuit, & pro
 pastoris filio
 habitus.
 † vero.

3 &c. Intelligit
 Mercurium, cu-
 jus mater Maia
 fuit filia Atlan-
 tis & Pleiones.

4 i. Mercurius
 cui alata tal-
 ria tribuantur.

5 pro Certamen:
 per Enallagen
 numeri.

6 Scil. pronun-
 ciando.

7 &c. i. ut facile
 cognosceres banc
 esse Venerem.

8 i. fortitudinem
 seu virtutem
 bellicam. Pallas
 enim bellî Dæ
 habita est.

9 i. Suaviter. No-
 men ponitur pro
 Adverbio.

° Ipsa.

* &c. i. Cum pa-
 riter dona sua
 mibi & formæ
 probasset.

† i. Ipsa videlicet
 in calum rediit.
 Hypallage.

- * scil. fuit.   *Interea (credo, versis ad prospera fatis)*
 * i. post tempora   *Regius agnoscit per rata signa puer.*
longa   * *Leta domus, nato per tempora longa recepto,*
 3 *Nam ab Oeno-*   *Addit & ad festos hunc quoque Troja diem.*
ne amatus est: *Uique ego te cupio, sic me cupiere pueræ :*
dum in silvis &   *Multarum votum sola tenere potes.*
inter pastores   *Nec tantum regum natæ petiere, ducimque:*
degeret.   *Sed 3 nymphis etiam curaque amore fui.*
 4 *dy. c. si non pa-*   *At mihi cunctarum subeunt fastidia, posquam*
tui spem istam   *Conjugii spes est, Tyndari, facta tui.*
amoris potiundi   *Te vigilans oculis, animo te nocte videbam,*
longius deferre.   *Lumina cum placido vieta sopore jacent.*
 5 i. *Per mare.*   *Quid facies præiens, quæ nondum visa placebas?*
 6 *dy. c. i. Navibus*   *Ardebam quamvis hic procul ignis erat.*
fabricandis   4. *Nec potui debere mihi spem longius istam:*
idonea.   5 *Cærulea peterem quin mea vota 6 via.*
 7 *Sponsor gene-*   *Troia ceduntur Phrygiæ pineta securi,*
ris communis   *Quæque erat 6 aquoreæ, utilis arbor aquis.*
est, sicut autor,   *Ardua proceris spolianur Gergara sylvis,*
& dia pleraq;   *Innumerisque mihi longa dat Ida trabes,*
verbalia.   *Fundatura citas fleetuntur robora naves:*
 † *fui.*   *Texitur & costis panda carina suis.*
 * *Viz redundat*   *Addimus antennas, & vela sequentia malos:*
per Pleonaf-   *Accipit & pictos puppis adunca Deos.*
mum..   *Quæ tamen ipse vehor, comitata Cupidine parvo,*
 • *Apostrophe*   *7 Sponsor conjugii stat Dea picta † mei.*
ad Helenam   *Imposita est factæ posquam manus ultima classi,*
reptem Oebali   *Protinus Ægæis ire jubebar aquis.*
qui fuit pater   *Et pater, & genetrix inhibit mea vota rogando;*
Tyndari.   *Propositumque viz 8 voc morantur iter.*
 • *Vera fuit vates: dictos invenimus ignes;*
Et ferus in molli pectore flagrat amo;
Portibus egredior, ventisque serentibus usus,
Applicor in terras, ° Oebali nymp̄ha, tuas.

Excipit

Excipit hospitio vir me tuus : hoc quoque factum
Non sine consilio numinib[us]que Deum.
Ille quidem ostendit, quicquid Lacedæmone tota
Ostendi dignum, conspicuumque fuit.
Sed mihi laudatam cupienti cernere formam,
Lumina, nil aliud, quo caperentur, erat.
Ut vidi, obstuui : procordiaque intima sensi
Attonitus curis intonuisse novis.
His similes vultus (quantum reminiscor) habebat,
Venit in arbitrium cum Cytharea meum:
Si tu venies pariter certamen in illud,
* In dubium Veneris palma futura fuit.
Magna quidem de te rumor præconia fecit,
Nullaque de facie nescia terra tuâ est.
Nec tibi par ³ usquam Phrygiae, nec solis ab ortu,
Inter formosas altera nomen habet.
Credis & hoc nobis ? minor est tua gloria vero :
Famaque de formâ penè maligna tuâ est.
Plus hic invenio, quam quod promiserat illa :
Et tua materiâ gloria vîta suâ est.
Ergo arsit merito qui noverat omnia, Theseus :
Et visa est tanto digna rapina viro.
More ³ tuæ gentis ⁴ nitidâ dum nuda palæstrâ
Ludis, & ex nudis foemina mixta viris :
Quod rapuit, laudo ; miror, quod reddidit unquam ⁵
Tam bona constanter præda tenenda fuit.
Ante recessisset caput hoc cervice cruentâ,
Quam tu de thelamis abstraherêre meis.
Téne manus unquam nostræ dimittere vellent ?
Téne meo paterer vivus abiit finu ?
Si reddenda fores, ⁵ aliquid tamen antè tulisset :
Nec Venus ex toto nostra fuisset iners.
Vel tua virginitas esset libata : vel illud,
Quod poterat salvâ virginitate rapi.
Da modò ⁶ te ; quæ sit Paridis constantia, noscet :
Flamma rogi flamas finiet una meas.
Præposui regnis ego te, quæ maxima quondam
Polluta est nobis nupta sorórque Jovis :

* Mallem, in
dubio.

* i. Usquam in
Phrygia : Sicut
Usquam loco-
rum vel gen-
tium.

? i. Laconia :
nam Lacedæ-
monii, mistis
cum puellis
pueris, palæstris
exercebantur.

* i. undia. Nam
athleta unge-
bantur.

⁵ Æc. i. non te
intelligam dimi-
sisset.

⁶ Paridis
que sit constan-
tia noscet.

Dumque tuo possem circumdare brachia collo,
Contenta est virtus, Pallade dante, mihi.
Cum Venus & Juno, Pallásque in montibus Idz
Corpora judicio supposuere meo.

* Hec distichon
redundare patet Scaligerus.
• Vallibus.

Nec piger: haud unquam stulte elegisse videbor;
Permanet in voto mens mea firma suo.

Spem modò nè nostram fieri patiare caducam,
Depreco, & tanto digna labore peti!

Non ego conjugium generosè degener opto:
Nec mea, crede mihi, turpiter uxor eris.

3 i. Eleazar
Atlantis ex Pleione filiam,
ex qua Jupiter genuit Dardanum Trojanorum progenitorem.

3 Pleiada, si quæras, in nostra gente, Jovemque Invenies: medios ut taceamus avos.

4 Sceptra parens Afiz, quâ nulla beatior ora est,
6 Finibus immensis vix obeunda tener.

Innumeratas urbes atque aurea recta videbis:
Quæque suos dicas templâ decere deos.

Ilion aspicies; firmataque turribus altis
Mœnia, Phœbæ fructa canore liræ.

Quid tibi de turba narrèt? numerisque virorum?
Vix populum tellus sustinet illa futurum.

Occurrent denso tibi Troades agmine matres;
Ne capient Phrygias atria nostra nuras.

O quoties dices, Quam pauper Achæa nostra est?
Una domes quævis urbis habebit opes.

Nec mihi fas fuerit Sparten contemnere vestram:
In quâ tu nata es, terra beata mihi est.

Parca fed est Sparte: tu cultu divite digna:
Ad talēm formam non facit iste locus.

Hanc faciem largis sine fine 7 paratibus uti,
Deliciisque decer luxuriare novis.

8 Therapna La-
conia oppidum.
9 scil. Ganymedes.
• i. Titonus Leomedontis
Fater dy Mem-
nus pater.

Cum videas cultus nostrâ de gente virorum,
Quales Dardanias credis habere nurus?
Da modò te facilem; nec dedignare maritum,
Rure 8 Therapnao nata puella, Phrygem.
Phryx erat & nostro genitus de sanguine, 9 qui nunc
Cum diis potando nectare miscet aquas.
Phryx erat 9 Aurora conjux: tamen abstulit illum
Extremum noctis quæ dea finit iter.

Phryx

Phryx etiam Anchises, volucrum cui mater amorum¹ armis.

Gaudet in Idas concubuisse jugis.

Nec puto collaris formâ Menelaus & ¹ annis

Judice te nobis anteferendus erit.

Non dabimus certe² socerum tibi clara fugantem

Lumina : qui trepidos à dape verut equos.

³ Nec pater est Priamo socii de cæde cruentus,

Et qui Myrtoas crimine signet aquas.

Nec ⁴ proavo Scygia nostro captantur in unda

Poma : nec in mediis queritur humor aquis.

Quid tamen hoc refert ? si te tenet ortus ab illis,

Cogitur huic domui Juppiter esse socius.

Heu faciosus ! totis indignus noctibus ille.

Te tenet, amplexu perfruiturque tuo.

At mihi conspiceris posicâ vix denique mensâ :

Multaque quez iadant, hoc quoque tempus habet.

Hostibus eveniant convivia, talia nostris,

Exerior posito qualia sape mero !

Poenitet hospitiu, cum ⁵ spectante lacertos

Imponit collo rusticus ille tuo.

⁵ Rumpor & invideo, quid nunc tamen omnia mir.

Membra superjectâ cum tua vestie fover.

Oculâ cùm verò coram non dura daretis,

Ante oculos posui pocula sumpta meos.

Lamina demitto, cùm te tenet arctus ille ;

Crescit & invito lensus in ore cibus.

Sape dedi gemitus ; & te, lasciva, notavi

In gemitu risum non renuisse meo.

Sape ⁶ mero volvi flammarum compescere : at illa

Crevit ; & ebrietas agnis in igne fuit.

Multaque nè videam, versa cervice récumbo :

Sed revocas oculos protinus ipsa meos.

Quid faciam diabito : dolor est meus ista videre ;

Sed dolor à facie major abesse nô est.

Qualicet, & possum ⁷ nitor celare furorem :

Sed tamen appetet dissimulatus amor.

Nec tibi verba damus : sentis nica vulnera, sentis :

Atque utinam soli sunt ea nota tibi !

¹ scil. Atreum.

² Et sensus est,
Non dabo tibi
talem socerum
qualis fuit A-
treus, qui car-
nes humanas
fratri come-
dendas appo-
suit. Quod sce-
lus a Sol vide-
ret, dicitur se
avertisse.

³ &c. Sensus est.
Nec pater Pri-
ami avus meus
socerum suum
interfecit sicut
Pelops avus
Menelai. Is e-
tim Oenomaus
socerum suum
interfecit, &
Mytilum au-
rigam in mare
precipitavit : à
quo Mare Myr-
tonum.

⁴ Tantalum in-
quit, Pelopis
patrem, pros-
vanum Menelai.

⁵ scil. dolore.

⁶ meam.

⁷ iudicior.

* i. Menelau.

Ah quoties lachrymis venientibus ora reflexi,

Nè causam fletis quereret * ille mei.

Ah quoties aliquem narravi potus amorein,

Ad vultus referens singula verba tuos !

Indiciumque mei ficto sub nomine feci :

Ille ego, si nescis, verus amator eram.

* petulantibus.

Quinetiam ut possem verbis * petulantius uti,

Non semel ebrietas est simulata mihi.

Prodita sunt, memitti, tunica tua pectora laxa,

Atque oculis aditum nuda dedere meis :

Pectora vel nivibus puris, vel lacte, tñamque

Complexo matrem candidiora Jove.

Dum stupeo visis (nam pocula forte tenebam)

Tortilis à digitis excidit anfa meis.

Oscula si nata dederas ego protinus illa

Hermiones tenero latu ab ore tuli.

Et modò cantabam veteres resupinus amores :

Et modò per noctum signa tegenda dabam.

* Aralantam Et comitum primas Clymeneaque Æthramq; tuarum

Aulus sum blandis nuper ⁶ adire sonis.

Quæ mihi non aliud, quam ⁷ formidare, locutæ,

Orantis medias deseruere preces.

Dii facerent præmium magni certaminis essem,

Téque suo posset victor habere toro !

Ut tulit Hippomenes ⁸ Schœneida præmia cursu;

* Quæ propero cursu vicerat antè procos :

Sic & tu Phrygias venies regina per urbes :

Venit ut in ⁹ Phrygios Hippodamia finis.

Ut ferus Alcides Acheloia cornu fregit,

Dum perit amplexus Deianira tuos :

¹⁰ Nostra per has leges audacia fortiter illeret ;

Téque mei scires esse laboris opus.

Nunc mihi nil supereft, nisi te, formosa, precari,

Amplexique tuos, si patiare, pedes.

O decus, & presens ¹⁰ geminorum gloria fratrum !

O Jove digna viro, ni Jove nata fores !

Aut ego ¹¹ Sigros reperam tibi conjugæ portus :

Aut hic || Tænaria conregar exul humo.

* Alludit ad
cygnum in quern
Jupiter versus
cum Leda con-
cubuit.

6 i. compellare.

7 i. se timere.

* Aralantam

Schœnei filiam.

* bic versus cum

seuenti subdi-
tissi identur.

9 i. Pelopis, qui

ebon ex Phrygia

in Peloponne-
sum navigaret.

Hippodamiam

cusa vicit, eam-

que dixit uxori-

rem.

¹⁰ saubanditur

Si.

• • i. Castoris

& Pollucis.

¹¹ i. Trojanos.

ii. Laconicā.

Non

P

Hoc

F

Parc

Si

Mult

Eu

Ah

C

Ah

Hi

Aut

Li

Jupi

Ha

Vix

E

Casti

E

Nunc

Si

Sed

No

Ap

Ex

Cu

Negli

Cu

Bunc

Po

Falle

Qu

lit te

Co

bar e

Si

Non mea sunt summa leviter disticta sagittæ

Pectora : descendit vulnus ad ossa meam.

Hoc mihi, (nam † recolo) fore ut à || coeleste sagittæ

Figar, erat verax vaticinata soror.

Parce datum fatis, Helene, contemnere amorem :

Sic habeas faciles in tua vota Deos.

Multa quidem subeunt : sed coram ut plura loquamur,

Excipe me lecto nocte silente tuo.

Ah pudet ? & metuis Venerem temerare maritam ?

Castaque legitimi fallere jura tori ?

Ah nimium simplex Helene, nè rustica dicam ;

Hanc faciem culpâ posse carere putas ?

Aut faciem mutes, aut sis non dura necesse est :

Lis est cum forma magna pudicitiae.

Jupiter his gaudet, gaudet Venus aurea furtis :

Hæc tibi nempe patrem furtæ dedere Jovem.

Vix fieri, si sint vires in semine amorum,

Et Jovis & Ledæ filia, casta potes ?

Castæ tamen tunc sis, cum te mea Troja tenebit :

Et tua sim, quoq[ue], criminis solus ego.

Nunc eq[ue] peccemus, que corriget hora jugalis :

Si modò promisit non mihi vana Venus.

Sed tibi & hoc suaderet rebus, non voce, maritus :

Neve sui furtis hospitis obstet, abest.

Non habuit tempus, quo Cressia regna videret,

Apcius : O mira calliditate virum !

Exit; &c, Idæi, mando tibi, dixit iturus,

Curam pro nobis hospitis, uxor, agas.

Negligis absentis (testor) mandata || mariti :

Cura tibi non est hospitis illa tui.

Nuncine tu speras hominem sine pectora dotes

Posse fatis formæ, Tyndari, nōsce tuæ ?

Falleris, ignorat : * nam si bona magna putarer,

Quæ tener, externo crederet illa viro ?

It te nec mea vox, nec te meus incitet ardor,

Cogimus ipsius † commoditatem frui.

Aut erimus stulti, sic, ut superemus & ipsum ;

Si tam securam tempus abibit inter.

† repeta:

|| Pro cœlesti :
more veterum.

* diuum Irnici.

† Ille abit : I-
dei.

|| Tyranni i.
regis.

* nec.

† i. facilitate.

Penè suis manibus ad te deduxit amantem :

Utere mandancis simplicitate viri.

Sola jaces viduo tam longa nocte cubili :

In viduo jaceo solus & ipse toro.

Te mihi, meque tibi communia gaudia jungant :

Candidior medio nox erit illa die.

* scil. matrimo. Tunc ego jurabo quævis tibi numina : meque
nisi.

† Et.

|| i. Thesei.

† i. Castoris &

Pollucis.

† i. Phœben. &

Elairam, duas

filias Leucippi.

|| Magna.

* Ecque.

† i. Oribyiam

Erechthœi filiâ.

† Et tata a Ærc.

* Bistonis Pa-

tronynicum po-

nitur pro Pofff-

fius. Est autem

Bistonis civitas

vel stagnum.

Thracia : & hic

in laco punitur

pro ipsa Thracia.

* i. Theſſalius :

nam Pegasa eft

oppidum Theſſa-

lia.

† i. Phedrapp;

& Ariadnen.

Astringam verbis in * sacra jura meis.

Tunc ego, si non eſt fallax fiducia nostri,

Efficiam præſens ut mea regna petas.

Si puder, † aut metuis nè me videare fecuta :

Ipſe reuſus, fine te, criminis hujus ero.

Nam ſequar || Ægidiz factum, * fratrūmque tuorum :

Exemplio tangi non propiore potes.

Te rapuit Theseus, † geminas Leucippidas illi :

Quartus in exemplis annumerabot ego.

Troica classis adeſt armis inſtructa virisque,

Jam facient celeres remus & aura vias.

Ibis Dardanias, ingens regina, per urbes :

Teque novam credet vulgus adēſie Deam.

Quaque feræ gressus, adolebunt cinnama flammæ :

Cæſaque ſanguineam vicitia planget humum.

Dona pater fratréſque, & cum genetricice ſorores,

Iliadéſque omnes, totaque Troja dabit.

Hei mihi, vix à me pârſ dicitur ulla futuri :

Plura feræ, quām quæ littera noſtra refert.

Nec tu rapta time, nè nos feræ bella ſequantur,

Concitet & vires Gracia || tota ſuas :

Tot priùs abductis, * quænam eſt repetita per arma?

Crede mihi, vanos res habet iſta metus.

Nomine ceperunt Aquilonis † Erechthida Thracæ:

* Tuta tamen bello || Bistonis ora fuit.

Phasida puppe novâ vexit * Pagaſæus Iason :

Læſa nec eſt Colchæ Thessala terra manu-

Te quoque qui rapuit, rapuit † Minoida Theseus :

Nulla tamen Minos Cretas ad arma vocat.

Terror in his ipſo major ſolet eſſe periclo :

Quæque timere libet, pertimuiſſe pudet.

HELENA.

77

Pinge tamen, si vis, ingens confusare bellum :
 Et mihi sunt vires, & mea tela nocent.
 Nec minor est Afix, quām vestra copia terrae:
 Illa viris dives, dives abundat equis.
 Nec plus Atrides animi Menelaus habebit,
 Quām Paris; aut armis anteferendus erit.
 Penè puer cæsii abducta armenta recepi
 Hostibus : & causam * nominis inde null.
 Penè puer juvenes vario certamine vici,
 In quibus Ilionens, Deiphobusque fuit.
 Nēc potes, non me nisi comminus esse timendum:
 Figitur in Julio nostra sagitta loco:
 Nos potes hac † illi primæ dare facta juvente:
 Instruere Atudem non potes arte mea.
 Omnia si dederis, nunquam dabis Hectora fratrem:
 Unus is innumerī militis instar erit.
 Quid valeam nescis : & te mea robora fallunt :
 Ignoras cui sis nupta futura viro.
 Aut igitur mallo belli repetere tumultu :
 Aut cedent Marti || Dorica castra meo.
 Nec tamen * indignor pro tanta sumere bellum
 Conjuge : certamen præmia magna movens,
 Tu quoque, si totus † de te contenderit orbis,
 Nomen ab æterna posteritate seres.
 Spe modò non timidi Diis hinc egressa secundis,
 Exige cum plena munera pacta fide.

In decimam-sextam Epistolam.

ARGUMENTUM.

Multi banc Epistulam non esse Ovidii contendunt, asserentes Sabini omnes responsales litteras confinxisse,
 Quod ipsis Ovidii testimonio comprobare nituntur, cum
 in 2. anorum Eleg. 8. ita ad Macrum scribat.

Quām cito de toto rediit meus orbe Sabinus,
 Scriptaque diversis retulit ille locis !
 Candida Penelope signum cognovit Ulyssis :
 Legit ab Hippolyto scripta noverca suo,

F

Jam.

* Nam & Alexander dictus est
 Non tu alibi
 Enī tū; alibi
 Stas,
 quid opem tulerit hominibus.
 Nam, hostibus
 armenta abducantibus, auxiliū suis tulit,
 & armenta recuperavit.
 † I. Menelaus.
 || I. Graca.
 * indignor.
 † i. proper it.

HELENA

Jam pius Aeneas misere rescripsit Elizæ :

Quodque legat Phyllis, si modò vivit, habet.
Tristis ad Hypsipylem ab Iasono littera venit :

Dat^{*} voiam Phœbo † Lesbis amica lyram.

* notam.

† Lesbia.

Quod quidem nihil ad rem facere videtur, cùm nullam interim de Helena mentionem faciat. Veron. statim subiungit his duos versus,

Et Paris est illic, & adultera nobile crimen,

Et comes extincto Laodamia viro.

Quibus facile convincuntur, nisi ad Sabinum referre malint. Sed cùm Ovidianis Epistolis responderit, quomodo possunt esse Sabini? Non enim Paris, nec Laodamia respondent, sed scribunt. Nimirum ha quoque Ovidiane sunt, & eodem penè stylo scripta, quo reliqua. Helena autem, lettera Paridis Epistola, quasi offensa, primum respondens objurgat. Deinde ut pudorem tutetur Paridis susciones infringere conatur, quadam semina spargendo, nō omnino illius amorem negligere videatur. Et sic aperte ostendit muliebre ingenium varium esse atque mutabile, juxta illud Ovidianum in arte amandi,

Forsitan & primo veniet tibi littera tristis,

Queque roget, nè se solicitare velis:

Quod rogat illa, timet quod non rogat, optat ut insites. Postrem, Paridis voluntatem impletura, ut beneficium, ita tutius visum est, si quid in desiderio erit, non literis mandare: sed, ut Clymene & Æthra comites fidissima exponerent. Id que cùm fecissent, cum Paride & Helena ad Trojan advenire sunt.

HELENA PARIDI responderet.

Nunc oculos tua cùm violarit epistola nostros,
Non rescribendi gloria visa levis.

¶ Ecce i. Viol. 173 Ausus es hospitiū ¶ temeratis advena sacris
ure hospitiū Legitimam nuptię sollicitare fidem?
quod sub tutela Scilicet idcirco ventosa per aquora vestum.
erat Jovis Excepit portu Tanaris ora suo;
tūxīus. Nec tibi diversa quamvis à gente venires,
Oppositus habuit regia nostra fores;

Esse

• Eset ut Officij merces injuria tanti?

Qui sic intrabas, hospes, an hostis eras?

Nec dubito, quin haec, cum sit tam justa, vocetur

Rustica judicio nostra querela tuo.

Rustica sum sanè, dum non oblitia pudoris,

Dumque tenor vita sit sine labe meæ.

Si non est factus ^{*} vultus mihi tristis in ore,

Nec sedeo duris torva superciliis:

Fama tamen clara est; & adhuc sine [†] criminis [‡] vixi;

Et laudem de me nullus adulter haberet.

Quæ magis admiror, quæ sit fiducia coepio,

Spemque tori dederit quæ tibi causa mei.

An, quia vim nobis [§] Neptunius [¶] attrulit [¶] heros,

Rapta semel, videor bis quoque digna rapi?

Crimen erat nostrum si [¶] delinita fuisset:

Cum sum rapta, meum quid nisi nolle fuit?

Non tamen ex facto fructum tulit ille petitorum:

Excepto rediis passa timore nihil.

Oscula levando tantummodo pauca protervus.

Abstulit: ulterius nil haberet ille mei.

Quæ tua nequitia est, non his contenta fuisset.

Dii melius! similis non fuit ille tui.

Reddit intactam: minimeque modestia crimen:

Et juvenem facti perituisse patet.

Thesea peccauit, Paris ut succederet illi,

[¶] Ne quando nomes non sit in ore meum?

Nec tamen Irascor: (quis enim sucrenset amanti?) per homines de

Si modò quem præfers non simulatur amor.

Hoc quoque enim dubiro: non quod fiducia defit,

Aut mea sit facies non bene nota mihi.

Sed quia credulitas damno solet esse puellis,

Verbaque dicentur vestra carere fide.

At peccant aliae; matronaque rara pudica est:

Quis prohibet rarissimum inesse meum?

Nam mea quod visa est tibi mater idonea, cuius

Exemplo flecti me quoque posse putas:

Matri in admisso ^{*} falsa sub imagine lusi

Error inest: plumâ rectus adulter erat.

* tristis mibi

vultus.

† i. Adulterii:

[‡] lusi.

* Thesaurus, Ne-

peruni nepos.

[§] intrulit.

[¶] i. blanditiis

captata q̄ illæ
dæ.

[¶] Eccl. L ut semi-

me malè loquam-

tur.

HELENA

Nil ego, si peccem, possum nescire : nec ullus
 Error, qui facti crimen obumbrat, erit.
 Illa bene erravit, vitiumque autore redemit :
 Felix in culpa quo Jove dicar ego ?
 Et genus, & proavos, & regia nomina jactas :
 Clara domus satis haec nobilitate sua est.
 Juppiter ut socii proavos taceatur, & omne
 Tantalidae Pelopis, Tyndareique genus ;
 Dat mihi Leda Jovem cygno decepta parentem,
 Quæ falsam gremio credula fovit avem.
 I nunc ; & Phrygiae * claræ primordia gentis,
 Cumque † suo Priamo Laomedonta refer.
 Quos ego || suspicio : sed, qui tibi gloria magna est
 * Quintus, is à nostro sanguine primus erit.
 Sceptræ tue quamvis rear esse potentia Troje :
 Non tamen haec illis esse minora puto.
 Si jam divitiis locus hic numeroque virorum
 Vincitur, at certè barbara terra tua est.
 Munera tanta quidem promittit epistola dives,
 Ut possint ipsas illa movere deas :
 Sed si jam vellem fines transire pudoris :
 Tu † major culpe causa futurus eras.
 Aut ego perpetuò famam fine labe tenebo :
 Aut ego te potius, quam tua dona, sequar.
 Utque ea non sperno, sic acceptissima semper
 Munera sunt, autor quæ pretiosa facit.
 Plus multò est quod amas, quod sum tibi causa laboris,
 Quod per tam longas spes tua venit aquas.
 Illa quoque, appositâ quæ nunc facis improbe mensa,
 Quamvis experiar dissimulare, noto.
 Tu modò me spectas oculis, lascive, protervis,
 Quos vix || instantes lumina nostra ferunt.
 Et modò suspiras : modò pocula proxima nobis
 Sumis : quaque bibi, tu quoque parte bibis.
 Ah quoties dñgitis, quoties ego tecta noctavi
 Signa supercilio penè loquente dari !
 Et sape extimui, nè vir meus illa videret :
 Non satis occultis erubuisse notis.

* latè.
† scil. filia

|| i. veneror.

* Quintus à Fo-
ve Priamus :
Nam Jupiter
Dardanum Dar-
danus Erichbro-
nium, Erichbro-
nius Troen, Tros
Laomedonta
Priami patrem
genuit.
† scil. quam mu-
nera a te promis-
ja.

|| i. fixè aspici-
entes.

Szpe

P A R I D I.

Sepe vel exiguo, vel longo murmure dixi;
 Nil pudet hunc. Nec vox haec mea falsa fuit.
 Orbe quoque in mens legi sub nomine nostro,
     Quod deducta mero littera fecit, A M O.
 Credere me tamen hoc oculo renuente negavi,
     Hei mihi, jam didici sic quoque posse loqui.
 His ego blanditiis, si peccatura fuisset,
     Flecteret: his poterant pectora nostra capi.
 Est quoque, confiteor, facies tibi rara: potestque
     Velle sub amplexus ire puella tuos:
 Altera sed potius felix sine crimine fiat,
     Quam cadat * externo noster amore pudor.
 Disce meo exemplo formosis posse carere:
     * extrema.
     Est virtus placitis abstinuisse bonis.
 Quam multos credis Juvenes † optare quod optas? † Opasse.
     Qui sapiunt, oculos an Paris unus habes?
 Non tu plus cernis: sed plus temerarius audes:
     || Non tibi plus cordis, sed minus oris * ineſt.
 Tunc ego te vellem celeri venisse carinā,
     Cum mea virginitas mille petita procis.
 Si te vidisssem, primus de mille suiffes:
     Judicio veniam vir dabit ipſe meo.
 Ad possēſſia venis, † præreptaque gaudia serus:
     Spes tua lenta fuit, quod petis, alter habet.
 Ut tamen optarem fieri tua Troica conjux,
     Invitam sic me non Menelaus habet.
 Define, molle, precor, verbis convellere pectus:
     Nè ve mihi, quam te dicis amare, noce.
 Sed sine, quam tribuit sortem fortuna, tueri:
     Nec spolium nostri turpe pudoris habe.
 At Venus hoc paſta eſt, & in alte vallibus Idæ
     Tres tibi se nudas exhibuere deæ.
 Unâque cum regnum, belli daret altera laudem;
     Tyndaridis conjux, tertia dixit, eris.
 Credere vix equidem colestia numina possum
     Arbitrio formam supposuisse tuo.
 Utique sit hoc verum, certè pars altera facta eſt;
     Judicii pretium quâ data dicar ego.

↓ Nec.
Adest.

† præceptaque.

Non

Non est tanta mei fiducia corporis , ut me
 Maxima , teste dea , dona fuisse putem.
 Contenta est oculis hominum mea forma probari :
 Laudatrix Venus est * invidiosa mihi.
 Sed nihil infirmo ; faveo quoque laudibus istis :
 Nam mea vox quare , quod cupit , esse neget ?
 Nec tu succense . † nimium mihi creditus ægrè :
 Tarda soler magnis rebus inesse fides.
 Prima mea est igitur Veneri placuisse voluptas :
 Proxima , me vilam præmia summa tibi.
 Nec te Palladios nec te Junonis honores
 Auditis Helenes præposuisse bonis.
 Ergo ego sum virtus ? ego sum tibi nobile regnum ?
 Ferrea sim . si non hoc ego peccus amem.
 Ferrea , crede mihi , non sum : sed amare recuso
 Illum , quem fieri vix puto posse meum.
 Quid bibulum curvo proscindere littus aratro ;
 Spemque sequi coner , quam locus ipse negat.
 Sum rudis ad Veneris furtum : nullaque fidelem
 (Dii mihi sunt testes) lufsimus arte virum.
 Nunc quoque quod tacito mando mea verba libello ,
 Fungitur officio littera nostra novo.
 Felices quibus usus adest : ego nescia rerum
 Difficilem culpare suspicor esse viam .
 Ipse malo metus est ; iam nunc confundor , & omnes
 In nostris oculos vultibus esse reor.
 Nec reor hoc falsò , sensi mala murmura vulgi ;
 Et quasdam voces retulit Æthra mihi.
 At tu dissimula , nisi || tu desistere mavis
 Sed cur desistas ? dissimulare * potes.
 Lude , sed occulte : major non maxima nobis
 Est data libertas , quod Menelans abest.
 Ille quidem procul est , ita re cogente , profectus :
 Magna fuit subitæ justaque causa vite .
 At mihi sic * iussum est : ego , cum dubitaret an iret ,
 Quamprimum , dixi , fac redditurus eas :
 Omine latratus , dedit oscula ; Resque , domusque ,
 Et tibi sit curæ Troicus hospes , ait .

|| Si.
 * licet.

* Vixum.

Vix

Vix tenui risum : quem dum compescere lauctor,

Nil illi potui dicere , præter , E R I T.

* Creten ventis.

Vela quidem * ventis Creten dedit ille secundis :

Sed tu non ideò cuncta licere puta.

Sic meus hinc vir abest , ut me custodiat absens:

An nescis longas regibus esse manus ?

Fama quoque est oneri : nam quod constantius ore

Laudamus vestro , justius ille timet.

Quæ juvat , ut nunc est . eadem mihi gloria damno est:

Et melius fama verba dedisse fuit.

Nec quod abest , hic me tecum mirare reliquam:

Moribus & virtutib[us] creditit ille mez.

De facie metuit , virtutib[us] confudit : & illum

Securum probitas , forma timere facit.

Tempora ne pereant ultro data præcipis : utque

Simplicis utamur commoditate viri.

Et liber , & timeo : nec adhuc exacta voluntas

Est satis : in dubio pectora nostra labant.

Et vir abest nobis : & tu sine conjugè dormis :

Inque vicem tua me , te mea forma capit.

Et longæ noctes : & jam sermone coimus :

Es tu (me miseram !) blandus , & una domus.

Et peream , si non invitent omnia culpam :

Nescio quo tardor sed tamen ipsa metu.

Quod male persuades ; utinam bene cogere posse!

Sic mea rusticitas excutienda forer.

Utilis interdum est ipsis injuria passis :

Sic certè felix ipsa coacta forem.

Dum novus est , coepio potius pugnemus amori :

Flamma recens parvâ sparla recedit aquâ.

Certus in hospitibus non est amor : errat in ipsis :

Cumque nihil speres firmius esse , fugie.

Hypsipyle testis , testis + Minoia virgo,

+ i. Ariadne.

In non exhibitis utraque juncta toris.

Tu quoque dilectam multos , infide , per annos

Diceris Oenoaen deseruisse tuam.

Nec tamen ipse negas : & nobis omnia de te

Querrere , si nescis , maxima cura fuit.

A lde,

HELENA

Adde, quod, ut cupias constans in amore manere,
 Non potes: expedient jam tua vela Phryges.
 Dum loqueris mecum, dum nox sperata paratur,
 Qui ferat in patriam jam tibi ventus erit.
 Cursibus in mediis novitatis plena relinques
 Gaudia: cum ventis noster abibit amor.
 An sequar, ut suades, laudataque Pergama viam?
 Pronurus & magni Laomedontis ero?
 Non ita contemno volucris praeconia famae,
 Ut probris terras impleat illa meis:
 Quid de me poterit Sparte, quid Achaia tota,
 Quid gentes Asia, quid tua Troja loqui?
 Quid Priamus de me, Priami quid sentiet uxor,
 Totque tui fratres, Dardanique nurus?
 Tu quoque qui poteris fore me sperare fidelem,
 Et, non exemplis anxius esse tuis?
 Quicunque Iliacos intraverit advena portus,
 Is tibi solliciti causa timoris erit.
 Ipse mihi quoties iratus, Adultera, dices;
 Oblitus nostro crimen inesse tuum?
 Delicti fies idem repressor, & autor.
 Terra, precor, vultus obruat ante meos.
 At fruar Iliacis opibus, cultaque * beato,
 Donaque promissis uberiora feram:
 Purpura nempe mihi pretiosaque texta dabuntur:
 Congestaque auri pondere dives ero.
 Da veniam fassae: non sunt tua munera tanti:
 Nescio quo tellus me tenet ista modo.
 Quis mihi, si laedar, Phrygiis succurret in oris?
 Unde petam fratris, unde parentis opem?
 Omnia Medea fallax promisit Jason:
 Pulsa est Aesoniam non minus illa domo.
 Non erat Aeetes, ad quem despecta † veniret;
 Non Ipsa parens, Chalciopeque soror.
 Tale nihil timeo. Sed nec Medea timebat.
 Fallitur augurio spes bona sape suo.
 Omnibus invenies, quae nunc jalicantur in alto,
 Navibus in portu lene suis fretum.

* i. divite.

† rediret.

Fax quoque me terret, quam se peperisse cruentam

Amo diem partis est tua viua parens.

Et * vatum timeo monitus, quos igne Pelasgo
Ilion arsurum præmonuisse ferunt.

Utque favet Cytherea tibi, quia vicit, habetque

Parta per arbitrium bina trophæa tuum :

Sic illas † timeo, quæ, si tua gloria vera est,

Judice te causam non tenuere duæ.

Nec dubito quin, te si persequar, arma parentur :

Ibit per gladios (hei mihi !) noster amor.

An fera Centauris indicere bella coëgit

|| Atracis Aemonios Hippodamia viros ;

Tu fore tam lentum justâ Menelaon in irâ,

Et geminos fratres, Tyndareumque putas ?

Quod bene te jactes, & fortia facta loquaris ;

A verbis facies dissidet ista tuis.

Apta magis Veneri, quam sunt tua corpora Marti,

Bella gerant fortes, tu Pari semper ama.

Hectora, quem laudas, pro te pugnare jubeto :

* Militia est † operis * altera digna || tuis.

* His ego, si saperem pauloque audacior essem,

Uterer : utetur, si qua puella sapit.

Aut ego deposito faciam fortasse † pudore,

Et dabo || convictas tempore victa manus.

Quod petis, ut furtim praesentes ista loquamur,

Scimus, quid captes, colloquiumque voces.

Sed nimium properas ; adhuc tua messis in herba est : || conjunctas.

Hæc mora * fit voto forsitan amica tuo.

† Haec tenus arcanum, furtivæ conscientia mentis

Littera, jam lasso pollice, fistat opus.

Catera per socias Clymenen Æthramque loquamur,

Quæ mihi sunt comites consiliumque duæ.

In decimam septimam Epistolam

ARGUMENTUM.

Hellespontiacum mare septem rancum stadiis, recte Plinius, Europam ab Asia dividens, Seston in Europa, Herus Patrium, Abydon in Asia, ex qua fuit Leander, adversar urbes

* i. Cassandra.
Enallage.

† vereor.

|| i. Tessalica ;
ab Atracce Tessalica urbe, ex
qua fuit Hippo-
damia.

** scil. exercitii.
Nam, Militat
omnis amans,
& habet sua ca-
stra Cupido,
ti. exercitii ex-
fætis tuis.

|| tuis.

† scil. operis.
† timore.

* conjunctas.

* fit.

† Ordo est.
Litera haec-
tus conscientia
mentis furtiva
fistat opus ar-
canum.

HELENA

Adde, quod, ut cupias constans in amore manere,
 Non potes: expedient jam tua vela Phryges.
 Dum loqueris mecum, dum nox sperata paratur,
 Qui ferat in patriam jam tibi ventus erit.
 Cursibus in mediis novitatis plena relinquens
 Gaudia: cum ventis noster abibit amor.
 An sequar, ut suades, laudataque Pergama visam?
 Pronurus & magni Laomedontis ero?
 Non ita contemno volucris praeconia famam,
 Ut probris terras impletat illa meis:
 Quid de me poterit Sparte, quid Achaia tota,
 Quid gentes Asia, quid tua Troja loqui?
 Quid Priamus de me, Priami quid sentiet uxor,
 Totque qui fratres, Dardaniaque nurus?
 Tu quoque qui poteris fore me sperare fidelem,
 Et, non exemplis anxius esse tuis?
 Quicunque Iliacos intraverit advena portus,
 Is tibi solliciti causa timoris erit.
 Ipse mihi quoties iratus, Adultera, dices;
 Oblitus nostro crimen inesse tuum?
 Delicti fies idem repressor, & autor.
 Terra, precor, vultus obruat ante meos.
 At fruar Iliacis opibus, cultique * beato,
 Donaque promissis uberiora feram:
 Purpura nempe mihi pretiosaque texta dabuntur:
 Congestoque auri pondere dives ero.
 Da veniam fassa: non sunt tua munera tanti:
 Nescio quo tellus me teneret ista modo.
 Quis mihi, si lazar, Phrygiis succurret in oris?
 Unde petam fratris, unde parentis opem?
 Omnia Medea fallax promisit Iason:
 Pulsa est Aesoniam non minus illa domo.
 Non erat Aetes, ad quem despecta † veniret;
 Non Ipsea parens, Chalciopeque soror.
 Tale nihil timeo. Sed nec Medea timebat.
 Fallitur augurio spes bona sape suo.
 Omnibus invenies, quae nunc jactantur in alto,
 Navibus in portu lene fuisse fretum.

* i. divite.

† rediret.

Fax quoque me terret, quam se peperisse cruentam
Ante diem partis est tua visa parent.

Et * vatum timeo monitus, quos igne Pelasgo

* i. *Cassandra.*
Enallage.

Ilion arsurum præmonuisse ferunt.

Utique favet Cytherea tibi, quia vicit, habetque

Parta per arbitrium bina trophyæ tuum :

Sic illas † timeo, quæ, si tua gloria vera est,

Judice te causam non tenuere duæ.

† vereor.

Nec dubito quin, te si persequar, arma parentur :

Ibit per gladios (hei mihi !) noster amor.

An fera Centauris indicere bella coëgit

|| Atracis Æmonios Hippodamia viros ;

Tu fore tam lentum justâ Menelaon in irâ,

Et geminos fratres, Tyndareumque putas ?

Quod bene te jaetes, & fortia facta loquaris ;

A verbis facies dissidet ista tuis.

Apta magis Veneri, quâm sunt tua corpora Marti,

Bella gerant fortes, tu Pari semper ama.

Hectora, quem laudas, pro te pugnare jubeto :

* Militia est † operis * altera digna || tuis.

* His ego, si saperem pauloque audacior essem,

Uterer : utetur, si qua puella sapit.

Aut ego deposito faciam fortasse † pudore,

Et dabo || convictas tempore viæ manus.

Quod petis, ut furtim præsentes ista loquamur,

Scimus, quid captes, colloquiumque voces.

Sed nimium properas ; adhuc tua messis in herba est : || conjunctas.

Hæc mora * fit voto forsitan amica tuo.

† Hactenus arcana, furtivæ conscia mentis

Littera, jam lasso pollice, fistar opus.

Cetera per socias Clymenen Æthramque loquamur,

Quæ mihi sunt comites confiliumque duæ.

In decimam septimam Epistolam

A R G U M E N T U M.

Hellespontiacum mare septem tantum stadiis, recte Plinius, Europam ab Asia dividens, Seston in Europa, Herus patriam, Abydon in Asia, ex qua fuit Leander, adversor urbes

LEANDER

urbes babet. Ckn autem Leander Abydenus Sestiam pueram Hero miserè desperiret, per Hellefponsum noctu ad eam natae & confueverat. Sed maris tempestate interclusus, jam prateritis septem diebus, ad amicam Hero, per audi-
cem nautam cù tempestate Seston navigantem hanc epi-
stolam misit. In qua primùm amorem suum firmum &
stabilem esse ostendit. Denique queritur quid natandi fa-
cultas, pb serventissimam maris astum sibi sit ablata. De-
mum vero pollicetur, se brevi iterum : & quamvis mare
non fuerit tranquillum, se tamen periculis potius com-
missurum, quād illius jucundissimo conspediu atque col-
loquio caritatum. Unde de eo sic cecinit Martialis.

Cum peteret dulces audax Leander mores,
Et fessus tumidis jam premeretur aquis ;
Sic miser instantes affatus dicitur undas ;
Parcite dum propero , mergite dum redeo.

LEANDER HERONI.

MItit Abydenus, quam mallem ferre , salutem,
Si cadat unda maris, * Sesta puella , tibi.
Si mihi dii faciles & sunt in amore secundi,
† Invitis oculis hac mea verba leges.
Sed non sunt faciles: nam cur mea vota morantur ?
Currere me notā non patientur aquā.
Ipfa vides coelum pice nigrius, & freta ventis
Turbida, perque cavas vix adeunda rates.
Unus, & hic audax , à quo tibi littera nostra
Redditur, à portu navita || movit iter.
Ascensurus eram ; nisi quod, dum vincula prorū
Solveret in speculis * omnis Abydos erat.
Non poteram celare meos, velut antē, parentes :
Quemque tegi volumus, non latuisset amor.
Protinus hac scribens, Fælix & littera dixi :
Jam tibi formosam porriget illa manum.
Forsitan admotis etiam tangere labellis :
Rumpere dum niveo vincula dente volet.
Talibus exiguo dictis mihi murmure verbis,
Cetera cum charta dextra locuta mea est.

* Pro Sestia.

† i. Non liben-
ter. Quia si me

amor malleis me
videre quam le-
gere hanc meam
epistolam: Juxta
illud, (epist. 1.)

Nil mihi ref-
cribas attramen
ipse veni.

¶ Fecit.

¶ i. Omnes
Abydeni.

Ah quanto malleum , quām scriberet, illa natarer,

Mēque per affuetas sedula ferret aquas?

Aprior illa quidem placido dare verbera ponto :

Est tamen & sensū apta ministra mei.

Septima nox agitur, spatiū mihi longius anno ,

Sollicitum raucis * ut mare fervet aquis.

* quod.

His ego si vidi mulcentem pectora somnum

Noctibus, insani sit mora longa freti.

Rupe sedens aliquā specō tua littora tristis :

Et, quō non possum corpore , mente feror.

Lumina quin etiam summā vigilantia turre

Aut videt , aut acies nostra videre putat.

Ter mihi deposita est in sicca vestis arena :

Ter grave tentavi carpere nudus iter.

Obslitit inceptis tumidum juvenibus æquor;

Nerfit & adverfis ora natans aquis.

At † tu de rapidis immanuetissime ventis,

Quid mecum || certa prælia || mente geris ?

In me , si nescis, Borea, non æquora , sievis :

Quid faceres, esset ni tibi notus amor ?

Tam gelidus cum sis, non te tamen improbe quondam

* Ignibus Actæis incaluisse negas.

Gaudia rapuro si quis tibi claudere vellit

Aerios aditus, quo paterere modo?

Parce, precor ; facilēmq; move moderantius auram :

Imperet † Hippodates sic tibi triste nihil.

Vana peto, precibusque meis obmurmurat ipse :

Quāisque quatit, nullā parte coeret aquas.

Nunc daret audaces utinam mihi Dædalus alas ,

Icarium quamvis hic propè littus adest.

Quicquid erit, patiar : ficeat modò corpus in auras

Tollere, quō dubiā ſaſe pependit aquā.

Interea dum cuncta negant ventique fretumque ,

Mente agito furti tempora prima mei.

Nox erat incipiens (namq; est meminisse voluptas)

Cùm foribus patriis egrediebar amans.

Nec mora : deposito pariter cum ueste timore,

Jactabam liquido brachia lenta mari.

† Ad Boream A-
postrophe.

|| i. animo deli-
berato.

* i amore Ori-
thyæ Atbenien-
fis.

† i Erol. nept.
Hippotæ Trojani.

Luna mihi tremulum lumen præbebat cuncti,
 Ut comes in nostras officiosa vias.
 Hanc ego suspiciens, Faveas, ò candida, dixi
 Et subeant animo * Latmia * saxa tuo.
 Non finit Endymion te pectoris esse severi :
 Flecte, precor, vultus ad mea fulta tuos.
 Tu Dea mortalem caelo delapsa petebas,
 (Vera loqui licet) quam sequor ipsa Dea est.
 Neu referam mores cœlesti pectore dignos :
 Forma nisi in veras non cadit illa Deas.
 A Veneris facie non est prior ulli tuaque :
 Neve meis credas vocibus, ipsa vide.
 † Quanto cùm radiis fulges argentea puris,
 Concedunt flammis fidera cuncta tuis :
 Tanto formosis formosior omnibus illa est :
 Si dubitas, cœcum Cynthia lumen habes.
 Hæc, ego, vel certè non his diversa locutus,
 Per mihi cedentes nocte serebar aquas.
 Unda repercutit radiabat imagine lunæ ;
 Et nitor in tacita nocte diurnus erat.
 Nullaque vox unquam nostras veniebat ad aures,
 Præter dimotæ corpore murmur aquæ.
 Halcyones solæ, memores Cœycis amati,
 Nescio quid visæ sunt mihi dulce queri.
 Jämque fatigatis humero sub utroque lacertis,
 Fortiter in summas erigor altus aquas.
 Ut procul aspexi lumen, Meus ignis in illo est,
 Illa meum, dixi, littora * lumen habent.
 Et subito lassis vires redière lacertis :
 Visaque, quæm fuerat, mollior unda mihi.
 Frigora nè possim gelidi sentire profundi,
 Qui calet in cupido pectore, præstat amor.
 Quo magis accedo, propioraque littora fiant,
 Quóque minus restat, plus liber ire mihi.
 Cùm verò possim cerni quoque, protinus addis,
 Spefatrix animos, ut valeamque facis.
 Tunc etiam nando dominæ placuisse labore ;
 Atque oculis jaquo brachia nostra tuis.

* I mons Laz-
 mius ubi Lunam
 cum Endymione
 concubuisse, in
 fabulis est.

† quædam.

* Numen.

Te tua vix prohibet nurus descendere in altum :

Hoc ^{*} quoque enim vidi ; nec mihi verba dabas. ^{* etenim vidi.}
Nec tamen effecit, quamvis retinebat euntem,

Nè fieret primâ pes tuus uodus aquâ.

Excipis amplexu, feliciâque oscula jungis :

Oculâ Dñs magnis trans mare digna peti.

Déque tuis demptos humeris mihi tradis amictus ,

Et madidam siccas æquoris imbre comam.

Cetera nox, & nos, & turris conscia novit ;

Quódque mihi monstrat per vada lumen iter :

Non magis illius numerari gaudia noctis ,

[†] Helleponiaci quâm maris ³ alga potest.

Quod brevius spatium nobis ad furtâ dabatur,

Hoc magis est cautum, nè foret illud iners.

Jamque fugatur ⁴ Tithoni ⁴ conjugâ noctem ,

Prævius Aurora Lucifer ortus erat :

Oscula congerimus properata fine ordine raptim ,

Et querimur parvas noctibus esse moras.

Aisque ita ¹ cunctatus monitu nutricis amaro ,

Frigida desertâ littora turre peto.

Digredimur flentes : repetoq; ego ⁶ virginis ⁶ æquor,

Respiciens dominam, dum licet, usque meam.

Siqua fides vero est ; veniens huc , esse natator ;

Cum redeo videor naufragus esse mihi.

Hoc quoque si credis ; ad te via prona videtur ;

A te cum redeo , clivus inertis aque.

Invitus patriam repetor: quis credere posset ?

Invitus certè nunc moror urbe meâ.

Hei mihi ! cur animis juncti, secernimur undis,

Unaqua mens, tellus non habet una duos ?

Vel tua me Sestos , vel te mea sumet Abydos :

Tam tua terra mihi, quâm tibi nostra placet.

Cur ego confundor , quocties confunditur æquor ?

Cur mihi causa levis ventus obesse potest ?

Jam nostros curvi norunt delphines amores,

Ignorum nec me piscibus esse reor.

Jam patet attritus solitarum limes aquarum ,

Non aliter ⁷ multâ quâm via pressa rotâ.

[†] Sic dilla ab
Helle, Phryxi so-
rore, istic sub-
mersa.

³ Unda.

⁴ i. Aurora.

⁵ contrâllus mo-
nitu, &c.
⁶ i. mare Hel-
leponiacum.

Quod

⁷ pro multis
rotis.

1. natando. Quod mihi non esset, nisi ² sic ³ iterare, ³ querebar,
 2. iterum ad te At nunc per ventos hoc quoque deesse queror
 venire. Fluctibus immodicis ⁴ Athiamantidos ⁴ aquora ⁵
 3 scil. ante. Vixque manet portu tuta carina suo. (canent:
 4 i. Pontus Hoc mare, cum primùm de virginē nomina mersa,
 Helles, que fuit Quæ tenet, est nactum, tale fuisse puto-
 filia Athamatis. Est satis amissā locus hic infamis ab Helle :
 5 i spumescunt. Utque mihi parcat, nomine crimen habet.
 6 i. Arietis, quo In video Phryxo, quem per freta tristia tutum
 vetus est Phry- Aurea lanigero vellere vexit quis.
 xus. ⁷ fier. Nec tamen officium ⁶ pecoris navisque requiro :
 8 i. Ursam ma- Dummodo, quas findam corpore, dentur aquæ.
 jorem quam Gre. Arte egeo nullâ : ⁷ detur modò copia nandi :
 c. inter naviga- Idem navigium, navita, vector ero.
 dum observare Nec sequar aut ⁸ Helicen ; aut quâ Tyrus utitur ⁹
 solebant. ° Publica non curat ° sydera noster amor. (Arcton.
 9 i. Ursam mino- * Andromeden alius specter, claramque ¹ coronam,
 rem quam Tyrii Quæque micat gelido ² Parrhasis ursa pola.
 solebant observa- At mihi ³ quod Perseus & cum Jove Liber amarunt,
 re. ° i. Quibus Indicium dubiæ non placet esse via.
 omnes valgo u- Est aliud lumen multo mihi certius istis ,
 tuntur. ⁴ i. stel- Non erit in tenebris quo duce nostre amor.
 lam Andromeda. Hoc ego dum spectem, Cholcos atque ultima ponti,
⁵ stellam Ari- Quaque viam fecit ⁴ Thessala puppis eam.
 adnes. ² i. Ar- Et juvenem possem superare Palæmona nando :
 cadica Calisto : Miraque ¹ quem subito reddidit herba Deum,
 vel Ursæ major. Sæpe per assiduos languent mea brachia motus :
 3 drc. significat Vixque per immensas festa trahuntur aquas.
 Andromeden His ego cum dixi, pretium non vile laboris,
 quam amavit Jam domioæ vobis colla tenenda dabo :
 Perseus ; queq; Protinus illa valent, atque ad sua præmia tendunt,
 Minerua bene- Ut celer ⁶ Eleo carcere missus equus.
 ficio inter astra Ipse meos igitur servo, quibus uror, amores;
 collocata dicitur: Téque magis cœlo digna puella sequor.
 Et Ariadnen
 quam amavit Bacchus : Et Calisto quam amavit Jupiter ; de quibus am.
⁴ i. Argo. ¹ Glaucum significat, in deum maris conversum. ⁶ i. carceribus
 propè Elidem, ubi curulia certamira celebrari solebant.

Digna quidem celo, sed adhuc tellure morare :

Aut dic, ad superos hinc mihi quā sit iter.

* Hic es & exiguum n. ilero contingis amanti :

Cumque mēa fiunt turbida mente freta.

Quid mihi quod lato non separor a quore, prodest ?

Non mindūs hæc nobis tam brevis obstat aqua.

Num malim dubito, toto procul orbe remorus,

Cum domina longè spem quoque habere meam.

Quo propiis nunc + es flammā propiore calesco :

Et res non semper, spes mihi semper adest.

* Hinc est quid

tarò misera.

Penē manu quod amo, tanta est vicinia, tango :

Sæpe sed (heu) lachrymas hec mihi penē mover.

|| Velle quid est aliud fugientia prendere poma?

Spemque suo refugi fluminis ore sequi ?

Ergo ego te nunquam, nisi cum volet unda, tenebo ?

Et me felicem nulla videbit + hyems ?

Cumque minus firmum nil sit, quam ventus & unda ;

In ventis & aquā spes mea semper erit ?

Aestus adhuc tamen est, quid cum mihi laetarit æquor

+ Pleias, & Arctophylax, Oleniumque pecus ?

Aut ego non novi, quam sim temerarius : aut me

In freta non cautus tunc quoque mittet amor.

Neve putes id me quod abest promittere tempus,

Pignora poscitis non tibi tarda dabo.

Sit tumidum paucis etiam nunc noctibus æquor :

Ire per invitas experiemur aquas.

Aut mihi contingat foelix audacia salvo ,

Aut mors solliciti finis amoris erit.

Optabo tamen, ut partes expellar in illas :

Et tenet portus naufraga membra tuos.

Flebis enim : taetique meum dignabere corpus :

Et mortis dices, huic ego causa fui.

Scilicet interitus offenderis omne nostri :

Litteraque invisa est hac mea parte tibi.

Define parte queri : sed, ut & mihi finiat iram ,

Accendant quæso fac tua vota meis.

|| Alludit ad
Tantali fabula
de pris alibi.

Querit aquas
in aquis & po-
n.a fugacia
captat Tantalus,
¶c.

* i. Tempestas.

† ¶c. Pleiades
ortu & occasu
tempestates ci-
ent. sicut & Boo-
tes & Capella.

+ Pace || brevi nobis opus est, dum transferor istuc : tate maris.

Cum tua contigero littora, persistet hyems.

|| i. exigu tem-

Istuc poris.

* *Illi.*

* Iстic est apicum nostrae navale carinæ
Et melius nullâ stat mea puppis aquâ.

† *Illi.*

† Iстic me claudat Boreas, ubi dulce morari est :
Tunc piger ad nandum, tunc ego cautus ero.

Nec faciam surdis convitia fluctibus ullâ :
Triste nataturo nec querar esse fretum.
Me pariter venti tencant, tenerique lacerti :
Per causas istic impediârque duas.

Cùm patietur hyems, remis ego corporis utar :
Lumen in aspectu tu modo semper habe.

Interea pro me pernoctet epistola tecum :
Quam precor ut minimâ persequar ipse morta.

In decimam octavam Epiftolam

A R G U M E N T U M.

Non satis constat, cuius hac sit epiftola cum præcedente duabusque sequentibus. Nam nec qua legitur Leandri ad Heronem, nec qua Herùs ad Leandrum, nec qua Acontii ad Cydippen, nec qua Cydippe ad Acontium, ab Ovidio unquam scripta fuisse, aut à Sabino, ipfem et comprobata in secundo Elegiarum, sic scribens ad Macrum.

*Aut quod Penelopes verbis reddatur Ulyssi,
Scribimus, & lachrymas Phylli reliqua rias :
Quod Paris, & Macareus, & quod malè gratus Iason,
Hippolytique parens, Hippolynusque legant : &c.
Reliqua studiofis illic legenda relinquimus : sati est ad-
moniſſe.*

*Hero acceptâ Leandri epiftolâ responderet, id agens ut
se ardenter redamare significet, & ad mutuos amplexus
amatorum advocet. Defidiam verò interdum accusat, ut
ostendat, quān sincero & continuo amore semper amet.
Aliquando in mare invehitur. Nonnunquam timet, nō
aliā suerit destituta. Verū statim amoris suspicionem
in amantium consuetudinem, qui omnia timent, transfe-
rendo, conjecturam imminuit. Demum suadet, ut non nisi
tranquillo fredo se committat.*

HERO LEANDRO.*

Quam mihi misisti verbis, Leandre, salutem,
 Ut possum mislam rebus habere, veni.
 Longa mora est nobis omnis, quæ gaudia differt.
 Da veniam fassæ: Non patienter amo,
 Urimur igne pari: sed sum tibi viribus impar:
 Fortius ingenium suspicor esse viris.
 Ut corpus teneris sic mens infirma puellis:
 Deficiam, parvi temporis adde moram.
 Vos modò venando, modò rus geniale colendo,
 Ponitis in variâ tempora longa mora.
 Aut foræ vos retinent, aut unctæ dona palæstræ:
 Flectitis aut fræno colla fugacis equi.
 Nunc volucrem laqueo, nunc pîscem ducitis hamo:
 Diluitur posito ferior hora mero.
 His mihi * submotis, vel si mindùs acriter urar,
 † Quod faciam superest, præter amare, nihil.
 Quod superest; facio: teque, ò mea sola voluptas,
 Plus quoque, quam credi quod mihi possit, amo.
 Amo ego cum chara de te nutrice susurro;
 Quzque tuum miror causa moretur iter:
 Aut mare prospiciens, odioso concita vento
 Corripiò verbis æquora || sepe tuis.
 Aut, ubi * saevitiam paulam gravis unda remisit,
 Posse quidem, sed te nolle venire, queror.
 Dumque queror, lachrymæ per amantia lumina ma-
 Pollice quas tremulo conscientia siccet anus. (nanc:
 Sepe tui specio si sint in littore passus;
 Impositas tanquam servet arena notas.
 Utique rôgem de te, & scribam tibi; si quis Abydo
 Venerit, aut, quaro, si quis Abydon eat.
 Quid referam, quoties de vestibus oscula, quas tu
 Helleponiacâ † ponis iturus aquâ?
 Sic ubi lux acta est, & noctis amicior hora
 Exhibuit pulsâ sydera clara die;
 Protinus in summa vigilancia lumina turre
 Ponimus, affuetæ signa || notamque viæ.

* semotis.

† Quid faciam.

|| pend.

* Saevitiae.

† Pro deponis.
 Exuebas enim
 se, cum erat nos
 saturus: & re-
 linquebat vestes
 apud Hero, quas
 dicit se sepe ofeu-
 lari propter a-
 morem ejus.
 || notasqæ.

Torta que versato ducentes flamina fuso,
Fœminæ tardas fallimus arte moras.

Quid loquor interea tam longo tempore, queris ?
Nil, nisi Leandri nomen, in ore meo est.

* Sunt verba

Hens ad numerum,

† i. Oleo, cuius inventrix fuit Pallas.

|| minimum:

** Producendo filia usque ad terram.

† i. ventus secundus.

|| N.B.

* dupla.

* Jämne putas exisse domo mea gaudia, nutrix ?
An vigilant omnes, & timet ille suos ?

Jämne suas humeris illum deponere vestes ;
Tingere jam † pingui † Pallade membra putas ?
Annuit illa ferè ; non nostra quod oscula curet ;
Sed mover obrepens somnus anile caput.

Postique moræ || nimium, jam certè navigat, inquam :
Lentaque dimotis brachia jaſtar aquis.

Paucaque cum * taetâ perfeci stamina * terrâ,
An medio positis querimus esse frero.
Et modò prospicimus : timida modo voce precamar,
Ut tibi der faciles † utilis aura vias.

Auribus interdum voces captamus, & omnem
Adventus strepitum credimus esse tui.

Sic ubi deceptæ pars est mihi maxima noctis
Acta, subit furtim lumina fessa sopor.

Forfitan invitus, mecum tamen, improbe, dormis :
Et, quamvis non vis ipse venire, venis.

Nam modò te videor prope jam spectare narrarem :
Brachia nunc humeris humida ferre meis :

Nunc dare quæ soleo, madidis velamina membris :
Pectora nunc juncto nostra sovare finu :
Multaque præterea lingua reticenda modesta,
Quæ fecisse juvat, facta referre puder.

Me miseram ! bravus est hac, & non vera voluptas :
Nam tu cum somno semper abire soles.

Firmius & cupidi tandem coēamus amantes :
|| Nec careant verâ gaudia nostra fide.

Cur ego tot viduas exegi frigida noctes ;
Cur tories à me, lente natator, abes ?

Est mare, confiteor, nondum tractabile nanti :
Nocte sed hesternâ lenior aura fuit.

Cur ea præterita est ? cur non ventura timebas ?
Tam bona cur periit, nec tibi * rapta via est ?

Prodiſſu

- Protinus * ut similis detur tibi copia cursus ;
 † Hoc melior certè || quò prior, illa fuit.
 * At citò mutata est jactati forma profundi.
 † Tempore, cum properas, sepe minore venis.
 Hic (puto) || deprensus, nil quod querereris, haberes :
 Méque tibi amplexo nulla noceret hyems.
 Certè ego tunc ventos audirem lata sonantes :
 Et nunquam placidas esse precarer aquas.
 Quid tamen evenit, cur sis metuentior undis ?
 Contempnūque priùs, nunc vereare fretum ?
 Nam memori cùm te siccum veniente minaxque
 Non mindis, aut multò non mindis, a quor erat :
 Cùm tibi clamabam, Sic tu temerarius eslo,
 Ne miserae * virtus sit tua flenda mihi.
 Unde novus timor hic ? quoque illa audacia fugit ?
 Magnus ubi est spretis ille natator aquis ?
 Sis tamen hoc potius, quam quod priùs esse solebas :
 Et facias placidum per mare tutus iter.
 Dummodo sis idem, dum sic, ut scribis, amemur,
 Flammāque non fiat frigidus illa cintis.
 Non ego tam ventos timeo mea vota morantes,
 Quam similis vento nè tuus erret amor.
 † Et nè sim tanti, superēntque pericula causam,
 Et videar merces esse labore minor.
 Interdum metuo, || patria nè lädar, & impar
 Dicar Abydeno Sesta puella viro.
 Ferre tamen possum patientiis omnia, quam si
 Ota nescio quā pellice capitus agas.
 In tua si veniant alieni colla lacerti,
 Sitque novus nostri finis amoris amor :
 Ah potius peream quam crimine vulnerer isto :
 Fataque sint culpā nostra priora tuā.
 Nec, quia venturi dederis mini signa doloris,
 Hec loquor, aut famā sollicitata novā;
 Omnia sed vereor (quis enim securus amavit ?)
 Cogit & absentes multa timere * locus.
 Felices illas, sua quas præsentia nosse
 Crimina vera † jubet, falsa timere vetat.
- * i. quantus.
 † i. Tanib.
 || i. quanto.
 + Objetus.
 + Responsio Her-
 ris ad banc
 oblicationem.
 || i. Tempestare
 detentus hic
 possit redire.
 * i. animofitas
 vel natandi au-
 dacia.
 † Nè non sim.
 || i. Nè exeat
 mihi patria bu-
 militas.
 * scil. remissus.
 † iuvat i. iuvat.
 Nos

- ^{1.} i. cura vel curia. Nos tam vana mover, quam facta injuria fallit:
catus. ^{2.} Et. Incitat & morbus error uterque pares.
- * Portum. O utinam venias: aut hic ventus, patere,
1. Nephele. Causaque sit tanquam scemina nulla mora!
- maris Nympha.* Quod si quam sciero; moriar, mihi crede, dolenda.
- ^{3.} i. effusis. ^{4.} i. Ins. Jamdudum peccas, si mea fata peris.
- Albamantis ux-* Sed neque peccabis: frustraque ego terror istis:
- ar, Hellēs invoca-* Quoque minus venias, invida pugnat hyems.
- ^{5.} Si, i. signi- ^{6.} Me miseram! quanto planguntur littora fluctu?
- ^{7.} dem. ^{8.} Stupri. Ut latet obcurâ condita nube dies!
- ^{9.} Formosissima Forisitan ad pontum ^{10.} mater pia venerit Hellēs,
- fuit puella, & a Merisque ^{11.} roratis nata fleatur aquis:
- Neptuno compre- Aut mare ab inviso privignaz nomine dictum*
- sa.* ^{12.} Circeque. Vexat in aquoream versâ ^{13.} noverca deam.
- ^{14.} Antone. Non favet, ut nunc est, teneris locus iste puellis:
- ^{15.} Que puella Hac Helle periit, hac ego ladar aqua.
- ha fuerint, non At tibi flammarum memori, Neptune, tuarum,
- satis constat. Nullus erat ventis impediens amor.
- ^{16.} i. angibus. ^{17.} Sed neque Amymone, nec laudatissima forma
- ^{18.} Una fuit ex ^{19.} Criminis est ^{20.} Tyro fabula vana tui:
- Pleiadibus. ^{21.} Lucidaque Alcyone, ^{22.} Geyceque & ^{23.} Alymone ^{24.} nata,
- ^{24.} Scil. aliae. Et nondum nexas ^{25.} angue Medusa comis:
- ^{25.} i. separat. Flavaque Laodice, caloque recepta ^{26.} Celano,
- ^{26.} i. Asiam & ^{27.} Et quarum memini nomina lecta miki.
- Europam. Has certe, pluresque canunt, Neptune, poetæ
- ^{28.} Gyc. Senfus Molle latus lateri conseruisse tuo.
- est, ista gloria Cur igitur tocties vires expertus amoris,
- quam queris in Afluetum nobis turbine claudis iter?
- hoc brevi mari Parce ferox: latoque mari tua prælia misce:
- turbando, est mi- ^{29.} Seducit ^{30.} terras haec brevis unda ^{31.} duas.
- nor quolibet Te decet aut magnas magnum jactare carinas:
- stagni, i. est mi- Aut etiam totis classibus esse trucem.
- nor quidem quod- Turpe deo pelagi juvenem terrere natantem:
- libet stagnum ^{32.} Gloriaque est stagno quolibet ista minor.
- turbando possis Nobilis ^{33.} ille quidem est & clarus origine, sed non
- habere. A tibi ^{34.} suspecto duxit Ulysses genus.
- * i. Leander. Da veniam, servaque duos: natat ille; sed iisdem
- * Despello. Corpus Leandri, || spes mea, pendet aqua.
- Et spes mea.

Interea

* Inter a lumen (posito nam scribimus illo)

† Perstrepit & nobis prospera signa dedit.

Ecce merum nutrix faustos || distillat in ignes :

Cras crimus plures, inquit, & ipsa bibit.

Effice nos plures evicta per aquora * lapsus,

O penitus toto corde recepte mihi.

In tua castra redi, socii desertor amoris ?

Ponuntur * medio cur mea membra toro ?

Quod timeas non est: auro Venus ipsa favet :

Sternet & aquoreas aquore nata vias.

Ire liber medias ipsi mihi sepe per undas :

Sed solet hoc maribus tutius esse fretum.

Nam cur hoc vestis Phryxo Phryxique forore,

Sola dedit vastis foemina nomen aquis ?

Foritan ad redditum metuis ne robora defint,

† At nequeas gemini ferre laboris onus.

|| At nos diversi medium coeamus in aquor:

Obviaque in summis oscula demus aquis.

Anne ita quisque suas iterum redeamus ad urbes ;

Exiguum, sed plus quam nihil, illud erit.

Vel pudor hic utinam, qui nos clam cogit amare ;

Vel timidus famæ cedere vellet amor.

Nunc male res junctæ, calor & reverentia, pugnant :

Quid sequar in dubio est : haec decet, ille juvat :

Ut semel intravit Colchos Pegasus Jason,

Impositum celeri * Phafida Puppe tulit :

Ut semel † Idæus Lacedæmonia venit † adulter,

Cum prædâ redit protinus ille sua.

Tu quam sepe petis quod amas, tam sepe relinquis :

Et, quoties grave sit puppibus ire, natas.

Sic tamen, & juvenis timidarum viator aquarum,

Sic facito spernas, ut vereare, fretum.

Are laboratz || merguntur in aquore puppes :

Tu tua plus remis brachia posse putas ?

Quod cupis, hoc nautæ metuant, Leandre, natare :

* Exiunis hic fractis puppibus esse solet.

Me miseram ! cupio non persuadere, quod hortor !

Sisque, precor, monitis fortior ipse meis.

† Steruit. Sed

pocius Sternuit.

|| instillat.

* Vedus.

* Viduo.

† Aut.

|| Aut.

* i. Medeiam &
Phafide Colchob-
rum fluvio.

†† i. Paris Tra-
janus ; ab Ida
monte Phrygia.

|| vincuntur ab.

* scil. natandi
per mare turbati-

Dummodo pervenias, excusiaque si sepe per undas,
Injicias humeris brachia laffa meis.

Sed mihi, caruleas quoties obvertor ad undas,

* Nescio quod pavidum pectora frigus habent.

Nec minus hesternæ confundor imagine noctis,

Quamvis est sacræ illa + piata meis.

Namque sub Aurora, jam dormitante lucernâ,

Tempore quo cerni somnia vera solent;

Stamina de digitis cecidere sopore remissis:

Collaque pulvino nostra ferenda dedi.

Hic ego ventosas nantem delphina per undas,

Cernere non dubiâ sum mihi vita fide.

Quem postquam bibulis || injecti fluctus arenis,

Unda simul miserum vitaque deseruit.

Quicquid id est, timeo: nec tu mea somnia ride:

Nec nisi tranquillo brachia crede mari.

Si tibi non parcis, dilectæ parce puella:

Quæ nunquam, nisi te fospite, fospes erit.

* i. venis agi- Spes tamen est * fractis + vicinæ + pacis in undis:

tatis. Tu placidas || tuto pectora finde vias.

†† i. proxime Interea, quoniam nanti freta pervia non sunt,

tranquillitatis. Leniat invisas littera misia moras.

¶ foto.

In decimam nonam Epistolam.

A R G U M E N T U M.

Profectus ad sacra Diana Acontius, que in Delo, in insula maris Ægai, omnium Cycladum clarissima, ex frequenti virginum conuentu celebrabantur, in amorem vero Cydippes puella nobilis exaltauit. Sed cum illam ob generis imparitatem non auderet in suum amorem sollicitare, novam commentus fraudem, in pulcherrimo ponso scripti duos bosce versus:

Juro tibi sane per mystica sacra Diana,

Me tibi venturum comitem, sponsamque futuram.

Atque illud ad pedes puella proiecit: que fraudis incisa,
eum imprudens legeret, visa est se uxorem Acontio pacisci. Nam qua ante Deos in templo Delia Diana dicuntur, rata esse debere, lex erat. Cum autem paulo post

parte,

pater, hujusce rei inscius, illam alii despoderit, subita
fibre correpta est. Quare hac Epistola Acontius conatur
persuadere, hunc morbum à Diana immisum esse, eo quod
non impleverit, qua dea præsente promiserat. Ne vero
dubitetur iterum decipi, ab eâ exorditur parte, quia maxi-
mè hesitate poterat: Adducit deinde cum in odium cui
desponsata fuerat, cum dicat, omnem agititudinem acci-
dere illius causa.

ACONTIUS CYDIPPE.

* Accipe Cydippe despecti nomen Aconti
Illius, in pomo qui tibi verba dedit.

Pone metum: nihil hic iterum jurabis amanti:

Promissam satis est te semel esse mihi.

Perlege: discedat sic corpore languor ab isto;

Qui meus est, ulla † parte || dolente, dolor.

Quid pudor ora subit? nam sicut in æde Dianæ,

Suspicio ingenuas erubuisse genas:

Conjugium, patamque fidem, non crimina posco.

Debitus ut conjux, non ut adulter, amo.

Verba licet repetas, quaz * demptus ab arbore foetus

Pertulit ad castas me jaciente manus:

Invenies illuc id te || spondere, quod opto,

† Ni tibi cum verbis excidit illa fides.

Id metui * ut divæ diffusa est ira: decebat

Te potius, virgo, quam meminisse † Deam.

Nunc quoq; id em timeo: sed idem tamen acrius illud

Assumpit vires: auctaque flamma mora est.

Quisque fuit nunquam parvus vel tempore longo,

Ex spe, quam dederas tu mihi, crescit amor.

Spem mihi tu dederas: meus hic tibi || credidit ardor:

Non potes hoc factum teste negare Dea.

* Me tibi nupturum, felix eat omen, Aconti,

Juro, quam columus, Numa magna Deæ.

† Adfuit: & presens ut erat, tua verba notavit:

Et vîla est || mota dicta * tulisse || coma.

Deceptam dicas nostra te fraude licebit,

Dum fraudis nostra causa feratur amor.

* Hi versus in-
ter nosbos re-
censentur.

† scil. tui.

|| dolere.

Periphrasis
ponit. I

† jurasse.

|| Hic versus
cum sequenti
plerisque libris
non extant.

* diva

† i. Dianam
qua memor illi-
us promissionis
quam non pra-
fias immittit
tibi morbum.
|| Creditur.

* Etiam bi duo
versus sequentes
in plerisque li-
bris non extant
et pro adulteri-
nis habentur
merito.

† scil. Dea.

|| i. capite muto
in signum cor-
fentientis.

- quo. Fraus mea quid petit, nisi ut ribi jungeret uni ?
 † i. de quo quereris. Id me, † quod quereris, || conciliare potest.
 Non ego natura, nec sum tam callidus usu :
 || scil. tibi. Solerter tu me, crede, puerla facis.
 Te mihi compositis, si quid tamen egimus arte,
 * i. solennia Astrinxit verbis ingeniōsus amor.
 verba nuptia- Dictatis ab eo feci * sponsalia verbis :
 num. † Consultoque sui juris amore vafer.
 † Erc. in consili- Sit fraus huic facto nomen, dicarque dolosus :
 um adhibito d. Si tamen est, quod ames velle tenere, dolus.
 more, sui juris En iterum scribo, mittoque rogantia verba :
 peritus. Altera fraus haec est, || quodque queraris, habes.
 || quoque. • Si noceo, quod amo : fateor sine fine nocebo :
 Tēque petam ; caveas tu licet, ipse petam.
 * Rigidas. Per gladios alii * placitas rapuere puellas :
 Scripta mihi cautē littera crimen erit ?
 Dii faciant, possim plures imponere nodos :
 Ut tua sit nullā libera parte fides !
 Mille modi restant: clivo sudamus in uno :
 Ardor inexpertum nil finet esse meus.
 † i. Etiam si sit dubium. † Sit dubium possime capi; captabere certe :
 dubium. Exitus in Diis est; sed capiere tamen.
 || Et. || Ut partem effugias, non omnia retia falles :
 †† i. fortis fuit. Quæ tibi, quam credis, plura tetendit amor.
 || Scil. vir i. ma- Si non proficient artes, veniemus ad arma :
 ritus. Vir hoc Inque tui cupido rapta ferere sinu.
 in loco sumitur ambigued. Non sum, qui soleam Paridis reprehendere factum :
 Nec quenquam, qui, † vir posset ut || esse, † fuit.
 * Scil. rapiemus. * Nos quoque : sed taceo. Mors hujus poena rapine
 Apes pessis. † Ut sit, erit, quam te non habuisse, minor.
 † i. quamvis. || Si tu essem formosa minus, peterere modeste :
 Aut essem. Audaces facie cogimur esse tuā.
 * Quæ ab Ho- Tu facis hoc, oculique tui quibus ignea cedunt
 mero (ll. 1.) Sydera : qui flammæ causa fuere meæ.
 dicitur ægyu- Hoc faciunt flavi crines, & eburnea cervix,
 gætæ. Quæque precor veniant in mea colla manus :
 i. argenteos pe- Et decor, & vultus sine rusticitate pudentes,
 des habent. Et * Thetidis quales vix reor esse, pedes.

Catera si possem laudare, beator essem :

Nec dubito, ¹ totum quin ² tua pars sit opus;
Hac ego compulsus, non est mirabile, formâ,
Si pignus volui vocis habere tuâ.

Denique dum capram tu te cogare fateri,
Infidiis esto capta puella meis.

Invidiam patiar : paſſo ſua præmia dentur :
Cur ſuus à tanto crimine fructus abeft?

Hefionem Telamon, Briseida cepit Achilles:
Ultraque viet nempe fecuta ³ virum.

Quamlibet accuses, & ſis irata, licebit ;
Irata liceat dum mihi poſſe frui.

Idem qui facimus, factam tenuabimus iram ;
Sit modò placandæ copia parva tui.

Ante tuos flentem liceat confiſtere vultus :
Et liceat lachrymis addere verba meis:

Urque ſolent famuli, cum verbera ſæva verentur,
⁴ Tendere ſubmissas ⁵ ſub tua crura manus.

Ignoras tua jura : voſa, cur arguor absens ?
Jamdudum dominæ more venire jube.

Ipaſa meos ſcindas licet imperioſa capillos,
Oraque ſint dixit ſtividæ ⁶ noſtræ tuis :

Omnia perpetiar ; tantum fortaffe timebo,
Corpoſe Izdatur nè manus iſta meo.

Sed neque coimpeditibus, nec me compesce catenis ;
Servabor firmo viñctus amore tui.

Cum benè ſe, quantumque volet, ſatiaverit ira:
Ipaſa tibi dices, Quam patienter amat !

Ipaſa tibi dices, cum videris omnia ferre ;
Tam bene qui ſervit, ſerviat iſte mihi.

Cur reus infelix absens agor ? & mea, cum fit
Optima, non ullo cauſa tuente perit ?

Hoc, quod amor jufſit, ſcriptum, eſt injuria noſtra :
Quod de me ſolum nempe queraris, habes.

Non meruit falli mecum quequo Delia : ſi non
Vis mihi promiſſum reddere, redde Deæ.

Affuit, & vidit : cum tu decepta rubebas :
Et vocem memori condidit aure tuam.

¹ q̄. i. quin to-
tum opus corpo-
ris tui sit tale,
quales ſunt par-
tes qua appa-
rent.

² Tibi.

³ Suum.

⁴ Subauditur
Liceat.

⁵ ſub.

⁶ i. ad tua ge-
nua.

⁶ falla.

⁷ Omina

- * i. *Omnia fint.* * *Omnia re careant:* nihil est violentius illa;
falsa; vel, *Sim.* Cūm sua, quæ solit, numina laesa videt.
falsus vates. Testis erit Calydonis ³ aper: nam scimus ut illo
² *Quem nimirū* Sit magis in natum sœva reperta ³ parens.
DianaOenoïra- Testis & Acteon, quondam ⁴ sœra creditus ⁵ illis,
ta ad Calydonios Ipse dedit letho cum quibus ante feras.
*agros vallando*⁶ Quæque superba parens, faxo per corpus aborto,
immisit. Nunc quoque ⁷ Mygdonia flebilis astat humo.
³ i. *Althea,* que Hei mihi! Cydippe, timeo tibi dicere verum,
filium suum Me- Nè videar causa falla monere mea.
leagrum torre in Dicendum tamen est: hoc est, mihi crede, quod agri
quo ejus vita Ipsi nubendi tempore sepe jaces.
fataliter obfiste- Consulit ipsa tibi: neu sis perjura laborat:
bat in ignem in- Et salvam salva te cupit esse fide,
jetto, interemit. Inde sit, ut, quoties ⁸ existere perfida tentas,
⁴ i. *cérus.* Peccatum toties ⁹ corrigit illa tuum.
⁵ scil. *canibus.* Parce movere sceros animoꝝ virginis arcus:
⁶ *Nioben signif-* Mitis adhuc fieri, si patiare, potest.
cat, que ob fie- Parce precor, teneros corrumperem febris artus:
cunditatem su- Servetur facies ista fruenda mihi.
am insolens, Serventur vultus ad nostra incendia nati:
Latonam, quod Quique subest niveo ¹⁰ lenis in ore rabor.
duss tantū filias Hostibas &c, si quis nè fias nostra repugnat,
peperisset, asper- Sic sit, ut invalida te solet esse mihi.
nata est. Quare Torqueor ex æquo, vel te nubente, vel ægra:
Diana omnes Dicere nec possum, quid minus esse velim.
Niobes liberos Maceror interdum, quod sim tibi causa doloris:
sagittis transfi- Teque mea lædi calliditate puto.
xit: ipsamq; in Inque caput nostrum dominæ perjuria quæso
Lexion transfor- Eveniant: poena, tuta sit illa mea.
mavit. Nè tamen ignorem quid agas, ad limina crebro
⁷ *Regio est mino-* Anxius huc illuc dissimulanter eo.
ris Asia, que dicitur Subsequor ancillam furtim, famulumque, requirens
Bitbynai dicitur. Profuerint somni quid tibi, quidve cibi.
⁸ *Obfistere, al.* Me miserum, quod non medicorum iussa ministro,
infidere. ¹¹ Astringoque manus, infideoque toro!
⁹ *Efficiendo ut*
gravius agrotis. ¹⁰ *Leuis.* ¹¹ i. *utrum horum.* ¹² Effingoque. Sicut in
⁵ Fast. Sepe manus ægras mamibus fingebat amicis. Ex

Et rursus miserum, quod me procul inde removi?

¹ Quem minime volui, forsitan alter adest.

Ille manus istas ² astringit, & affidet agra,

Invisus superis, cum superisque mihi.

Dumque suo tentat ³ salientem pollice ⁴ venam,

Candida ⁵ per ⁶ causam brachia sipe tenet.

Contrectatque sumus, & forsitan oscula jungit:

Officio merces plenior ista suo est.

¹ Quis tibi permisit nostras ⁶ decerpere meses?

Ad spes alterius quis tibi fecit iter?

Ille sumus meus est: mea turpiter oscula sumis:

A mihi promissio corpore tolle manus.

Improbè, tolle manus: quam tangis, nostra futura est:

Postmodò si facies istud, adulter eris.

Elige de vacuis, quam non sibi ⁷ vendicet alter:

Si nescis, dominum res habet ista suum:

Nec mihi credideris: recitetur formula pacti,

Neu falsam dicas esse, ⁸ face ipsa legat.

Alterius thalamo (tibi nos, tibi dicimus) exi:

Quid facis hic? exi: non vacat iste torus.

Nam quod habes & tu ⁹ humani verba altera pacti,

Non erit idcirco par tua causa meæ.

Huc mihi se pepigit, pater hanc tibi: ⁰ primus ab illo, paternam.

Sed proprietor certe, quam pater, ipsa sibi est.

Promisit pater hanc: hæc adjuravit amanti:

Ille homines, hæc est testificata Deam.

Hic metuit mendax, sed & hæc perjura vocari:

Num dubitas hic sit, major an ille metus?

Denique ut amborum conferre pericula possis,

Respic ad eventus: hæc ¹ cubat, ille valet.

Nos quoque dissimili certamina mente subimus:

Nec spes par nobis, nec timor ² æquus adest:

Tu petis ex tuto; gravior mihi morte repulsa est:

Idque ego jam, quod tu forsitan amabis, amo.

Si tibi justitia, si recti cura fuisset;

Cedere debueras ignibus ipse meis.

Nunc quoniā ferus hic pro causa pugnat iniqua,

³ Ad quid Cydippe littera nostra reddit?

¹ Illum suspicatur cui Cydippe

erat nupera.

² effingit.

³ i. asteriam.

⁴ i. bac pre-

textu scil. tentan-

di venam sa-

lientem.

⁵ Apostrophe ad

illum cui Cydip-

pe erat nupia.

⁶ præcerpere.

⁷ vindicet.

⁸ facilla.

⁹ dyc. Annuit desponsationem

⁰ scil. Pater est.

¹ scil. In lella, & febri lato-

rans.

² i. æqualis.

Catachrestic.

³ i. In quem nsum.

Hic

ACONTIUS.

Hic facit ut jaceas & sis suspecta Diana :
 Hunc tu, si sapias, limen adire vetes.
 Hoc faciente subis tam sava pericula vitæ.
 Atque utinam pro te, qui moverit illa, cadat !
 Quem si reppuleris, nec, quam Dea damnat, amaris;
 Et tu continuò, certè ego salvus ero.

Siste metum virgo ; stabili potiere salute :
 Fac modò polliciti ¹ consicia ² templa colas.
 NON bove mactato coelestia numina gaudent :
 Sed, quæ præstanta est & sine teste, fide.
 Ut valeant, aliz ferrum paciuntur & ignes :
 Fert aliis tristem succus amarus opem.
 Nil opus est istis : tantam perjuria vita ;
 Teque simul serva, meque datamque fidem.]
 Præterita veniam dabit ignorantia culpa :
 Exciderant animo fœdera ³ lecta tuo.

⁴ i. Deam juris-
 jurandi tui
 consiam.
⁵ i. Gnome apo-
 phantica.

Admonita es modò voce meâ, modò ⁴ easibus illis,
 letudine. Quos quoties tentas fallere, ferre soles.

⁵ i. Diana, que His quoque vitatis, in partu nempe rogabis,
⁶ & Lucina diffa Ut tibi luciferas afferat ⁵ illa manus.

⁷ i. de tua salu- est, ty parturien- Audiet hæc : repetens quæ sunt audita, requires
 tibus præst. Ipsa, tibi de quo conjugé partus eat.

Promittes votum ; scit te promittere falso :
 Jurabis ; scit te fallere posse deos.

Non agitur de me : cura majore labore ;
 Anxia sunt ⁶ vitæ pectora nostra tuæ.

Cur modò te ⁷ duobii ⁸ pavidam flevere parentes,
 quæm de me. Ignaros culpa quos facis esse tuæ.

⁷ i. de tua salu- Et cur ignorant? matri licet omnia narres:
 te ancipites. Nil tua Cydippe facta ruboris habent.

* dubiam pevi. Ordine fac referas, ut sis mihi cognita primùm,
 di. Sacra pharetratz dum facis ipsa Deæ.

⁸ oculis. Ut, te conspectâ subito, si forte norasti,

⁹ i amoris insa. Restiterim fixis in tua membra ⁸ genis.

ni. Et, te dum nimium miror, nota certa ⁹ furoris,
 Deciderint humero pallia lapsa meo.

Postmodò, nescio quâ, venisse volubile malum,
 Verba ferens doctis infidiosa notis.

Quod

Quod quia sit lectum sancta presente Diana,
Effe tuam vincitam, numine teste, fidem.
Né tamen ignoret scripti sententia quæ sit,
Lecta tibi quondam nunc quoque verba refer.
Nube precor, dicet cui te bona numina jungunt :
Quem fore jurasti, sic gener ille mihi
Quicquid is est, placeat ; quoniam placet ante Diana,
Talis erit mater, si modò mater erit.
Si tamen & querat quis sim, qualisque : videto:
Invenies 'nobis' consuluisse deam.
Insula ³ Corycis quondam celeberrima Nymphis,
Cingitur Aegaeo, nomine Cœa mari :
Illa mihi patria est : nec, si generosa probaris
Nomina despctis arguor ortus avis.
Sunt & opes nobis : sunt & sine crimine mores :
Amplius utque nihil, me tibi jungit amor.
Appeteres talen, vel non jurata maritum :
Juratz vel non talis habendus erat.
Hec tibi me in somnis jaculatrix scribere Phœbe,
Hec tibi me vigilans scribere jussit Amor.
E quibus alterius ⁴ mihi jam nocuere sagittæ :
⁵ Alterius noceant né tibi tela, cave.
Juncta salus nostra est : miserere meique tuisque :
Quid dubitas unam ferre duobus opem ?
Quod si contigerit : cùm jam data ⁶ signa sonabunt,
Tinctaque votivo sanguine Delos erit :
Aurea ponetur mali felicis imago ;
Caulaque vermiculis scripta duobus erit.
Ligie pomi testatur Acontius hujus,
Quæ fuerint in eo scripta, fuisse rata.
Longior ⁷ infirmum né lasset epistola corpus,
⁸ Clausaque consueto sit tibi fine : male.

In vicepsimam Epistolam

ARGUMENTUM.

Cum accepisset Cydippe hanc sibi febrem Diana in-
ignitione contigisse, in Aconii vota contra paternam
victatem condescendere maluit, quād dūtius torque-
ri.

¹ vobis.² i. prospexit.³ ita dictu à

Corycio, antro

in Parnass

Musis sacra.

Unde Ovidius,

Metam L. cum

Deucalion &

Pyrrha Parnas-

sum condescendunt,

Corycidas

Nymphas, &

numina montis

adorant.

⁴ i. Amoris, siue
cupidinis.⁵ i. Diana.⁶ Tuberum fo-
nitu convoca-
bantur ad sacra
Diana.⁷ i. te agrotan-
tem.⁸ oyc. i. Et ut
epistola clausa
sit consuetu fine.

*ri. Imprimis respondes, se non ausam suisse epistola
ipius clarâ voce exprimere, nè, ut in pomo, iterum pro-
raret. Deinde narrando, qualiter insidiosum illud possum
aceperit, in ipsum Aconium inuebitur. Verum illud ne
duxi silentio prætereandum, in hac epistola addidisse alii
quem, quicquid sequitur post illum versiculum,*

Quos veteror paucos ne velit esse mihi.

*Quanquam non id solum, sed et rotâ epistola adulterina
videatur: cum nusquam confitet, ut jam diximus, Ovidium
vel Sabinum scriptissime epistolas Leandri, Heronis, Aconi,
Cydippes. Quos si Ovidium compoñisset, nè sic labore
privaretur certè meminisset, sicut de reliquis. Si de Sabi-
no contendas, vides quo, si bene cum Sabini stylem
veniant.*

CYDIPPE ACONTIO.

- ¶ c. i. plus a-* **P**ertinui, scriptumque tuum sine murmurare legi,
quo ruetur pat- Juraret nè quos inscia lingua Deos.
tes tuis. Et puto captiales iterum: nisi, ut ipse fateris,
¶ i. tam propitia. Promissiam scires me satis esse semel.
¶ Pro in Hippo- Nec lectura fui: sed si tibi dura fuissim,
lytum; more Aucta foret levæ forsitan ira Deo.
veterum. Omnia cùm faciam, cùm dem pia thura Diana:
Aesculapius, à Illa tamen ⁴ justa plus tibi parte favet.
Diana exoratus, Utque cupis credi; memori te vindicat ira:
Hippolytum ab ⁵ Talis ⁶ in Hippolyto vix fuit illa suo.
equis suis inter- At melius virgo favilset virginis annis:
feldum pristina ⁴ Quos veteror paucos nè velit esse mihi.
incolumitati re- Languor enim caufis non apparentibus hæret:
stirrit. Adjuvor & nullâ ⁵ fessa medentis ope.
¶ Qui post bunc Quān tibi nunc gracilem vix haec rescribere: quam
sequuntur ter- Pallida vix cubito membra levare putas?
sus, non extant in Nunc timor accedit, ne quis, nisi conscientia nutrix,
antiquis libris. ⁶ Colloquii nobis sentiat esse ⁶ vices.
Si. Vi morbi Ante fores sedet hæc, quid agamq; ⁷ rogantibus ⁸ in
defatigata, atq; Ut possim rato scribere, dormit, ait. (m.
exhausta.
¶ vicissitudine colloquii per mutuas literas. ⁷ pro interrogantibus. Tandis
Neg

Non ubi secreti longè causa optima somnus
 Credibilis tardū definit esse morā.
 Jungs, venire videt, quos non admittere durum est;
 Excessat, & fictā dat mihi signa noctis.
 Sic eram, properans verba imperfecta relinquo:
 Et tegitur trepidō littera³ cauta finu.
 Inde meos digitos iterum repetita fatigat;
 Quantus⁴ sis nobis, aspicis ipse, labor.
 Quia, percam, si dignus eras (ut vera loquamur:)
 Sed melior iusto, quamque mereris, ero.
 Ego te properat toties incerta salutis,
 Commencis poenas dōque, dedique tuis.
 Hec nobis, formaz te laudatore superbæ,
 Costringit merces; & placuisse nocet:
 Si tibi deformis, quod mallem visa, fuisse;
 Culpatum nullā corpus egeret ope.
 Nunc laudata gemō: nunc me⁵ certamine vestro
 Proditis: & proprio vulnerorū ipsa bono.
 Dum neque tu cedis, nec se putat ille secundum:
 Tu votis obfusas illius, ille tuis.
 Ipsa velut navis jactor, quam certus in altum
 Propellit Boreas, ⁶ zephyrus & unda refert.
 Cumque⁷ die; charis⁷ optata parentibus inflat,
 Immodicus pariter corporis ardor ineft.
 Et mihi conjugii tempus⁸ crudelis ad ipsum,
 Persephone nostras pulsat⁹ acerba fores.
 Jam pudet: & timeo, quamvis mihi conscientia non sim,
 Offensoe videar nē meruisse Deos.
 Accidere hoc aliquis casu contendit: & alter
 Acceptum superis¹⁰ hunc negat esse virum.
 Neve mihi credas in te quoque dicere famam,
 Facta veneficiis pars putat ista meis.
 Casū latet, mala nostra patent: vos pace movetis
 Alpera summorum prælia; pleistor ego.
 Dicam nunc: solitoque tibi nē despice more:
 Quid facies odio, sic ubi amore noces?
 Si Iridis quod amas, hostem sapienter amabis:
 Me precor, ut serves, perdere velle velis.

¹ i. cui cavitur.
 Accipitur passi-
 us.
² sit.
³ grec. Oratio
 verbū deficiens,
 cuius bic est sensus, Quia si di-
 gnus eras, ut tuā
 causa sustineam,
 percam.

⁴ i. dolis & im-
 posturis.
⁵ i. Dum uterque
 vestrum magna
 me ambit con-
 tentione.
⁶ i unda recur-
 sus.
⁷ i. Dies nupti-
 lis.
⁸ i. ipsa misera.
⁹ pro acerbe.
¹⁰ grec. i. Nē vi-
 dear deos offen-
 doisse.
¹¹ scilicet para-
 tur nuptia.

* i. Febre.
 * i. Domi egressa sum? Synecdoche.
 amantion men-
 tem variat.
 * i. tarda: Me-
 zaphora. dare.
 * videtur ad m-
 men altudere, si-
 gnificat enim
JΗAΩ
 manifestum vel
 clarum; qualia
 qua candida
 sunt, esse solent.
 * i. Sub undis
 fluitas: unde
πλωτή
 dicta est.
 Delos autem ap-
 pellatur, quod re-
 pentē se ostenderit
 ē mari emersa:
Δηλών
 enim significat
 ostendo; unde
ΗΙΑΩ
 manifestus, ut
 ante diūsum est.
 * ηγε. Periphra-
 sis est vespertini
 temporis.

Aut tibi jam nulla est sperat̄ cura puelliz,
 Quā feras 'indigna' labē perire finis:
 Aut, Dea si frustra pro me tibi līza rogatur,
 Quid mihi te jactas? gratia nulla tua est.
 Elige quid singas: non vis placare Dianam;
 Immemores nostri: non potes; illa tui est.
 Vel nunquam mallem, vel non mihi tempore in illo,
 Esset in Ægeis cognita Delos aquis.
 Tunc mea difficulti deducta est æquore navis,
 Et fuit ad cœptas hora finistra vias.
 Quo pede processi? quo me pede limine^a movi?
 Picta meæ tetigi quo pede texta ratis?
 Bis tamen adverto redierunt carbaſa vento:
 * Menior ah demens; ille secundus erat!
 Ille secundus erat, qui me referebat euntem;
 Quique parūm felix impedit̄ iter.
 Atque utinam constans contra mea vela fuisset;
 Sed stultum est venti de levitate queri.
 Mota loci fama properabam visere Delon:
 Et facere^b ignava puppe videbar iter.
 Quām ſepe, ut tardis, feci convitia remis!
 Questaque sum vento lintea parca^c dari!
 Et iam transieram Myconen, iam Tenon, & Andros,
 Inque meis oculis^d candida Delos erat.
 Quām procul ut vidi, Quid me fugis, insula, dixi?
 * Laberis in magno nunquid, ut ante, mari?
 Institeram terræ, cūm iam propè luce peracta
 * Demere purpureis Sol juga vellet equis.
 Quos idem solitos postquam revocavit ad ortus,
 Comuntur nostræ, matre jubente, comæ.
 Ipsa dedit gemmas digitis, & crinibus aurum:
 Et vestes humeris induit ipsa meis.
 Protinus egressæ, superis, quibus insula sacra est,
 Flava salutatis thura merumque damus.
 Dumque parens aras votivo sanguine tingit,
 Questaque fumofis ingerit extra focis;
 Sedula me nutrix alias quoque ducit in ædes;
 Erramusque vago per loca sacra pede.

Et modo partibus spacio, modò munera regum
 Miro, & in cunctis stantia¹ signa locis.
 Miro & innumeris structam de cornibus² aram,
 Et de qua pariens³ arbore nixa Dea est,
 Et quæ præterea (neque enim meminive, libetve,
 Quicquid ibi vidi, dicere) Delos haber.
 Forsan hanc spectans à te spectabar, Aconti;
 Vndeque simplicitas est mea posse capi.
 In templum redeo gradibus sublimè Diane;
 Tutior hoc ecquis debuit esse locus?
 Mittitur ante pedes malum eum carmine tali;
 Hei mihi! juravi nunc quoque penè tibi.
 Sustulit hoc nutrix; mirataque, Perlege, dixit.
 Infidias legi, magne poeta, ruas.
 Nomine conjugii dicto, confusa pudore
 Sensi me totis erubuisse genis.
 Laminaque in gremio veluti defixa tenebam;
 Lumina propositi facta ministra tui.
 Improbe, quid gaudes? aut quæ tibi gloria parta est?
 Quidve vir elusâ virgine laudis habes?
 Non ego constiteram sumptâ⁴ peltata secure,
 Qualis in Iliaco⁵ Penthefilea solo.
 Natus Amazonio cœlatus balteus auro,
 Sicut ab Hippolyta, præda relata tibi est.
 Verba, quid exultas, tua si mihi verba dederunt,
 Sunque parùm prudens capra puella dolis?
 Cidippen pomum, pomum: hincenida cepit;
 Tu nunc Hippomenes scilicet alter eris.
 At fuerat melius, si te⁶ puer iste tenebat;
 Quem tu nescio quas dicis habere faces.
 More bonis solito spem non corrumpere fraude,
 Exoranda tibi, non capienda fui.
 Cur, me cùm peteres, ea non profitenda putabas,
 Propter quæ nobis ipse petendus eras?
 Cogere cur potius quam per suadere volebas,
 Si poteram auditâ conditione capi;
 Quid tibi nunc prodest jurandi formula juris,
 Linguaque præsentem testificata Deam?

¹ i. effigies, seu statuas decorum.

² Intelligit Apollinis aram in Delo, quam ex gloriâ apellat Plutar- chus³ Palmam intelligit, cui in nixa Latona Apollonem⁴ Diana peperrit.

⁴ i. pelia armata. Fuit autem pepla scutum quo peculiariter Amazones usabantur.

⁵ Quæ fuit Amazonum regina; primaque (ut ait Plinius) securim inventi; cumque Trojanis opem ferret ab Achille occisa est.

⁶ I. Cupido; quem, ut virgo, ignorare se sinit.

¹ Cic. 3. Offic. ¹ Quæ jurat, mens est; nil conjuravimus illâ;
Juravi lingua, Illa fidem dictis addere sola potest.
mentem inju- Consilium prudensque animi sententia jurat;
riam gero. ² Et, nisi judicii, vincula nulla valent.

² Cœ. i. Non va- Si tibi conjugium volui promittere nostrum,
let juramentum Exige polliciti debita jura tori;
quod temerè ³ Sed si nil dedimus, praeter sine pectore vocem;
imprudenter Verba suis frustrâ viribus orba tenes.
profertur, ad Non ego juravi, legi jurantia verba;
quod judicium Vir mihi non isto more legendus ³ eras.
⁴ voluntas a- Decipe sic alias; succedat epistola pomo;
nimi non acce- Si valet hoc, magnas divitis aufer opes.
dit.

³ Eris.

⁴ i. Nupia.

⁵ Cœ. Proso- paia venientis Si tua tam præsens littera numen habet.
⁶ refugientis Cum tamen hæc dixi, cum me tibi firma negavi;
Hymenæi. Cum bene promissi causa peracta mei est:
Confiteor, timeo sive Latoidos iram;

⁶ i. ad me de- Et corpus lædi suspicor inde meum.

cumentem. Nam quare, quoties ⁴ socialia ⁴ sacra parantur,

⁷ i. defatigata Nuptiarum toties languida membra cadunt?

toties accenden- ⁵ Ter ⁶ mihi jam venies ⁶ positas Hymenæus ⁶ ad
do, ac subinde re- Fugit, & è thalami limine terga dedit. (aures
fuscidando lumi- Vixque manu ⁷ pigrâ toties insufsa resurgunt
na extingit. Lumen, ⁸ vix moto corripit igne faces.

⁸ Cœ. i. Pro. Sæpe coronatis stillant unguenta capillis,
vix corripit Et trahitur multo spendida palla croco;
ignem motâ fa- Cum tetigit limen, lachrymas mortisque timorem
cc. Hypallage. Cernit, & à cultu multa remota suo:

⁹ i. Demissa, ¹⁰ Projicit ipse suas ⁹ deductâ fronte coronas,
tristi. Spissa que de nitidis tergit ¹⁰ amoma comis;

¹⁰ ex quibus co- Et pudet in tristi latum confusgere turba;
rona spissa erat. Quique erat in palla transfit in ora rubor.

Intelligit autem At mihi (vñ miseræ!) torrentur febris artus;
strem anomii, Et gravius justo palla pondus habent.
unde corona con- Nostra que plorantes video super ora parentes;
ferta erat. Et face pro thalami fax mihi mortis adeat.

• Parce laboranti pīctū Dea lata pharetrā ;
 Dāque salutiferam jam mihi † fratrī opem.
 Turpe tibi est, illum causas depellere lethi,
 Te contra titulum mortis habere mez.
 Nunquid in umbrōso cum velles fonte lavari,
 || Imprudens vultus ad tua labra tuli ?
 • Præteriinē tuas de tor cœlestibus aras ?
 Atque tua est * nostrā spreta * parente parens ?
 Nil ego peccavi, nisi quod perjuria legi,
 Inque parum fausto carmine docta fui.
 Tu quoque pro nobis, si non mentiris amorem,
 Thura feras ; prosint, quæ nocuere manus.
 Cur, quæ succenserit, quodd adhuc tibi pacta puella
 Non tua sit, fieri nē tua possit, agit ?
 Omnia de viva tibi sunt speranda ; quid auferit
 Sæva mihi vitam, spem tibi diva mei ?
 Nec tu credideris illum, cui destinor uxor,
 Ægra superpositā membra fovere manu.
 Assidet ille quidem, quantum permititur ipsis ;
 Sed meminit nostrum virginis esse eorum.
 Et quoque nescio quid de me sensisse videtur ;
 Nam lachrymæ causā sāpe latente cadunt.
 Et minus audacter blanditur, & oscula rara
 Accipit ; & timido me vocat ore suam.
 Nec miror sensisse, notis cum pīctor apertis ;
 In † lavum versor, cum venit ille latus ;
 Nec loquor, & recto simulatur lumine somnus ;
 Captantern tactus ejicioque manum.
 Ingemit, & tacito suspirat pectore ; mēque
 Offensam, quamvis non mereatur, habet.
 Si mihi, quodd gaudes, & te juvat ista voluptas,
 Si mihi, quod sensus sum tibi fassa meos ;
 Si mihi lingua foret ; tu nostrā justius irā,
 Qui mihi tendebas retia, dignus eras.
 Scribis, ut invalidum liceat tibi visere corpus ;
 Es procul à nobis, & tamē iudec noces.
 Mirabar quare tibi nomen Acontius esset,
 Quod faciat longè vulnus, * acumen habes.

- * Apostrophe
ad Dianam.
- † i. Apollinis
fratrī tui.
- || Sicut Alæon.
- Quod Oenem
fecit.
- * Sicut à Niobe.

† Dextrum.

|| Ecce. Oratio ab
defectum admō-
dum obscura, &
Ovidiane diffi-
cillima.

* ἀκεβντιον
significat jacu-
lum, quod à lon-
gè vulnerat.

* Alterum, scil. Certè ego convalescere non dum de vulnere talis,
quid me scripto Ut jaculo scriptis eminus ista tuis.
decepisti; alte. Quid tamen huc venias? sanè miserabile corpus,
rum, quod nunc Ingenii videoas bina * trophæa tui.
tuâ causâ morb; Concidimus macie; color est sine sanguine, qualiter
torqueor. In pomo † referto f mente fuisse tuo.

† i. Recordor. Candida nec mixta subludent ora rubore;
|| i. marmoris Forma || novi talis || marmoris esse solet.
super politi, aut * Argenti color est inter convivia talis,
scelti. * i. pocu- Quod tactum gelidæ frigore paler aquæ.
lorum argenteo- Si me nunc videoas, visam prius esse negabis;
rum. † i. meis Arte nec est, dices, ista petenda mea.
uerbis vel meo Promissique fidem, ne sim tibi vincta, remittes,
nomine. Et cupies illud non meminisse Deam.

|| Crc. i. Ab A. Forfitan & facies jurem ut contraria rursus;
polline Delphi. Quæque legam, mittes altera verba mihi.
eo, seu ab ora. Sed tamen aspiceres vellem, prout ipse rogabas;
lo Apollinis Del- Et discas sponsæ languida membra tua.
phici. * Hi qua- Durius & ferro cum sit tibi pectus, Aconti,
tuor tuversus se- Tu veniam † nostris † vocibus ipse petas.
quentes satis Ne tamen ignores, ope quâ revalescere possim
impediti sunt dñ Quæritur || a Delphis fata canente Deo. (rat
in explicable. * Et quoque nescio * quam nunc, ut vaga fama fulur.
* quantum nunc Neglectam queritur † testis habere fidem.
vaga. † Forsan Hoc Deus & vates, hoc & mea || carmina dicunt,
referunt ad A. * At desunt voto carmina nulla tuo.
polline m. quasi Unde tibi favor hic? nisi quod nova fortè reperta est,
ejus testimonium Quæ capiat magnos littera lecta Deos.
de Cydippe da- Teque tenente Deos, numen sequor ipsa deorum,
tum, nullam fi- Doque libens vietas in tua vota manus.
dem apud pa- Fassaque sum matri deceperæ foedera lingue;
rentes puellæ. Lumina fixa tenet plena pudoris humo (stum
habeat. || For. + Quætera cura tua est. Plus hoc quoque virginæ fa-
sun intelligit o- Non timuit tecum quod mea charta loqui.
racula Cydippe Jam satis invalidos calamis lassavimus || artus,
ab Apolline da- Et manus officium longius agra negat.
ra. * Crc. i. At tu babes oracula ita ut cupis. + i. Tua cura mandib; ut videoas quo jahli
tibi has nuptias conficias. || i. articulos. Quid

Quid, nisi quod cupio me jam conjungere tecum,
Restat ut ascribat litera nostra? Vale.

In vicesimam primam Epistolam.

ARGUMENTUM.

Tradunt Suidas & Aelianus Graci scriptores, duos hoc nomine Sappho extitisse: quarum altera Erexia, poetria per celebris, qua Alca, & Pittaci, atque Tarquinus Prisci tempore claruit, qua etiam plebium prima adiunxit. Hac nonnulli carmen Lyricum tribuunt. Altera Mytilenea longe junior, qua psalteria & meretrix fuit. Scripta multa & preclara apud Gracos poemata, ideo ut decima Musa dicta sit. Quare autem in Phoenis amorem incidet, Plinius herba tribuit, lib. 23. Sed Baptista Egnatius, vir nostraq; tempestatis lingua Graeca atque Latine studiosissimus, hac fabulam ab eodem à Graco in Latinum super tradidit, recitat. Aelianus omnimode historiae lib. 12. describit pulcherrimum mortalium omnium Phoenem a Venere olim luctuoso occultatum: esse vero & alius aliter qui scripserint; fuisse Phoenem ex eorum hominum genere, qui trajiciendis ultra citroque viatoribus navigolis impensiorem dantes operam, vixcum sibi diurnum queritarent. Accessisse tandem & Venetum, quae se ut in alteram transportaret ripam, nulla interim promissa stipe, rogaret. Quod cum ille libenter efficeret, nescias, quam transveheret, deam esse: tum vero à Venere longè pretiosissimus accepisse manus, quam si vel amplissimum manum pretium exigisset. Alabastrum namque dum accepisset unguine quodam plenum, quo semel perunctus, formosissimus repente mortalium cunctorum apparuit: mulieres omnes Lesbias in eius exarsisse cupidinem; praeceteris vero impatientissime atque ardentissime à Sappho adamatum. Hac ille. Cum vero Phoen in Siciliam forte discessisset, Sappho amoris ignibus incensa, & ne ab illo sperneretur timens; etiam capitis periculo furorem lenire statuit, demissa in mare corpore ex Leucade Epiri promontorio. Sed antequam illuc accedat, per inconstantiam muliebrem tentans quod def-
peraverat,

peraverat, hanc Epistolam eum adlocare studet, faciens absenti invidiam sue conditionis & calamitatis, quam omnibus incommodis miserabilem ostendit. Denique omnes misericordiae angulos excurrit: nec aliquid, quod moveat, pretermittit. Nulla autem epistola mitiores ac lasciviores amoris affectus, quam in ista expressit Ovidius, eo quid supra muliebrem conditionem in amores arserit Sappho: cum non modo virum perditè amaverit, sed aliasrum quoque mulierum tribas fuerit, id est, insultans illas fricaret. Unde ad Horatio mascula Sappho vocata est. Multi tamen putant banc esse Sappho, quam Divinus Plato sapientem vocat. De ea autem sic cecinit Antipater Sidonius:

Dulcia Mnemosyne demirans carmina Sapphus,
Quæsivit decima Pieris, unde foret.

Aufnicius.

Lesbia Pieris Sappho soror addita musis?

*Eἰ μὲν ἀνὴρ Λευκάρος δούλος τούτης.

Papinius.

Stesichorusque serox, saltusque ingressa viriles,
Non formidat temeraria Leucade Sappho.

Horatius.

Vivuntque commissi calores,
Æoliz fidibus puellæ;

S APPHO PHAON.

* E quid ut.
† i. Dafne.

|| elegi quoque.
* i. Ullum car-
men lyricum.
† i. remota, &
procul posita.
|| i. cui subjectus
est Typhoeus gi-
cam.

N Unquid ubi aspecta est studiosæ littera dextræ,
Protinus est oculis cognita nostra tuis?
An, nisi legisses autoris nomina Sapphus,
Hoc breve nescires unde movetur opus?
Forsitan & quare mea sint alterna requiris
Carmina, cum lyricis sim magis apta modis,
Flendus amor meus est; || elegia liebile cārmen;
Non facit ad lachrymas barbitos ulla meas.
Uror, ut indomitis ignem excentibus Euris,
Fertilis accensis mensibus ardet ager.
Arva Phaon celebrat & diversa || Typhridos Aenez;
Me calor Aeneo non minor igne tenet.

Nec

Nec mihi, dispositis que jungam carmina nervis,
Proveniunt; vacue carmina mentis opus.
Nec me Pierides subeunt, Dryadesve puerilæ,
Nec me Lesbiadum cætera turba juvat.
Vilis ⁴ Amyrhone, vilis mihi candida Cydno;
Non ocalis grata est Althis, ut ante, incis:
Atque aliz centum, quas ⁵ hic fine crimine amavi;
Improbæ multarum quod fuit, unus habes.
Est in te facies, sunt aptæ lusibus anni,
O facies oculis intidiosa meis!
Sume fidem & pharetram; fies manifestus Apollō:
Accendant capiti cornua; Bacchus eris.
Et Phœbus Daphnen. & ⁶ Gnosida Bacchus amavit;
Nec norat lyricos illa, vel illa modos.
At mihi Pegasides blandissima carmina dicitant;
Jam canitur toto nomen in orbe meum.
Nec plus ⁷ Alceaus, confors patrizque lyraque,
Laudis haber, quamvis grandius ille sonet.
Si mihi difficilis formam natura negavit;
Ingenia formæ damna rependo meæ.
⁴ Sum brevis; at nomen, quod terras impletat omnes,
Est mihi; mensuram nominis ipsa fero.
Candida si non sum, placuit Cepheia Perseo
Andromede, patriz fusca colore suæ.
Et ⁸ variis albæ junguntur sœpe columbæ;
Et niger à ⁹ viridi turtur amatur ¹⁰ ave.
Si, nisi que facie poterit te digna videri,
Nulla futura tua est; nulla futura tuæ est.
At mea cum legeres, etiam formosa videbar;
Unam jurabas usque decere loqui.
Canticam: memini (meminerunt omnia amantes)
Oscula cantanti tu mihi rapta dabas.
Hec quoque laudabas; omnique a parte placebam,
Sed tunc præcipue, cum sit amoris opus.
Tunc te plus solito lascivia nostra juvabat,
Crebraque mobilitas, aptaque verba ¹¹ joco.
⁸ Et quod, ubi amborum fuerat confusa voluptas,
Ploramus in lasso corpore languor erat.

¹ De varia lecti-
one bujus versiū
confuse Ber-
mannum.
² Anatolie.
³ non.

³ i. Ariadne.

⁴ Alcaeus poeta
lyricus Mittele-
grecus.

⁵ Nec me des-
picias, si sum
tibi corpore
parva, Mensu-
ramque brevis
nominis ipsa
fero.

⁶ i. varietate
colorum distin-
ctio.

⁷ à Pintas:
nam turtures &
pintaci, pav-
nes & columbæ,
merulæ & tur-
di, aves amicæ
inter se, ut ait
Plintus.

⁸ loco.

⁹ Atque ibi jam
amborum.

- Nunc tibi Sicelides veniunt nova præda puellæ;
Quid mihi cum Lesbo? Sicelis esse volo.
- † O vos erro-** **† Nec vos errorem tellure** || admititte nostrum
nem tellure re- * Nisiades matræ, † Nisiadesque nurus.
mittite no- Nec vos decipiāt blanda mendacia lingue;
strum. Quæ dicit vobis, dixerat ante mihi.
- || i. recipite.** Tu quoque quæ montes celebras || Erycina Sicanus,
* i. Megarenſes (Nam tua sum) vari consule diuī tuæ.
- ‡ Nilo Megaren-** An gravis incepit peragit fortuna tenorem?
sium rege. Et manet in cursu semper acerba suo?
- † Sicelidesque.** Sex mihi natales ierant, cùm lecta parentis
|| i. Venus : ab Ante diem lachrymas olla * bibere meas.
Eryce Sicilia Arsit inops † frater, vietlis meretricis amore;
monte. Mixtaque cum turpi damna pudore tulit.
- * Eyc. i. made-** Factus inops, agili peragit freta carula remo;
sad Ha fuit meis Quásque malè amisit, nunc || malè querit opes.
lachrymis. Me quoque, quod nonq; bene multa fideliter, odit:
Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.
- † i. Charaxus :** Et tanquam defint, quæ me sine fine fatigent,
quæ Rhadopes a- Accumulat curas * filia parva meas.
more caput ejus Ultima tu nostris accedit causa querelis,
cans a opes suas Non agitur vento nostra carina suo.
omnes dilapida- Ecce jacent collo sparfi sine lege capilli;
vit. Nec premit articulos lucida gemina meos.
- ¶ i. piraticam.** Veste tegor vili: nullum est in crinibus aurum;
exertendo. Non Arabum noster † dona capillus olet.
- * i. Cleis,** Cui color infelix? aut cui placuisse laborem?
† rora. Ille mihi cultus unicus auctor abeft.
- ¶ i. Parca.** Molle meum levibus cor est violabile telis,
Et semper causa est, cur ego semper amem.
Sive ita nescienti legenti dixerit || sorores,
Et data sunt viæ filiæ severa meæ;
Sive abeunt studia in mores, artesque magistras;
- * i. In amorem** Ingenium nobis molle Thalia dedit.
pertraxit. Quid mirum, si me primæ lanuginis zetas
* Abstulit, atque anni, quæ vir amare potest?
Hunc ne pro Cephalo raperes Aurora timebam.
Et faceres: sed te prima rapina tenet.

Hunc

Hunc si conspicat; que conspicit omnia, Phoebe;
* Jussus erat somnos continuare Phaon.

Hunc Venus in cœlum curru vèxisset † eburho;
Sed videt & Marti posse placere suo.

O nec adhuc juvenis, nec jam puer! utilis zetas!
O decus, atque ævi gloria magna tui!

Huc ades, inque sinus formosa gelabere nosfros;
Non ut armis oro, verum ut amare sinas.

Scribimus; & lachrymis oculi nocantur obortis;
Aspice, quam sit in || hoc multa litura || loco.

Stam certus eras hinc ire, modestius illes,
* Et modò dixisses. Lesbia nulla, vale.

Non tecum lachrymas, non oscula † summa tulisti;
Demique non timui, quod dolitura fui.

Nil de te mecum est, nisi tantum injuryia: nec te
| Admonuit quamvis pignus, amans habes.

Non mandara dedi; neque enim mandata dedisse
Ulla, nisi ut nolles immemor esse mei.

Per tibi qui nunquam longè discedit amorem,
Perque nōveri juro, numina nostra, Deas;

Quum mihi nescio quis, Fugiunt tua gaudia, dixi;
Nec me flere dia, nec ponuisse loqui.

Et lachrymæ decesserunt oculis, & * verba palato;
Astrictum gelido frigore pectus erat.

Posquam se dolor imminuit, † nec pectorè plangi,
Nec paduit rupes exulare cornis.

Non aliter quād si naci pia magis adempti
Porter ad eternos * corpus * insane rogos.

Gaudet & è quōsq; crescit mortore Charaxus
Frater; & ante oculos h̄que sedisque meos.

Unq; pudenda mei videatur causa doloris;
Quid dolet hac? certè filia xivit, ait.

Non veniunt in idem pudor arq; amor; omne videbat
Vulgas; eram lacro * poenus * aperta sinu.

Tu mihi cura Phaon; te somnia nostra reducunt;
Somnia formoso candidiora die.

Ilic te invenio, quanquam regionibus absis;
Sed non longa satis gaudia somnus habet.

* Alludit ad Endymionem a Luna sopitum.
† Ebur Veneri, sicut argentum Lune, dedicatum est.

|| i. bac parte epistola

* Si mibi dixisses.
† offra.

|| admoneat quod tu munus amantis habes.

* Lingua.

† Nec peccata plangi.

** i. Cadaver anima experit
+ i. exhibatur, vel sumit animos.

** i. habens po.
Hus apertum.
Synecdoche.

Sæpe

- * i. Vigilare vi. Sepe tuos nostrā cervice onerare lacentos;
 dentur. Sepe tuz videor supposuisse meos:
 * Ulterius puden̄t Oscula cognosco; quæ tu committere linguis;
 hic narrare. Aptaque confuetas accipere, ap̄ea dare.
 * Qua fuit Theſ- Elandior interdum; verisque simillima verba
 salia venefica Eloquor; & * vigilant sensibus ora meis.
 free maga. * Ulteriora puden̄t narrare; sed omnia fiunt,
 Sed hic Ovidius Et juvat, & sine te non licet esse mihi.
 pro quavis vene- At cum se Titan ostendit, & omnia secum;
 fica posuisse vi- Tam citò me somnos destituisse queror.
 detur, speciem Antra nemūsq; peto, tanquam nemus antrāq; profici
 pro genere usur- Conſcia deliciis illa fuere meis.
 pando.
 Illic mentis inops, ut quam furialis * Eriſho
 + i. Fornicata vel arcuata. Impulit, in collo trine jacente feror:
 * i. Phrygii.
 * i. multis frondibus. Antra vident oculi ſabro * pendentia topo,
 * i. sȳlva dominemq; meumque.
 Vile ſolum locis eſt; dos erat ille loci.
 Cognovi preſias noti mihi cespitis herbas;
 De noſtro carvum pondere gramen erat.
 Incubui, tetigique locum quā parte fuisti;
 Grata prius lachrymas combibit herba mea.
 Quinetiam ramī poſitis lugere videtur
 Frondibus; & nalle dulce quenatur aves.
 Sola virum * non ulta * * piē maieſſima mater
 Concinit Iſmariū * Daulias * * Ityn.
 Ales Ityn, Sappho * defertos cantit amores;
 Haſtenus, * ut media cetera nocte filent.
 Est nitidus, vitroque magis perlucens amnis,
 Fons facer; hunc mali numen habere putant.
 Quem ſupra ramos extendit aquatica lotos,
 * Una * nemus; tenet oceſpite terra viret.
 || Urbs in Epyro; Hic ego cū laſſos posuifsem flebiſis artus,
 banc Auguſtus * Conſtituit ante oculos Naias una meos.
 Nicopolim nomi- Conſtituit & dixit, * Quoniam non ignibus aquis
 navit. Uleris, || Ambracia eſt terra petenda tibi.

Phœbus

Phœbus ab excelsio , quantum paret , aspicit æquor ;

Aëtum populi , Leucadiumque vocant .

Hinc se Deucalion Pyrrhae succensus amore

Misit , & illæso corpore preslit aquas .

Nec mora ; * verius amor fugit lentissima merſi

Pectora ; Deucalion igne levatus erat .

Banc legem locus ille tenet . Pete Iproxinus alcam

Leucada ; nec luxo defiluisse time .

Ult monuit , cum voce abiit . Ego territa surgo ;

Nec † gravidæ lachrymas continuere † genz .

Ibimus δ || Nymphæ ; monstrataque faxa petemus .

Sit procul intano vixtus amore timor .

Quicquid erit , melius quam nunc erit . Aura subito :

Et mea non magnum corpora pondus habent .

* Tu quoque mollis Amor pennas suppone cadenti ;

Nè sim Leucadæ mortua crimen aque .

Inde Chelyn Phœbo communia munera ponam :

Et sub eâ versus unus & alter erit .

Grata lyram posuit tibi , Phœbe , + poetria Sappho ; + i. Poetica frue

Convenit illa misit , convenient illa tibi .

Car || tamen Aetiacas miseram me mittis ad oras ,

Cum profugum possis ipse referre pedem .

Tu mihi Leucadiæ pores esse salubrior unda :

Et formæ meritis tu mihi Phœbus eris .

At potes δ scopulis undaque ferotior illa ,

Si moriar , citulum mortis habere meæ ?

Ah quanto melius jungi mea pectora tecum ,

Quam poterant faxis præcipitanda dari !

Hec sunt illa Phaon , que tu laudare solebas ,

Vilaque sunt toties ingeniosa tibi .

Nunc vellem facundæ fore , dolor artibus obstat ;

Ingeniumque meis substitit omne malis .

Non mihi respondent veteres in carmina vites :

Melstra dolore tacente , muta dolorelyra est .

Lesbides * aquoreæ nupturaque nuptraque protes

Lesbides † Æolia nomina dicta lyra .

Lesbides infamem que me fecistis amatæ ;

Definite ad cytharas turba venire meas .

* jussus amans
terigit latissima
Pyrrhae .

† i. Oculi ro-
rantes .

|| Apostrophe ad
Naiadem .

° nymphæ .

* Ad Capitū .
nem Apostrophe .

§ i. Poetica frue
studis poeticas
destit .

|| nunc .

* i. insulare .

† i. Lesbia .

Nam Lesbos "in-
fusa Æolicarion
urbium est me-
tropolis .

Abstulit

Abstulit omne Phaon quod vobis ante placebat;
 Me miseram, dixi quam modò pene, Meus!
 Efficite ut redeat? vates quoque vestra redibit;
 Ingenio vires ille dat, ille rapit.
 Ecquid ago precibus? peccusine agreste moverur?
 An riget? & Zephyri verba caduca ferunt?
 Qui mea verba ferunt, vellem tua verba referrent;
 Hoc te, si saperes, lente, decebat opus.
 Sive redis, puppique tuz votiva paramus
 Munera: quid laceras pectora nostra mora?
 Solve ratem; Venus orta mari præstat * amantis
 Aura dabit cursum; tu modò solve ratem.
 Ipse gubernabit residens in puppe Cupido;
 Ipse dabit tenera vela legetque manu.
 Sive juvat longè fugisse † Pelargada Sappho;
 (Non tamen invenies, cur ego digna fuga.)
 || Hoc saltē miserae crudelis epistola dicat,
 Ut mihi * Leucadiz fata petantur * aquaz.

^{† i. Lesiam.}
^{O.}
^{* Leucadiæ}
^{aqua.}

FINIS.

AULI SABINI

Poetæ Epistolæ tres, ad Ovidianas,
 Epistolas Responsorii.

In primam SABINI Epistolam
 ARGUMENTUM.

Aulus Sabinius, imperante Oslavio, atque Ovidii temporibus, claruit. Ad Trisenam amicam Elegiarum librum dedit, Fastrorum inchoatos reliquit. Scriptis etiam epistolas, quibus Ulysses Penelope, Hippolitus Phœbus, Æneas Didoni, Demophon Phyllidi, Jason Hippolyta, Phœbus

nam Sappho respondent. Quae omnes, prater hanc, quae nunc per manibus habemus, seculorum ignorantia perierunt. Ulysses, laetitia Penelopes epistola; respondet, occurrentis ad omnia, quae illa obiectaverat. Narrat insuper variis labores, quos omnes mira fortitudine toleraverat. Demum à Tiresia vate ex Pallade de futuris avitior fatus, in Ithacam patriam sub mendaci habitu & brevi venturum prædictit. Quod cum fecisset, in propria domo incognitus, à procis amatoribus Penelopes quoniam inquisitoria quadam perpessus est. Verum à Telemacho sūt duobus subdulcis adjutus, gravi pugna eos omnes interemit. Tandem à Telegono filio, quem ex Circe generat, immisso in eum letifero telo, occisus est.

JUL. CÆS. SCALIG. Poet. l. 6. c. 7.

Tres epistole, Ulyssis, Demophontis, Pàridis ad tenorem, sācē parvū sunt momentū : quas propterea quī regant Sabini esse, si Sabinus quānū fuerit nesciunt, unām pādō negare audieant? non meminere illo quoque sensu extitisse Marsos, Suffenos, Volusios, Bavios, Mevios, Asteres. Cassii quoque Parmensis scripta minis accurata sūt prodiderunt:

ULTSSES PENELOPÆ.

Perrulit ad miserum tandem tua casus Ulyssem,
Penelope, chartis verba notata piis.
Agnovi charāmque manū gemmasq; fideles;
Solamen longis illa fuēre malis.
Arguis ut lentum; mallem quoque forsitan esse,
Quām tibi, quāque ruli, dicere, quāque feram.
Non hoc objecit mihi Græcia, cùm mea fictus
Derinuit patrī littore vela furor:
Sed, thalamis nec velle tuis, nec posse carere;
Causaque fingendæ tu mihi mentis eras.
Nil tibi rescribam curas, properemque venire;
Dum propero, adversi vela tulere Noci.
Non me Troja tenet, Graiis odiosa puellis;
Jun cinis, & tantum flebile Troja solum.

Deiphobusque, jacet Afisus, & jacet Hector;

Et quicunque tui causa timoris erant.

Evasi & Thracum caso duce pralia Rheso,
In mea captivis castra reversus equis.

Tutus & è media Phrygiae Tritonidos arce
Fatalis palma pignora capta ruli.

Nec timui commissus equo; male sedula quamvis
Clamabat vates, Urte Troes equum.

Urte; mendaci colantur robore Achivi;
Et Phrygas in miseros ultima bella ferunt.

Perdiderat tumuli supremum munus Achilles;
Sed Theridi est humeris redditus ille meis.

Nec laudem Danai tanto renuere labori;
Erepsi premium corporis arma tuli.

Quid resert? pelago sunt obruta; non mihi clasps.
Non socii superant; omnia pontus habet.

Solus adhuc mecum, qui me tot casibus unus
Duravit, patiens ad mala perstat amor.

⁵i. Scylla Pbor-
ci filia.

⁶ Antiphates
Lestrygonum
rex, unum ex
sociis Ulyssis
comedit, ac na-
ves, virosq; mer-
fit, prater eam
qua Ulyssem
vehebat.

⁷i. Sirenes, Spe-
cies pro genere.

⁸i. magicas,
quas Circe ten-
tavit.

⁹i. Calypso.

[•]i. Cum pig-
nore, scil. Te-
lemacho filio.

Illum non avidis canibus Nereia virgo

Fregit; non timidis torta Charybdis aquis.

Non ferus ⁶Antiphates; nec in uno corpore discors
⁷Parthenope, blandis infidiosa modis.

Non quod ⁸Colchiacas artes tentaverit herbis,
Non quod solennes altera ⁹diva toros.

Utraque se nobis mortalia demere fila
Spondebat, Stygias utraque posse vias.

Te tamen hac etiam spretâ mercede petivi,
Passurus terrâ tot mala, totque mari-

Sed tu foemineo nunc forsitan nomine tafta,

Non secura leges cætera verba mea.

Quæque mihi Circe, quæ sit mihi causa Calypso,
Jamdudum ignoto sollicitere metu.

Certe ego cum Antinoum, Polybumq; Medontaq; legi
Heu, toto sanguis corpore nullus erat.

Tot juvenes inter, tot vina liquentia semper,

Hei mihi quid credam? pignore castra manus?

Curve placeat ulli, si sunt in fletibus ora?

Deperit & lachrymis noti decor iste tibi?

Pæta quoque es thalamo, nisi mendax tela moretur,
Ex cœpsum ¹ revoces pallida semper opus.

An pia; sed quoties oculos frustrabere lant,
Successum ² toties ars dabit ista tibi.

Ah melius Polyphe me tuo superatus in antro,
Finissem ingratos ad mala tanta dies.

Threicio melius cecidissem milite vicitus,
Ilimaron errantes cum tenuere rates.

Crudelēmque illo satiāsem tempore Ditem,
Quo redii Stygiis fata moratus aquis.

I Vidi ubi (nequicquam quod me tua littera celat)
Sospes digresso que mihi mater erat.

Retulit illa domus eadem mala: méque querentem
Fugit ab amplexu ter resoluta meo.

* Phylaciden vidi: contemptis fortibus ille
Primus in Hectoreas intulit arma domos.

Felix laudata cùm ³ conjuge, lata per umbras
Illa suum fortè fit comitata virum:

Nec dum illa Lachesis dictos numeraverat annos:
Sed juvat ante suum sic cecidisse diem.

Vidi, nec lachrymas oculi tenuere cadentes,
Deformem ⁴ Atriden, hei mihi! J cæde novâ:

Illam Troja virum non lascerat; ille furentem
Nauplion, ⁵ Euboicos transieratque sinus.

Quid retinet? animam per vulnera mille profudit,
Jam reduci solvens debita vota Jovi.

Tyndaris has illi laſo pro foedere poenas
Struxerat, externos ipsa fecuta viros.

At mihi quid prodest, captivas Teucridas inter
Cùm staret ⁶ conjux Hectoris atque ⁷ soror?

Defectis Hecubam ⁸ potui legisse sub ⁹ annis:
Nè tibi suspectus pellicis esset amor.

Prima meis omen meruendum puppibus illa
Fecit, non membris ipsa reperta suis.

Laratu miseris finivit incesta querelas:
Et stetit in rabidam proctinus acta canem.

Prodigio tali placidum Thetis abstulit a quor;
Æolus infusis incubuitque Notis.

¹ Noctu retexendo, quid interdum texisti.

² quoties ars dabit ista tibi.

³ scil. matrem mortuam.

⁴ Protephilæm intelligit, à Pylace urbe Thessaliz, cui præfuit, sic dictum.

⁵ i. Laodamia que occisi marito superstes esse noluit.

⁶ i. Agamemnonem.

⁷ i. Capbarenum Eubæa promontorium, ubi Nauplius Palamedis pater, sublati dolosè luminibus, in magnum discrimen Graecos attraxit.

⁸ i. Andromache & Cassandra.

⁹ potius.
° annis.

* Per-

* *Pervagus hinc totum non felix differor orbe :*
totum non felix Et quacunque vocat fluctus & aura fator.
differor orbem. Sed si † Tyrefias tam lati providus augur,
† Qui fuit The Quam verax vates in mala nostra fuit ;
banus vates Et terrā & pelago quicquid mihi triste canebar,
cujus consulendi Emenitus, fato jam meliore vagor.
gratiā ad infec- Jam mihi nescio quo comitem se in littore jungit
ros descendebat. Pallas, & hospitibus per loca tuta trahit.
Ulysses. Nunc primum Pallas veris post funera Troje
Visa mihi : medium temporis ira enit.

|| *Oenides.* Quicquid & || * *Oilides commiserat, omnibus umis*
i. Ajax Oilei Peccavit : Danais omnibus ira nocens.
filius. Nec te, Tydide, cuius modò noverat arma,
† Sc. i. Hesione. Eximit : errato tu quoque ab orbe venis.
Non Telamone satum † capta de conjugē Teuctrum,
Non ipsum pro quo mille fugere rates.

|| *Apostrophe ad* Felix || *Phisthemides, quacunque in forte fuisti*
Menelaum. Coniuge cum clara, non gravis illa fuit.
Seu venti fecere moras, five æquora vobis ;
Ad nulla est vester damna retentus amor.
Oscula nec venti certè tenuere, nec undæ ;
Promptaque in amplexus brachia semper erant.
Sic utinam errarem ! faceres tu mollia conjux
Æquora ; te sociâ nil mihi triste foret.
Nunc quoque Telemacho tecum mihi sospite tecum
Omnia sunt animo jam leviora mala.

* *Qui tamen infestas rufus queror ire per undas*
Herculeam Sparten, Nestoreamque Pylon.
Ingrata est pietas, cui tanta pericula subsunt :
Nam male commissus fluctibus ipse fuit.
Sed labor in fine est, occursum in littore vates
Dixit : in amplexus chare ferre tuos.
* Noscendus soli veniam tibi : tu preme solers
Lætitiam, & tacito gaudia conde sinu.
Non vi certandum, nec aperta in bella ruendum ;
Sic cecinit † laurus ille monere suas.
Forsitan ante dapes, interque vacantia vina,
Ultoris pharetris utile tempus erit.

* *Sui adventus*
modum prædictit.

† *i. Apollinem :*
Metonymia.

Et modò despectum subito mirentur Ulysses.
Heu, precor, ut properet ille venire dies.
Antiqui renovet qui latu scèderat lecti;
Et tandem incipias coniuge, chara, frui.

In secundum SABINI Epistolam ARGUMENTUM.

Hac epistola Demophoon suam perfidiam purgare niti-
tur, & redditum, quem longè ultrà promissum retardave-
re, excusare, varias causas afferendo. Interdum enim
dicit se à suis arceri, ob moram, quam in Thracia cum
Phyllide fecerat, redargi: nonnunquam à navigandi in-
opportunitate se defendit. Se autem brevè, etiam contra
immem maris potestatem, ad Phyllida navigaturum pro-
mittit. Quod quidem adimplevit: sed tamen Phyllis,
amoris impatiētia, laqueo vitam finierat, eratque, Deo-
rum miseratione, in amygdalum sine foliis conversa. Qua
Demophontis amplexu, veluti sponsi sentiret adventum,
folia emisit. Quod ideo fingitur, quia amygdalus gracie

* Phylla vocatur, in qua morientis Phyllidū nomen re- * Potissim ob folia
misit. Qua flante Zephyro, qui occidentalis est ventus, quām amygdalit
ty in Thracas vadens per Atticam régionem transitum arborem, inditū
facit, flore: cum Zephyrus dicatur, quasi Campis, id nomen credide-
ct, vitam ferens: eo enim planta omnes germinant & rim; nam quāma
pulans: ex hinc fabula datus est locus, Phyllida scilicet folia, dicuntur.
leari & florere redeunte ab Athenis Amasio.

DEMOPHOON PHYLLIDL

Phyllida Demophoon patriā † dimittit ab urbe;
Et patriam meminit muneric esse cui.
Nec face Demophoon alia, nec conjugē captus;
Sed tam non felix, quām tibi notus erat.
Thesea, quo sacerō ne quicquam, Phylli, timebas,
† Impuleritne ignes forsitan ille tuos,
(Turpe pati nobis) regno feruus expulit † hospes.
Hunc illi finem longa senecta dedit.

† Dimittit.

|| Impuleritque
* i. ne forte a-
mores tuos
averteret.
† Mactibus.

I

Qui

* i. *Amazonas*
ad *Maeotida*
Scythia palu-
dem incolentes.
† i. *Minotaui.*

Qui modo pelviseras fudit * Maeotidas armis,
Alcidæ magni non minor esse comes.
Qui socerum Minos gravi fibi fecit ab hoste,
Mirantem † Monstri cornua viæta sui.
Arguor exilii, quem credis, causa fuisse ;
Nec tacitum frater, nec finit esse reum.
Dum thalamos (inquit) dilectæ Phyllidos urges,
Et tuus externo cessat in igne furor ;
Fluxere interea pede tempora lapsa fugaci,
Præveniturque tuas flebilis horæ moras.
Forfitan || & nondum factis occurrere rebus,
At poteras factis utilis esse tamen ;
Cum potiora tibi Rhodopeia regna fuere ;
Quæque magis regnis chara puella fuit.
Intonat his Arthamas ; eadem mox objicit Æthra,
Infelix functæ jam propè sortis anus.

* i. *manus filii* Et quòd non condant * noti sua lumina * palmæ,
Thebei. Fecisse hic nostras arguit usq[ue] moras.
Non equidem infiteor ; multum clamavit uterque,
Staret Threiceis quum mihi puppis aquis.
Poscunt, Demophoon, (quid cessas?) carbasæ veni !
Demophoon patios respice jure Deos.
Respice ; & exemplum, quâ gaudes, Phyllida sume ;
Sic amat, ut terrâ nolit abire suâ.
Ulque redire vells, non ut comitetur euntem,
Té rogat ; & præfert barbara regna ruis.
Me tamen † hic inter tacitum convitia sepe
Adversis memini vota tulisse Notis :
Sepe abitura tuo ponentem brachia collo,
Gavism in fluctus æquora mota truces.
Nec metuam hoc ipso coram genitore fatari ;
Libertas meritæ est mihi facta tuis.
Dices, non duro dilectam Phyllida liqui
Pectore ; nec præceps vela ferenda dedi.
Et flevi, & flentem solando sepe remansi,
Cum staret cursus jam mihi certa dies.
Denique Threiciâ veni rate ; non dare Phyllis
Quam potuit, iussi carduus ire ratem.

|| aut.

† hac.

Ignoscit

* i. Ariadnes,

† &c. Excusat
Theseum quid
Ariadnen reli-
queris.

. Ignosce se falso ; memor es * Minoidos, ipse
Antiquus nec dum peccore cessit amor.
Et quoties oculis circundat sydera, dixit,
Quæ fulget cœlo, nostra puella fuit.
† Illum dilecta Bacchus sibi cedere jussit
Conjuge ; disertez crimen ac ille subite.
Exemplaque patris perjurus dicor & ipse ;
Nec queris causas, Sithoni dura, moræ.
Nec satis ampla putas, reddituri pignora, si me
Non amor alterius, non amor ullus habet.
Nullane fama tibi turbatos, Phylli, penates
Theseos, & miseræ rettulit acta domis ?
Non laqueos audis chari me flere parentis ?
Flebilior laqueis (hei mihi !) causa subest.
Non fratrem Hippolytum ? cecidit miserabilis ille
Præceps attomis per freca raptus equis.
Non tamen excuso reditus, licet undique fata
Accumulent causas : tempora parva peto.
Thesea, quod supereft, patrem tumulabimus ante :
Succedat tumulo, non sine honore decens.
Da spaciem, veniamque peto ; non perfidus absun ;
Nec mihi jam terrâ turor ulla tuâ est.
Quicquid mite fuit post diruta Pergama, quicquid
Aut bella, aut pelagi detinueré moræ,
Sola fuit Thrace : patriâ quoque jactor in illâ ;
Auxilium supereft casibus una meis.
Si modò mens eadem : nec quod sit jam mihi dives,
Regia Cecropiâ non minor arce, movet.
Nec patris offendunt casus, nec crimina * matris,
Nec jam non felix omine Demóphoon.
Quid si Phœbeam peterem te conjugē Trojam ?
Pérque annos sequeret bella gerenda decem ?
Penelopen audis ? toto laudatur in orbe,
Exemplum fidi non leve facta tori.
Illa piz (sic rumor ait) mendacia telæ
Struxit, & instantes distulit arte toros ;
Cùm properata † palam revocaret stamina || noctu
Atque iterum in lanas omne rediret opus.

* i. Phædra qua
seipsum intere-
mit, post accusa-
tum falso Hyp-
politum.

† i. Interditu,
sive coram pro-
cis.

|| Noctis.

At, tua-nè fugiant spreti connubia Thracis,
Phylli, times; ulli nubere dura potes?
Estque tibi peccus cujusquam accedere credas?
Obstat perfidiaz nec metus iste tuaz?
O tibi quantus erit sancti rubor! ah tibi quantus
Tum dolor, aspicies cum mea vela procul!
Damnabisque tuos sero temeraria questus;
Demophoon, dices, (hei mihi!) fidus erat.
De mophoon * rediit, & savos sorbitan Euros
Passus, & hybernas dum quoque currit aquas.
Ahecur, neicio quam, properavimus (hei mihi!) culpam!
Rupi, quam ruptam sum mihi questa, fidem.
Sic tamen; ah potius sic perstes, quam mihi de te
Ulterior tangat pectora, Phylli, dolor.
Quos tibi (me miserum!) laqueos, qua fatu minaris?
Et nimis audaces gens habet ista Deos.

[†] flammamque. Parce precor, [†] famamq; Domus mihi crimen habentis
Excuset patres fatis in parte relicta.

* i. Ariadne.

Perfidiae, geminæ nè preme dura nota.
Accuset patrem fatis praedictaque relicta
*Gnosis; non merui, cur ferar ipse nocens.

Nunc venti mea verba ferant, qui vela tulerunt.
Est animus redditus; sed pia causa tenet.

In tertiam S A B I N I Epistolam

A R G U M E N T U M:

Epistola hac responsiva Paridis non multum in rebus difficultatis habet, eo quod argumentum ex Oenones epistola dependet. Paris autem, quia conjugii jura violaverat, dum, uxore dimissa, Helenam duxerat, in principio statim injuriam Oenona se fecisse fatetur. Deinde, cum sui excusatione crimen rejicit in Cupidinem, cui non faciliter resistitur; sed qui sine ulla ratione in ea qua capit amantes trahit; & in fatorum seriem, qua sibi Helenam, antequam illam novisset, destinaverant. Ferunt autem Oenonem tanto Paridu amore flagrasse, ut cum à Phibolte sagittis Herculeis confessus ad eam ferretur, ipsa

*ipsa cadaver complexa ; ferens vulnera , expiraverit ;
et in Cebria Troadis urbe sepultos fuisse.*

PARIS OENONÆ

Quæ facis apta tibi jam iasie Nymphæ querenti
Rescribam, fateor querere verba manum.

Querit ; nec subeunt ; sentit sua crimina tantum ;
Solvore quæ sentit, non finit * alter amor.

Si levat hic iras , ipso me judice damnor ;

Quid refert ? causa tu meliore † cares.

Damnamque * tibi me sub sua jura Cupido
Retrahit ; alterius sic quoque præda sumus.

Prima meis tu pacta toris , fassusque juventam :

Te primum accepit est conjugè noster amor.

Nondum tantus eram ; quo me genitore superbum
Arguis ; * ac dominus tunc recinendus eram.

Non ego Deiphobum sperabam, aut Hectora fratrem,

Cum pastor agerem, te comitante, greges.

Roginamque Hecuben non malis.

Et fueras illi digna manu.

Sed non est rationis amor ; te comite, + te.

Lata es, + & hæsim scribis amare tamen.

Cumque pétant Satyri eonundia, cum tuā Paneg,

Dejectæ memor es tu tamén usque facis.

Adde, quod hic fatis amor est adiun.

Præficia venturi viderat ante.

Nondum Tyndridos nomen mihi federat aure ;

Nec ceciniit Graios illa vocare viros.

Omnia vera videb, / superant mea vulnera tantum)

Utque tuam supplex pōscere cogar opem.

Te penes arbitrium nostræ vitaque necisque ;

Victuri jam nunc pectora sume tibi.

Flevisti / memini tamen hæc in voce canentis)

Et , Mala, dixisti, sicut precor ista procul.

Nec sic fati ferant, rulerint sic extera quamvis,

Ut possim Oenone perdere laesa Parim.

Tot superare metus quis me , nec credere cogit;

Ignoscas) idem te quoque fallit amor.

* i. amor He-
lena.

+ Fortasse ca-
des.

o i. d re.

* hoc.

Cassandra.

* *Cupidinis* * Imperat ille Deus , cùm vult , in cornua tauri ;
potentiam ex- Cùm vult , in pennas instruit ille Jovem.
primis.

Non foret in terris tanto miranda decore
Tyndaris , (heu flamnis nata puella meis !)

Si sua non cygno mutasset Jupiter ora ,
Fluxerat in Danaes + aureus ante sinus ;
Pinseramque Iden || fatus lustraverat * ales ;
Inter Agenoreas constitueratque boves .

Victorem Alciden dominse quis pensa teneret
Crederet ? at lanas nere coegerit amor .

Dicitur & Coz sedisse in ueste puellæ ;
Illa + Cleonzo testa + leone fuit .

qui *by Nemesis* Te memini Phœbum , Oenone , (mea crima dico)
appellatur . Fugisse , & nostros præposuisse toros .

Nou ego præstabam Phœbo ; sed tela Cupido
His in te voluit legibus ire sua .

Consolere ramen digna tua pellice damna ;
Quam tibi prætulimus , nata puella Jove est .

Jove est , minimum me rangit in ille
Inchior illia , nocet .

I. Apostrophe ad Oenone. Creditus Idæis , || Pegasi nymphæ ; jugis .
Non mihi Junonis , nec obesset Pallados ira ,

Laudata est oculis quod Cytherea meis .
Aliis flammæ celerisque parésque :
Qui temperat ipsa faces .

Norramen evaluit vitare domestica tela :

Quos alii arcus , & sibi duræ tulerit .

Deprensam + conjux illam in Mavorte dolebat ;
Testibus hic divis cum Jove questus erat .

Jam dolet & Mavort , terras ultróque reliquit ;
Prætulit Anchisen ° hinc abitura suum .

Anchisen propter voluit formosa videri .

Visaque post latam jacuit ulta Deam .

Quid mirum est , potuisse pari succurrere amori ,
Immunis sub quo non fuit * ipse Paris ?

Quam laetus Menelaus amat , non laetus amavi :
Adjice non laeso quod comes ipsa fuit .

* *ipsa Paris.*

* *hunc.*

Ex

Er magnos video cogit mihi rapta tumultus :
 Armatæque penunt Pergamæ mille rates.
 Non vereor bellii nè non sit causa probanda :
 Est illi facies digna movere ducas.
 Si mihi nulla fides , armatos respice Atridas;
 Quam sibi sic repetuar , sic reginenda mihi est.
 Quod si vertendæ spem mentis concipis hujus,
 Cur cefiant herbae ? carmina curve tua ?
 Cum te nec Phœbi solertior artibus illa est :
 * Phœbusque Hecates somnia vera vides.
 Tecum syderibus , tecum deducere Lunam,
 Nubibus , & memini surripuisse diem.
 Paſcebam tauros : intérque armenta leones
 Obslupuit placidos vocibus ire mis.
 Quid retrò Xantham , retrò Simoënta vocatum.
 Adiiciam cursus non tenuisse suos ?
 Ipse pater , cœv rem natæ male tutus haberet,
 Cantatas quocies resulkit inter aquas ?
 Nunc locus Oenone est , nunc illa tende ; * parabis
 Sive tuos ignes pellere , sive meos.

* Ex Hecata
 Oceanis filia
 Phœbus genuit
 Æram & Cir-
 cen ; ut placet
 Hesiodo. Sed
 Homerus ex
 Persa Oceanis
 filia natos scri-
 bit.
 † parabis.

Responsionum AULI SABINI
FINIS.

A

P. OVIDII

P. QVIDII NASONIS
**ELEGIARVM SIVE
 AMORUM LIBER L.
 JUL. CÆS. SCALIG.**
In Hypercritico.

Amores ipse suas dīm castigavit. Libros enim quinque ad trium rededit compendium. Multa arguta, multa culta, multa lasciva, luxuriantia, effusa, multa, in quibus omnia præter licentiam à nobis desiderantur : nūlūmus tamen laborare, quam pigeret libelli. Longè vero magis laeti animum ars illa amatoria. Nihil enim aliud, quam mēga.

Qui modò Nasonis fueramus quinque Libelli,
 Tres sumus : hoc illi prætulit autor opus,
 Ut jam nulla tibi * nos sit legisse voluptas :
 At levior demptis poena duobus erit.

ELEGIA. I.

*Quemadmodum à Cupidine pro bellis amores
 scribere coactus sit.*

A Rma † gravi † numero, violentaque bella
 parabam
 Edere, materia conveniente modis.
 Par erat inferior versus ; risisse Cupido
 Dicitur, atque unum surripuisse pedem.
 Quis tibi, save puer, dedit hoc in carmine juris ?
 Pieridum vates, non tua turba sumus.

* Sic Micyllus,
 qui priores hos
 quatuor versus
 titulum operis
 hujus esse putati

† i. versu be-
 rupo.

Quid si-præcipiat flava Venus, arma Minervæ,
 Ventilet accensas flava Minervæ faces?
 quis probet in sylvis Cererem regnare jugofis,
 Lege¹ pharetrata² virginis arva coli?
 * Crinibus³ infighem quis acutâ cuspidè Phœbum
 Infruat, Aoniam Marte moventie lyram?
 Sant tibi magna puer, nimiumque potentia regna,
 Cur opus affectas, ambitioie, novum?
 An quod ubique, nūm est tua sunt Heliconia Tempe?
 Vix etiam Phœbo jam lyra tutæ sua est.
 Cūm bene⁴ surtexit versu nova pagina primo;
 Attenuat nervos protinus ille meos.
 Nec mihi materia est numeris levioribus apta,
 Aut puer, aut longas compcta puella comas.
 Questus etiam; pharetræ cum protinus ille solutæ,
 Legit in excisim spicula, facta meum:
 Lunavitque genu sinuosum fortiter arcum;
 Quodvæ casas vates, accipe, dixit opus.
 Ne miserum! certas habuit puer ille sagittas;
 Uror, & in vacuo pectore regnat amor.
 Sex mihi surgat opus numeris, in quoque residat;
 Ferrea cum vestris bella valete modis.
 Gagere littorea flavencia tempora myrra,
 Musa per undenos emodulanda pedes.

¹ i. Diana.
² i. intonsum.

³ numero scil.
sublimiori.

⁴ i. in cornua
curvavit.

⁵ i.e. i. incipiat
opus ab hexa-
metro, definat
in pentam-
etrum.

ELEGIA IL

Quod primo amore correptus, in triumphum
 duci se à Cupidine patiatur.

Esse quid hoc dicam, quod tam mihi dura videntur,
 Strata nec in lecto pallia nostra sedent?
 Et vacuus somno noctem, quam longa, peregi?
 Lassaque versati corporis ossa dolent?
 Nam puto sentirem, si quo tentarer amore.
 An subit? & tacita callidus arte nocer?
 Sic erat; haeserunt tenues in corde sagittæ;
 Et possefa ferus pectora versut amor.

Cedimus?

AMORUM

Cedimus? an subitum laetando ascendimus ignem?
 Cedamus; leve fit, quod bene fertur, otus.
 Vidi ego jaetatas mota face crescere flammam,
 Et vidi nullo concutiente mori.
 Verbera plura ferunt, quam quos juvat usus arari,
 Detrectant pressi dum juga prima boves.
 Asper equus duris corrunditur ora lupatis;
 Frenz a minus sentir, quisquis ad arma facit.
 Acrius invitos multoque ferocius urget,
 Quam qui servitium ferre satentur, amor.
 En ego confiteor; tua sum nova præmia, Cupido;
 Porrigimus vietas ad tua vincia manus.
 Nil opus est bello; veniam pacemque rogamus;
 Non tibi laus, armis vietas intermis ero.
 Necte cornim myrto; maternas junge columbas;
 Qui deccant, currus¹ vitricus ipse dabit.
 Inque dato currū, populo clamante triumphum,
 Stabis; & adjunctas arte movebis aves.
 Ducentur capti juvenes captaque pueri;
 Hæc tibi magnificas pompa triumphus erit.
 Ipse ego præda recens, factum modò valimus habebis;
 Et nova capivæ vincula mente feram.
 Mens bona ducetur manibus post terga revictis,
 Et pudor, & castis quicquid amoris obest.
 Omnia te metuent, ad te sua brachia tendent;
 Vulgus² lo magnâ voce³ triumphe canet.
 Blanditiz comites tibi erunt, Terrorque, Furorque,
 Affidue partes turbâ secura tuas.
 His tu militibus superas hominèisque Deosque:
 Hæc tibi si demas communoda, nudus eris.
 Læta triumphanti de summo mater Olympo
 Plaudet, & oppositi sparget in ora rotis.
 Tu, penni pulchros geminâ variante capillos,
 Ibis in auratis aureus ipse rotis.
 Tum quoque non paucos (si te bene novimus) uno;
 Tunc quoque præteriens vulnera multa dabis.
 Non possunt (sicet ipse velis) cessare sagittæ:
 Fervida vicino flammam vapore nocet.

¹i. Mars.

²Agat. -
milia.
Mentis & Pu-
deris.

³ Verba solen-
nia militum Im-
peratori trium-
phanti accla-
mantium.

Talius erat domica Bacchus ⁴ Gange tide terrâ :
 Tu gravis alitibus, tigribus ille fuit.
 Ergo, cùm possem facri pars esse triumphi,
 Paree tuas in me perdere vîctor opes.
 Aspice cognati felicia Cæsar's arma :
 Qui vicit, vîctor protegit ille manu.

⁴ India peri-
 phrasis, in quâ
 non procul à
 Gange fluvio, de-
 vidis Indis, co-
 lumnas duas e-
 rexit Bacchus.

ELEGIA III.

Ad amicum.

Júlia precor : quæ me nuper peccata puella est,
 Aut amer, aut faciat cur ego semper amem.
 Ah nimium volui : tantum patiatur amari;
 Audierit nostras tot Cytherea preces.
 Accipe, per longos tibi qui deferviat annos :
 Accipe, qui parâ nobis amare fide.
 Si me non veterum commendant magna parentum
 Nomina ; si nostri sanguinis autor eques ;
 Nec meus innumeris renovatur campus aratis ;
 Temperat & sumpus parcus usetque parens :
 At Phœbus, comitesque novem, vitisque ⁴ repertor,
 Hoc faciunt ; sc̄, me qui tibi donat, amor ;
 Et non cessuri, nisi diis, sine crimine mores :
 Nudaque simplicitas, purpureisque pudor.
 Non mihi mille placent ; non sum defertor amoris :
 Tu mihi (si qua fides) cura perennis eris.
 Tecum, quos dederint annos mihi filii fororum,
 Vivere contingat ; néque dolense, mori !
 Te mihi materiam felicem in carmina præbe :
 Provenient causa carmina digna ⁴ suis.
 Carmine nomen habet exterrita cornibus Ios ;
 Ex, quam flumineq; hæsit ³ adulter ave ;
 Queque super Pontum simulato veda juverco,
 Virginè tenuit eornatâ falsa manu.
 Nos quoque per sonum paruerit canebantur orbem ;
 Junctaque semper erunt nomina nostra suis.

¹ Musæ, q̄r Bac-
 chus, Poetarum
 namina.

ELEGIA

ELEGIA IV.

*Amicam, quā arte, quibusve nutibus, in cœna
præsente viro, uti debeat, admonet.*

Vir tuus est epulas nobiscum aditurus. easdem:
Ultima cœna tuo fit, pretor, illa viro.
Ergo ego dilectam tantum conviva puellam
Aspiciam? tangi quem juvet, alter erit?
Alteriusque sinu dextram subiecta fovebis?
Injiciet collo, cum volet, ille manum?
Define mirari, posito quodd candida vino

* i. Hippodamia. Atracis * ambiuos traxit in arma * viros.

Atracis flavii Nec mihi sylva domus, nec equo mea membra colles-
filia.

* 2. i. centauros, Vix à te videor posse tenere manus: rent
Quæ tibi sint facienda tamen, cognosce: nec Eris

Da mea, nec tepidis verba ferenda Notis.

Ante veni, quam vir; nec quid, si veneris ante,
Poscit agi video: sed tamen ante veni.

Cum premet ille torum, vultu comes ipsa modesto
Ibis, ut accumbas; clam mihi tange pedem.

Me specta, mutusque meos, vultusque loquacem;
Excipe furtivas, & refer ipsa, notas.

Verba superciliosi fine voce loquencia dicam:
Verba leges digitis, verba notata metro.

Cum tibi succurret Veneris lascivia nostræ;
Purpureas tenero pollice tange gemas.

Si quid erit de me tacita quod mente loquaris,
Pendeat extremæ mollis ab aure manus.

Cum tibi, quæ faciam, mea lux, dicamve, placebit;
Verseretur digitis annulus usque tuis.

Tange manu mensam, tangunt quo more * precantes,
Operabit merito cum mala multa viro.

Quod tibi miscuerit, sapias, bibat ipse jubeto;

Tu puerum leviter posce, quod ipsi voles.

Quæ tu reddideris, ego primus pocula sumam;

Et quâ tu biberis, hâc ego parte bibam.

* Precantibus

mos erat, aras

suis manibus re-

nere. Unde Virg.

Aeneid. lib. 6.

carm. 124. Ta-

libus orabat di-

ctis, aramque

tenebat.

Si tibi fortè dabit, quos prægustaverit ipse ;
 Rejice libatos illius ore cibos.
 Nec premat * ille suis finito tua colla lacertis ;
 Mite nec in rigido peccore pone caput.
 Nec sinus admittat digitos, habilesve papilæ ;
 Oscula præcipue nulla dedisse velis.
 Oscula si dederis, siam manifestus amator ;
 Et dicam, Mes sunt, injiciamque manus.
 Hec tamen aspiciam ; sed, quæ bene pallia celant ;
 Illa mihi cæci causa timoris erunt.
 Nec femori committe femur, nec crure cohære ;
 Nec tenerum duro cum pede junge pedem.
 Multa miser timeo, quia feci multa protervæ ;
 Exemplique metu torqueor ipse mei.
 Sepe mihi dominaque meæ properata voluptas
 Veste sub injecta dulce peregit opus :
 Hoc tu non facies, sed nè fecisse puteris,
 Conscia de tergo pallia deme tuo.
 Vir bibat usque roga : precibus tamen oscula defint :
 Dumque biber furtim, si potes, adde merum.
 Si bene compositus somno vinoque jacebit :
 Confilium nobis résque locūisque dabunt.
 Cum surges abitura domum ; surgemus & omnes ;
 In medium turbæ fac memor agmen eas.
 Agmine me invenies, aut invenieris in illo ;
 Quicquid ibi poteris tangere, range mei.
 Ne miserum ! monui paucas quond profit in horas !
 Separor à domina, nocte jubente, mea.
 Nocte vir includet ; lachrymis ego mœstus obortis,
 Qua licet, ad sœvas perlequar usque fores.
 Oscula jam sumet ; jam non tantum oscula sumat ;
 Quod mihi das furtim, jure coacta dabis.
 Verum invita dato, potes hoc, similisque coacta ;
 Blanditiae taceant ; sitque maligna Venus.
 Si mea vota valent, illum quoque nil juvet opto ;
 Sin minus, at certè te juvet inde nihil.
 Sed quæcunque tamen noctem fortuna sequatur,   + i. Tai copiam
 Cras mihi constanti voce † dedisse nega.   fecisse.

ELEGIA V.

Corinna concubitus.

Aetus erat, mediisque dies exegerat horas;
 Apposui medio membra levanda toro.
 Pars adaperta fuit, pars altera clausa fenestræ;
 Quale ferè sylvæ lumen habere solet:
 Qualia sublucet fugiente crepuscula Phœbo;
 Aut ubi nox abit, nec tamen orta dies.
 Illa verecundis lux est præbenda puellis,
 Quâ tñndus latreras speret habere pudor.
 Ecce Corinna venit tunicâ velata recincta,
 Candida dividua colla regente comæ.
 Qualiter in thalamos formosa Semiramis issit
 Dicitur, & multis * Lais amata procis.
 Diripui tunicam, nec multum rara nocebat;
 Pugnabat tunica se tamen illa tegi.
 Quæ cum ita pugnaret, tanquam quæ vincere nollet,
 Vieta est non ægræ proditio[n]e sua.
 Ut stetit ante oculos posito velamine nostros,
 In toto misquam corpore menda fuit.
 Quos hameros, quades vidi tergilique lacertos!
 Forma papillarum quam fuit apta premi!
 Quam castigato planus sub pectori venter!
 Quantum & quale latus! quam juvenile febris!
 Singula quid referant? nil non laudabile vidi;
 Et nudam pressi corpus † ad usque meum.
 Cætera quis nescit? laffi requievimus ambo;
 Proveniant medii sic mihi sepe dies!

ELEGIA VI.

Ad janitorem, ut fores sibi aperiat.

Janitor indigne durâ religate catenâ,
 Difficilem moto cardine pande forem.
 Quod precor, exiguum est; adiu fac januæ partem
 Obliquum capiat semi adsperta latus.

Long

* Meretrix fuit,
 de qua Preperi-
 riis. Ad cuius
 jacuit Græcia
 tota fores.

† pro usque ad,
 per Anastro-
 phen.

Longus amor tales corpus tenuavit in usus;

Aptaque * subduito * corpore membra dedit.

Ille per excubias custodum leniter ire

Monstrat, inoffensos dirigit ille pedes.

At quondam noctem, simulachraque vana timebam,

Mirabar, tenebris si quis iturus erat.

Risit, ut † audivit, tenerè cum matre Cupido;

<sup>** i. male carnis
substraga.</sup>

Et leviter, Fies tu quoque fortis, ait.

Nec mora, venit amor; non umbras nocte volantes,

Non timeo strictas in mea fata manus.

Te nimium timeo lendum: tibi blandior uni;

Tu, me quo possis perdere, fulmen habes.

* Aspice, ut invideas, inimicaque claustra relaxa,

Uida sit ut lacrymis janua facta meis.

Cenè ego, cùm posita stares ad verbena vesta,

Ad dominam pro te verba tremente tuli.

Ergo quæ valuit pro te quoque gratia quondam,

(Heu facinus!) pro me nunc valet illa parum.

Iudee vicem meritis; † grato licet esse, quod optas.

Tempora noctis eunt; excute poste seram.

Excute; sic nunquam durâ religere catenâ,

Nec tibi perpetuò * serva bibatur aqua!

Ferreus orantem nequicquam janitor audis;

Roboribus duris janua fulta riget.

Urbibus obfessis clausæ munimina porræ

Prosum; in media pace quid arma times?

Quid faceres hosti, qui sic excludis amantem?

Tempora noctis eunt; excute poste seram.

Non ego militibus venio comitatus, & armis;

Solus eram, si non sivevus adesset amor.

Hunc ego, si cupiam, nunquam dimittere possem;

Ante vel à membris dividar ipse meis.

Ergo amor, & modicum circum mea tempora vinum

Mecum est, & madidis lapidâ corona comis.

Arma quis hac timeat? quis non eat obvius illis?

Tempora noctis eunt; excute poste seram.

Lepus es? an somnus, qui te male præbet amanti,

Verba dat in ventos aure repulsa tuâ?

^{* erg. Micillus}

^{Hysterogiam,}

^{& Iraniam pu-}

^{tat esse in bâc}

^{oratione; ut}

^{sensus sit, Clau-}

^{stra relaxa &}

^{si aspice ut}

^{janua uida meis}

^{lacrymis, ut}

^{scil. invideas.}

^{† gratia licet}

^{esse quod opa.}

^{* Qua seruis bi-}

^{benda est.}

^{† Olim enim}

^{sera erant ex-}

^{emptiles.}

At (^{memini}) primò, cùm te celare volebam,
Pervigil in medie sydera noctis eras.

Forfitan & tecum tua nunc requiescit amicā :
Heu melior quātro est fors tua sorte mēa !

* *Supple sit, ut scil. cum seruo janitore cubet a- mica.*

Dammodo * sic ; in me durae transite catenæ.
Tempora noctis eunt ; excute poste seram.

Fallimur ? an verso sonuerunt cardine postes,
Raucaque concusse signa dedere fores ?

Fallimur ; impulsā est animoso janua vento ;
Hei mihi, quām longè spem tulit sura meam !

īfatis es rapaz, Borea, membror Orithyiae ;
Huc ades, & surdas flamine tundit fores.

Urbe silent totā, vitroque madentia rore
Tempora noctis eunt ; excute poste seram.

Aut ego jam ferroque ignique + paratior ipse,
* Quam face sustineo, tecta superba petam.

Nox, & amor, vinumque nihil moderabile suadent ;
Illa pudore vacat, Liber Amorque metu.

Omnia consumpsi : nec te precibusque minisque
Movimus, + δ foribus durior ipse tuis.

Nec te formosiss decuit servare pueræ
Limina : follicito carcere dignus eras.

Jāmque pruinosos molitur Lucifer axes :
Inque suum miserios excitat ales opus.

An tu non latis detraicta corona capillis,
Dura super totā limina nocte jace.

Tu dominis, cùm te projectam manē videbit,
Temporis absūptam malē, testis eris.

Qualiscunque vale, sentique abeuntis amorem ;
Lente, nec admisso turpis amante, vale.

Vos quoque crudeles rigido cum limine postes,
Duraque consertæ ligna valete fores.

ELEGIA VII.

Ad pacandam amicam, quam verberaverat.

Ad manus in vincula meas (^{meruere catenas})
Dum furor omnis abest, si quis amicus ades.
Nam

Nam furor in dominam temeraria brachia movit ;
 Flet mea vestana lafa puella manu.
 Tunc ego vel charos potui violare parentes ;
 Seva vel in sanctos verbera ferre Deos.
 Quid ? non & Clypei dominus septemplicis Ajax
 Stravit deprensos lata per arva greges ?
 Et vindex in matre, patris malus ulti Orestes,
 Ausus in ³ arcanas poscere tela ⁴ Deus ?
 Ergo ego digestos potui laniare capillos ;
 Nec dominam morte dedecuere comae.
 Sic formosa fuit ; talem + Schoenelda dicam
 Menalias arcu sollicitasse feras.
 Talis perjuri promissaque velaque Thesei
 Flevit precipites ⁵ Cressa tulisse Notos.
 Sic, nisi vittatis quod erat Cassandra capillis,
 Proculbuit templo casta Minerva tuo.
 Qui mihi non Demens, quis non mihi Barbare dixit ?
 Ipsa nihil ; pavido lingua retenta metu est.
 Sed taciti fecere tamen convitia vultus ;
 Egit me lachrymis ore silente reum.
 Ante meos humeris vellem cecidisse lacertos ;
 Utilius potui parte carere mei.
 In mea vestanas habui dispensia vires ?
 Et potuī pcam fortis iniire mean ?
 Quid mihi vobiscum cedis scelerumque ministra ?
 Debita sacrilegaz vincla subite manus.
 An si pulsarem minimum de plebe Quiritem,
 Plecteret ⁶ in dominam jus mihi majus erit ?
 Perfima Tydides scelerum monumenta reliquit ;
 Ille Deam primus perculit , alter ego.
 Et minus ille nocens ; me quam profitebar amare,
 Læsi ; Tydides saevus in ⁷ hoste fuit ;
 Iunct , magnificos victor molire triumphos ;
 Cinge comam lauro , votaque redde Jovi.
 Queque tuos currus comitantum turba sequetur ,
 Claret, Io, fortis vieta puella viro est.
 Amè eat effuso tristis captiva capillo,
 Si sinerent læsi, candida tota, gena.

¹ i Furias ,
 quas ipse folium
 videbat.

² Intelligit Ata-
 lantam Arcadi-
 cam, Jasii fi-
 liam, que ve-
 natrix fuit ;
 nam altera
 Beotica Scher-
 nei filia cursu
 celebris exstitit.
 Sed more Poeti-
 co Ovidius hoc
 in loco confundit
 nomina tamque
 que Jasii fuit.
 Schoneida ap-
 pellarat.

³ i. Cretensis
 Ariadne.

⁴ i. Venere ini-
 mica ; quam
 dextra mani
 vulneravit,
 dum ~~Aeneam~~
 protegere vel-
 let.

Apis impressis fuerat livere labellis,
 Et collum blandi dentis habere notam.
 Denique si rumidi ritu torrentis agebar,
 Cæaque me prædam fecerat ira suam ;
 Nonne satis fuerat timidæ inclamâsse puellæ ?
 Nec nimium rigidas intonuisse manus ?
 Aut tunicam summâ deducere turpiter orâ ,
 Aut medianam mediæ zonâ tulisse opem ?
 Aut nunc sustinui, raptis à fronte capillis,
 Ferreus ingenuas ungue notare genas.
 Astitit illa gemens albo & fine sanguine vultu ,
 Cæduntur Pariis qualia sexa jugis.
 Exanimes artus & membra trementia vidi ,
 Ut cùm populeas ventilat aura comas :
 Utque levi Zephyro gracilis vibratur arundo ;
 Summave cùm tepido stringitur unda Noto.
† i. soli oppositâ. Suspensæque diu lacrymæ fluxere per ora ,
 Qualiter † objecta de nive manat aqua.
 Tunc ego me primum capi sentire nocentem ;
 Sanguis erant lachrymæ, quas dabant illa , meus.
 Ter tamen ante pedes volui procumbere supplici ;
 Ter formidatas repulit illa manus.
 At tu, nè dubita (minuit vindicta dolorem)
 Protinus in vultus unguibus ire meos
 Nec nostris oculis, nec nostris parce capillis.
 * Quamlibet infirmas adjuvat ira manus.
 Nêve mei sceleris tam tristia signa supersint ,
 Pone recompositas in statione comas.

ELEGIA VIII.

Execratur Lenam, quæ puellam suam
meretriciâ arte instruebat.

Sanctus & Divus
i. a site.
 * *i. Auroram*
matrem Mem-
nonis Æthiopie. **F**Se quedam (quicunque volet cognoscere lenam ,
 * *i. magicas* Audiat) est quedam nomine Dipsas anus .
 * *i. Medea in-* Ex re nomen habet ; * nigri non illa * parentes
cantantes,
ad Ægæ Col- * Memnonis in roscis lobria videt equis .
eborum oppido. Illa * magas artes, * Alæaque carmina novit ,
 Inque caput liquidas arte recurvata aquas .

scit bene quid *gracilis*, quid *torto* concisa rhombo

Licia, quid valeat? virus amantis equus.

Cum voluit, toto glomerantur nubila caelo;

* i. Hippoma-
nes.

Cum voluit, puro fulget in orbe diis.

Sanguine / siquia fides / stillantia sydera vidi;

Purpureus lunge sanguine vultus erat.

Hinc ego nocturnas versam volitare per umbras

Sospicor, & plumâ corpus anile tegi.

Sospicor; & fama est; † oculis quoque pupula duplex

† Plinii L. 7.
c. 2. scribit.

Fulminat, & geminum lumen ab orbe venit.

Evocat antiquis proavos atavosque sepulchris;

*Fæminas qui-
dem omnes ubi-
que visu nocere,
que duplices
pupillæ habent.*

Et solidam longo carmine findit humum;

Hec fibi proposuit thalamos violare pudicos;

Nec tamen eloquio lingua nocente caret.

Fors me sermoni testem dedit; illa monebat

Talia: (me duplices oculuâre sores.)

Scis hera te, mea lux, juveni placuisse beato;

Hesit, & in vultu constitit usque tuo.

Et cur non placeas? Nulli tua forma secunda est.

Me miseram! dignus corpore || cultus abest.

|| i. ornatus.
+ i. dives.

Tam * felix es, quam formosissima, vellem;

Non ego, te facta divire, pauper ero.

Stella tibi appositi nocuit contraria Martis;

Mars abiit; signo nunc Venus apta tuo est.

Prost ut adveniens ea aspice; dives amator

Te cupit; & curae, quid tibi defit, habet.

Est etiam facies, que si tibi comparet, illi;

Si te non emptam vellet, emendus erat.

Eribuit. † Decet alba quidem pudor ora; sed iste,

* *Puerilla. Scilicet
ad verba Iena.
† Pergit lena-
postquam era-
busse vidit
paellam.*

Si similes, prodest; verus obesse solet.

Cum bene delectis gremium spectabis ocellis,

Quantum quisque ferat, respiciendus erit.

Foritan inulta, Tatio regnante, Sabinæ

haberet a plu-
ribus viris;
Juxta illud.

Noluerint || habiles pluribus esse viris;

Terentii. Quis
heri Chryli-
dem habuit?

Nunc Mars externis animos exerceat in armis;

Et Venus Aeneæ regnat in urbe sui.

Ladunt formosie; cassa est, quam nemo rogavit;

Aut, si rusticitas non vetet, ipsa rogat.

Hæs quoque, quas frontis rugas in vertice portas,
 Excute; de rugis criminis multa cadent.
 Penelope vires juvenum tentabat in arcu;
 Qui latus argueret, corneus arcus erat.
 Labitur occulte, fallitque volatilis ætas;
 Et celer admisis labitur annus equis.
 Æra nitent usu; vestis bona querit * haberi;
 Canescunt turpi tecta relicta situ.
 Forma, nisi admittas, nullo exercente senescit;
 Nec satis effectus unus & alter habet.
 Certior è multis; nec tam invidiosa rapina est;
 Plena venit canis de grege præda lupis.
 Ecce quid iste tuus, præter nova carmina, vates
 Donat? amatoris millia multa leges.
 Ipse deus vatum, palli spectabilis aurea,
 Tractat inauguræ consona fila lyrræ.
 Qui dabit, ille tibi magno fit major Homero,
 (Crede mihi) res est ingeniosa dare.
 Nec tu, si quis erit capitis mercede redemptus,
 Despice † gypsiati || nomen insane pedis;
 Nec te decipient veteris * quinquatria † cense.
 Tolle tuos tecum pauper amator avos.
 Qui, quia pulcher erit, poscer sine munere noctem;
 Quod det, amatorem flagitet antè suum.
 Parcius exiguo pretium, dum retia tendis;
 Ne fugiant; captos legibus ure tuis.
 Nec nocuit simulatus amor; sine credat amari,
 Et cave, nè gratis hic tibi constet amor.
 Sepe nega noctem; capit is modò finge dolorem;
 Et modò, que causas præbeat, || Ibis erit;
 Mox recipe; ut nullum patiendi colligat usum,
 Néve relentescat sepe repulsus amor.
 Surda sit oranti tua janua, laxa ferenti;
 Audiat exclusi verba receptus amans.
 Et, quasi laeta prius, nonnunquam irascere lafo:
 Vanescat culpa culpa repulsa tua.
 Sed nunquam dederis spaciosum tempus in iram;
 Sepe similitates ira morata facit.

Quis

Quin etiam discant ocali lachrymate coacti ;
 Et faciant udas ille vel ille genas.
 Nec, si quem fallas, tu perjurare timeto ;
 Commodat illufis sumina surda Venus.
 Servus, & ad partes solers ancilla parentur ,
 Qui doceant apè , quid tibi possit emi.
 Et sibi pauca rogent ; multi si pauca rogabunt,
 Postmodo de stipula grandis acervus erit.
 Et soror, & mater , nutrix quoque carpat amantem :
 Fit citò per multas pràda petita monus.
 Cùm tibi deficiant poscendi munera cause ,
 Natalem libo testificare tuum.
 Nè securus amet nullo rivale caveto ;
 Non bene , si tollas pràlia , durat amor.
 Ille viri videat toto vestigia lesto ,
 Factaque lascivis livida colla notis.
 Munera pràcipue videat , quæ miserit alter ;
 Si tibi nil dederit , * sacra roganda via est.
 Cùm multa abstuleris ; ut non tamen omnia doner ,
 Quod nunquam reddas, commodet ille roga.
 Lingua juvet, mentemque tegat ; blandire, noceque ;
 Impia sub dulci melle venena latent.
 Hac si pràstiteris usu mihi cognita longo ;
 Nec tulérint voces ventrus & aura meas.
 Sepe mihi dices , Vivas bene ; sepe rogabis ,
 Ut mea defunctæ molliter ossa cubent.
 † Nox erat in cursu , cùm me mea prodiidit umbra ,
 At nostra vix se continuere manus.
 Quin albam raramque comam, lachrymosaque vino
 Lumina , rugosas distraherémque, genas.
 Dil tibi dent nullisque lares , inopémque senectam ,
 Et longas hyemes , perpetuámque fitim !

* Gre. i. inter-
 rogandus est
 qua merces ve-
 neant in via
 sacra.

† Vox.

ELEGIA IX.

Ad Atticum, amantem non aportere desidiosum
 esse ; sicuti nec militem.

Militat omnis amans, & habet sua castra Cupido,
 Attice (crede mihi) militat omnis amans.

AMORUM

Quis bello est habilis, Veneri quoque convenit agere;
 Turpe fenenx miles, turpe semel amor.
 Quos petiere duces animos in milite fortis,
 Hos petit in socio bella puella viro.
 Pervigilant ambo; terrâ requiescit uteisque;
 Ille fores dominus servat, at iste ducis.
 Militis officium longa est via; mette puelam;
 Strenuus exemplo sine sequetur amans.
 Ibir in adversos montes, duplicataque nimbo
 Flumina; congeftas coliteret ille nives.
 Nec * freta pressarus tumidos causabitur Euros,
 Aptaque vertendis sydera queret aqua.
 Quis, nulli vel miles, vel amans, & frigora noctis,
 Et denso mistis perferet imbre nives?
 Mittitur infestos alter speculator in hostes;
 In rivale oculos alter ut hostie tener.
 Ille graves urbes, hic dure lumen amicorum
 Obsidet; hie portas frangit, at ille fores.
 Sepe soporatos invadere protuit hostes;
 Cedere & armata vulgus inerme manu.
 Sic fera Thracum ceciderunt agmina Rhesi;
 Et dominum capti deseruit equi.
 Nempe moritorum somnis utuntur amantes;
 Et sua sopritis hostibus arma movent.
 Custodium transfire manus, vigilumque catervas,
 Militis & miseri est semper amantis opus.
 Mars dubius; nec certa Venus; vixique resurgent;
 Quosque neges unquam posse jacere, cadunt.
 Ergo desidiam quicunque vocabit amorem,
 Definat; ingenii est experientis amor.
 Ardet in abducta Briseide magnus Achilles;
 Dum licet, Argivas frangite Troes opes.
 Hector ab Andromaches complexibus ibat in arma;
 Et galeam capiti quæ daret, uxor erat.
 Summa ducum Atrides visa * Priameide fertur
 Mænades effusis obstupuisse comis.
 Mars quoque deprensus fabrilla vincula sensisse;
 Noxior in calo fabula nulla fuit.

* *Cassandra.*

Ipsic ego segnis eram, discinctaque in otia natus;
 Mollierant animos lectus & umbra meos;
 Impulit ignavum formosae cura puellae,
 Jussit & in castris æra merere suis.
 Inde vides vigilem, nocturnaque bella gerentem;
 Qui non vult fieri desidiosus, amet.

ELEGIA X.

Ad puellam, nè pro amore præmia poscat.

Qualis ab * Europa Phrygiis † advecta carinis
 || Conjugibus belli causa || duobus erat:
 Qualis erat Læde, quam plumis abditus albis
 Callidus in falsa lusit adulter ave;
 Qualis Amymone fuccis errabat in agris,
 Cùm premeret summi verticis urna comas;
 Talis eras; aquilamque in tauramque timebam;
 Et quicquid magno de Jove fecit amor.
 Nunc timor omnis abest, animique evanuit ardor;
 Nec facies oculos jam capit ista meos.
 Cur sim mutatus quaris? quia munera poscis;
 Hec te non patitur causa placere mihi.
 Donec eras simplex, animum cum corpore amavi;
 Nunc mentis vicio laesa figura tua eit.
 Et puer eft, & nudus Amor; sine folidibus annos,
 Et nullas vestes, ut sit apertus, habet.
 Quid puerum Veneris preno profilare juberis?
 Quo pretium constat, non habet ille finum.
 Nec Venus apta feris, Veneris nec filius armis;
 Non decet imbellis æra merere deos.
 Sed meretrix certo cuivis mercabilis ære.
 Et miseris * iusso corpore querit opes.
 Devovet imperium tamen haec lenonis avari;
 Et quod vos facitis sponte coacta facit.
 Sumite in exemplum pecudes ratione carentes;
 Turpe erit, ingenium mitius esse feris.
 Non equa munus equum, non taurum vacca poposcit;
 Non aries placidam munere captat ovem.

* Euxota; Laconia Scil. fluvio.
 † Scil. Helena.
 || Menelaus & Paridi.

* Scil à Lenone.

AMORUM

Sola viro mulier spoliis exultat ademptis;
 Sola locat noctes; sola locanda venit.
 Et vendit quod utrumque juvat, quod uterque petebat;
 Et pretium, quanti gaudear ipsa, facit.
 Quæ Venus ex aquo ventura est grata duobus,
 Altera cur illam vendit, & alter emit?
 Cur mihi sit damno, tibi sit lucrosa voluptas,
 Quam socio motu fæmina virque ferunt?
 Non bene conducti vendunt perjuria testes;
 Non bene* selecti judicis arca patet.
 † Turpe, reos emptâ miseris defendere lingua;
 Quod faciat magnas † turpe tribunal opes.
 † Turpe, tori redita centus augere paternos,
 Et faciem lucro prostituisse suam.
 Gratia pro rebus merito debetur inemptis;
 Pro male conducto gratia nulla toro.
 Omnia conductor solvit; mercede soluta,
 Non manet officio debitor ille tuo.
 Parcite formosæ pretium pro nocte pacisci;
 Non habet eventus sordida præda bonos.
 Non fuit armillas ranti pepigisse Sabinas,
 Ut premerent || sacrae || virginis arma caput:
 Ex quibus exierat, trajecit viscera ferro
 * Filius; & poena causa monile fuit.
 Nec tamen indignum est à divite præmia posci;
 Munera poscenti quæ dare possit, habet.
 Carpite de plenis pendentes vitibus uvas;
 Præbeat † Alcinoi poma benignus ager.
 Officium numerat pauper, studiumque, fidemque;
 Quod quis habet, dominus conferat omne suum.
 Est quoque carminibus meritas celebrare puellas
 Dos mea; quam volui nota sit arte mea.
 Scindentur vestes, gemmæ frangentur & aurum;
 Carmina quam tribuent, fama perennis erit.
 Nec dare, sed pretium posci dedignor, & odi;
 Quod nego poscenti, define veille, dabo.

ELEGIA XL.

*Napen alloquitur, ut paratas tabellas ad
Corinnam perferat.*

C Olligere incertos, & in ordine ponere crines
Docta, nec ancillas inter habenda Nape.
Inque ministeriis furtivæ cognita noctis
Uelis, & dandis ingeniosa notis :
Sepe venire ad me dubitantem hortata Corinnam,
Fida laboranti sepe reperta mihi.
Accipe, & ad dominam peraratas manè tabellas
Perfer : & obstantes sedula pelle moras.
Nec silicum venire, nec durum in pectore ferrum ,
Sed tibi simplicitas * ordine major inest.
Credibile est & te sensisse Cupidinis arcus ;
In me militiæ signa tuere tuæ.
Si querret quid agam ; spe noctis vivere dices ;
Catera ferris blandâ cera nocata manu.
Dum loquor, hora fugit ; vacuae bene reddite tabellas ;
Verum continuò fac tamens ipsa legat.
Alpicias oculos, mando, frontemque legentis ;
Ex tacito vultu scire futura licet.
Nec mora ; perfectis rescribat multa jubeto ;
Odi, cum latè splendida † cera vacat.
Comprimat ordinibus versus ; oculosque moretur
Margine in extremo littera rasa meos.
Quid digitos opus est graphium lassare tenendo ?
Hoc habeat scriptum tota tabella, VENI.
Non ego viðtrices lauro redimire tabellas,
Nec Veneris media ponere in æde morer.
Subscribam, Veneri fidis Naso tabellas
Dedicat ; at nuper vile fuislis acer.

ELEGIA XII.

*Tabellas, quas miseras, execratur, quid amica
noctem negabat.*

F Lete meos casus ; tristes redire tabellæ ;
Infelix hodie littera posse negat.

* i. Conditione
servili ; à qua
aliena est sim-
plicitas.

† Solebant in
tabulis ceratis
olim verba
exarare.

|| Grc. i. linea-
ram seriem
cuadet, ut ta-
bula plures ca-
piat.

AMORUM

Omina sunt aliquid ; modò cùm descendere velle,
 Ad limen digitos restituī ita Napē.
 Missa foras iterum limen transfire memento,
 Cautius, arque altè sobria ferre pedem.
 Ite hinc difficiles, funebria ligna, tabellaz ;
 Tuque negaturis cera referta notis.
 Quam puro de longe collectam flore cicuz
 Melle sub infami ⁺ Corsica misit apis.
 At, tanquam mimio penitus medicata, rubebas ;
 Ille color verè sanguinolentus erat.
 Projectæ in trivis jaceatis inutile lignum ;
 Vosque rotæ frangat prætereuntis onus.
 Illum etiam, qui vos ex arbore vertit in usum,
 Convincam puras non habuisse manus.
 Præbuit illa arbor misero suspendia collo ;
 Carnifici duras præbuit illa cruces :
 Illa dedit turpes raucis bubonibus umbras ;
 Vulturis in ramis, & strigis ova tulit.
 His ego commisi nostros insanus amores ?
 Mollisque ad dominam verba ferenda dedi ?
 Aptiūs haec capiant vadimonia garrula cerz,
 Quas aliquis duro cognitor ore legat.
 Inter ephimeridas melius, tabulásque jacerent,
 In quibus absumptas fieret avarus opes.
 Ergo ego vos rebus duplices pro noenacē sensi ;
 Auspicii numerus non erat ipse boni.
 Quid precer iratus ? nisi vos curiosa senectus
 Bodat, & immundo cera sit alba fusa.

ELEGIA XIII.

Ad Auroram nē properet.

JAm super Oceanum venit à seniore marito,
 Flava pruinosa que vehit axe diem.
 Quod properat, Aurora / mane ; sic Memnonis unum
 Annus solenni cæde parentet avia.
 Nunc juvat in teneris dominis jacuisse lateris,
 Si quando lateri nunc bene juncta meo est.

Nunc

Nunc etiam somni pingues, nunc frigidus aer ;
 Et liquidum tenui gutture cantat avis.
 Quò properas ingrata viris, ingrata puellis ?
 Roscida purpurea supprime lora manu.
 Ante tuos ortus melius sua sydera servat
 Navita, nec mediā nescit an erret aqua.
 Te surgit, quamvis lassus, veniente viator ;
 Miles & armiferas aptat ad arma manus.
 Prima subire vides queratos arva colonos :
 Prima vocas tardos sub juga panda boves.
 Tu pueros somno fraudas, tradisque magistris,
 Ut subeant tenerz verbera sava manus.
 Atque eadem sponsum consulti ante atria mittis,
 Unius ut verbi grandia damna ferat.
 Nec tu consulto, nec tu jucunda diserto es ;
 Cogitur ad litus surgere uterque novas.
 Tu, ne fominei possint cessare lacerti,
 Lamificam revocas ad sua pensa manum.
 Omnia perpetetar ; sed surgere manè puellas
 Quis, nisi cui non est ulla puella, ferat ?
 Opavi quodies, nè nox tibi cedere vellet,
 Nec fugarent vultus sydera mota rios !
 Opavi quodies, aut ventus frangeret axem,
 Aut caderet spissa nube retentus equus !
 Invida quò properas ? quòd erat tibi * filius ater,
 Materni fuerat pectoris ille color.
 Quid si non Cephalì quondam flagellat amore ?
 An putat ignotam nequitiam esse suam ?
 Tithono vellem de te narrare liceret ;
 Famina non caelo turpior ulla foret.
 Illum dum refugis, longo quòd marcer ab auro ;
 Surgit ad invisas à scena manè rotas.
 At si quem Cephalum manibus complexa teneres ;
 Clamares, Lentè currite noctis equi.
 Cur ego plector amans, si vir tibi marcer ab annis ?
 Non me nupsisti conciliante seni.
 Alpice quos somnos juveni donarit amato
 Luna : nec illius forma secunda tua est.

* Memnon:
 Virg. & nigri
 Memnonis u-
 ma.

AMORUM

Ipse deum genitor, (nè te tam s^epē videret)
 Commisit noctes in sua vota duas.
 Jurgia finieram : scires audisse : rubebat;
 Nec tamen est solito tardior orta dies.

ELEGIA XIV.

*Puellam consolatur, cui p^rae nimia cura
 come deciderant.*

Dicebam, Desiste tuos medicare capillos :
 Tingere quām possis jam tibi nulla coma est,
 At, si passa foreas, quid erat speciosius illius ?
 Contigerant imum, quā patet usque, latus.
 Quid, quōd erant tenues, & quos ornare timeres ?
 Vela colorati qualia Seres habent :
 Vel pede quod gracili deducit aranea filum,
 Cūm leve defertā sub trabe necit opus.
 Nec tamen ater erat, nec erat color aureus ille :
 Sed quamvis neuter, mixtus uterque color.
 Qualem clivose madidis in vallibus Idz
 Ardua direpto cortice cedrus haberet.
 Adde, quōd & dociles, & centum flexibus apti,
 Et tibi nullius causa doloris erant.
 Non acus abrupit, non vallum pectinis illos :
 Ornatrix tutō corpore semper erat.
 Ante meos oculos s^epē est ornata : nec unquam
 Brachia direpta saucia fecit acu.
 S^epē etiam nondum digestis manē capillis,
 Purpureo jacuit semisopita toro.
 Tum quoq; erat neglecta decens ; ut Thracia Bacche
 Cūm temerē in viridi gramine lassa jaceret.
 Cūm graciles essent tamen, & lanuginis instar,
 Heu mala vexatz quanta tulere comaz !
 Quām se præbuerant ferro patienter & igni ;
 Ut fieret iuncto nexilis orbe sinus !
 Clamabam, Scelus est, istos scelus urere crines ;
 Sponte decent : capitⁱ ferrea parce tuo.

Vim procul hinc remove; non est qui debeat uris;

Erudit admodum ipse capillus acus.

Formosus perierte comas, quas vellet Apollo,

Quas vellet capiri Bacchus inesse suo.

Ille contulerim, quas quandam nuda * Dione

* Venus.

Pingitur humenti sustinuisse manu?

Quid male compositos quereris periisse capillos?

Quid speculum moestia ponis inepta manu?

Non bene consuetis a te spectaris ocellis;

Ut placeas, debes immemor esse tui.

Non te cantatz laferunt pellicis herbe;

Non anus Aemonia perfida lavit aqua.

Nec tibi vis morbi nocuit, († procul omen abefio) † His verbis a-

versabantur omnia dira & tri-
bia.

Nec minuit densas invida lingua comas.

Facta manu culpaque tua dispendia sentis;

Ipsa dabas capiti mixta venena tuo.

Nunc tibi captivos mittet Germania crines;

Culta triumphatz munere gentis eris.

O quam sepe comas aliquo mirante rubebis!

Et dices, Empet nunc ego merce probor.

Necio quam pro me laudat nunc ipse Sicambram;

Fama tamen memini cum fuit ista mea.

Ne miserum! lachrymas male continet, oraq; dextra

Protegit, ingenuas picta rubore genas.

Sustinet antiquo gremio spectanteque capillos.

Hei mihi non illo munera digna loco!

Collige cum vultu mentem; reparabile damnum est;

Postmodo nativam conspicere comam.

ELEGIA XV.

Ad invidos, quod fama poetarum sit perennis.

Quid mihi livor edax ignavos objicis annos?

Ingeniique vocas carmen inertis opus?

Nec me, more patrum, dum strenua sustinet azas,

Premia militice pulverulenta sequi?

Nec me verbosas leges ediscere, nec me

Ingrato voces prostituisse foro?

Mortale

Mortale est, quod quisvis opus; mihi fama pene
Quaritur; ut toto semper in orbe canat,
Vivet Maenades, Tenedos dum stabit, & Ide;
Dum rapidas Simois in mare volvet aquas.
Vivet & ^{*}Aesculus, dum mustis uva tundebit;
Dum cadet incurvâ falce resoluta Ceres.
† *Hesiodus.* † Battades toto semper cantabitur orbe;
Quamvis ingenio non valer, arte valer.
Nulla Sophocleo veniet iactura cothurno;
Cum sole & luna semper Aratus erit.
Dum fallax servus, durus pater, improba lens
Vixerit, & miretrix blanda, Menandros erit.
Eanius arte carens, animosique Accius oris,
Casurum nullo tempore nomen habent.
Varronem, primamque ratem que nesciet artus?
Aureaque Alionio terga petita duci?
Carmina sublimis tunc sunt peritura Lucreti,
Exitio terras cum dabit una dies.
Tityrus & segetes, Alneaque arma legentur,
Roma triumphati dum caput orbis erit.
Donec erunt ignes, arcisque Cupidinis arma,
Discentur numeri, culte Tibulle, tui.
Gallus & Hesperiis, & Gallus notus Eois,
Et sua cura Gallo, nota Lycoris erit.
Ergo cum filices, cum dens patientis aratri
Depereant sevo; carmina morte carent.
Cedant carminibus reges, regumque triumphi;
Cedar & auriferi ripa beata Tagi.
Vilia miretur vulgus; mihi flavus Apollo!
Pocula Castalia plena ministret aqua.
Sustineamque corna metuentem frigora myrrum;
Atque ita sollicito multus amante legar.
Pascitur in vivis livor, post fata quiescit;
Tunc suus ex merito quemque ruetur honor.
Ergo etiam, cum me supremus aduferit ignis,
Vivam; parsque mei magna superstes erit.

PUB. OVID. NASONIS
ELEGIARUM SIVE
AMORUM Liber II.

ELEGIA I.

Quod pro gigantomachia amores scribere sit crassus.

Hec quoque composui Pesignis natus aquofis,
Ille ego nequitiz Naso poeta mez. (verii
hoc quoque jussit Amor; procul hinc, procul esse se-
Non estis teneris apta theatra modis.

Ne legat in sponfi facie non * frigida virgo,
Et radis ignoto tactus amore puer.

Atque aliquis juvenum, quo nunc ego, fauciis arcu,
Agoſcas flammae conſcia ſigna fua:

Mirabile diu, Quo, dicat, ab indice doctus
Composuit caſus iſte poeta meos?

Adu eram, memini, † celeſtia dicere bella,
Centimanūque Gygen (& ſatis oris erat:)

Cum malè ſe Tellus uita eſt, ingeſtaque Olympo
Ardua deveniam Pelion Oſſia tulit.

Jupiter in manibus, & cum Jove fulmen habebam,
Quod bene pro caelo mitteret ille ſuo.

Gauſit amica fores; ego cum Jove fulmen omisi;
Excidit ingenio Jupiter ipie meo.

Jupiter, ignoſcos; mil me tua tela juvabant;
Cauſa tuo maius janua fulmen habet.

Menditas, Elegosque leves, mea tela, refumpſi;
Mollierant duras * mollia verba fores.

Carmina ſanguineæ deducunt cornua Lene,
Et revocant niveos Solis cunctis equos.

Carmine diſſiliant abruptis fauciibus angues;
Inque ſuos fontes verſa recurrit aqua.

* Amore Ar-
dens; Lipota
vel Antiporaſis.

† Gigantoma-
chiam.

* al. lenis.

Cap.

Carminibus cessere sores : incertaque posti ;

Quamvis robur erat , carmine victa fera est.

Quid mihi profuerit velox cantatus Achilles ?

Quid pro me Ajaces alter & alter agent ?

* Quiq; tot errando, quo bello perdidit annos ?

Raptus & Aemonis flebilis Hector equis ?

At facies teneræ ut laudata est sape puellæ ;

Ad vatem , pretium carminis, ipsa vénit.

Magna datur merces : heroum clara valete .

Nomina, non apta est gratia vestra mihi.

Ad mea formosos vultus adhibete puellæ

Carmina, purpureus quæ mihi dictat Amor.

ELEGIA II.

Ad Bagum , ut custodiam puella sibi commissa laxiorem babeat.

Quem penes est dominam servandi cura , Bagoe,

Dum perago tecum pauca , sed apta , vaca.

Hesternâ vidi spaciantem lace puellam ,

Illa , quæ Danai porticus agmen habet.

Procinus ut placuit, misi noctemque rogavi :

Rescripsit trepidâ, Non licet, illa manu.

Et cur non licet , querenti redditâ causa est :

Quod nimium dominae cursa molesta tua est.

Si sapi , & custos, odium, (mihi crede ,) metet.

Desine ; quem menuit , quisque perisse cupit.

Vir quoque non sapiens ; quid enim servare labore,

Unde nihil, quamvis non tueare, perit?

Sed gerat ille suo morem furiosus amori ;

Ec castam, multis quæ placet , esse putet.

Huic furtiva tuo libertas munere detur ;

Quam dederis illi, reddat ut illa tibi.

Conscius esse velis ; domina est obnoxia servo ;

Conscius esse times ; dissimulare licet.

Scripta leget secum ; matrem scripsiisse putato ;

Venerit ignotus ; postmodo notus est.

Ibit ut affectam , quæ non languebit, amicam

Visat , & indicis ægra sit illa tuis.

Si faciet tarde, nè te mora longa sauges,
 Imposita gremio stetere fronte posse.
 Nec tu Niligenam fieri quid possit ad Isum
 Quafieris : nec tu curva theatra sine,
 Conficius affiduos commissi toller honores ;
 Quis minor est autem , quam tacuisse , labor ?
 Ille placet , veritasque domum , nec verbora sentit ;
 Ille potens dominus ; catena turba jacet.
 Huic , veraz ut lateant causas , finguntur inanes ;
 Atque ambo domini , quod probat una , probant.
 Cum bene vir traxit viarum , rugisque coegit ;
 Quod voluit fieri blanda puerilla , facit.
 Sed tamen interdum recum quoque iugia neferit ;
 Et lachrymas simulat , carnificemque vocet.
 Tu contraria obiecies , que tuto diluat illa ;
 In vero , falso criminis , deme fidem.
 Sic tibi semper fionos , sic alta pecunia creceret ;
 Hec face ; & exiguo tempore liber eris.
 Apicis indicibus nexus per colla catenar ;
 Squalidus orba fide pectora cancer haberet.
 Querit aquas in aquis , & ploma fugacia caput
 Tantalus ; hoc illi garrula lingua dedit.
 Dum nimium servat * custos Junotius id ;
 Ante suos annos occidit ; illa Dea est.
 Vidi ego compedibus livenzia crura gerentem ,
 Unde vir ineestiam scire coactus erat.
 Pana minor merito ; nocuit mala lingua duobus.
 Vir doluit ; famæ damna puerilla tulit.
 (Crede mihi) nulli sunt crimina grata marito ;
 Nec quenquam , quamvis audiat illa , juvant.
 Seu repetit indicium securas prodis ad aures ;
 Sive amat , officio fit miser ille tuo.
 Culpa nec ex facilis , quamvis manifesta , probatur ;
 Judicis illa sui tutu favore venit.
 Viderit ipse licet , credet tamen ille neganti ,
 Damnabique oculos , & sibi verba dabit.
 Apicet dominus lachrymas ; plorabit & ipse ;
 Et dicet , Prepas garrulus iste dabit.

* Argu.

AMORUM

Quid dispar certamen inis? tibi verbera victo.

Adfunt, in gremio judicis illa sedet.

Non scelus aggredimur, non ad miscenda coimus.

Toxica, non stricto fulminat ense manus.

Quærimus, ut tuò per te possimus amare:

Quid precibus nostris mollius esse potest?

ELEGIA III.

Ad Eunuchum, servantem dominam.

HEI mihi quoddam dominam nec vir nec foemina serva,

Mutua nec Veneris gaudia noscere potes.

Qui primus pueris genitalia membra recidit,

Vulnera, quæ fecit, debuit ipse pari.

Mollis in obliquum, facilisque rogantibus efficiens,

Si tuus in quavis prætepuisset amor.

Non tu natus equo, non fortibus utilis armis;

Bellica non dextræ convenit hasta tua.

Ista mares tractant; tu spes depone viriles;

Sunt tibi cum dominâ signa gerenda tua.

Hanc impie meritis, hujus tibi gratia proficit;

Si careas illâ, quis tuus usus erit?

Est etiam facies, sunt apri lusibus anni;

Indigna est pigro forma perire sita.

Fallere te potuit, quamvis habere molestus;

Non caret effectu, quod volare duo.

Aperiens ut fuerit precibus tentasse, rogamus,

Dum bene ponendi munera tempus habes.

ELEGIA IV.

Quid amet mulieres, cuiuscunque forma sint.

NON ego mendosos ausim defendere mores,

Falsa que pro vitiis arma movere meis.

Confiteor, si quid prodest delicta fateri;

In mea nunc demens crimina fassus eo.

Odi; nec possum cupiens non esse, quod odi.

Heu quam, quod studeas ponere, ferre grave ei!

Nam defunt vires ad me mihi jusque regendum;

Außeror ut rapidâ concita puppis aquâ.

'Non est certa meos quæ forma inviter amores;

Centum sunt causæ cur ego semper amem.

Sive aliqua est oculos in me dejecta modestos;

Ulor; & infidizæ sunt pudor ille meæ.

Sive procax ulla est; capior, quia rustica non est;

Spmque dat in molli mobilis esse toro.

Alpæ si visa est, * rigidasque imitata Sabinas;

Velle, sed ex alto dissimulare, puto.

Sive est docta; placet raras dotata per artes;

Sive rudis; placida est simplicitate suâ.

Est, quæ Callimachi præ nostris rustica dicat

Carmina; cui placeo, protinus ipsa placet.

Est etiam, quæ me vatem, & mea carmina culpet;

Calpantis cupiam sustinuisse fentur.

Moliner incedit? mox capit; altera dura est?

At poterit tacto mollior esse viro.

Hec quia dulce canit, flebitque facillima vocem;

Oculi cantanti rapta dedisse velim.

Hec querulas habili percurrit pollice chordas;

Tam doctas quis non possit amare manus?

Illa placet gestu, numerosaque brachia ducit,

Et tenerum molli torquet ab arte latus.

Urtaceam de me, qui causæ tangor ab omni;

Illic Hyppolitum pose, Priapus erit.

Tu, quia tam longa es, veteres Heroidas aquas;

Ez potes in toto multa jacere toro.

Hec habilis brevitate suâ est; corrumpor utrâque;

Conveniunt voto longa brevisque meo.

Non est culta? subit, quid cultæ accedere possit;

Ornata est? dotes exhibet ipsa suæ.

Candida me capiet, capiet me flava puella;

Est etiam in fusco grata colore Venus.

Seu pendent niveæ pulli cervice capilli;

Leda fuit nigræ conspicienda comæ.

Seu flavent; placuit croceis Aurora capillis;

Omnibus historiis se meus aptat amor.

Me nova sollicitat, me tangit senior ætas;

Hec melior specie; moribus illa placet.

* Severæ,
difficiles,
morofas.

AMORUM

Denique quas toti quisquam probat urbe pueris,
Noster in has omnes ambitiosus amor.

ELEGIA V.

Ad amicam corruptam.

NULLUS amor tanti est (abeas, pharetrate Cupido)
Ut mihi sint toties maxima vota mori,
Vota mori mea sunt, cum te peccasse recordor:
Hei mihi perpetuum nata puerila malum!
Non mihi deceperat nudant tua facta tabellaz;
Nec data furtivaz munera crimen habent.
O utinam arguerem, sic ut non vincere possem!
Me miserum! quare tam bona causa mea est?
Felix qui, quod amat, defendere fortiter audet;
Cui luna, Non feci, dicere amica potest.
Ferreus est, nimiumque suo favet ille dolori,
Cui petitur victa palma cruenta rea.
Ipse miser vidi, cum me dormire putares,
Sobrius apposito crimina vestry mero.
Multæ supercalio vidi vibrante loquentes;
Nutibus in vestris pars bona vocis erat.
Non oculi tacuere tuæ, conscriptaque vino
Mensa; nec in digixis litera nulla fuit.
Sermonem agnovi (quid non videatur amanti?)
Verbaque pro certis iusta valere nodis.
Jamque frequens ierat mensa conviva relicta;
Compositi juvenes unus & alter erant.
Improba rum verò jungentes oscula vidi;
Illa mihi lingua nixa fuisse liquet.
Qualia nec fratri tulerit germana severo;
Sed tulerit cupidio mollis amica viro;
Qualia credendum est non Phœbum ferre Diana,
Sed Venerem Marti sepe tulisse suo.
Quid facis? exclamo. Quo nunc mea gaudia diffringis?
Injiciam dominas in mea iura manus.
Hæc mihi sunt tecum, tibi sunt communia mecum;
In bona cur quisquam tertius ista venit?

Buc ego, quaque dolor impinge dictavit ; at illi
Conscia purpureus venit in ora pudor.

Quie colorum * Tithoni conjugé coelum
Subrubet, aut sponte visa puella novo.

Quie rose fulgent inter sua lilia mixta,
Aut ubi cantatis Luna laborat equis.

Aux quod, ne longis flavescente posse ab annis,
Mizonis Affyrium foemina tinxit ebur.

Hic erat, aut aliquis color ille famillimus horum;
Et nunquam causa pulchrior ille fuit.

Spectabat terram; terram spectare decebat.
Moesta erat in vultu; incesta decenter erat.

Sexti erant, & erant compici, laniare capillos,
Ex fuit in teneras impetus ire genus.

Ut faciem vidi, fortes cecidere lacerti;
Defensio est armis nostra puella suis.

Qui modò servus eram, supplex ultroque rogavi,
Oculi nè nobis deteriora daret;

Rixi; & ex animo dedi oscula, qualia possent
Excutere irato tela trifulca Jove.

Torqueor infelix, nè tam bona senserit alter;
Et volo non ex hac illa frustis nota.

Hec quoque, quām docui, multò meliora fuerunt;
Et quiddam visa est addidicisse novi.

Quod nimidū placuere malum est; quod tota labellis,
Lingua tua est nostris, nostris recepta tuis.

Nec tamen hoc unum dolco; non oscula tantum
Juncta queror; quamvis hinc quoq; juncta queror,

Illa nisi in lecto nunquam posse doceri;

Nescio quis pretium grande magister haberet.

* Aurora.

ELEGIA VI.

In mortem Pforaci.

P Sittacus Eois ales mihi missus ab Indis

Occidit; exequias ferre frequenter aves.
Ite, piz volvites, & plangite pediora pennis;

Et rigido teneras ungue notate genas.

Horrida pro inestis lanietur pluma capillis;
 Pro longâ resonet carmina vestra tubâ.
 Quid scelus Iismarii quereris Philomela tyranni?
 Expleta est annis ista querela suis.
 Alictis in rara miserum divertite funus.
 Magna, sed antiqua est, causa doloris Itys.
 Omnes, quæ liquido libratis in aëre pennas,
 Tu tamen ante alias turtur amice dole.
 Plena fuit vobis omni concordia vitâ;
 Et stetit ad finem longa tenaxque fides.
 Quod fuit Argolico juvenis Phocæus Oresti,
 Hoc tibi, dum licuit, Psittace, turtur erat.
 Quid tamen ista fides? quid rari forma coloris?
 Quid vox mutandis ingeniosa sonis?
 Quid juvat, ut datus es, nostræ placuisse puellæ?
 Infelix avium gloria nempe jaces.
 Tu poteras virides pennis hebetare simaragdos,
 Tincta gerens rubro punica rostra croco.
 Non fuit in terris vocata simulantior ales;
 Reddebas blaso tam bene verba sono.
 Raptus es invidiâ; non tu fera bella movebas;
 Garrulus, & placide pacis amator eras.
 Ecce coturnices inter fera prælia vivunt;
 Forfitan & fiunt inde frequenter anus.
 Elenus eras minimo; nec, præ sermonis amore,
 In multos poterant ora vacare cibos.
 Nux, erat esca tibi, causèque papavera somni,
 Pellebatque sicut simplicis humor aquæ.
 Vivit edax vultur, ducitque per sêra gyros
 Milvius, & pluviae gracculus auctor aquæ.
 Vedit & armisæ cornix invisa Minervæ;
 Illa quidem seclis vix moritura novem.
 Occidit illa loquax humanæ vocis imago
 Psittacus, extremo munus ab orbe datum.
 Optima prima ferè manibus rapiuntur avaris;
 Implementur numeris deteriora suis.
 Tristia + Phyllacidæ Thersites funera vidit;
 Jamque cinis, vivis fratribus, Hector erat.

? Protefilai.

Quid

Quid referam timente pro te pia vota pueris,
 Vota procalloso per mare rapta Noro?
 Septima lux aderat non exhibitura sequentem;
 Et stabat vacuo iam cibi Pareca colo.
 Nec tamen ignavo stupuerunt verba palato;
 Clamat moriens lingua, Corinna Vale.
 Colle sub Elycio nigra nemus ilice frondet;
 Uldaque perpetuo gramine terra viret.
 Siqua fides dubius, volucrum locus ille piarum
 Dicitur, obscenæ quo prohibentur aves.
 Illic innocui latè pascuntur olores;
 Et vivax Phoenix, unica semper avis,
 Spectat & ipsa suas ales Junonia pennas;
 Oscula dat cupido blanda columba mari.
 Pinnacus has inter memorali sede receptus,
 Convertit volucres in sua vota pias.
 Olla regit tumulus, tumulus pro corpore magnus,
 Quo lapis exiguus par fibi carmen habet.
 Colligor ex ipso dominæ placuisse sepulchro.
 Ora fuere mihi plus ave docta loqui.

ELEGIA VII.

Amica se purgat, quod ancillam non amet;
 Ergo ego sufficiam reus in nova crimina semper?
 Ut vincam, roties dimicuisse puder?
 Sive ego marmorei respexi summa theatris;
 Eligis è multis unde dolere velis.
 Candida seu tacito vidit me foemina-vultu;
 In vultu tacitas arguis esse noras.
 Si quam laudavi; miseris petis ungue capillos;
 Si culpo; crimen dissimulare putas.
 Sive color bonus est; in te quoque frigidus esse:
 Seu malus; alterius dico amore morio.
 Atque ego peccati vellem mihi conscius esse:
 Aequo animo peniam, qui meruere, ferunt.
 Nunc temere insimulas; credendoque omnia frustra,
 Ipsa vetas iram pondus habere tuam.

Aspice, ut auritus miseranda fortis asclius
 Affiduo domitus verbere tardus est.
 Ecce tuum soleri caput exornare Cypassis,
 Objicitur dominus contemperante torum.
 Dū melius, quam me, si sit peccatis libido,
 Sordida contempta fortis amica juvet.
 Quis Veneris famulae connubia liber imire,
 Tergaque complecti verbere secta velit?
 Addie, quod ornandis operosa est illa capillis,
 Et tibi per doctas grata ministra manus.
 Scilicet ancillam, que sit tibi fida, rogarem;
 Quid, nisi ut indicio juncta repulsa foret?
 Per Venerem juro, puerisque volatilis arcus,
 Me non admissi criminis esse reum.

ELEGIA VIII.

Ad Cypassis ancillam Corinna.

Commendis in mille modis perfecta capillis,
 Comere sed solas digna Cypassis Deas;
 Et mihi jucundo non rustica cognita furto,
 Apta quidem dominus, sed magis apta mihi:
 Quis fuit inter nos sociari corporis index?
 Sensit concubitus unde Corinna tuos?
 Non tamen erubui; nec verbo lapsus in illo
 Furtivæ Veneris conspicia figura dedi.
 Quid, quod in ancillam si quis delinquere possit,
 Illum ego contendi menit carere bonum?
 Thestalos ancillas facie Brisellos arsit;
 Serva Mycenaeo est Phœbus amata duci.
 Nec sum Tantalide, nec sorti major Achille:
 Quod decueit reges, cur nulli turpe putem?
 Ut tamen iratos in te defixit ocellos,
 Sensit te totis erubuisse genis.
 At quanto, si forte refert, præsencior ipse
 Per Veneris feci munima magna fidem.
 Tu Dea, tu jubess animi perjuria nostri
 Carpathium tepidos per mare ferre Notos.

Pro

Pro quibus officiis pretium mihi dulce repende,
 Concubitus hodie, fusca Cypassii, tuos.
 Quid renuis, fingeisque novos ingratis timores?
 Est unum è dormitis promeruisse satiis.
 Quod si stulte negas, index antea facta facebor,
 Et veniam culpe proditor ipse mea.
 Quoque loco fuerim tecum, quoque fesse, Cypassii,
 Narrabo domine, quoque quibusque modis.

ELEGIA IX.

Ad Cupidinem.

O Nunquam pro me satiis indignate Cupido,
 O in corde meo defidiose puer!
 Quid me, qui miles nunquam tua signa reliqui,
 Laddis? & in castris vulneror ipse tuis?
 Car tua fax urit, figit tuus arcus amicos?
 Gloria pugnantes vincere major erat.
 Quid? non Aemonius, quem cuipide perculit, heros,
 Confoustum medicā postmodo juvit ope?
 Venator sequitur fugientia, capta relinquit;
 Semper & inventis ulteriora petit.
 Nos tua sentimus, populus tibi deditus, arma;
 Pigra reluctanti cedat in hoste manus.
 Quid juvat in nudis hamata recondere tela
 Officis? ossa mihi nuda reliquit amor.
 Tot sine amore viri, tot sunt sine amore puellæ;
 Hinc tibi cum magna laude triumphus est.
 Roma, nisi immensum vires promovet in orbem,
 Stramineis esset tunc quoque densa casis.
 Fessus in acceptos miles deducitur agros;
 Totaque deposito poscitur ense ruditis;
 Longaque subductam celant navalia pinuim;
 Minitur in saltus carcere liber equus.
 Ne quoque, qui roties merui sub amore puella,
 Defunctum placidè vivere tempus erat.
 Vite, Deus posito si quis milia dicat amore,
 Deprecer; usque adeò dulce puella malum est.

Cùm

AMORUM.

Cum bene pertasum est, animique revanuit ardor,
 Nescio quo misere turbine mentis agor.
 Ut rapit in præceps dominum, spumaontia frustra
 Fræna retentantem, durlor oris equus;
 Ut subitus propè jam prensa tellure carinam,
 Tangentem portus ventus in alta rapit;
 Sic me siþe refert incerta Cupidinis aura,
 Notaque purpureus tela refumit Amor.
 Fige puer; positis nudus tibi præbeor armis;
 Hic tibi sunt vires, hic tua dextra valet.
 Huc tanquam jussæ veniunt jam sponte sagittæ;
 Vix ullis præ me nota pharetra tua est.
 Infelix, tota quicunque quiescere nocte
 Sustinet, & somnos præmia magna vocat.
 Stulte, quid est somnus, gelidæ nisi mortis imago?
 Longa quiescendi tempora fata dabunt.
 Me modò decipient voces fallacis amicæ:
 Sperando certè gaudia magna feram.
 Et modò blanditias dicat: modò jurgia nectar;
 Sepe fruar dominâ; siþe repulsus earn.
 Quod dubius Mars est, per te privigne Cupido est:
 Et movet exemplo vitricus arma tuo.
 Tu levis es, multoque tuis ventosior alis;
 Gaudiaque ambigua dasque negasque fide.
 Si tamen exaudis pulchrâ cum matre Cupido;
 Indeserta meo pectori regna gere,
 Accedant regno nimium vaga turba puella;
 Ambobus populis sic venerandus eris.

ELEGIA X.

Ad Gracinum, quod codem tempore duas amet.

TU mihi, tu certè (memini) Gracine, negam,
 Uno posse aliquem tempore amare duas.
 Per te ego decipior, per te deprensus inermis;
 Ecce duas uno tempore solus amo.
 Utraque formosa est; operosæ cultibus ambo;
 Artibus in dubio est hæc sit, an illa prius.
 Pulchrior

pulchrior hæc illa est ; hæc est quoq; pulchrior illa ;
 Et magis hæc nobis, & magis illa placeat.
 Errat, ut 2 venis discordibus acta phæbus ;
 Dividuumque tenent alter & alter amor.
 Quid geminis Erycina meos sine fine dolores ?
 Non erat in curas una puella satis ?
 Quid folia arboribus ? quid pleno sydera coelo ?
 In freti collectas alta quid addis aquas ?
 Sed tamen hoc melius, quam si sine amore jacerem.
 Hostibus eveniat vita severa meis :
 Hostibus evenient vacuo dormire cubili,
 Et medio latè ponere membra toro.
 At mihi fatuus amor somnos abrumpat inertes ;
 Simque mei lecti non ego solus omnis ;
 Ne mea disperdat nullo probiente puella ;
 Si satis una potest ; si minus una, duæ.
 Sufficient ; graciles non sunt sine viribus artus ?
 Pondere, non nervis, corpora nostra carent.
 Et lateri dabit iti vires alimenta voluptas ;
 Decepta est operi nulla puella mea.
 Sepe ego lascivæ consumpsi tempora noctis ;
 Utilis, & fortis corpore manè fui.
 Felix quem Veneris certamina mutua perdunt ;
 Dii faciunt lethi causa fit ista mei !
 Induat adversis contraria pectora telis
 Miles, & atternum sanguine nomen emat.
 Querat avarus opes ; & que laßarit eundo
 Equora, perjuro naufragus ore bibat ;
 At mihi contingat Veneris languescere motu ;
 Cum moriar, medium solvar & inter opus.
 Atque aliquis nostro lacrymans in funere dicat,
 Conveniens vitæ mors fuit ista tuæ.

ELEGIA XL.

Ad amicam nevignantem.

Prima malis docuit mirantibus æquoris undis
 Peliaeo pinus vertice casia vias ;

Quæ

AMORUM

Quae concurrentes inicet temeraria crines
 Conspicuum fulvo veillere vexit ovem.
 O utinam, nè quis remo freta longa moueret,
     Argo funestas prelia bibiflet aquas !
 Ecce fugit notumque torum, patriosque penates;
     Fallaceisque vias ire Corinna parat.
 Quid tibi (me miserum!) Zephyros Euroisque tunctus
     Et gelidam Boream, precipitemque Notum ?
 Non illic urbes, non tu mirabere sylvas;
     Una est iusti carula forma maris.
 Nec medius tenues conchas pictosve lapillos
     Pontus habet; bibuli littoris illa mora est.
 Littora marmorcis pedibus signatae puellæ;
     Hactenus est tutum; cetera circa viæ est.
 Et vobis alii ventorum prælia narrant;
     Quas Scylla infestet, quasve Charybdis aquas;
 Et quibus emineant violenta Ceraunia fissis;
     Quo lateant Syrtes magna minorque sinu,
 Hæc alii referant; at vos quod quique loquerentur,
     Credite; credenti nulla procella nocet.
 Serò respicitur tellus, ubi fune soluto
     Currit in immensum panda carina salum.
 Navita sollicitus jam ventos horret iniquos;
     Et propè iam lethum, quam propè cernit aquam
 Quod si concuscas Triton exasperat undas,
     Quam tibi fit toto nullus in ore color !
 Tum generosa voces fecunda sydera Leda;
     Et, Felix, dicas, quem sua terra tener.
 Tutius est fovisse thorum, legisse libellos,
     Threiciam digitis increpuisse lyram.
 At si vana ferunt volucres mea dicta procellæ,
     Æqua tamen puppi fit Galatea tua.
 Vestrum crimen erit talis jaætura puellæ,
     Nereidesque Deæ, Nereidumque pater.
 Vade memor nostri vento redditura secundo,
     Impieat illa tuos fortior aura sinus.
 Tunc mare in hæc magnus proclinet littora Nerei;
     Huc venti spectent; huc agat æstus aquas.

Ite roges, Zephyri venient in fines pleni ;
 Ipse tua moveas turgida vela manu.)
 Primum ego spiciam noctem de nocte puppim,
 Et dicam, Nostros advehit illa Deos.
 Excipiamque humeris, & multa fine ordine carpam
 Oculi ; pro reditu victima vota caderet.
 Inse thori formam molles sternentur arenæ ;
 Pro mensa rumulus quilibet esse potest.
 Sic apposito narrabis multa Lyro ;
 Penè sit ut mediis obruta navis aquis ;
 Dumque ad me properas, nec iniquæ tempora noctis,
 Nec te precipites extimuisse Notos.
 Omnia pro veris credam, sine ficta licet ;
 Cur ego non votis blandiar ipse meis ?
 Hoc mihi quād primum cælo nitidissimus alto
 Lucifer admisso tempora porret equo.

ELEGIA XII.

Exaltat, quid amica positus sit:

Te triumphales circum mea tempora lauri,
 Vicimus ; in nostro est ecce Corinpa finu.
 Quam vir, quam custos, quam janua firma, tot hostes
 Servabant, ne quād posset ab arte capi.
 Hoc est præcipuo victoria digna triumpho ;
 In quā, quæcunque est, sanguine præda caret.
 Non humiles muri, non parvis oppida fossis
 Cincta ; sed est ductu capta puella meo.
 Pergama cùm caderent bello superata bilustri,
 Ex tot in Atridis pars quota laudis erat ?
 At mea seposita est, & ob omni milite discors
 Gloria ; nec tirulum muneris alter habet.
 Me duce ad hunc voti finem, me milite veni ;
 Ipse eques, ipse pedes, signifer ipse fui :
 Nec casum fortuna meis immiscerit actis ;
 Huc ades O curā parte triumphe meā !
 Nec bellū est nova causa mei ; nisi rapta fuisset
 Tyndaris, Europa pax, Afia que foret.

AMORUM

Fœmina sylvestris Lapithas, populumque biformis
 Tupiter apposuit vertic in arma meto.
 Fœmina Trojanos iterum nova bella movere
 Impulit in regno, juste Latine, tuo.
 Fœmina Romanis quam nunc urbe recenti
 Immixit soceros, armaque seva dedit.
 Vidi ego pro nivea pugnantes conjuge tauros ;
 Spectatrix animos ipsa juventa dabat.
 Me quoque cum multis, sed me sine cede, Cupido
 Jussit milicis signa movere suaz.

ELEGIA XIII.

Ad Ifidem, ut parientem Corinnam jviet.

Dum labefactat onus gravidi temeraria ventris,
 In dubio vite lassa Corinna jacet.
 Illa quidem, clam me tantum molita pericli,
 Irâ digna meâ est ; sed cadit ira metu.
 Sed tamen aut ex me conceperat, aut ego credo ;
 Est mihi pro factio sepe, quod esse potest.
 Ibi, Parazonium, genitaliaque arva Canopi
 Quæ colis & Memphis, palmiferamque Pharaon
 Quaque celer lato Nilus delapsus ab alveo
 Per septem portus in maris exit aquas.
 Per tua sacra precor, per Anubidis ora verendi :
 Sic tua sacra pins semper Osiris amet :
 Pigraque labatur circum donaria serpens ;
 Et comes in pompa corniger Apis eat :
 Huc adhibe vultus, & in una parte duobus :
 Nam vitam dominæ tu dabis, illa mihi.
 Sepe tibi meruit certis operata diebus,
 Quæ cingit laurus Gallica turma tuas :
 Tique laborantes utero miserata puellas,
 Quorum tarda latens corpore tendit omus :
 Lenis ades, precibusque fave Lucina puellæ ;
 Digna est quam jubetas muneris effigie tui.
 Ipse ego thura dabo famosis candidus aris ;
 Ipse feram ante tuos munera vota pedes.

Adjiciuntur

Signiam titulum, Servatì Naso Corinii ;
 Tu modò fac titulo munericibusque locum.
 Si tamen in tanto fas est monuisse timore ;
 Hac tibi sit pugnā dimicuisse fatis.

ELEGIA XIV.

In amicam, quid abortivum ipsa fecerit.

Quid juvat immunes belli cessare puellas,
 Nec fera pelatas agmina velle sequi ?
 Si sine Marte fuis patiuntur vulnera telis,
 Et cæcas armata in sua fata manus.
 Quæ prima instituit teneros convellere fatus,
 Militia fuerat digna perire suæ.
 Scilicet, ut careat rugarum crimine venter,
 Sernetur pugna triflis arena tuæ ?
 Si mos antiquis placuisset matribus idem,
 Gens hominum vicio deperitura fuit ;
 Quique iterum jaceret generis primordia nostri,
 In vacuo lapides orbe, parandus erat.
 Qui Priami fregisset opes, si numen aquarum
 Justa recusatasset pondera ferre Thetis ?
 Illa si tumido geminos in ventre necasset ;
 Cæsus dominæ conditor urbis erat.
 Si Venus Æneam gravida temerasset in alvo ;
 Cæsibus tellus orba futura fuit.
 Tu quoque, cùm posse nasci formosa, perisses ;
 Tentasset, quod tu, si tua mater opus.
 Ipse ego, cùm fuerim melius periturus amando,
 Vidissim nullos, matre necante, dies.
 Quid plenam fraudas vitæ crescentibus uvis,
 Pomaque crudeli vellis acerba manu ?
 Sponte fluent matura suâ , sine crescere nata ;
 Est pretium parvæ non leve vita moræ.
 Vesta quid effodiens subjectis viscera telis,
 Et nondum natis dira venena datis ?
 Colchida respersam puerorum sanguine culpant,
 Atque suâ casum matre queruntur Itym.

Ultra-

AMORUM.

Utraque sierva parens ; sed tristibus utraque causa,
 Jacturā socii sanguinis, ulta vitum est.
 Dicite , quis Tereus, quis vos irriter Iason
 Figere sollicitā corpora vestra manu ?
 Hęc neque in Armenis tigres secere latebris ;
 Perdere nec fatus austi leensa suos.
 At tenerae faciunt, sed non impune, pueriz ;
 Sepe, suos utero quæ necat, ipsa perit.
 Ipsa perit, ferturque rogo resoluta capillos ;
 • Et, Meritò, clamant, qui modò cuncte vident.
 Ista sed æthereas vanescant dicta per annas ;
 Et sint omnibus pondera nulli meis.
 Dii faciles, peccasse semel concedite tutò ;
 Et satis est ; poenam culpa secunda ferat.

ELEGIA XV.

Ad annulum, quem dono amice dedit.

Annule formosè digitum vinclure puellæ,
 In quo censendum nil, nisi dantis amor :
 Munus eas gratum ; te lœtæ mente receptum
 Protinus articulis induat illa suis.
 Tam bene convenias, quām mecum convenit illi ;
 Et digitum justo commodus orbe teret.
 Felix à domini tractaberis annule nostræ ;
 Invideo donis jam miser ipse meis.
 O utinam subiò fieri mea munera possem.
 Artibus * Circæs, † Carpathiique sensis !
 Tunc ego te cupiam dominæ tetigisse papillas,
 Et lœvam tunicis inferuisse manum.
 Elabar digito, quamvis angustus, & hærens ;
 Inque sinum mira lapsus ab arte cadam.
 Idem ego, ut arcanas possim signare tabellas ;
 Neve tenax ceram siccaque gemma trahat,
 Humida formosè tangam priùs ora puellæ.
 Tantum nè signata scripta dolenda mihi.
 Si dabor ut condar loculis, exire negabo ;
 Astringens digitos orbe minore tuos.

* Circæs.

† Protei.

Non ego dedecori tibi sum, mea vita, futurus ;
 Quodve tener digimus ferre recusat onus.
 Ne gere, cum calidis perfundes imbris artus ;
 Damnaque sub gemmā perfēt cunctis aquæ.
 Sed puto te vīta mea membra libidine surgent ;
 Et peragat partes annulus ipse viri.
 Imita quid voveo ? parvum proficere munus ;
 Illa datam tecum sentiat esse fidem.

ELEGIA XVI.

Ad amicam, ut ad ruta sua venias.

M^E pars Salmo tenet Peligni tertia ruris ;
 Parva, sed irriguis ora salubris aquis.
 Sol iacet admoto tellurem sydere findit,
 Et micet Icarii stella proterva Canis ;
 Arva pererrantur Peligna liquentibus undis ;
 Et viret in tenero fertilis herba solo.
 Terra ferax Cereris, multoque feracior uvis,
 Dat quoque bacciferam Pallada rarus ager.
 Perque resurgentis rivis labentibus herbas
 Gramineus madidam cespes obumbrat humum.
 Atmenus ignis abest, verbo peccavimus uno ;
 Quz movit ardores, est procul ; ardor adeſt.
 Non ego, si mediū Polluce & Casiore ponar,
 In caeli fine te parte fuisse velim.
 Solliciti jaceant, terraque premantur iniqua
 In longas orbem qui secundæ vias.
 Aut juvenum comites jussissent ire puellæ,
 Si fuit in longas terra secunda vias.
 Tunc mihi, si premerem ventosas horridas Alpes,
 Durum cum dominâ molle fuisse iter.
 Cum dominâ Lybicas ausim perrumpere Syrteis,
 Et dare non aquis vela ferenda Nocis :
 Non quz virgineo portenta sub inguine latrant,
 Nec timeam vestros curva Malea sinus ;
 Nec quas submersis ratibus saturata Charybdis
 Tundit, & effusas ore receptat aquas.
 Quid si Neptuni ventosa potentia vincat,
 Et labienturos auferat unda Deos ;

AMORUM

Tu nostris niveos humeris impone lacertos ;
 Corpore nos facilis dulce feremus onus.
 Sepe petens Hero juvenis transverat undas :
 Tunc quoque transflit, sed via casca fuit.
 At sine te quamvis operosi vitibus agri
 Me teneat, quamvis annibus arva narent,
 Et vocet in rivos currentem rusticus undam,
 Frigidaque arboreas mulcet aura comas ;
 Non ego Pelignos videor celebrare salubres ,
 Non ego natalem, rura paterna , locum ;
 Sed Scythiam, Cilicasque feros, viridesq; Britannos ,
 Quaeque Prometheus fixa cruce madent.
 Ultimus amat vites ; vici non deserit ultimum :
 Separor à dominâ cur ego sepe mea ?
 At mihi te comitem jurabis usque futuram ,
 Per me, perque oculos, qui rapuere, tuos.
 Verba pueriarum foliis leviora caducis ;
 Irritaque , ut visum est , ventus & aura seruit
 Siqua mei tamen est in te pia cura refixa ,
 Incipe pollicitis addere facta tuis.
 Parvaque quamprimum rapientibus effeda manis ,
 Ipsa per admisis concute lora jubar.
 At vos , quod veniet , tumidi subfudit montes ;
 Et faciles curvis vallibus este via.

ELEGIA XVII.

Quid Corinna foli sit seruiturus.

Si quis erit, qui turpe putet servire pueris ,
 Illo convincar judice turpis ego.
 Sim licet infamis, dum me moderatis urat ,
 Quez Paphon & fluctu pulsa Cythera tenet.
 Arque utinam dominis mitis quoque praedâ fuisset ,
 Formosie quoniām praedâ futurus eram.
 Dat facies animos ; facie violenta Corinna est .
 Me miserum ! cur est tam bene nota fibi ?
 Scilicet à speculi sumuntur imagine fastus ;
 Nec nisi compositam se prius illa videt;

Non ubi si facies nimium duc in omnia regnum,

(O facies oculos docta tenere meos !)

Collatum idcirco tibi me contempnere debes ?

Aptari magnis inferiora licet.

Creditur & nympharum mortalis amore Calypso

Capta , recuamtem detinuisse virum.

Credimus aquoream Phthio Nereida regi,

Aegeriam justo concubuisse Numen;

Vulcano Venerem quamvis incude reliqua,

Turpiter obliquo claudicet ille pede.

Carminis hoc ipsum genus impar ; sed tamen aptè

Jungitur heros cum breviore modo.

Tu quoque me , mea lux, in quilibet accipe leges ;

Te decet in medio jura dedisce toro.

Non tibi crimen ero , nec quo latere remoto ;

Non erit hic vobis inficiandus amor.

Sunt mihi pro magno felicia carmina censu,

Et multæ per me nomen habere volunt.

Novi aliquam , quæ se circumferat esse Corinnam ;

Ut fiat, quid non illa deditis velit ?

Sci neque diversi ripa labuntur eisdem

Frigidus Eurotas , populiferque Padus ;

Nec, nisi tu, nostris cantabur alla fibellis ;

Ingenio causas tu dabis una meo.

ELEGIA XVIII.

Ad Macrum , quod de amori bas scribat.

Carmen ad iratum dum tu perducis Achillem,

Primaque juratis induis arma viris ;

Nos, Macer, ignavæ Veneris cessamus in umbrâ ;

Et tener ausuros grandia frangit amor.

Sepe meæ dixi, Tandem discede , puellæ ;

In gremio sedet protinus illa meo.

Sepe, Pudet, dixi; lacrymis vix illa retentis ,

Me miserum, Cur te, dixit, amare pudet ?

Implicitumque suos circum mea colla lacerros ;

Et, quæ me perdunt , oscula mille dedit.

A M O R U M

Vincor, & ingenium supprias revocatur ab armis;
 Resque domi gestas & mea bella cano.
 Sceptra tamen sumpsi; curaque Tragedia nostra
 Crevit; & huic operi quamlibet aptus eram.
 Risit amor, pallamque meam, pictisque cothurnos,
 Sceptraque privatam tam citò sumpsa manu.
 Hinc quoque me dominus numen deduxit iniquus,
 Deque cothurnato Vate triumphat Amor.
 Quod licet, aut artes teneri prosternunt amoris:
 Hei mihi! præceptis torqueor ipse meis.
 Aut, quod Penelopes verbis reddatur Ulyssis,
 Scribimus, & lacrymas Philli relicta tuas.
 Quod Paris & Macareus, & quod male gratus Jasōn,
 Hippolytique parens, Hippolytusque legant;
 Quodque tenens strigatum Dido miserabilis ensem,
 Dictat, & Aoniz Lesbis amica lyra.
 Quād cib de toto rediit celer orbe Sabinus,
 Scriptaque diversis rettulit ille locis!
 Candida Penelope signum cognovit Ulyssis,
 Legit ab Hippolyto scripta noverca suo.
 Jam pius Æneas miseræ rescripsit Elisæ;
 Quodque legat Phylli, si modò vivit, habet.
 Tristis ad Hippolytum ab Jasone littera venit;
 Dat votum Phœbo Lesbis amica lyram.
 Nec tibi, quā tutum, vati, Macer, arma canenti
 Aureus in medio Marte tacetur amor.
 Et Paris est illuc, & adultera nobile crimen,
 Et comes extinto Laodamia viro.
 Si bene te novi, non bella libertius istis
 Dicis; & à nostris in mea castra redis.

E L E G I A X I X.

Ad rivalem, cui uxor cura non erat.

Si tibi non opus est servarā, stulte, puellā;
 At mihi fac serues, quod magis ipse velim.
 Quod licet, ingratum est; quod non licet, acrius ira;
 Ferreus est, si quis, quod sinit alter, amat.

Speranza

Speremus pariter, pariter mensamus amantes;

Et faciat votū rara repulsa locum.

Quid fortuna mihi, quæ nonquam fallere posse?

Nil ego, quod nullo tempore ledat, amo.

Viderat hoc in me virtutem versata Corinna;

Quisque capi possem, callida nobat opem.

Ah quoties fami capit is mensita dolorem,

Cunctantem tardo jussit abire pede!

Ah quoties finxit culpam, quantumque licebat,

Insonoris speciem præbuit ipsa uocens!

Sic ubi vexarat, tepidosque resoverat ignes;

Rursus erat vocis comis & apta meis.

Quis mihi blanditias, quam dulcia verba parabat!

Oscula (Dii magni) qualia, quoque dabant?

Tu quoque, quæ nos tro raspaisti nuper ocellos,

Sepe face infidias; sepe rogata nega.

Ex fine me ante tuos projectum in lumine posles

Longa pruinosa frigida nocte pati.

Sic mihi durat amor, longaque adolescit in annos;

Hoc juvat; hæc animi sunt alimenta mei.

Pinguis amor, nimiumque potens, in iædia nobis

Vertitur; & stomacho, dulcis ut esca, nocet.

Si nonquam Danaen habuisset aliena turris,

Non esset Danae de Jove facta parens.

Dum servat Juno mutatum cornibus Iō,

Facta est, quam fuerat, gravior ipsa Jovī.

Quod licet, & facile est, quisquis cupit; arbore frondes

Carpat, & è medio flamine sumat aquam.

Siqua volet regnare diu, deludat amantem.

Heu mihi ne monitis torquear ipse meis!

Quodlibet eveniat: nocet indulgentia nobis.

Quod sequitur, fugio: quod fugit, ipse sequor.

At tu formose nimium secure puerile,

Incipe, jam primâ claudere nocte domum.

Incipe quis furtim toties tua lumina pulset;

Quætere; quid latente nocte silente canes?

Quos ferat & referat solers ancilla tabellas;

Cur toties vacuo secubet illa toro.

AMORUM

Mordet ista tuas aliquando curu medullas ;
 Detque locum nostru amieriamque dolia.
 Ille potest vacuo furari in littore arenas ,
 Uxorem stulti si quis amare potest.
 Jamque ego praeponso ; nisi tu servare puellum
 Incipis, incipiet desinere esse mea.
 Multa diuque tuli ; speravi sape futurum ,
 Cum bene servassis , ut bene verba darem.
 Lentus es , & pateris nulli patientia marito ;
 At mihi concessi finis amoris erit.
 Scilicet infelix nunquam prohibebo abire ?
 Nox mihi sub nullo vindice semper erit ?
 Nil metuam ? per nulla traham suspiria somnos ?
 Nil facies eur te jure periisse velim ?
 Quid mihi cum facil , quid cum lenone marito ?
 Corrumpis virtus gaudia nostra tuo.
 Quia alium , quem tamea juvet patientia , quare ;
 Me tibi rivalem si juvat esse , veta.

PUB. OVID. NASONIS
 ELEGIARUM SIVE
 AMORUM Liber III.

ELEGIA I.

*Deliberatio Poeta, utrum elegos perget scriberet,
 an portius tragedias.*

Stat vetus , & multos incidua sylva per annos :
 Credibile est illi numen inefie loco .
 Pons-facer in medio speluncasq; pumice pendens ;
 Et latere ex omni dulce queruntur aves .
 Hic ego dum spurior testis nemoralibus umbris ,
 Quod mea queret Musa moveret opus .

Vox

Venit odoratus Elephas aetna capillos ;
 Et, puto, pugilli longior alter erat.
 Forma decens, vestis tenuissima, vultus amans ;
 In pedibus vitium causa decoris erat.
 Venit & ingenti violenta Tragedia passu ;
 Fronte comez torva, palla jacebat humi.
 Lava manus scepterum late regale tenebat ;
 Lydius apca pedum vincia cothurnus erat.
 Hic prior, Ecquis erit, dixit, tibi finis amandi ?
 O argumenti lente poeta tui !
 Nequitam vinoſa tuam convivia narrant ;
 Narrant in multas compita secta via.
 Sepe aliquis digito varem designac eundem ;
 Atque ait, Hic est, quem serus urit amor.
 Fabula (nec sentis) tora jaclaris in urbe ;
 Dum tua postposito facta pudore refers.
 Tempus erat thyrsio pulsum graviore moveri,
 Cessatum fatis est : incipe majus opus.
 Materiā premis ingenium : cane facta virorum ;
 Hec animo, dices, area digna meo est.
 Quod tenerz cantent, lusit tua musa, puellæ ;
 Primaque per numeros æta juventus suos.
 Nunc habeam per te Romana Tragedia nomen ;
 Implebit leges spiritus iste meis.
 Haſtenus ; & movit pictis innixa cothurnis
 Denſum caſarie terque quanerque caput.
 Altera (nam memini) limis subſrifit ocellis.
 Fallor ? an in dextrâ myrtle virga fuit ?
 Quid gravibus verbis animosa Tragedia dixit,
 Me premis ? an nunquam non gravis effe potes ?
 Imparibus tamen es numeris dignata moveri ?
 In me pugnasti verſibus uia meis.
 Non ego contulerim sublimis carmina nostris ;
 Obruit extigas regia vasta foreſ.
 Sum levis, & mecum levis est metu cura Cupido ;
 Non sum materiā fortior ipsa mea.
 Rustica fit sine me lascivi mater Amoris ;
 Huic ego proveni leno comesque Dei.

AMORUM

Quam tu non poteris dabo referare cothurno,
 Hac est blanditiae jonus luxa suæ.
 Et tamen emerui plus quam tu posse, ferendo
 Multa, superciliosus non pacientia tuo.
 Per me decepto didicit custode Corinna
 Liminis obstricti sollicitare forem.
 Delabique toro tunica relata recincti;
 Atque impervus nocte movere pedes.
 Ah quodies soribus duris incisa pependi,
 Non verita à populo prateremunt legi!
 Quin ego me memini, dum custos servus abiret,
 Ancillæ missam dehinc sibi finu.
 Quid cum me manus natali misit? at illa
 Rupit, & appositâ barbara mersit aqua.
 Prima tuæ movi felicia semina mentis;
 Munus habes, quod te jam petit ista, meum.
 Desierat; coepi. Per vos utroque rogamus,
 In vacuis auras verba timentis eant.
 Altera me scepiro decoras, altoque cothurno;
 Jam nunc contracto magnus in orbe sonor.
 Altera das nostro vicinum nomen amori:
 Ergo ades; & longis verbis adde breves.
 Exiguum vati concede Tragœdia tempus.
 Tu labor æternus; quod perit illa, breve est.
 Moxa dedit veniam; teneri properentur amores,
 Dum vacat; à tergo grandius urget opus.

ELEGIA II.

Ad genicam, cursum equorum spectantem.
NON ego nobilium venio spectator equorum;
 Qui tamen ipsa faves, vincat ut ille pector.
 Ut loquerer tecum, veni, tecumque federem;
 Né tibi non notus, quem facis, esset amor.
 Tu cursum spectes, ego te; spectemus uteisque
 Quod juvet; atque oculos pascat uteisque suis.
 O cuiuscunque faves felix agitator equorum!
 Ergo illi eurz copigit esse tuz.

Hoc

Hoc mihi contingit sacro de carcere missus
 Infistum fortis mente vendendus equis.
 Ita modò lora dabo ; modò verbere terga notabo ;
 Nunc stringam metas interiore rotâ.
 Si mihi currenti fueris conspecta , morabor ;
 Deque meis manibus lora remissa fluent.
 Ali quam pene Pelops Pisæ concidit axe ,
 Dum spectat vultus , Hippodamia , tuos !
 Nempe favore sus vicit tamen ille puerilis ;
 Vincamus dominis quisque favore sus.
 Quid frustra refugis ? cogit nos linea jungi ;
 Hac ex lege loci commoda circus habet.
 Tu tamen à dextrâ quicunque es , parce puellæ ;
 Conactu lateris heditur ista tui.
 Tu quoque qui spectas post nos , tua contrahe crura ,
 Si pudor est ; rigido nec preme terga genu .
 Sed nimis demissa jacent tua pallia terra ;
 Collige , vel digitis en ego tollo meis.
 Invida vestis eras , quæ tam bona crura tegebas ;
 Quoque magis spectes , invida vestis eras.
 Tali Melanion Atalantæ crura fugacis
 Opeavit manibus sustinuisse suis.
 Tali pingueatur succinctæ crura Diane ,
 Cum sequitur fortæ fortior ipsa feras .
 His ego non vifis arti ; quid fieri ab istis ?
 In flammam flamas , in mare fundis aquas.
 Sipcor ex istis &c cetera posse placere ,
 Quæ bene sub tenui condita ueste latent.
 Vis tamen interea tenues arcescere ventos ,
 Quas faciant nostræ morte flagella manu ?
 An magis hic meus est animi , non aeris , æstus ?
 Cupaque scemineus pectora torret amor ?
 Dum loquor , alba nigro sparso est tibi pulvere uestis ;
 Sordide de nivœo corpore pulvis abi .
 Sed jam pompa venit , linguis animisque favete ;
 Tempus adebet plausus ; aurea pompa venit .
 Prima loco fertur sparso victoria pennis ;
 Huc ades , atque meus , fac Deus , vincat amor .

AMORUM

Plaudite Neptuno, nimium qui creditis undis;
 Nil mihi cum pelago, mea terra tenet.
 Plaude tuo Marti, miles; nos odimus arma;
 Pax juvat, & mediâ pace repertus amor.
 Auguribus Phœbus, Phœbe venantibus adfît.
 Artifices in te verte Minerva manus.
 Ruricoli Cereris, teneroque asurgite Baccho;
 Pollucem pugiles, Cassiora placet eques.
 Nos tibi blanda Venus, puerique potencibus armis
 Plaudimus; incepis annue diva meis.
 Daque novæ mentem domine, ut portiatur amari;
 Annuit, & motu signa secunda dedit.
 Quod dea promisit, promittas ipsa rogenus;
 (Pace loquor Veneris) tu Dea major eris.
 Per superos juro testes, omnipotens Deorum,
 Te dominam nobis tempus in omne fore.
 Sed pudent tibi crura; potes, si fortè juvabit,
 Cancellis primos inferuisse pedes.
 Maxima jam vacuo præter spectacula Circo,
 Quadriges æquo carcere misit equos.
 Cui faveas video; vincet cuicunque favebis;
 Quid cupias, ipsi scire videntur equi.
 Me miserum! metam spatiofo circuit orbe;
 Quid facis? admoto proximus axe subi.
 Quid facis, infelix? perdis bona vota puelis;
 Tende precor validâ lora sinistra manu.
 Favimus ignavo; sed cum revocate Quirites;
 Et date jaſtatis undique signa togis.
 En revocant; at ne turbet toga mota capillos,
 In nostras abdas se licet uique finus.
 Jamque parent iterum referato carcere posles;
 Et volat admittiſſis discolor agmen equis.
 Nunc saltēm superis, spatioque insurge patenti;
 Sint mea, sint dominaz fac rata vota mez.
 Sunt domine rata vota mez; mea vota superfici;
 Ille tenet palmam; palma petenda mea est.
 Aſſit, & argutis quiddam promisit ocellis;
 Hoc ſatis eſt; alio cætera reſide loco.

X L E G I A III.

De amica qua pejeraverat.

Esce Deos credanne? fidem furtata fecellit;

Ex facies illi, que fuit ante, manet.

Quin longos habuit; nondum jura capillos;

Tam longos, postquam numina lexit, haberet.

Candida, candorem roscio suffusa rubore,

Ante fuit, nivœo lucet in ore rubor.

Pes erat exiguis, pedis est apicissima forma;

Longa decensque fuit; longa decensque maneret.

Argutos habuit; radiant, ut sydas, ocelli;

Per quos mentis est perfida siepe mihi.

Scilicet agerni falsum jurare pueris

Dii quoque concedunt; formaque numen habet.

Perque suos illam nuper jurasse recordor,

Perque meos oculos; & doluere mei.

Dicte Dii, si vos impunè fecellererit illa,

Alterius meriti cur ego danna tuli?

At non invadere vobis Cepheia virgo est,

Pro malè formosâ justa parente mori.

Non facis est, quod vos habuit sine pondere testes;

Sed mecum iustos ridet insulta Deos.

Ut sua per nostram redimac perjuria ponam,

Victima deceptus decipientis ero.

Aut sine re Deus est nomen, frustraque timeatur,

Et suad populos credulitate moveret;

Aut, si quis Deus est, tenetas amat ille pueras;

Et nimidam solus omnis posse jubet.

Nobis facifero Mavors accingintur ensis;

Nos petit invicta Palladis hostia manus.

Nobis flexibilis curvantur Apollinis arcus;

In nos alta Jovis dextera fulmen habet.

Formosâ superi metuunt offendere liefi;

At que ultro, que se non timuere, timent.

Et quicquam pis thura focis imponere curat?

Certe plus animi videbet inesse viris.

AMORUM

Jupiter igne suo lucos jacularit, & arcis;
 Missaque perjurias tela ferire vetat.
 Tot meruerē pati; Semele miserabilis arsit;
 Officio est illi pena reperta suo.
 At si venturo se subduxisset amanti,
 Non pater in Baccho matris haberet omnis.
Quid queror, & toto facio convitia caelo?
 Dii quoque habent oculos, Dii quoq; peccatis haben.
 Si Deus ipse forem, numen sine fraude licaret
 Foemina mendaci falleret ore meum.
 Ipse ego jurarem verum jurasse puellas;
 Et non de tetricis dicerer esse Deis.
 Tu tamen illorum moderatiū utere dono;
 Aut oculis certe parce puella meis.

ELEGIA IV.

Ad virum servantem conjugem.

Dure vir, imposito tenerz custode puella,
 Nil agis; ingenio quzque tuenda suo est.
 Si qua metu dempto casta est, ex denique casta est;
 Quz, quia non licet, non facit, illa facit.
 Ut jam servaris bene corpus, adultera mens est;
 Nec custodiri, ni velit, illa potest.
 Nec mentem scryare potes, licet omnia claudas,
 Omnibus exclusis intus adulter erit.
 Cui peccare licet, peccat minus; ipsa potestas
 Semina nequitis languidiora facit.
 Define (crede mihi) vicia irritare vetando;
 Obsequio vinces apicis ipse tuo.
 Vidi ego nuper equum concr̄a sua frrena tenacem,
 Ore reluctanti fulminis ire modo.
 Constitit, ut primum concessas sensit habenas,
 Frrenaque in effusas laxa jacere jubas.
 Nitimur in vetitum semper, cupimusque negata.
 Sic interdictis imminent æger aquis.
Centum fronte oculos, centum cervice gerebat
 Argus; & hos unus sape fefellit amor.

thalamò Danae fixo ferroque perenni,
 Quæ fuerat virgo credita, mater erat.
 Penelope manxit, quamvis custode careret,
 Inter tam multos intemerata procos.
 Quicquid servatur, cupimus magis; ipsaque sumem
     Cura vocat; pauci, quod finit alter, amant.
 Nec facie placet ipsa suâ, sed amore mariti.
     Nescio quid, quod te ceperit, etiè putant.
 Non proba sic, quam vir servat, sed adultera, chara est;
     Ipsè timor premium corpore majus habet.
 Indignere licet, juvat inconcessa voluptas.
     Sola placet, Timeo, dicere siqua potest.
 Non tamen ingenuam jus est servare paellam,
     Hic metus externæ corpora gentis agat.
 Scilicet ut possit castos, Ego, dicere, feci,
     In laudem servi casta sit illa tui.
 Rusticus est nimium, quem ludit adultera conjux,
     Et notos mores non satis urbis habet.
 In quâ Martigenæ non sunt sine crimine nati,
     Romulus Iliades, Iliadesque Remus.
 Quid tibi formosa, si non nisi casta placebat?
     Non possunt ullis ista coire modis.
 Si sapis, indulge dominis; vultusque severos
     Exue; nec rigidi jura tuere viri.
 Et ecce quos dederit; multos dabit uxor amicos.
     Gratia sic minimo magna labore venit.
 Sic poteris juvenum convivia semper inire;
     Et, quæ non tuleris, multa videre domi.

ELEGIA V.

Ad amnem, dum iter facret ad amicam.

Aminus arundinibus simosis obsite ripas,
     Ad dominiam propero: fiste parumper aquas.
 Nec tibi sunt pontes, nec quæ sine remigis iactu
     Concava trajectio cymba rudente vehat.
 Parvus eras (memini) nec te transfire refagi;
     Summaque vix talos concigit unda meos.

AMORUM

Nunc ruis opposito aivibus de monte solutis
 Et turpi crassis gurgite volvis aquas.
 Quid properasse juvare? quid paucis dedisse quicquid
 Tempora? quid nocti conseruisse diem?
 Si tamen hic staudum est; si non datur artibus
 Ulterior nostro ripa premenda pede?
 Nunc ego, quas habuit pennas Danacus heros,
 Terribili densum cum tulit ungue caput:
 Nunc opto currum, de quo Cerealia primam
 Semina venerunt in rude missa solum.
 Prodigiosa loquor veterum mendacia vacum:
 Non tulit haec unquam, nec feret illa dies.
 Tu potius rips effusa capacibus amnis,
 (Sic aeternus eas) labere fine tuo.
 Non eris invidiz torrens (mihi crede) ferendus,
 Si dicar per te forte retentus amans.
 Flumina deberent juvenes in amore juvare;
 Flumina senserunt ipsa quid esset amor.
 Inachus in media Bithynia pallidus ille
 Dicitur, & gelidis incaluisse vadis.
 Nondum Troja fuit lustris obsecra duobus,
 Cum rapuit valvas, Xanthe, Nezra tuos.
 Quid? non Alpheon diversis currere terris,
 Virginis Arcadii certus adegit amor?
 Te quoque promissum Xantho, Penec, Creusam
 Phthiadum terris oculuisse ferunt.
 Quid referam Afopon? quam cepit Martia Theba,
 Natarum Thebe quinque futura parens.
 Cornua si tua sunt ubi nunc, Achiloe, requiram;
 Herculis irata fracta querere manu.
 Nec tanti Calydon, nec tota Aetolia tanti;
 Una tamen tanti Delanira fuit.
 Ille fluens dives septena per ostia Nilus,
 Qui patriam tantæ tam bene celat aquæ;
 Fertur in Evadne collectam Aspide flammam
 Vincere gurgitibus non potuisse suis.
 Siccus ut amplecti Salmonda posset Enipeus,
 Cedere jussit aquam: jussa recessit aqua.

Nec te prætereo, qui per cava sœxa volutus,
 Tiburis Argæ spumifer arva rigas :
 Illa cui placuit, quamvis erat horrida vultu,
 Ungue notata comas, ungue notata genas.
 Illa gemens patruique nefas, delictaque Martis,
 Errabat nudo per loca sola pede.
 Hunc avanis rapidis animosus vidit ab undis :
 Raucaque de mediis fustulit ora vadis.
 Atque ita, Quid nostras, inquit, teris annis ripas
 Illa ab Idæo Laomedonte genus ?
 Quid cultus abière tui ? quid sola vagaris ?
 Vitta nec evincetas impedit alba comas ?
 Quid fles, & teneros lacrymis corrumpis ocellos,
 Pectoraque infans tundis aperta manu ?
 Ille habet & silices, & durum in pectore ferrum,
 Qui tenero lacrymas latus in ore videt :
 Illa, pone metus : tibi regio nostra patebit :
 Teque colent amnes : Illa, pone metus.
 Tu centum aut plures inter dominabere nymphas ;
 Nam centum aut plures flumina nostra tenent.
 Nec me sperne (precor) tantum Romana propago ;
 Munera promissis uberiora feres.
 Dixerat. Illa oculos in humum dejecta modestos
 Spargebat tepido flebilis imbre sinus.
 Ter molita fugam : ter ad altas restituit undas,
 Carrendi vires eripiente metu.
 Seva tamen scindens inimico pollice crinem,
 Edidit indignos ore tremente sonos.
 O utinam mea testa forent, patrioque sepulchro
 Condita, dum poterant virginis ossa regi.
 Car modo vestalis tuedas invitor adullas
 Turpis, & Iliacis inficianda focis ?
 Quid moror ? en digitis designor adultera vulgi :
 Desit famosus, qui notet ora, pudor.
 Hactenus : et vestem timidis pretendit ocellis ;
 Atque ita se in rapidas perdita misit aquas.
 Sappofuisse manus ad pectora lubricus amasis
 Dicitur ; & socii jura dedisse tori.

AMORUM.

Te quoque' credibile est aliqui caluisse puellam,
 Sed nemora & sylva criminis vestra tegunt.
 Dum loquor, increvit latis spaciofius undis,
 Nec capit admissas alveus altus aquas.
 Quid mecum, furiose, tibi ? Quid mutua diffens
 Gaudia ? quid exceptum, rustice, rumpis iter ?
 Quid si legitimum flueres, si nobile flumen,
 Si tibi per terras maxima fama foret ?
 Nomen habes nullum nivibus collecte caducis ;
 Nec tibi sunt fontes, nec tibi certa domus.
 Fontes habes instar pluviasque, niveisque soluis,
 Quas tibi divitias pigra ministrat hyems.
 Aut lutulentus agis brumali tempore cursus ;
 Aut premis arenem pulverulentus humum.
 Quis te unquam pocuit sitiens haurire viator ?
 Quis dixit gratâ voce, Perennis eas ?
 Damnosus pecori curris, damnosior agris ;
 Forfitan haec alios, mea magna movent.
 Huic ego, ne demens, narrabam fluminum amores ;
 Jactasse indigno nomina tanta pudet.
 Nescio quid spectans, Acheloon & Inachon amnes,
 Et potui nomen, Nile, referre tuum.
 At tibi pro meritis opto, non candide torrens,
 Sint rapidi soles, siccaque semper hyems.

ELLEGIA VI.

*Quod ab amicâ receptus, cum eâ coire non
 potuit, conqueritur.*

Aut non formosa est, aut non bene culta puella;
 Aut, puto, non vocis sape petita meis.
 Hanc tamen in nullos tenui male languidus usus,
 Sed jacui pigro crimen onusque toro.
 Nec potui cupiens, pariter cupiente puellâ,
 Inguinis effici parti juvante frui.
 Illa quidem nostro subiectis eburnea collo
 Brachia, Sithoniâ candidiora nive ;

Osculaque

Oculique inferuit cupiditatem linguis;
 Lascivum semori supposuitque semur.
 Et mihi blandicias dixit, Dominusque vocavit,
 Et quæ praterea publica verba juvant.
 Tacta tamen gelida veluti mea membra cicutæ,
 Segnia propositum destitutæ meum.
 Truncus iners jacui, species, &c. inutile signum;
 Nec satis exactum est, corpus an umbra forem.
 Quæ mihi ventura est, siquidem est ventura senectus,
 Cum defit numeris ipsa juventa suis.
 Ah pudet annorum, quod me juvenemque, virumque
 Nec juvenem nec me sensit amica virum!
 Sic flamas aditura pias aeterna sacerdos
 Surgit, & à charo fratre verenda soror.
 At super his flava Chie, ter candida Pitho;
 Ter Libas officio continuata meo est.
 Exigere à nobis angustam nocte Corinnam,
 Et memini numeros sustinuisse novem.
 Num mea Thessalico languent devota veneno
 Corpora? num misero carmen & herba nocent?
 Sagittæ pumiceæ defixæ nomina ceræ?
 Et medium tenues in jecur urget acus?
 Carmine laeta Ceres sterilem vanescit in herbam;
 Deficiunt, laeti carmine, fontis aquæ.
 Illicibus glandes, cantataque vitibus uva
 Decidit; & nullo poena movente fluunt.
 Quid vetat & nervos magicas torpere per artes?
 Forfitan impatiens sit latus inde meum.
 Huc pudor accessit factus; pudor ipse nocebat;
 Ille fuit vitii causa secunda mei.
 At qualem vidi, qualem tetrigique puellam;
 Sic etiam tunica tangitur illa sua.
 Illius attacu Pylius juvenescere posset,
 Tithonusque annis fortior esse suis.
 Hoc mihi contingat; sed non vir consagit illi.
 Quas hanc concipiám per nova voce preces?
 Credo etiam magnos, quo sum tam turpiter usus,
 Muneras oblati penitusque Deos.

Optabam certè recipi ; sum tñmpe recepos ;
 Oscula ferre ; tuli ; proximus esse , fui .
 Quid mihi fortunz tantum ? quid regna sine nis ?
 Quid mihi possedi dives avarus ope ?
 Sic arer medis taciti vulgaror in undis ;
 Ponsaque , quaz nullo tempore tangar , habes
 A tenera quisquam sic surgit manè pœlia ,
 Protinus ut sanctos possit adire Deos .
 Sed non blanda , puto , non optima perdidit in te
 Oscula , non omni sollicitavit ope .
 Illa graves poruit quercus , adamantaque durum ,
 Surdaque blandioris saxa mouere suis .
 Digna mouere fuit certè divosque virosque ;
 Sed neque tunc vixi ; nec vir , ut ante , fui .
 Quid juvat , ad furdas si cantet Phemius aures ?
 Quid miserum Thamyram picta tabella juvat ?
 At quaz non tacita formavi gaudia mente ?
 Quos ego non fixxi dispositisque modos ?
 Nostra tamen jacuere , velut præmortua , membra
 Turpiter , hesternâ languidiora rotâ .
 Quaz nunc ecce vigent intempestiva , valentque ,
 Nanc opus exposicunt , militiamque suam .
 Quin istic pudibunda jace pars pessima nostri ;
 Sic sim polliciris captus , ut ante , tuis .
 Tu dominum fallis ; per te depresso mermis .
 Tristia cum magno damna pudore tuli .
 Hanc etiam non est mea dedignata pœlia
 Moliter admotâ sollicitare manus .
 Sed postquam nullas afflurgere posse per artes ,
 Immemoremque sui procubuisse videt ;
 Quid me ludis , ait ? quis te malè sane jahebat
 Invitum nostro ponere membra toro ?
 Aut , te trajectis Aæza venefica ramis
 Devoyer , aut alio laetus amore venis .
 Nec mora ; diffituit tunica velata recincta ,
 Et decuit nudos proripiisse pedes .
 Neve suæ poscent incastam scire ministraz ,
 Dedeccus hoc sumptâ dissimulavit aquæ .

ELEGIA VII.

Quid ab amica non recipiatur dolor?

EN quisquam ingenuus etiamnum suscipit artes?
 Aut tenerum doles carmen habere puer?
 Iagenium quondam fuerat preciosius auro;
 At nunc barbaria est grandis, habere mihi.
 Cum pulchre nostri dominz placuisse libelli,
 Quo licuit libris, non fecerit ire mihi.
 Cum bene laudavit, laudato iamta clausa est;
 Turpiter hoc illuc ingemosis eo.
 Ecce recens dives, parto per vulnera censu,
 Praefertur nobis, luctuine factus, eques.
 Hunc potes amplecti formosu, Thalca, lacrimis
 Hujus in amplexu. Ita sit, facere potes?
 Si necis, caput hoc galeam portare solebar;
 Eas latu ciborum, quod tibi servit, erat.
 Lava manus, cui nam scium male conuenit superim,
 Scuta pulit; dextram tange, crucem fuit.
 Qui perit, aliquis, potes hanc contingere dextram?
 Heus ubi molitries pectoris illa cui est?
 Ceme cicatrices veteris vestigia pugne;
 Quaeque est illi corpore, quicquid habet.
 Forsan & quoties hominem rugiuverit,
 Indicer; hoc fatus omnes, tara manus?
 Ille ego Musarum, pars Phoebeique sacerdos,
 Ad rigidas canto carmen inane fore,
 Distit, qui sapient, non hic, quae sciimus inertes;
 Sed trepidas aces, & fera bella sequi.
 Proque bono veris primum deducite palum;
 Hoc tibi, si velles, posset, Romere, dari:
 Jupiter admonitus nil esse potentius auro,
 Corrucep precium virginis ipse fuit.
 Dum merces aberat; dura puer, ipsa severa,
 Sicut postes, ferrea turra erat.
 Sed postquam sapiens in manera venit adulter
 Præbuit ipsa finis, & dare iussa, dedit.

Optabam certè recipi ; sum tamen recepos ;
 Oscula ferre ; tali ; proximus esse , fui.
 Quid mihi fortunæ tantum ? quid regna sine tua ?
 Quid mihi possedi dives avarus opes ?
 Sic aret medius taciti vulgaror in undis ;
 Pomaque , quæ nullo tempore tangat , habes
 A tenera quisquam sic surgit manè puerilè ,
 Protinus ut sanctos possit adire Deos .
 Sed non blanda , puto , non optima perdidit in te
 Oscula , non omni sollicitavit ope .
 Illa graves potuit quercus , adamantaque durum ,
 Surdaque blandioris faxa movere fuis .
 Digna movere fuit certè divosque virosque ;
 Sed neque tunc vixi ; nec vir , ut ante , fui .
 Quid juvat , ad furdas si canet Phemius aures ?
 Quid miserum Thamyram picta tabella juvat ?
 At quæ non tacita formavi gaudia mente ?
 Quos ego non fixi dispositaque modos ?
 Nosira tamen jacuere , velut præmortua , membra
 Turpiter , hecfernā languidiora rosa .
 Quæ nunc ecce vigent intempestiva , valentque ,
 Nunc opus exposcunt , militiamque suam .
 Quin istic pudibunda jace pars pessima nostri ;
 Sic sim pollicitis captus , ut ante , tuis .
 Tu dominum fallis ; per te depresso mermis
 Tristia cum magno dama pudore tuli .
 Hanc etiam non est mea dedita puerilis
 Moliter admocâ sollicitare manus .
 Sed postquam nullas affurgete posse per artes ,
 Immemoremque sui procubuisse videt ;
 Quid me ludis , sit ? quis te male sane jubebat
 Invitum nostro ponere membra toro ?
 Aut te trajectis æqa venefica ramis
 Devoret , aut alio lassus amore venis .
 Nec mora ; diffixit tunica velata recincta ,
 Et decuit nudos proripiisse pedes .
 Neve suæ possent incertam scire ministraz ,
 Dedeceus hoc sumptu dissimulavit aquæ .

ELEGIA VIII.

Quid ab amico non recipiens daretur?

EN quisquam ingenuas etiamnum suscipit artes?
Aut tenerum doles carmen habere patet?
Ingenium quondam fuerat preciosius auro;
At nunc barbaria est grandis, habere nihil.
Cum pulchre nostri dominus placuisse libelli
Quo licet libris, non licet ire mihi.
Cum bene laudavit, laudato iusta causa est;
Tarpiter hoc illuc ingemofui co.
Ecce recens dives, parvo per vulnera censu,
Præfertur nobis, languine factus, eques.
Hunc potes amplecti formosum, thalpa, lacryps,
Hujus in amplexu, thalpa, lacryps
Si uiscis, caput hoc galeam portare solebat;
Safe latus circulum, quod tibi servit, crat.
Leva manus, cui nunc scruum male conveniuntur,
Scuta tulit; dextram tinge, crucula fuit.
Qui petrit aliquis, potes hanc contagere dextram?
Heus ubi mollities pectoris illa tua est?
Cerne ciecares vetera vestigia prope;
Quae sicum est illi corpore, quicquid habet.
Forfitan & quoxies hominem jugulaverit, ipse
Indicet; hoc fasias rarois avara manus?
Ille ego Musarum, purus Phœnixque sacerdos;
Ad rigidas canco carmen insane foras,
Difente, qui sapientis, non harc, quez scimus incertis;
Sed trepidas acies, & fera bella sequi.
Proque bono verba primum deducite palam;
Hoc tibi, si velles, posset, Homere, dari:
Jupiter admonitus nil esse potentius auro,
Corrupte preclum virginis ipse fuit.
Dum merces aberat; dura puer, ipsa severa,
Miseri postes, ferretur terra erat.
Sed postquam sapientis in manera venit adulteri
Præbuit ipsa finis, & dare iussa, dedit.

AMORUM.

At cum regna senex coeli Saturnus haberet ;
 Omne lucrum tenebris alta prembat humus.
Merque, & argentum, cumque auro pondera feri
Manibus admirat ; nullaque malitia fuit.
 At meliora dabit ; curvo fine vomere fruges,
Pomaque, & in queru mella reperta cavâ.
Nec valido quisquam terram scindebat arioso ;
Signabat nullo limite fossor humum.
Non freta demissi verrebant erata remi ;
Ultima mortali rum via littus erat :
Contra te solers hominum natura fuit,
Et humum damnis ingeniosi tuis.
Quid tibi ruricis incingere moxibus urbes ?
Quid tibi discordes addere in arma manus ?
Quid tibi cum pelago ? seru contenta fulfices.
Cur non & coelum terfa regna petis ?
Quâ licet affectas coelum quoque ; templa Quirinae,
Libér, & Alcides, & modo Cæsar, habens.
Eruimus terrâ solidum pro frugibus aurum ;
Possidet inventas sanguine miles opes.
Curia pauperibus clausa est ; dar census honores ;
Inde gravis judec, inde severus eques.
Omnia possideant ; illis campisque forumque
Servist ; hi pacem siveaque bella gerant ;
Tantum nè nostros avidi lucentur amores ;
Et fatis est, aliquam pauperis esse finant.
At nunc, exarquet retricas licet illa Sabina ;
Imperat ut capte, qui dare multa potest.
Me prohibet cultos ; in me timet illa maritum ;
Si dederim, tota cedet uterque domo.
O, si neglecti quisquam Deus ultor amantis,
Tam male quæfitas pulvere mistet opes !

ELEGIA. VIII.

Tibulli mortem deflet.

MEmnona si mater, mater ploravit Achillem,
Et tangunt; magnus tristis fata Deus;

Flbilis indignos Elegeis solve capillos ;
 Ah ! nimis ex vero hunc tibi nomen erit.
 Illa tui vates operis , tua fama Tibullus ,
 Ardet in extracto nomen insane rogo.
 Ecce puer Veneris fert everlümque pharetrum ;
 Et frachos arcus , & sine luce facem.
 Apice , demissis ut est miserabilis alis ,
 Pectoraque infestâ rundat aperta manu .
 Excipiunt lacrymas sparfi per colla capilli ,
 Oraque singulu concutiente sonant.
 Fratris in Aenea sic illum funere dicunt
 Egressum castris , pulcher Iule , tuis ,
 Nec mindis est consula Venus moriente Tibullo ,
 Quam juveni rupit cum ferus inguen aper .
 At sacri vates , & divum cura vocamus ;
 Sunt etiam , qui nos numen habere putent .
 Sicut omne sacrum mors importuna profanat ;
 Omnibus obscuras injicit illa manus .
 Quid pater Ismario , quid mater profuit Orpheo ?
 Carmine quid vietas obstupuisse feras ?
 Et Linon in sylvis idem pater abditus alicip
 Dicitur invicti concinalisse lyra .
 Apice Maroiden , à quo , seu fonte perenni ,
 Vatum Pieris ora rigantur aquis ;
 Hunc quoque summa dies nigro submersit Averno ;
 Effugiunt avidos carmina sola rogos .
 Durat opes vatum , Trojani fama laboris ,
 Tardaque nocturno tela retecta dolo .
 Se Nemesis longum , sic Delia nomen habebit ;
 Altera cura recens , altera primus amor .
 Quid nos sacra juvant ? quid nunc Egyptia profundit
 Sifra ? quid in vacuo secubuisse toro ?
 Cum radiant mala fata bonis ; (ignoscire fassio)
 Sollicitior nullos esse putare Deos .
 Vite pius , moriere tamen : cole facra , coleantem
 Mors tamen à templis in cava busta trahet .
 Carminibus confide bonis : jacet ecce Tibullus ;
 Yux manet è toto parva quod urna caput .

AMORUM

Tene sacer vates flamma rapere rogales?
 Pectoribus pasci nec timidre tuis?
 Auroa sanctorum potuerint aemilia Deorum
 Uterè, quæ tantum fulmine nefas.
 Averit vultus Erycis quæ possident arces;
 Sunt quoque qui lacrymas continuas negantur.
 Sed tamen hoc melius, quam si Pharsalia telus
 Ignotum vili supposuit humo.
 Hic certè manus fugientis pressit ocellos
 Mater, & in cineres ultima dona tulit.
 Hic soror in partem miseræ cum matre doloris
 Venit, inornata dilaniata comas.
 Cumque tuis sua junxerunt Nemesisque priorque
 Oscula; nec solos destituere rogos,
 Delia descendens, Felicis, inquit, amata
 Sum tibi; vixisti, dum tunc ignis eram.
 Cui Nemesis, Quid, ait, tibi sunt mea damna dolori?
 Me tenuit morieus deficiente manu.
 Si tamen è nobis aliquid, nisi nomen &c umbra
 Restat, in Elysia valle Tibullus erit.
 Obvius huic venies, hederæ juvenilia cinctus
 Tempora, cum Galvo, docte Camille, tuo.
 Tu quoque si falsum est temerari crimè amici,
 Sanguinis atque animæ prodige Galle tua.
 His comes umbra tua est, si qua est modo corporis
 Auxisti numeros, culte Tibulle, pius,   (umbra,
 Ossa quieta precor, tutæ requiecite in urnâ;
 Et sit humus cineri non onerosa tuo.

ELEGIA IX.

*Ad Cererem, conquerens quid ejus sacris cum
 amica concubere non permittantur.*

Amis venerant Cerealis tempora sacri;
 Secubat in vacuo sola puella toro.
 Flava Ceres tenues spicis redimita capillos,
 Cur inhibes sacris cummoda nostra tuis?

Te,

Te, Dea, munificam gentes ubicunque loquantur;
 Nec minus humanis invidet ultra bonis.
 Ante nec hirsuti torrebat farræ coloni;
 Nec notum terris area nomen erat.
 Sed glandem quercus, oracula prima, ferebant,
     Hæc cibus, & teneri cespitis herba torus.
 Prima Ceres docuit turgescere semen in agris;
     Falce coloratas subsecuitque rotas.
 Prima jugis tauros supponere colla coëgit;
     Et veterem curvo dente revellit humum.
 Hinc quisquam lacrymis latari credit amantum,
     Et bene tormentis secubituque col?
 Nec tamen est, quamvis agros amet illa feraces,
     Rustica: nec vacuum pectus amoris habet.
 Cretes erunt testes, / nec fingunt omnia Cretes
     Cretes nutritio terra superba Jove.
 Illi sydeream mundi qui temperat arem,
     Exiguus tenero lac bibit ore puer.
 Magna fides testi; testis laudatur alumno:
     Falsuram Cererem crimina nota puto.
 Viderat Jasium Crete q̄iva sub Idā
     Figentem certâ terga ferina manu.
 Vider: & ut tenero flammam rapuere medullæ,
     Hinc pudor: ex illâ parte trahebat amor.
 Vetus amore pudor, sulcos arete videres,
     Et sata cum minima parte redire sui.
 Cum bene jactari pulsarunt arva ligones,
     Superat & duram vomer adiuncit humum,
 Seminaque in latos ierant æquaque agros,
     Inita deceps̄ vota colentis erant:
 Diva potens frugum sylvis errabat in altis;
     Deciderant longæ spicæ ferta comez.
 Sola fuit Crete secundo fertilis anno;
     Omnia, qua tulerat se Dea, messis erant.
 Ipse locus nemorum canebat frugibus Ide;
     Et ferus in sylvâ farræ metebat aper.
 Optavit Minos similes fibi legifer annos;
     Optavit Cereris longus ut esset amor.

AMORUM

Qui tibi secubieus trifles , Dea flava , finisq[ue] ,
 Hos egor sacris nunc ego ferre tuis.
 Cur ego sum trifles , cum te tigi nata reperta ,
 Regnaque quām Juno forte minora regar?
 Festa dies Veneremque vocat , cantusque , mensuris
 Hac decet ad dominos munera ferre Deos.

ELEGIA X.

Ad amicam , à cuius amore discedere non potest.

Multa diūq[ue] tulit , vitiis patientia vicia est ;
 Cede fatigato pectore turpis amor.
 Scilicet afferui jam me , fugique catenas ;
 Et quæ non puduit ferre tulisse pudet.
 Vitimos ; & dominum pedibus calcamus amorem ;
 Venerunt capiti cornua fera meo.
 Perfer , & obdura ; dolor hic tibi proderit oīem ;
 Sepe tulit lassis succus amarus open.
 Ergo ego sustinui foribus tam sepe repulsus ,
 Ingenuum durâ ponere corpus humo?
 Ergo ego nescio cui , quem tu complexa tenebas ,
 Excubui clausam , servus ut , ante domum ?
 Vidi ego , cùm foribus lassis prodiret amator ,
 Invalidum referens emeritumque larus.
 Hoc tamen est levius , quām quod sum visus ab illo ;
 Eveniat nostris hostibus ille pudor.
 Quando ego non fixus lateri spatiantis adhæsi ,
 Ipse tuus custos , ipse vir , ipse comes ?
 Scilicet & populo per me comitata placebas ;
 Causa fuit multis noster amoris amor.
 Turpia quid referam vanæ mendacia linguez ,
 Et perjuratos in mea damna Deos ?
 Quid juvenum tacitos inter convivia putus ?
 Verbaque compositis dissimulata nouis ?
 Dicta erat ægra mihi : præceps , amenisq[ue] cucurri :
 Veni ; & rivali non erat ægra meo.
 His , & quæ raceo duravi tæpe ferendis .
 Quare alium , pro me qui velit ista pati .

Jam mes votivâ puppis redimira corona
 Leta tumeſcentes a quoris audit aquas.
 Define blanditas, & herba potentia quondam
 Perdere ; nam ego sum stultus, ut ante fui.
 Laſtantur, peccatisque leve in contraria ducunt,
 Hac amor, hac odium; sed, puto, vincet amor.
 Oiero, si potero ; si non, invitus amabo.
 Nec juga tauris amar' que tamē odiit, habet:
 Nequitiam fugio, fugientem forma reducir;
 Aversor morum crimina; corpus amo.
 Sic ego pec sine te, nec tecum vivere possum;
 Et videor voti nescias esse mei.
 Aut formosa forez minùs, aut minùs improba, vellez ;
 Non facit ad mores tam bona forma malos.
 Fata merent odium; facies extorat amorem;
 Me miserum ! vitis plus valet illa suis.
 Parce per & lecti ſocialia jura, per omnes,
 Qui dant fallendos ſe tibi ſæpe, Deos.
 Perque tuam faciem, magni mihi numinis instar,
 Perque tuos oculos, qui rapuere meos ;
 Quicquid eris, mea ſemper eris ; tu felige tantum.
 Me quoque velle, velis, anne coactus amem ?
 Linea dem potius, ventisque ferentibus utar,
 Ut quamvis nolim, cogar amare tamē.

SEGIA XL.

Dolet amicam suam ita suis carminibus innotuisse,
ut rivales multos ſibi pararit.

Quid fuit ille dies, quo triftia ſemper amandi
 Omnia non albe concinuitis aves ?
 Quidve putem ſyndus noſtris occurtere votis ?
 Quoive Deos in me bella miōvere querar ?
 Que modo dicta mea eſt, quam cœpi ſolus amare,
 Cum multis vereor nè ſit habenda mihi.
 Fallimur ? an noſtris innotuit illa fibellis ?
 Sic eſt ; ingenio proſtitit illa meo.

Et

AMORUM

Et merito, quid enim forme praeconia feci ?
 Vendibilis culpi facta pueria mea est.
 Me lepone placet; duce me perductus amator,
 Janua per nostras est adsperta manus.
 An profint dubium est, nocuerunt carmina certe,
 Invidie nostris illa fuere bonis.
 Cum Thebae, cum Troje foret, cum Caesaris aula;
 Ingenium movit sola Corinna meum.
 O utinam adversis tetigisse carmina Musis,
 Phœbus &c. incepsum destituisse opus !
 Nec tamen ut testes mos est audire Poetas;
 Malueram verbis pondus abesse meis.
 Per nos Scylla patri canos furata capillos,
 Pube premit rabidos inguinibusque canes.
 Nos pedibus pennas dedimus, nos crinibus angues;
 Victor Abantiades alite fertur equo.
 Idem per spatum Tiryon porrexitus ingens;
 Et tria viperoe fecimus ora cani.
 Fecimus Enceladum jaculantem mille lacertis;
 Ambigut captos virginis ore viros.
 Melios Ithacis inclusimus utribus Eupos;
 Proditur in medio Tantalus amne sitit.
 De Niobe filicem, de virgine fecimus ursam;
 Concinuit Odrysium Cecropis ales Itym.
 Jupiter aut in aves, aut se transformat in aurum,
 Aut secat imposita virgine taurus aquas.
 Protea quid referam, Thebanaque semina, dentes?
 Qui vomerent flammis ore, fuisse boves?
 Flere genis Electra, tuas auriga forores?
 Quæque rates fuerant, nunc maris esse Deas?
 Adversumque diem mensis furialibus Atrei?
 Duraque percussam saxa secuta lyram?
 Exit in immensum secunda licentia vatum,
 Obligat historici nec sua verba fide.
 Et mea debuerat falso laudata videri
 Fœmina: credulitas nunc militi vestra nocet.

E. L. E. G. I. A. XIIII.

De Junonis festo.

Cum mihi pomiseris conjux foret ora Phaliscis,
 Moxia contigitus victa Camille tibi.
 Cali sacerdotes Junoni festa parahant
 Per celebres Iudos, indigenamque bovem.
 Grande moris precium ritus cognoscere, quamvis
 Difficilis clavis hinc via prabet iter.
 Sic vetus, & denis praeceps arbores lucus :
 Aspice, concedes numinis esse locum.
 Accipit ara preces, votivaque thura piorum;
 Ars per antiquas facta sine arte manus.
 Sic ubi personuit solemni eibia cantr;
 Et per velatas annua pompa vias.
 Docuntur nivea populo plaudente juventas,
 Quas aluit campis herba Phaliska suis :
 Et vixli nondum memendâ fronte minaces :
 Et minor ex humili victimâ porcus hara ;
 Duxque gregis cornu per tempora dura recurvo,
 Invisa est domine sola expelia Dea:
 Ius indicio sylvis inventa sub altis
 Dicitur inceptam destituisse fugam.
 Nunc quoque per pueros jaculis incessitur index ;
 Et precium autori vulneris ipsa datur.
 Qui ventura dea est, juvenes timidaque puellæ
 Præbuerant latas vestes iacentem vias.
 Virginei crines auto gemmâque premuntur ;
 Et tegit auratos pallia superba pedes.
 More patrum sanctæ velante vestibus alios
 Tradita supposito vertice sacra ferunt.
 Ote favent populi tunc, cum venit aurea pompa ;
 Ipsa sacerdotes subsequiturque suas.
 Argua est pompa facies. Agamemnonce caelo,
 Et icelus, & patrias fugit Halefus opes.
 Jamque per terratis profugus terraque marique
 Moenia felici condidit alta manus.

Ille suos docuit Junonia sacra Phaliscos;
Sint milii, sint populo semper amica suo.

ELEGIA XIII.

Ad amicam, si peccatum est, ut occidit pessum.

Non ego, nè pecces, cum sis formosa, recuso;
Sed nè sit misero scire necesse mihi.
Nec te nostra jubet fieri censura pudicam;
Sed tamen, ut tentes dissimulare, rogat.
Non peccat, quæcumque potest peccatis negare;
Solaque famosam calpa professa facit.
Quis furor est, qui nocte latenter in luce fateri?
Et quæ clam facias, facta referre palam?
Ignoto meretriz corpus junctura Quisisti,
Oppositâ populum submovet ante ferâ.
Tu tua præstines famæ peccata sinistræ?
Commissi perages indiciumque tui?
Sit tibi mens mehor, salremque imitare pudicas;
Teque probam, quamvis non eris, esse putem.
Quæ facis, hec factio; tantum fecisse negato;
Nec pudeat coram verba modesta loqui.
Est qui nequitiam locus exigit; omnibus illum
Deliciis imple; sit procul inde pudor.
Hinc simul exieris, lascivia prouinus omnis
Absit; & in lecto crimina pone tuo.
Illiæ nec tunicam tibi sic posuisse pudori,
Nec femori impositum sustinuisse femura.
Illiæ purpureis condatur lingua labellis;
Inque modos Venerem mille figuret amor.
Illiæ nec voces, nec verba juventia cessent;
Spondaque lascivâ mobilitate tremat.
Indue cum tunicis metuentes crimina vultum;
Et pudor obscenum diffiteatur opus.
Da populo, da verba mihi; sine neclius errerem;
Et licet stulta credulitate frui.
Cur toties video mitti recipique tabellas?
Cur pressus prior est interiorque torus?

Cur plus, quād somno, turbatos esse capillos,
 Collāque compicis dentis habere doram?
 Tamen non oculos crimen deducis ad ipsos;
 Si dubitas famz parcere, parce mihi.
 Mens abit, & morior, quories peccātū fateris;
 Perque meos artus frigida gutta fluit.
 Tunc amo, tunc odi, frustra quod amare necesse est,
 Tunc ego, sed tecum, mortuus esse velim,
 Nī equidem inquiram, nec quād celare parabis,
 Inequar: & falsi criminis instar erit.
 Suntamen in mediā deprēniā tenetere culpi,
 Et fuerint oculis probra videnda meis;
 Quia bene via tua fuerint, bene via negato;
 Concedent verbis lumina nostra tui.
 Prota tibi vinci cupientem vincere palma est;
 Si modō, Non feci, dicere ligata mēmori.
 Cuius ubi contingat verbis superare duobus:
 Iffin non causa, iudice vince tuo.

ELEGIA XIV.

Ad Venerem, quod elegis finem imponit.

Quare novum vātem, tenebrorum mutet amorum,
 Traditur hæc elegis ultima metra mea.
 Qos ego compōsi Pēligni ruris alumnus;
 Nec me delicio dedecuere metu.
 Squid id est, usque à proximis vetus ordinis hæres,
 Non modō militi turbine factus equus
 Musca Virzilio gaudet, Verona Castello;
 Peligni dicas gloria gentis ego.
 Quem sua libertas ad honesta colgerat anima,
 Cum timuit sicut annixa Roma manus.
 Ique aliquis spectans hospes Salomonis aquos
 Menia, quis campi jugera penca tenet;
 Hæc tantum, dicer, potius ferre poetam,
 Quantulacunque effis, vos cgo magna voco.
 Quis puer, pacisque patrem mihi tempore longo,
 Arca de campo vellere signa meo.

Carpiger

Corniger lusor puer thyro gravire Lyam,
Pulchra est magis area major equis.
Imbellis elegi, genitilis Mala, valere;
Post mea manus rur fac superflue opus;

FINIS.

PUB. OVID. NASONIS
SULMONENSIS.

DENARTE AMANDI.

LIBER I.

Si quis in hot arte populo non novit amandi:
Me legat, & lecto carmine doctus amer.
Arte citz veloque rates remoque reguntur:
Arte leves currus; arte regendas uir.
Curribus automedon tenuisque erat apres habens;
Tiphys in Sulmonis puppe magister erat.
Me Venus artificem tenero plus fecit amori;
Tiphys te Automedon dicar amoris rego.
Ille quidem fuisse est, & qui mihi sepe repurp;
Sed puer est, arus mollissima regi.
Phyllrides puerum cibisq; perditis Achilles,
Arque balloq; giollis commodis armis feross;
Qui toties factus, toties perterrit hostiles,
Gredibus amorem pertinuisse senti.
Quas Hector tenoris etas praescens magistro,
Verberibus palli prabuit ille manus;
Eacidez Chiron, ego sum praecopior amoris;
Stevus atque puer; natus atque Deus.
Sed tamen & natus ergoq; obseruit amoro,
Primumque magnamini dente teruo tur equi.

mihi cecidet amor; quamvis mei vulneret area.
 Pectora, jactatus excusisque facies.
 Quōd me fixit amor, quōd me violentius uscit;
 Hoc melior facti vulneris utor ero.
 Non ego, Phœbe, das à te mihi mentior artes;
 Nec nos aēris voce monemur avis.
 Non mihi sunt visi Clio, Clitūisque sorores,
 Servanti pecudes vallibus Alcra tuis.
 Illus opus movet hoc; vati parete perito;
 Vera canam; capris mater amoris ades.
 Ille procul virtus tenues, infigne pudoris,
 Quæque tegis medios instita longa pedes.
 Non Venerem tutam, concessaque luta canemus;
 Inque meo nullum carmine crimen erit.
 Mincipio, quod amare velis, reperire labora,
 Quia nova nunc primum miles in arma venis.
 Insumus huic labor est placitam exorare puellam;
 Tertius, ut longo tempore duret amor.
 Ilic modus; hanc nostro signabitur area curru;
 Huc erit admissa meta terenda rotā.
 Dum licet, & loris passim potes ire solutis;
 Elige cui dicas, Tu mihi sola places.
 Sic tibi non veniet tenues delapsa per auras;
 Querenda est oculis apta puella tuis.
 Si bene venitor, cervis ubi retin tendat;
 Scit bēne, quā frendens valle moretur aper.
 Ascupibus nocti fructices; quā sufficiat hamos,
 Novit quā multo pīsce nascentur aque.
 Tu quoque materiam longo quā queris amoris,
 Aste frequens quo sit, disce, puella loco.
 Non ego quarensem venis dare vela jubebo;
 Nec tibi, ut invenias, longa terenda via est.
 (Indromedon Perseus nigris portarit ab Indis,
 Aspīque sit Phrygio, Graia puella viro.)
 Tot tibi namque dabit formosas Roma puellas;
 Hec habet, ut dicas, quicquid in orbe fuit.
 Gurgara quōd segetes, quōd habet Methymna raccensos,
 Asquore quōd pisces, frondic teguntur ares.

Quot

DE ARTE AMANDI.

Quoq; etiunus scilicet, tot habet tua Roma pueris;
 Mater & Aeneas constat in urbe sui.
 Seu caperis primis & adhuc crescentibus annis;
 Ante oculos veniet vera pueria tuos,
 Sive peris juvenem; juvenes tibi mille placebunt;
 Cogēris voti nescius ipse tui.
 Seu te forte juvat sera & sapientior aetas;
 Hoc quoque (crede mihi) crebrius agmen erit.
 Tu modo Pompeiam latus spatiare sub umbra,
 Cum sol Herculei terga Leonis adit.
 Aut, ubi muneribus nati sua munera mater
 Addidit, externo marmore dives opus.
 Nec tibi viuetur, quae priscis sparsa tabellis
 Porticus auctoris Livia nomen habet.
 Quaque parare necem miseris patruelibus austre
 Belides, & stricto barbarus ense pater.
 Nec te prætereat Veneri plorans Adonis,
 Culaque Judo septima sacra viro.
 Neu fuge Nigiligenz Memphisq; sacra juveni;
 Multas illa facit, quod fuit ipsa Jovi.
 Et foras convenienter (quis credere posset?) amori;
 Flammaque in arguto siepe reperta foro est;
 Subdita quā Veneris fasto de marmore templo
 Appias expressis astra pulsat aquis.
 Illo siue loco capitur consultus amore;
 Cuique alius cavit, non cavit ille fini.
 Illo siue loco defant sua verba deferto;
 Refque novaz veniunt, cauifque agenda sua est.
 Hunc Venus ē templis, quae sunt confinia, ridet;
 Qui modò patronus, iam cupit esse cliens.
 Sed tu precipue curvis venare theatris;
 Hæc loca sunt vocis fertiliora ruis.
 Ilic invenies, quod ames, quod ludere possis;
 Quodque semel tangas, quodque tenere vela.
 Ut reddit, inque frequens longum formica per agmen,
 Granifero solitum dum vehit ore cibam;
 Aut ut apes saltisque suos, & olentia nascit
 Pascus, per flores & thymus summa volant;

Se ruer in celestes calcifinae scutum lodos;

Copia judicium sepe mortua meum est.

Spectaculū veniunt, veniunt spectentur ut ipse;

Ille locus casti damni pudoris habet.

Hinc follicitos fecisti Romule lodos,

Cām juvit viduos rapta Sabina viros.

Tunc neque marinoreo pendebar vela theatro,

Nec fuerant liquido pulpitā rubra croco.

Ilic, quas tuferant aemoresa palatia, frondes

Simpliciter posita; scena sine arte fuit.

In gradibus, sedis populus de cespice factis;

Qualibet hirsutas fronde tegente comas.

Aspiciunt oculisque notant fibi quisque puerum,

Quam velit; & tacito peftore multa movent.

Dumque, rudem prabente modum tibicine Thuscō,

Lydius æquaram ter pede pulsit humum;

In medio plausu (plausus tunc arte strebat)

Rex populo prædia signa petenda dedit.

Proximus exiliunt, animum clamore fatentes;

Virginibus cupiditas injiciuntque manus.

Ir fugiunt aquilas timidissima turba columbe;

Utque fugit visos agna novella lupos;

Si illæ rimuere viros sine lege ruentes;

Conficit in nullâ, qui fuit ante, color.

Nun timor utus erat, facies non um timoris;

Pars laniat crines; pars sine mente fedet.

Altera mœsta fillet; frustis vocat altera matrem;

Hac queritur, stupet hac; hac fugit, ille manet.

Decunt rapax, generalis prædia, puellæ;

Et potuit multas ipse decere pudor.

Siqui repugnabat nimium, comitemque negabat;

Sublatam cupido vir talie ipse finu.

Atque ita, quid teneros lacrymis corruptis ocellos?

Quod mater pater est, hoc tibi, dixit, ero.

Romule, militibus scisti dare commoda solus;

Hoc mihi si dederis commoda, miles ero.

Ilicet ex illo solemnia more theatris,

Nunc quoque formosis infidiosis usus.

DE ARTE AMANDI.

Nec te nobilium fugit certamen equorum;
 Multa capax populi commoda Circus habet.
 Nil opus est digitis, per quos arcana loquaris;
 Nec tibi per manus accipienda nota est.
 Proximus à domini, nullo prohibente, sedeto;
 Junge tuum lateri, quām potes, usque latus.
 Et bene te cogit, si nolit, linea jungi;
 Quā tibi tangenda est lege puella loci.
 Hic tibi queratur socii sermonis origo;
 Et moveant primos publica verba fons.
 Cujus equi veniant, facito studiose requiras;
 Nec mora quisquis erit, cui saret illa, favē.
 At cum pompa frequens certantibus ibit Ephebi;
 Tu Veneri dominū plaudē favente manū.
 Utque sit, in gremium pulvis si forte puelle
 Deciderit, digitis excutiendus erit.
 Et, si nullus erit pulvis, tamen excute nullum;
 Quilibet officio causa sit apta tuo.
 Pallia si terre nimium demissā jacebunt,
 Collige, & immundā sedulus effe humo.
 Protinus officii pretium, paciente puellā,
 Concingent oculis crura videnda tuis.
 Respice præterea, post vos quicunque fedebit,
 Nē premat opposito mollia terga genu.
 Parva leves capiunt animos; fuit utile multis,
 Pulvinar facilī compoſuisse manū.
 Profūde sic temui venos mavisile flabello,
 Et cava sub tenerum scannam dedisse pedem.
 Hos aditus Circusque novo prehebit amori,
 Spariaque sollicito triflīs arena foro.
 Illā siēpe puer Veneris pugnavit arenā;
 Et qui spectavit vulnera, vulnus habet.
 Dumi loquitur, tangitq; manum posciturque libellum,
 Et querit, posito pignore, vincat uer;
 Saucius ingemuit, telumque volatile sensit,
 Et pars spectati vulneris ipse fuit.
 Quā modō cum belli navalis imagine Cesar
 Persidas induxit, Cecropiasque rates?

Nempe ab utroque mari juvenes, ab utroque pueris
 Venere : atque ingens orbis in urbe fuit,
 Quis non inventit turbam quod timaret in illi ?
 Eheu quam multos advena torfit amor !
 Ecce parat Cæsar, domito quod defuit orbi,
 Addere; nunc orientem ultimè nosfer eris.
 Parthe dabis poenas : Graffi gaudete sepulcri,
 Signaque barbaricas non bene passa manus.
 Ultor adest, primisque ducem proficitur in annis ;
 Bellaque non pueri trahit agenda puer.
 Parcite patales timidi numerare deorum :
 Cæsaribus virtus contigit ante diem.
 Ingenium eccelestis suis veldcius annis
 Surgit, & ignavz fert malè damna mora.
 Herus erat, manibusque duos Tirynthius angues
 Preffit : & in cunis jam Jove dignus erat.
 Nunc quoq; qui puer es, quantus tunc Bacche faustus,
 Cum timuit thyrifos India victa tuos !
 Auspiciis annisque patris puer arma movebis,
 Et vinces annis auspiciisque patris.
 Tale rudimentum tanto sub nomine debes ;
 Nunc juvenum princeps, deinde future semini.
 Qm tibi sunt fratres, fratres ulciscere lazos ;
 Camque pater tibi sit, jura tuere patris.
 Induit arma tibi genitor patriaque tuisque :
 Hostis ab invito regna parente rapit.
 Tu pia tela seres, sceleratas ille sagittas ;
 Scabit pro signis jusque pluimque tris.
 Vincuntur Parthi cauilli, vincantur & armis ;
 Eos Latio dux meus addat opes.
 Misque pater, Cæsarique pater, date numen eunti ;
 Est Deus è vobis alter, & alter erit.
 Angorū en vinces, vocivaq; carmina reddam,
 Et magno nobis ore fonsandas eris.
 Confites : atcumque meis hortabere verbis :
 O desist animis ne mea verba tuis !
 Itaque Parthorum, Romanaque pectora dicam ;
 Telaque ab averso quæ jacet hostis equo.

DE ARTE AMANDI.

Quid fugis, ut vincas? quid vicitos, Parthe, relinquis?
 Parthe malum jam nunc Mars tuus omen haber.
 Ergo erit illa dies, quā tu; pulcherrima rerum,
 Quatuor in nivis aureus ibis equis.
 Ibunt ante duces onerati colla catenis:
 Nē possint tuti, quā prius, esse fuga.
 Spectabunt juvenes lati, misereque pueri;
 Diffunderetque animos omnibus illa dies.
 Atque aliqua ex illis, dum regum nomina queret,
 Quæ loca, qui montes, quæve ferantur aquæ;
 Omnia responde, nec tantum siqua rogabit:
 Et quæ nescieris, ut bene nota, refer.
 Hic est Euphrates precinctus arundine frontem:
 Cui coma dependet earula, Tigris erit.
 Hos fac Armenios: haec est Danaëia Persis:
 Urbs in Achæiemis vallibus ista fuit.
 Ille, vel ille, duces; & erunt quæ nomina dicas:
 Si poteris, verè; si minus, aperte tamen.
 Dant etiam positis adita convivia mensis;
 Est aliquid præter vina, quod inde petas.
 Saepè illic positis, teneris adducta lacertis
 Purpureus Bacchi cornua pressit amor.
 Vinaque cùm bibulus spartere Cupidinis alas,
 Permanet, & capio stat gravis ille loco.
 Ille quidem pennas volociter excutit uidas;
 Sed tamen aspergi pectus amore nocet.
 Vina parant animos, faciuntq; caloribus aptos,
 Cura fugit, multo diluiturque mero.
 Tunc veniant risus: tunc pauper cornua sumit:
 Tunc dolor & curæ, rugaq; frontis abit.
 Tunc aperit mentes ævorarissima nostro.
 Simplicitas, artes excutiente Deo.
 Illuc saepè animos juvenum rapuere pueri:
 Et Venus in vinis, ignis in igne fuit.
 Hic tu fallacrum ne crede lucernæ;
 Judicio fortae noxque merumque nocet.
 Luce Deas colloque Paris spectavit apero;
 Cum dixit Veneri, vincis utramque Venus.

Nocte

Nocte latenter mendax, vicioque ignoscitur omni;
 Horaque formosam quamlibet illa facit.
 Consule de gemmis, de tinctâ murice lata,
 Consule de facie corporibusque diem.
 Quid tibi foemineos ceterus venatibus apes
 Enumerem? numero cederet arena meo.
 Quid referam Baias, praetextaque littora vellis,
 Et, quæ de calido sulphure fumar, aquam?
 Hinc aliquis vulnus referens in pectora dixit,
 Non haec, (ut fama est) unda salubris erat.
 Ecoe suburbanæ templum nemorale Diane,
 Partaque per gladios regna nocente manu.
 Illa quod est virgo, quod tela Cupidinis odit,
 Multa dedit populo vulnera, multa dabit.
 Haec tenuis, unde legas quod ames, ubi retia tendas;
 Præcipit imparibus vecta Thaleia modis.
 Nunc tibi quæ placuit, quæ sit capienda per artes,
 Dicere præcipue melior artis opus.
 Quisquis ubique, viri faciles advertire mentes,
 Pollicitisque favens vulgus adesto meis.
 Prima tuæ menti veniat fiducia, cunctas
 Posse capi; capies; tuo modò tende plegas;
 Vere prius volucres taceant, æstate cicadæ,
 Menalius lepori det sua terga canis,
 Foemina quam juveni blandè tentata, repugnet:
 Haec quoque quam poteris credere nolle, volet:
 Uique viro furtiva Venus, sic grata piella est:
 Vir male dissimular: teftius illa cupit.
 Conveniet maribus, ne quam nos ante rogemus:
 Foemina jam partes vita rogantis ager.
 Nollibus in pratis admugit foemina tauro:
 Foemina cornipedi semper adhinnit equo.
 Parcior in nobis, nec tam furiosa libido est:
 Legitimum finem flamma virilis habet.
 Byblida quid referam, vetito quæ fratris amore?
 Arsis, & est laqueo fortiter ultra nefas?
 Myrrha patrem, sed non ut filia debet, amavit:
 Et nunc obducto corrice pressa latet.

DE ARTE AMANDI.

Illus lacrymis, quas arbor fundit odora,
 Unguimur, & dominz nomina gutta tenet;
 Forte sub umbrofa, nemorosz vallibus Idz,
 Candidus armenti gloria taurus erat;
 Signatus tenui media inter cornua nigro:
 Una fuit labes, cætera luctu erant.
 Illum Gnoſiades, Sidoniadesque juvence
 Optarunt tergo sustinuisse suo.
 Pasiphae fieri gaudebat adultera tauri:
 Invida formosas oderat illa-boves.
 Nota cano: non hoc, quæ centum sustinet urbes,
 Quamvis sit mendax, Creta negare potest.
 Ipsi novas frondes, & prata tenerima, taurō
 Fertur inassueto subsecuisse manu.
 It comes armentis: nec ituram cura moratur
 Conjugis: & Minos à bove vietus erat.
 Quid tibi Pasiphae pretiosas sumere velles?
 Ille tuus nullas sentit adulter opes.
 Quid tibi cum speculo, montana armenia petenti?
 Quid toxies positas fingis inepca comas?
 Crede tamē speculo, quod te negat esse juvencam:
 Quād cuperes fronti cornua nara tuz!
 Sive placet Minos; nullus queratur adulter;
 Sive virum mavis fallere; fallē virum.
 In nemus & saltus thalamo regina relicto
 Fertur, ut Aonio concita Baccha Deo.
 Ali quoties vultu vaccam spectavit iniquo,
 Et dixit, Domino cur placet ista meo?
 Aspice ut ante ipsum teneris exultat in herbis;
 Nec dubito, quin se fulta placere putet.
 Dixit: & ingenui jamdudum de grege duci
 Jussit, & immeritam sub juga curva trahi:
 Aut cadere ante aras commentaque sacra coegeri:
 Et tenuit lata pellicis exta manu.
 Pellicibus quoties placavit numina cæsis?
 Atque ait exta tenens, Ite, placete meo!
 Et modo se fieri Europam, modo postular Io;
 Altera quod bos est, altera victa bove.

Hinc tamen implevit vocis deceptus acerbi
 Dux gregis ; & partu proditus auditor erit,
 Crescit Thyesteo si se abstinuerit amore ;
 (Ah quantum est uni posse placere viro !)
 Non medium rapuisse iter, curruque retro
 Auroraem veris Phœbus adiisset equis.
 Filius purpureos Niso furor capillos,
 Puppe cadens celum, facta refertur avis.
 Altera Scylla maris monstrum, medicamine Circei,
 Pube præmit rabidos inguibusque canes.
 Qui Martem terris, Neptunum effugis in undis,
 Conjugis Atrides victimæ dira fuit.
 Cur non defleat est Ephyrez flamma Crucis,
 Et nece natorum sanguinolenta parens ?
 Flevit Amyntorides per inania lumina Phœnix,
 Hippolynum rapidi diripiuitis equi.
 Quid fodis immeritis Phineu sus lumen natis ?
 Pœna reveritura est in caput ista tuum.
 Omnia frenimæ sunt ista libidine mota ?
 Acrior est nostræ, plusque furoris habet.
 Ergo agè nè dubita cunctas superare pueras :
 Vix erit è multis quis neget una tibi.
 Quæ dant, quæq; negant, gaudent tamen esse rogatæ:
 Ut jam fallaris, ruta repulsa tua est.
 Sed cur fallaris, cum sit nova grata voluptas,
 Et capiant animos plus aliena suis ?
 Fertilior seges est alienis semper in agris :
 Vicinimque pecus grandius uber habet,
 Sed prius ancillam capere nōsse puellæ
 Gara fit : accessus mollet illa tuos.
 Próxima consilii domine sit ut illa videto :
 Néve parum tacitis conscientia fida jocis.
 Hanc tu polliciris, hanc tu corrumpe rogando :
 Quod petis, ex facili, si volet illa, feres.
 Illa leget tempus (medici quoque tempora servant)
 Quo facilius dominæ mens sit, & apta capi.
 Mens erit apta capi tunc, cum latifissima rerum,
 Ut seges in pingui luxuriabit humo.

DE ARTE AMANDI.

Pectora dum gaudent, nec sunt asticta dolore;

Ipsa patent, blandum subit arte Venus.

Tum cum tristis erat, defensia est ilion armis;

Militibus gravidum lata recepit aquum.

Tum quoque tentanda est, cum peccice Ixia dolens;

Tunc facies, operâ ne sit multa tua.

Hanc manutinos peccans ancilla capillos

Incitet: & velo remigis addat opem.

Ez fuscum temui suspirans murmure dicat,

Ut puto, non poteris ipsa referre vicem.

Tunc de te narrat, tunc persuadentia verba

Addat: & insano juxet amore mori.

Sed propora, ne vela cadant, iraque residant;

Ut fragilis glacies, interit ira morta.

Quatis, an hanc ipsam proflit violare ministram?

Talius admissa alea grandissimè.

Hec ad concubitum fit sedula; tardior illa;

Hec dominæ rarus temperat, illa sibi.

Casus in eventu est: nec hinc indulget auctor,

Consilium tamen est abstinuisse meum.

Non ego per præcep & acuta cacumina vadam;

Nec juvenum quicquam, me duce, captiva erit.

Si tamen illa tibi dum dat, recipique tabellas,

Corpo, non rauum sedulitate, placet;

Fac dominæ potiare prius: comes illa sequitur;

Non tibi ab ancilla est incipienda Venus.

Hoc unum moneo (si quid modo creditur arti),

Nec mea dieta rapax per matus venus agit).

Aut nunquam tentes, aut perfice: tollitur index.

Cum semel in partem criminis illa venit;

Non avis utiliter vincatis effugit alii;

Non bene de lysis casibus exit aper,

Saucius arepro piscis recuperetur ab hamo;

Opprime tentaram, nec nisi victor, abi.

Tunc neque te prodes communi noxia culpâ;

Factaque erunt dominæ, dictaque nota tibi.

Sed bene celestur: bene si celabitur index,

Notitia suberit semper amica tua.

Tempor

Tempora qui solis operosa colebuntur
 Fallitur, & nautis aspicienda pueris.
 Nec semper credenda Geres fallacibus suis:
 Nec semper viridi opacaya puppis aquae.
 Nec tenet alzatum est semper capane puellas:
 Sepe dato melibate tempore fiet idem.
 Sive dies suberit natalis, sive calendae
 Quas Venerem Marti continuasse primitus.
 Sive erit ornatiss, non ut fuit ante sigillis,
 Sed regum posuit Circus habentis pes.
 Differ opus: tunc tristis hyces, tunc Pleiades instant;
 Tunc & in aquorei merguntur. Hoc datus aqua.
 Tunc bene definitur: tunc, si quis creditur ait,
 Vix tenuit lacertum, nra fraga membranatis.
 Tunc lioget incipit, quā flebilis. Alio modo
 Vulneribus Latinis inquinolentia fuisse.
 Quaque die redunt rebus minis apta gerenda.
 Culpa Palestino seprima festa viro.
 Magna supersticio eis sit natalis amictus.
 Quaque aliquid dendum est, illa sic anna dies.
 Cum bene vitari, sumen auferit: inventarē.
 Femina, quā cupidi carpat amanci ope.
 Infelix ad dominam venier discinctos remacem.
 Expediet paucos sequē sedente suis.
 Quis illa, inspiciat, sapere ut videatur, rogabit.
 Oculū deinde dabit: deinde rogabit, etiam.
 Hoc fore contemnam multos jurabis in annos.
 Nunc opus esse sibi, nunc bene, dicit, emi.
 Si non esse domi, quos des, crucibene nummos;
 Littera poscerat, nec didicisse.
 Quid, quasi natali cū posci maderā libo?
 Et quoties opus est, nascitur illa sibi?
 Quid cū mendaci damno mortuissima plorat,
 Elapsusque eavā singitur aure lapis?
 Multa rogant tradenda sibi, data residere nolant.
 Perdis; & in damno grata nullus tuō est.
 Non mihi, sacrilegas meretricum ut persequar artes;
 Cum totidem linguis, sint satis ora decem.

Cera vadum tener rasis insula tabellis :
 Cera tuz primum confit amoris est.
 Blanditas sunt illa tuis , imitataque amorem
 Verba atque exiges , quisquis es , adde preci.
 Hectora donavit Primo prece mortus Achilles ,
 Flectitur iratus voce rogante Deus.
 Promittas facio ; quid enim promittere latet ?
 Pollicitis dives quilibet esse potest.
 Spes tenet in tempus , semel est si credita , longus
 Illa quidem fallax , sed tamen apta dies est.
 Si dederis quicquam , poteris ratione relinquere
 Pratericun taliter perdideritque nihil.
 Et , quod non dederis , semper videare daturus :
 Sic dominum sterili sepe fecellit ager.
 Sic ne perdidatur , non celat perdere lusor :
 Et revocat cupidas alea sepe manus.
 Hoc opus , hic labor est , primum sine munere jungi,
 Si dederit gratis , quae dedit , usque dabit.
 Ergo eat , & blandis peractetur littera verbis :
 Exploretque animos , primaque temet iter.
 Littera Cydippen pomo perlata fecellit ;
 Insciaque est verbis capta puella fuit.
 Disce bonas artes (monco) Romana juventus ;
 Non tantum trepidos ut tuare reos.
 Quam populus , judexque gravis , lechusque senatus
 Tam dabit eloquio vista puella manus.
 Sed lateant vires ; nec sis in fronte disertus :
 Effugiant voces , verbi molesta ruit.
 Quis , nisi mentis inops , teneri declamat amicos ?
 Sape valens odii littera causa fuit.
 Sit tibi credibilis sermo confusaque verba :
 Blanda tamen , praesens ut viseare loqui.
 Si non , accipies scriptum , illestitumque remittere ;
 Lecturam spera , propositorumque tene.
 Tempore difficiles veniunt ad arans juveni :
 Tempore lenta pati frana docentur equi.
 Ferreus assiduo consumitur annulus usu :
 Interit assidua vomer aduncus humo.

Quid magis est durum fixo ? quid mollius unda ?

Dura tamen molli fixa cavitur aqua.

Penelopen ipsam, periles modò, tempore vincet :

Capta vides ferò Pergamā ; capta tamen.

Legerit, & nolit rescribere ? cogere noli :

Tu modo blanditias fac legat ipsa tuas.

Quo voluit legille, volet rescribere lectis :

Per numeros veniunt ista gradusque suos.

Forfitan & primo veniet tibi littera tristis :

Quaque roges nè se solicitare velis.

Quod rogat illa, tamen quod non rogat, optat ut insites :

Insequere : & votū postimodo compos eris.

Interea sive illa rorū refugia feratur s.

Lecticam domine dissimulanter adi.

Neve aliquis verbis odiosas afferat aures,

Quām pores ambiguius callidus abde notis.

Sic pedibus vacuis illi spatiofa teretur

Porticas : hic socias tu quoque jungē motas.

Et, modò præcedas, facito : modò terga sequarīs ;

Et modò festines ; & modò lensus es.

Nec tibi de mediis aliquam tranfire columnis

Sit pudor, & lateri concinuisse latus.

Nec sine te curvo sedest speciosa theatro :

Quod spectes, humeris afferet illa suis.

Illam respicias, illam mirere licebit :

Multa supercilios, multa loquare notis.

Et plaudas aliquo mimo saltante puellæ :

Et faveas illi, quisquis agatur amans.

Consurgit, fargas : donec sedet illa, sedero ;

Arbitrio domine tempora perde tuæ.

Sed tibi nec ferro placeat torquere capillos ;

Nec tua mordaci pumice crura teras.

Illa jube faciant, quorum Cybeleia mater

Concinitur Phrygiis exululata modis.

Forma viros neglecta decet. Miqoida Theseus

Abstulit à nulla tempora comptus acu.

Hippolytum Phædra, nec erat bene comptus, amavir ;

Cura Deæ, sylvis aptus Adonis erat.

DE ARTE AMANDI.

Munditiz placebit; fuscetur corpora campo;
 Sit bene conveniens, & sine labe toga.
 Linguaq; nec rigeat; carcent rubigine dentes;
 Nec vagus in laxa pes tibi pelle natet.
 Nec malè deformet rigidos tonsura Capillos;
 Sit coma, sit dicitur barba resecta manu.
 Et nihil emineant, & sint sine sordibus unguis;
 Inque cava nullus stet tibi nare pilus.
 Nec malè odorati sit tristis anhectus oris;
 Nec iedat nares virque paterque gregis.
 Cetera lascivaz faciant concede puellæ:
 Et si quis male vir querit habere virum.
 Ecce suum vatem Liber vocat; hic quoque amans
 Adjuvat; & flammæ, quæ calet ipse, favet.
 Gnosti in ignotis amens errabat arenis,
 Quæ brevis æquoreis Dia feritur aquis.
 Utque erat è somno tunici velata recincta,
 Nuda pedem, croceas irreligata ciomas;
 Thesea crudelem surdas clamabat ad undas,
 Indigno teneras imbre rigante genas:
 Clamabat, flebarque simul (sed utrumque decebat)
 Nec facta est hærymis turpior illa suis.
 Jamque iterum rundens mollissima pectora palmis,
 Perfidus ille abiit, quid mihi fiet? ait.
 Quid mihi fiet? ait: sonnerunt cymbala toto
 Littore, & attonitæ tympana pulsa manu.
 Excidit illa metu, rupitque novissima verba;
 Nullus in exanimi corpore sanguis erat.
 Ecce Mirmillonides sparsis in terga capillis;
 Ecce leves Satyri, pravia turba Dei.
 Ebrius ecce senex pando Silenus asello
 Vix sedet & pretias continet arte jubas.
 Dum sequitur Bacchus, Bacchæ fugiuntq; perunque
 Quadrupedem ferulâ dum malus urget eques;
 In caput aurito ecedit delapsus asello;
 Clamârunt Satyri, Surge, age, surge pater.
 Jam Deus in curru, quem summum texerat uis,
 Tigribus adjunctis aurea lora dabit.

Ecolor, & Theseus, & vox abiēre puelliz;
 Terg, fugam petiit, terq; resenta metu est.
 Horruit, ut steriles, agitat quas venis, anisit?
 Ut levis in madidā canna palude tremit.
 Cui Deus, En adīum tibi cura fidelior, inquit;
 Pone merum; Bacchi Gnoſias uxoris eris.
 Munus habe Coelum; cœlo spectabere sydus;
 Saepē reges dubiam, Cœſia puella, rateim.
 Dixit & è curru, nè tigres illa tumeret,
 Desiliit; imposito cessit arena pede.
 Implicitaque finu (neque enim pugnare valebat)
 Abſtulit; ut facile est omnia posse Deo.
 Pars Hymenæe canunt; pars altera Evoë clament;
 Sic coēunt sacro nuptiæ Deusque toro.
 Ergo, ubi contigerint positi tibi munera Bacchi,
 Atque erit in loci ſcēmina parte tori;
 Nycte liumque patrem, nocturnaque ſacra preceare,
 Nè jubeant capiti vina hoccō tuo.
 Hic tibi multa licet ſermone latentia teſtq;
 Dicere; que dici ſentiat, illa ſibi;
 Blandiriā que leves temui praefcribere vino;
 Ut dominam in mensa ſe legat illa tuam;
 Aique oculos oculis ſpectare fatentibus iguem,
 Saepē tacens vocem verbaque vultus habet.
 Fac primus rapias illius tacta labellis
 Pocula; quāque bibit parte puella, bibas.
 Et quemcunque cibum digitis libaverit illa,
 Tu pete; dumque petes, ſit tibi tacta manus.
 Sint etiam tua vota, viro placuisse puelliz;
 Utilior votis ſaſtas amicus erit.
 Huic, ſi forte bibas, fortem concede priorem:
 Huic detur capiti missa corona tuo.
 Sive fit inferior, ſeu par, prior omnia ſumat;
 Nè dubites illi verba ſecunda loqui.
 Tuta frequensque via eſt, per amici fallere nomen:
 Tuta frequensque licet ſit via, crimen habet.
 Iude propinator nimirum multa propinet,
 Et ſibi mandatis plura videnda putet.

Certa

Certè tibi à nobis dabitur mensum bibendi :
 Officium præfert mensq; pedesque suum,
 Jurgia præcipue vino stimulata cæveto :
 Et nimium faciles ad fera bella manus.
 Occidit Eurytion fulte dura vina bibendo :
 Aptior est dulci mensa merumque joco.
 Si vox est , canta ; si mollia brachia , saltat :
 Et quacunque potes dote placere , place.
 Ebrietas ut vera nocet , sic facta juvabit ;
 Fac titubet blasio subdola lingua sono.
 Et quicquid dices , faciesque protervius aquo ,
 Credatur nimium causa fuisse merum.
 Et bene dic domine , bene , cum quo dormiet illa ;
 Sed male sit , tacitā mente precare viro,
 At , cum discedit mensa conviva remotā ,
 (Ipſa tibi accessus turba , locumque dabit)
 Iniere te turba ; leviterque admotus eunti ,
 Velle latus digitis ; & pede tange pedem.
 Colloquii iugū tempus adest . Fuge rustice longē
 Hinc pudor ; audacem forsique Venusque juvant.
 Noti tua sub nostras venier facundia leges ;
 Fac tantum cupias , sponse disertus eris.
 Est & agendus amans , imitandaq; vulnera verbis :
 Hic tibi queratur qualibet arte fides.
 Nec credi labor est ; tibi quaque videtur amanda ;
 Perfusa sit , nulli non sua forma placet.
 Sape tamen verè corpī simulatores amare ;
 Sape , quod incipiens finxerat esse , fuit.
 Quō magis & faciles iniuribus esse paellit ;
 Fiet amor verus , qui modò fictus erat.
 Elanditiis animum furtim deprendere fas est.
 Ut pendens liquidā ripa subitur aqua.
 Nec faciem , nec te pigiunt laudare capillos ,
 Et teretes digitos , exiguumque pedem.
 Delectant etiam casta præconia formæ :
 Virginibus curæ grataque forma sua est.
 Nam cur in Phrygiis Janonem & Pallada sylvis ,
 Nunc quoque judicium non temuisse pudet ?

Laudata

Ludentes offendit; sis Junonis permitti.
 Si tacitus species, illa recondet opes.
 Quadrupedes inter rapidi certamina curvant,
 Depexeratque jubes, planisque colla juvante.
 Nec timide promiscet: trahunt promissa pueras;
 Pollicitis testes quolibet aside Deos,
 Jupiter ex alto perjuria ridet amantum,
 Et juber Aelios irrita ferre Notos.
 Per Styga Junoni falso jurare solebat
 Jupiter: exemplo nunc favet ille suo.
 Expedit esse Deos; &c, ut expedit, esse putemus;
 Denrur in antiquos thura merumque focos.
 Nec secura quicq; illos similisque sopori
 Detinet: innocui vivere numen adest.
 Redite depositum; pietas sua foedera servet:
 Fraus abit; vacuas cenis habete manus.
 Iudice si sapitis, solas impune pueras;
 Hac minus est, und fraude pudenda fides.
 Fallit fallentes; ex magna parte profundit
 Sunt genus; in laqueos, quos posuisse, cadant.
 Nicanor Egyptus caruisse juvancibus arva
 Imribus, atque annos sicca fasile novem;
 Om Thrasius Bafiris adit, monstraque piari
 Hostis effuso sanguine posse Jovem.
 Il Bafiris, Fies Jovis hostis primus,
 Inquit; & Egypto tu dabis hospes aquam,
 & Phalaris tamquam violenti membra Perilli
 Torravit; infelix imbutit autor opus.
 Iulus atque fuit; neque enim lex iustior ulli est,
 Quin necis artifices arte petire suu.
 Ipo & perjurias merito perjuria fallant;
 Exemplo doleat summa lata suo.
 Lacrymat profundit; lacrymis adamanta mouebit.
 Fac madidis vident, si posse, illa genus.
 Heroyman, neque enim veniente in tempore semper
 Deficiunt, uidi lumina ranga maga.
 No sibiens blandis non miscent oscula verbis?
 Illa licet non der, non data sume tamen.

Pugnabis

DE ARTE AMANDI.

Pugnabit primò fortassis, &c. Improbis, dicens
 Pugnando vincit se tamen illa volet.
 Tancum nē nocent teneris male rapta labellis,
 Neve queri possit dura fuisse, cave.
 Oculi qui sumptis, si non se cetera sumptis;
 Hac quoque, quae data sunt, perdere digna erit,
 Quantum defuerat pleno post oculata voto!
 Hei mihi, ruficitas, non pudor ille fuit.
 Vim licet appellent; grana est vis ista puellis;
 Quod juvat, iuvans sapientia volant.
 Quaeunque est Veneris subita violata rapina,
 Gaudet & improbitas munieris instar habet.
 At quz, cum posset cogi, non tacta recepsit,
 Cum simulat vultu gaudia, tristis erit.
 Vim passa est Phoebe; vis est illata sorori:
 Et granis rapis rapeor uterque fuit.
 Fabula nota quidem, sed non indigua refici,
 Scyriae Amoris victa puella viro.
 Jam Deamurales dederat male prama forma;
 Collis sub lido vincere digna Vetus.
 Jam nurus ad Priatum diversio venerat orbe;
 Grataque in Ilios membribus uxor erat.
 Jurabunt omnes in leui verba nutriti;
 Nam dolor ihuis, publica causa fuit.
 Turpe, nisi hoc materis precibus tribuisset, Achilles
 Vestis virum longè dissimilatus erat.
 Quid facis, Macide? non fuit tua munera lama?
 Tu circulos ahi! Palladis arte pesas.
 Quid tibi cuiuscallathis? clypeo manus apta ferendis?
 Pensis quid in dextra, qui cader Hector, habes?
 Rejice succinctos operoso flamine fatus;
 Quisflanda est ista Pelias hastu manu.
 Forte erat in thalamo virgo regalis codem;
 Haec illuas stupro comperit esse virum.
 Viribus illiusquidem victa est; (ita credere oportet)
 Sed voluit vincit viribus illa tamen.
 Sepe, Minie, dixit, cum iam properaret Achilles
 Fortia manus posita sumperat amia colo.

ubi nunc illa est? quid hanc vos meministis?
 Autorem stupri Deindem tu? Ceterum
 scilicet, ut pudor est, quiddam etenim prius;
 Sic alio graminis est incipiente pari.
 Minima est proprias juveni fiducia formae.
 Exspectet si quis, dum prior illa roget,
 te prior accedat; vir verba precantis dicas.
 Excipiat blandas molles illa preces.
 Ut potire, roga; tandem cupit illa rogari.
 De causam voci principianturque tui.
 Jupiter ad veteres supplex heroidas ibat;
 Corripuit magnum nulla puerilla Jovem.
 Si tamen à precibus timidos accedere fas fuit
 Senicris; incepit parere, referque pedem.
 Quod refugit, multe cupiunt; odere quod infest.
 Lenius instando cedat tolle tui.
 Nec spes est Veneris semper profunda regnare;
 Inter amicitiae nomine rectus amor.
 Hoc aditu vidi betricem data verba puerillae;
 Qui fuerat cultor, facies amator erit.
 Candidus in nauca turpis color, aquoris unda
 Deserit & à radius syderis esse niger.
 Turpis & agricolae, qui vomere semper solent;
 Et gravibus rastriis sub Jove verberat humam.
 Ira, Palladiz petitur cui fama coronat.
 Candida si fuerint corpora, turpis erit.
 Hinc omnis amans; color est hic apud astendit.
 Hoc decet; hoc multi non valuisse posse.
 Hildis in Lyricen sylvis errabat Orissa;
 Pallidas in lenta Nante Daphnis erat.
 Angust & macies animavit; nec turpe pudoris.
 Pileolum nitidis impunctile commis.
 Inveniunt juvenum vigilat corpore noctes,
 Curaque &, immenso qui sit amore, dolor.
 Ut vero potire tuo, miserabilis es.
 Ut, qui te videat, dicere possit, Amas.
 Inquerat? an moneam? mixtum fas esse nefisque?
 Nomen amicitiae, nomen inane fides.

Hei nile, non tuus es, quod amas, laudes fidis.
 Cum tibi laudam credidit, ipse liber.
 At non Aegides lectum temeravit Achillis;
 Quantum ad Pirithous, Phaedra pudicit fuit.
 Hermionem Pyliades; quia Pallida Prothes, amata;
 Quodque tibi geminus, Tyndaris, Cælest erat.
 Si quis idem sperat, laura poena myrra
 Speret; it e medio flumine melia petat.
 Nil, nisi turpe, iuvat; curz est sua cuique voluptas;
 Hec quoque ab alterius grata dolore venit.
 Heu facinus non est hostis metuendus amans?
 Quos credis fidos, effuge, pars cris.
 Cognitum fratremque cave, fidumque fidem.
 Præbebit veros hac ubi turba metu.
 Finigetus eram: sed fuit diversa puellus.
 Pectora: mille animos excipe mille modi.
 Nec pellit eadem parit omnia: viribus illa
 Convenit, hac oles: hic hene farra vident.
 Pectoribus mores tot sunt, quot in orbe figuræ;
 Qui sapit, immortis moribus apes erit.
 Urque levia Proces modo se resumbat in undas;
 Nunc leo, nunc arbor, nunc erat hiems apes,
 Illi jaculo pisces, illi capiuntur ab humis;
 Hos cava conseruo retia fuisse trahunt.
 Nec tibi conveniet crudelis modus unius ad annos;
 Longius infidela curva ridebit annos.
 Si doctis rideare ruti, penitusve pudenter;
 Diffides auferre proconsu illa fibi.
 Inde sit, ut quis se annos committere honesto,
 Villis in amplexus inferioris est.
 Pars superata exponit, pars est exhausta laboris,
 Hic tenet nostras anchoras jacta rates.

PUB. OVID. NASONIS
SULMONENSIS,
DE ARTE AMANDI. LIB. II.

Dicite Ioh Pzan : & Ioh bis dicide Pzan :
Decidit in cassis præda petrix meos.
Latus amans donet viridi mea carmina palmit.
Prefector Africæo Mironioque sieni.
Talis ab armiferis Priamcius hospes Amyclis,
Candida cum rapæ conjugè veia dicit.
Talis erat, qui te curru viatore ferrebat,
Vesta peregrinis Hippodameia rotis.
Quid properas juvenis? medius eus pisus in undis
Navigat: & longè, quem peto, portus abest.
Non facis invenire tibi est mea vate paciem:
Arte mei capta est: arte tenenda mea est.
Nec minor est virtus, quam querere, pars tuus:
Catus inest illuc: hic erit artis opus.
Nunc mihi, si quando, puer & Cytherea, favete:
Nunc Erato; nam tu nomen amoris habes;
Magna pato, quas poscit amor remanere per annos,
Dicere, tam vasto pervagis orbe puer.
Et levis est, & habet geminus, quibus evolet, alas:
Difficile est illis imposuisse modum.
Hospitis effugio precluferat omnia Minos:
Audacem pennis repperit ille viam.
Daedalus ut clausit concepum criminè matris
Semibovemque virum, semivirumque bovem;
Sit modus exilio, dixit, justissime Minos:
Accipiat cineres terra paterna meos.
Et quoniam in paria fatis agitatus iniquis
Vivere non potui, da mihi posse mori.
Da redditum pueru, senis est si gracia vilis:
Si nou vis pueru parcere, parce seni.

DE ARTE AMANDI

Dixerat huc : sed ita huc ; te multò plura licet
 Dicere : at egressus non dabat ille viro.
 Quod simulac scusit, Nunc, nunc , & Dædalus dixit,
 Materiam, quā sis ingeniosus , habes.
 Possidet & terras , & possidet aquora Minos :
 Nec tellus nostræ, nec patet unda fugæ.
 Refut iter coeli : credo tentabimus ire :
 Da veniam excepto , Jupiter alme, meo.
 Non ego siderea affecto tangere sedes :
 Quā fugiam dominum , nulla , nisi ista, via est.
 Per Styga detur iter : Stygias transibimus undas :
 Sunt mihi naturæ jura novanda mez.
 Ingenium mala sepe movent. Quis crederet, unquam
 Aëris hominem carpere posse vias ?
 Remigium volucrum disponit in ordine pennas,
 Et leve per lini vincula nequit opus :
 Imaque pars ceris astringitur igne solutis :
 Finisunque novæ jam labor artis erat.
 Tractabat ceramque puer , pennasque reniens :
 Nescius huc humeris arma parara fuis.
 Cui pater , His, inquit, patria est adeunda carinis :
 Hic nobis Minos effugiendus ope est.
 Aera non potuit Minos, alia omnia clausit :
 Quā licet , inventis aera rumpe meis,
 Sed tibi non virgo Tegeza , comequé Bootes;
 Enfiser Ocion apiciendus erit.
 Me pennis sectare danis : ego prævius abo :
 Sit tibi cura sequi ; me duce tutus eris.
 Nam five æthereas vicino sole per auras
 Ibitus : impatiens cera caloris erit:
 Sive humiles propiore freto jactabimus alas ;
 Mobilis aquæoris penna madescet aquis.
 Inter utrumque vola : ventos quoque , nate, cavero :
 Quaque ferent aura, vela secunda dato.
 Dum monet , aptat opus puero , monstratq; moveri:
 Erudit infirmas ut sua mater aves.
 Inde suis factas humeris accommodat alas :
 Perque novum timidus corpora liberat iter .

Jāmque

Jamque volatibus parvo dedit oscula nato :
 Nec patris lacrymas continuere genz.
 Monte minor collis , campis erat altior aquis :
 Hinc data sunt miseris corpora bina fugae.
 Et movere ipse suas , & nosti despicit alas
 Dedalus : & curvas sustinet usque suos.
 Jamque novum delebat iter : positoque timore
 Icarus audaci fortius arte volat.
 Hos aliquis , tremulâ dum caput arundine pisces ,
 Vedit : & incepsum dextra reliquit opus.
 Jam Samos à levâ fuerat Nasoique relicte ,
 Et Paros , & Clario Delos amata Deo.
 Dextra Lebinthos erat , sylvisque umbrosa Calydne ,
 Cinctaque piscofis Astypalaea vadis.
 Cum puer , incautis nimidum temerarius annis ,
 Altius egit iter , deseruitque patrem.
 Vincia labant : & cera Deo propiore liqueficit :
 Nec tenues venti brachia moxa tenuerunt.
 Territus à summo despexit in aquora caelo :
 Nox oculis pavido venit oborta metu.
 Tabuerant ceres : nudos quatit illé lacertos :
 Et trepidat : nec , quo sustineatur , habet.
 Decidit : atq; cadens , Pater , & pater , auferor , inquit :
 Clauserunt virides ora loquentis aque.
 At pater infelix , non jam pater , Icare , clamat :
 Icare , clamat , ubi es ? quovâ sub axe volas ?
 Icare , clamabat : pennas aspergit in undis :
 Ossa tegit tellas ; & aquora nomen habent.
 Non posuit Minos hominis compescere pennas :
 Ipse Deum volverum detinuisse paro.
 Pallitur , Aemonias si quis decurrit ad artes .
 Datque quod à teneri fronte revellit equi.
 Non facient , ut vivat amor , Medeides herbas .
 Mixtaque cum magicis Marfa venena sonis .
 Phafias , Aesonidem , Circe tenuisset Ulyssiem ,
 Si modo servari carmine posset amor .
 Nec data profuerint pollentia phultra puellis :
 Philtra nocent animis , vimque furoris habent .

DE ARTE AMANDI.

Sit procul omne nefis : ut amaris , amabilis es ;
 Quod tibi non facies , solave formi dabit.
 Sit licet iniquo Nereus adamatus Homero ,
 Naiadumque tener criminè rapsus Hylas .
 Ut dominam tenes , nec te mirere relustum :
 Ingenii dotes corporis subde bonis .
 Forma bonum fragile est : quantumq; accedit ad artis
 Fir minor , & spatio carpitur illa suo . (tis)
 Nec semper violit , nec semper illa florent :
 Et riget amissâ spina relicta rosa .
 Et tibi jam venient canis , formosæ , capilli :
 Jam venient rugæ , que tibi corpus arent .
 Jam molire animum , qui duræt , & astrue formam :
 Solus ad extremos pertinanet ille rogos .
 Nec levius , ingenuus pectus coluisse per artes ,
 Curia sit , & linguis edidicisse duas .
 Non formosus erat , sed erat facundus Ulysses :
 Et tamen æquores torfit amore Deas .
 Ah quoties illum doluit properare Calypso ,
 Remigioque apus esse negavit aquas !
 Hac Troje casus iterumq; iterumque rogabat :
 Ille referre aliter sepe solebat idem .
 Littore constiterant : illic quoq; pulchra Calypso
 Exigit Odrysii facta cruenta ducis .
 Ille levi virgâ , (virgam nam sortè tenebat)
 Quod rogat , in spacio littore pingit opus .
 Hac (inquit) Troja est : (muros in littore fecit)
 Hic tibi sit Simois : hic mea castra puta .
 Campus erat , (campum fecit) quem caede Dolonis
 Sparsumus , Monios dum vigil optat equos .
 Illuc Sithonii fuerant tentoria Rhesi :
 Hac ego sum captis nocte reversus equis .
 Pluraque pingebat : sabitus cum Pergama fluctus
 Abstulit , & Rhesi cum duce castra suo .
 Tum Dea , Quas , inquit , fidas tibi creditis ituro ,
 Perdiderint undæ nomina quanta , vides ?
 Ergo agè fallaci timidè confide figuræ ,
 Quisquis es ; atque affluid corpore pluris habe .

Dextera

Dexter principù caput indulgentia mentes :

Asperitas odium siveque bellis movere.

Odimus accipitrem , quia vivit semper in armis ;

Et pavidum solitos in pecus ire lupos.

At caret infidili hominum , quia mitis hirundo est :

Quisque colat turres , Chaonis ales habet,

Este procul lites , & amare prælia lingue :

Dulcibus est verbis mollis alendus amor.

Lite fagant insperque viros , nuptiasque mariti ?

Inque vicem credunt rem fibi semper agi;

Hoc decet uxores : dos est uxoria , lites :

Audiat optatos semper amica sonos.

Non legis Iussu lectum venisti in unum :

Fungitur in vobis munere legis amor.

Mandicias molles , aurèisque juvanti verba

Affer : ut adventu latu sit ipsa rno.

Noni ego divitibus venio præceptor amandi ?

Nil opus est illi . qui dabit , arte mea.

Secum habet ingenium , qui , cùm liber , Accipe , dicit :

Cedimus : inventis plus habet ille meis.

Pauperibus vates ego sum : quia pauper amavi :

Cùm dare non possum munera , verba dabam.

Pauper amet caute : timet maledicere pauper :

Multaque divitibus non patienda ferat.

Me memini iratum dominus turbasse capillos :

Hec mihi quam multos abstulit ira dies !

Nec puto , nec senti tunicam laniasse : sed ipsa

Dixerat : & pretio est illa redempta meo.

At vos (si sapitis) vestri peccata magistri

Effugite . & culps damno timete meæ.

Prælia cùm Parthis , cum cultæ pax sit amicæ ?

Et jocus , & causas quicquid amoris habet.

Si non blanda faris , nec erit tibi comis amica,

Perfer , & obdura : postmodo mitis erit.

Flectitur obsequio curvatus ab arbore ramus :

Franges , si vires experiere tuas.

Obsequio tranantur aquæ : nec vincere possis

Flamina , si contræ , quam rapit unda , nates.

DE ARTE AMANDI.

Obsequium tigresque domat, numidōsque leones;
 Rustica paulatim tauros aratra subit.
 Quid fuit alperius Nonacrinū Aralantī?
 Succubuit meritis trux tamen illa viri.
 Saepē suos casus nec mutia facta puerilē
     Fleſſe sub arboribus Melimona ferunt.
 Saepē tuſt iuſſo fallentia retia collo:
     Saepē ferit torvos cuſpidē fraxit apros.
 Sensit & Hylai contentum fauciū arcum:
     Sed tamē hoc arcu notior alter erat.
 Non te Manalias armatum scandere sylvas,
     Nec jubeo collo retia ferre tuo;
 Corpora nec missis jubeo præbtere fugitiis;
     Artis erunt cauteſ mollia juſſia mea.
 Cede repugnanti; cedendo viator abibis;
     Fac modò, quas partes illa jubebit, agas.
 Arguit, arguit; quicquid probat illa, probato;
     Quod dicit, dicas; quod negat illa, neges.
 Riferit, arride; si fieri, fieri memento:
     Imponat leges vultibus illa tuis.
 Seu ludet, numerolique manu jaſtabit eburnos;
     Tu male jaſtato: tu bene jaſta dato.
 Seu jaciet talos, vietam nè pena ſequatur,
     Damnoſi facito ſtent tibi ſaepē canes.
 Sive latrocinii ſub imagine calculus ibit;
     Fac pereat vitreo miles ab hoſtie tuus.
 Ipſe tene diſtincta tuis umbracula virgis;
     Ipſe face in turba, quā venit illa, locum.
 Nec dubita tereti ſcamnum producere leſto;
     Et tenero ſoleam deſme vel adde pedi.
 Saepē etiam dominæ, quamvis horribis & ipſe,
     Algantis manus eſt calſacienda ſinu.
 Nec tibi turpe putat (quamvis ſit turpe, placebit)
     Ingenuū ſpeculum fuſtiuſiſe manu.
 Ille fatigata vincendo monſtra novercæ,
     Qui meruit cœlum, quod prior ipſe talit &
 Inter Ioniacas calathum tenuiſſe pueras
     Creditur, & lanas excoluiſſe rudes.

Paruit imperio dominus Tyrinthius heros
 I nunc, & dubita ferre, quod ipse valit.
 Iustus adesse fero, iusta maturius horâ
 Fac semper venias : nec, nisi serus, abi.
 Occurras aliquò tibi dixerit ; omnia diffier ;
 Curre, nec incepsum turba moretur iter.
 Nocte dñmum repetens epulis persuncta redibit ;
 Tunc quoque pro servo, si vocat illa, veni.
 Rure erit, & dicet, Venias (amor odit mortales)
 Si rota defuerit, tu pede carpe viam.
 Nec grave te tempus, si inénsive camicula tardet,
 Nec via per jactas candida facia nives.
 Militiae species amor est ; discedite legnes ;
 Non sunt hac timidis signa tuenda viris.
 Nox, & hyems, longaque vis, siveque dolores ;
 Mollibus his castris, & labor omnis inest.
 Saepes feres imbreuim cœlesti nube solutum ;
 Frigidus in nudâ sape jacebis humo.
 Cynthius Admeti vacas pavisse per astus
 Fertur, & in parvâ delituisse casu.
 Quod Phœbum decuit, quem non decet? exue fastus,
 Curam mansuri quisquis amoris habes.
 Si tibi per tutum placitumque negabitur ire,
 Atque erit oppositâ janna fulta sera ;
 At tu per præceps recto delabere aperto ;
 Det quoque furtivas alta fenestra vias.
 Leta erit, ut causam tibi se sciet esse pericli ;
 Hoc dominus certi pignus amoris erit.
 Sape tuâ poteras, Leandre, carere puellâ ;
 Tranabas, animum nōslet ut illa tuum.
 Nec pudor ancillas, ut quaque erit ordinę prima,
 Nec tibi sit servos demeruisse pudor.
 Nomine quemque suo (nulla est iactura) saluta ;
 Junge tuas humiles ambitiose préces.
 Sed tamen & servo (levis est impensa) rogani
 Porridge fortuna munera parva tuæ.
 Porridge & ancillæ, quâ poenas luce pependit
 Luisa maritali Gallica veste manus.

DE ARTE AMANDI.

Fac plebem (*michi crede*) tuam ; si semper in illis
 Janitor, & thalamus qui jacer ante fores.
 Nec dominam jubeo prelio munere dones ;
 Parva , sed è parvis callidus apta dato.
 Cùm bene dives ager, cùm tam l'pondere nutram ;
 Afferat in calatho rustica dona puer.
 Rurè suburbanò poteris tibi dicere missa
 Illa ; tibi in sacrè fuit licet empta viâ.
 Afferat aut uvas, aut quas Amaryllis amabat ;
 At nunc castaneas, nunc amat illa nuces.
 Quinetiam lardoque licet, missaque coronâ,
 Te memorem domine testificere tue.
 Turpiter his emitur spes mortis, & orba senectus :
 Ah peream, per quos munera crimen habent !
 Quid tibi præcipiam teneros quoque mittere veris ;
 Hei mihi, non multum cärmén honoris habet !
 Carmina laudantur, sed munera magna petuntur;
 Dummodo sit dives barbarus, ille placet.
 Aurea sunt verè nunc secula ; plurimus auro
 Venit honos ; auro conciliatur amor.
 Ipse licet venias Mufis comitatus Homere ;
 Si nihil attuleris, ibis Homere foras.
 Sunt tamen & docte, rarissima turba, puellæ :
 Altera, non docte ; sed tamen esse volute.
 Ultraque laudetur per carmina ; carmina lector
 Commendet dulci qualiacunque sono.
 His ergo, atque illis, vigilatum carmen in ipsius
 Forisitan exigui numeris intstar erit.
 At quod eris per te facturus, & utile credis,
 Id tua te facito semper amica roget.
 Libertas alicui fuerit promissa taorum ;
 Hanc tamen à domina fac petat ille tua.
 Si poenam servo, si vincula sive remittis,
 Quod facturus eras, debeat illa tibi.
 Utilitas tua sit ; titulus donetur amicæ
 Perde nihil : partes illa potentis agat.
 Sed te, cuicunque est retinendæ cura puellæ,
 Attontum formâ fac putet esse sua.

Sive erit in Tyrius ; Tyrios laudabis amictus ;
 Sive erit in Colis ; Cos decere putat.
 Aurata est ; ipso tibi sit preciosior auro :
 Gaudia si sumit ; Gaudia sumpta proba.
 Astteric tunicata : Moxes incendia, clamia :
 Sed timidi carent frigore voce roga.
 Compositum discrimen erit ; discrimina lauda :
 Torserit igne coquam ; torte capille places.
 Brachia saltem, vocem mirare canentis ;
 Et cum desierit, verba querentis habe.
 Ipos concubitus, ipsum venerare licebit
 Quod juvat, & quadam gaudia vocis habe.
 Si fuerit torva violentior ipsa Medusa ;
 Fiet amatori lenis & æqua suo.
 Tantum ne pateas verbis simulator in illis,
 Effice : nec vultu destrue verba tuo.
 Sit ut an, prodest ; affert deprehensio pudorem,
 Atque adimit merito tempus in omne fidem.
 Spes sub autumnum, cum formosissimus annus,
 Plenaque purpureo fabrabet uva meto ;
 Cum modò frigoribus premimur, modò solvimur æ-
 Aere non certo corpora languor haber. (stu ;
 Illa quidem valeat : sed si male firma cubabit,
 Et vitium coeli senserit ægra fini ;
 Tunc amor & pietas tua sit manifesta puellæ ;
 Tunc sere, quæ plene postmodo falce metas.
 Nec tibi morosi veniant fastidia morbi :
 Perque tuas fiant, quæ finit illa, manus.
 Li videat flentem : nec radeat oscula ferre :
 Et sicco lacrymas combibat ore tuas.
 Multa vox : sed cuncta palam : quotiesque licebit,
 Quæ referas illi , somnia late vide.
 Li veniat quæ lustret anus leædime locumque :
 Preferat & tremalæ sulphur & ova manu.
 Omibus his inerunt gratae vestigia cura :
 In thalamos multis hac via fecit iter.
 Ne tamen officiis odium queratur ab ægra,
 Sit suus in blandâ sedulitate modus.

DE ARTE AMANDI.

Neve cibos præbe, nec amari poqua facci

Porrige : rivalis misceat illa mūs.

Sed non, quo dederas à littore carbasa, venio

Utendum, medio cùm potiare fredo.

Dum novus errat amor, vires fibi colligit usu ;

Si bene nutrieris, tempore firmus erit.

Quem taurum metuis, vitulum maloere solebas :

Sub qua nunc recubas arbore, virga fuit.

Nascitur exiguis, sed opes acquirat quando,

Quáquē venit, multas accipit amnis aquas.

Fac tibi consuetudinē majus :

Quam tu dum capias, radia nulla fuge.

Te semper videas ; tibi semper præbent aures :

Exhibeat vultus noxque diesque tuos.

Cùm tibi major erit fiducia posse requiri ;

Tunc procul absenti cura futuris eris.

Da requiem : requietus ager bene credita reddit :

Terraque caelestes arida sorbet aquas.

Phyllida Demophoon præfens moderatiūs affit :

Exarsit velis acrius illa datis.

Penelopen absens, solers torquebat Ulysses ;

Phyllacides aberat, Laodamia, tuus.

Sed mora ruta brevis : lentescunt tempore cura,

Vanescitque absens, & novus intrat amor.

Dum Menelaus abest, Helene, ne sola jaceret,

Hospitis est tepido nocte recepta finu.

Quis stupor hic Menelaē fuit ? ta solus abibas,

Iisdem sub teq̄is hospes & uxor erant.

Accipitri timidas credis furiose columbas :

Plenum montano credis ovile lupo.

Nil Helene peccat, nil hic committit adulter.

Quod tu, quod faceret quilibet, ille facit.

Cogis adulterium dando tempisque locumque :

Quo nisi confilio est uia puella tuo ?

Quid faciat ? vir abest, & adeſt non rusticus hospes;

Et timet in vacuo sola cubare toro.

Viderit Atrides ; Helenen ego crimine solvo :

Uia est humani commoditate viri.

Sed neque fulvis aper mediâ tam levius in irâ est,
 Palmineo rapidos dum rotatore canes;
 Nec lex, cum catulis lactentibus ubera praebet,
 Nec brevis ignaro viperâ lata pede;
 Femina quâm, socii deprensa pellice lecti,
 Ardet; & in vulta pignora mentis habet.
 In ferrum flammasque ruit; positoque decore
 Fertur, ut Aonii cornibus ista Dei.
 Conjugis admissum, violataque jura mariti,
 Barbara per natos Phafas ultra subit.
 Altera dira parens (haec est, quam cernis, hirundo)
 Aspice signatum sanguine peccus habet.
 Hoc bene compositos, hoc firmos rumpit amores:
 Crimina sunt cautis ista timenda viris.
 Nec mea vos uni donat censura puellarum;
 Dii melius; vix hoc nuptia tenere potest.
 Ludit; sed furro teletur culpa modestia;
 Gloria peccati nulla petenda tui est.
 Nec dederis manus, cognoscit quod altera possit;
 Nec sint nequitiae tempora certa tua.
 Et nè te capiat latebris sibi femina nos,
 Non uno est semper convenienda loco.
 Et, quoties scribis, tocas prius ipsi tabellas
 Inspice; plus multe, quâm sibi missa, legant.
 Ista Venus justa arma moveret, telumque remisit:
 Et modò, quæ questa est ipsa, querare facit.
 Dum fuit Atrides una contentus, & illa
 Casta fuit; virtus est improba facta viri.
 Audierat, laurumque manu vittasque ferentem
 Pro nati Chrysen non valuisse sua.
 Audierat, Lynefi, tuos abducta dolores,
 Bellaque per turpes longius ille motas.
 Nec tantum audierat; Priameida viderat ipsa;
 Victor erat prædæ præda pudenda suæ.
 Iste Thyesiaden animo thalamoque recepit;
 Et male peccantem Tyndaris ulta virum est.
 Quæ bene celâris, si quâ tamen acta parebunt,
 Illa licet pareant, tu tamen usque nega.

Tu

Tu neque subiectus, solito die que blandior es ;
 Hæc animi multum signa nocentia habent.
 Sed latèri nec parcer tuo : pax omnis in illo est ;
 Concubitu prior est inficienda Venus.
 Sunt qui præcipue herbas satureia nocentes
 Sumere ; iudiciis ista venena metis.
 Aut piper urticæ mordacis semina miscent,
 Tritaque inanoso flava pyretra mero.
 Sed Dea non paritur sic ad sua manera cogi,
 Colle sub umbroso quam tenet aitrus Eryx.
 Candidus Alcathoi qui mixtatur urbe Pelasgi
 Bulbus, & ex horio quæ venit herba salax ;
 Ovaque sumantur ; sumantur Hymettia melia,
 Quisque talit folio pinus acuta nuces.
 Docta quid ad magicas Erato converteris artes ?
 Interior curru meta terenda meo est.
 Qui modò celabas monitu tua crimina nostro,
 Fleste iter, si monitu detege furta inco.
 Nec levitas culpanda mea est ; non semper codem
 Impositos vento panda carina vicit.
 Nam modò Threicio Boreæ, modò currimus Euro.
 Szep tument Zephyro linteæ, szep Noto.
 Aspice, ut in curru modò deis fluitantia rector
 Lora : modò admisso arte retinet equos.
 Sunt quibus ingrati timida indulgentia servit :
 Et, si nulla lubet, amula, languet amor.
 Luxuriant animi rebus plerumque secundis.
 Nec facile est aquæ commoda mente pati.
 Ut levis absumpis paulatim viribus ignis
 Ipse latet, summo candet in igne cinctus ;
 Sed tamen extintas admoco sulphure flammas
 Invenit, & lumen, quod fuit ante, redit :
 Sic, ubi pigra siou, securaque pectora torpesc,
 Acribus est stimulis efficiendus amor.
 Fac timeat de te, tepidamque recalface mentem :
 Palleat indicio criminis illa tui.
 O quantum, & quosque numero comprehendere non possunt
 Felicem, de quo laeta puella dolet !

Quæ simul invictus crimen perverit ad aures,

Excidit : & misere voxque caloreque fugit,
Ne ego sum, cuius laetior furosa capillos :

Ille ego sum, teneras cui petat ungue genas ;
Quem videat lacrymans, quem iorvis spectet ocellis ;

Quo sine non posse vivere, posse vult.
Si spatum quatas, breve sit, quo leuis queratur :

Nè vires lenti colligat ira mortis.

Candida jamdudum cingantur colla laceris,
Inque tuo flens est accipienda finis.

Oculi da flenti : Veneris da gaudia flenti.

Pax erit ; hoc uno solvit ira modo.

Cum bene servierit, cum certa videbitur hostis ;

Tunc pote concubibus sedera ; mitis erit.

Mic depositis habitat concordia tellis ;

Ilo (crede mihi) gratia nata loco est.

Quæ modò pugnabunt, jungunt sua rostra columbae,

Quarum blanditiæ verbasq; murmur habet,

Missa fuit rerum confusa sine ordine moles ;

Uinaq; erat facies, sydera, terra, frenum.

Nox ecclœum impossum est terris, humus æquore cinc-

Inq; fluis partes cœlestis inane chaos. (Ita est ;

Sylva seras cepit, volucres agitabilis aer ;

In liquidâ pisces delinquitis aquæ.

Tum genus humanum solis errabat in agris ;

Hisque merz viræ, & rude corpus erat.

Sylva domus fuerat ; cibus herba, cubilia frondes ;

Janque diu nulli cognitus alter erat.

Munda tristes animos fertur mollisse voluptas ;

Constiterant uno foemina virque toro.

Quid sacerent, ipfi nullo didicere magistro ;

Arte Venus nullâ dulce percgit opus.

Ales habet quod amet ; cum quo sua gaudia jungat,

Iovenit in mediâ foemina pilosa aquæ.

Cova parem sequitur ; serpens serpente tenetur ;

Haret adulterio cum cane neca canis,

Leta salutur ovis ; tanto quoq; leta juventus est ;

Sustinet immundum sima capella marem.

In furiis agitantur equi, spatioque remoto
 Per loca dividitos amine sequuntur equos.
 Ergo age, & iratae medicamina forma prebe:
 Illa fieri requiem sola doloris habent.
 Illa Machaonios superant medicamina succos;
 His, ubi peccaris, restituendus eris.
 Hac ego cum canerem, subito manifestus Apollo
 Movit inauratae pollice fila lyra.
 In manibus laurus; sacris inducta capillis
 Laurus erat; vates ille videndus adest.
 Is mihi, Lascivi, dixit, praeceptor amoris,
 Duc agè discipulos ad mea templia tuos.
 Est ubi diversum fama celebrata per orbem
 Littera, cognosci quæ fibi quemq; juber.
 Qui fibi notus erit, solus sapienter amabit,
 Arque opus ad vires exiget omne suas.
 Cui faciem natura dedit, spectet ab illa;
 Cui color est, humero sepe parente cubet.
 Qui sermonè placet, tacitura filencia vitet;
 Qui canit arte, canat; qui bibit arte, bibat.
 Sed neque declament medio sermone discri;
 Nec sua vesanus scripta poeta legat.
 Sic monuit Phœbus; Phœbo parete monenti;
 Certa Dei sacro est hujus in ore fides.
 Ad propriora vocor. Quisquis sapienter amabit,
 Vincet, & è nostrâ, quod petet, arte feret.
 Credita non semper fulci cum strenore reddunt;
 Nec semper dubias adjuvat aura rates.
 Quod juvat, exiguum est; plus est quod ludit amans.
 Proponant animo multa ferenda luto. (tes;
 Quot lepores in Atho, quot apes pascantur in Hybla;
 Cœrulea quo baccas Pallados arbor habet;
 Littore quo conchæ, roræ sunt in amore dolores;
 Quæ parimur, multo spicula felle madent.
 Dicta erit ille foras, quam tu fortasse videbis;
 Ille foras, & te fallâ videre, puta.
 Clausa tibi fuerit promissa janua nocte;
 Perfer, & immundâ ponito corpus humo.

Forfitan & vultu mendax ancilla superbo
 Dicet, Quid nostras obfidet iste fores?
 Postibus, & durę supplex blandire pueris,
 Et capiti demptas limine pose rosas.
 Cum volet, accedes; cum te virabit, abibis.
 Dedeceat ingenuos tedia ferre sui.
 Effugere hinc non est, quare tibi possit amica
 Dicere, Non omni tempore sensus abest.
 Nec maledicta pura, nec verbera ferre pueris.
 Turpe, nec ad teneros oscula ferre pedes.
 Quid moror in parvis? animus majoribus instat:
 Magna canam; toro peftore vulgus ades.
 Ardua molimur: sed nulla nisi ardua virtus,
 Difficilis nostra policitur arte labor.
 Rivalem patienter habe: victoria tecum
 Stabit: eris magni victor in arce Jovis.
 Hac tibi noa hominem, sed quercus etcede Pelaigas
 Dicere; nil istis ars mea magus habet.
 Inmut illa, feras: scribet, ne tange tabellas;
 Unde voler, veniat: quoque fibebit, cat.
 Hac in legitimā prestante uxore mariti,
 Cum tener ad partes, tu quoque somne, venis.
 Bac ego, confiteor, non sum perfectus in arte.
 Quid faciam? monitis sum minor ipse meis:
 Mēne palam nostrae det quisquam signa pueris?
 Et patiar? nec me quolibet impescat?
 Oculū vir dederat (memini) Iulus: oculū questus
 Sum datus: barbarie noster abundat amor.
 Non semel hoc vitium noctis mihi: doctior ille es,
 Quo veniunt alii conciliante viri.
 Sed mellius nescisse fuit; sine farta tegantur,
 Ne fugiat victo fassus ab ore pudor.
 Quo magis, o juvenes, deprendere parcite vestras:
 Peccant; peccantes verba dedisse patent.
 Crescit amor prensis: ubi par fortuna duorum es,
 In causam damni perstat uterque sui.
 Fabula narratur toro notissima cœlo;
 Misericordia capti Māisque Ventisque dolis.

DE ARTE AMANDI.

Mars pater infano Veneris turbatus amore,
 De duce terribili factus amator erat.
 Nec Venus oranti (nec enim Dea molior ulla est)
 Rustica Gradivo difficultisque fuit.
 Ah quoties lasciva pedes risilie mariti
 Dicitur, & duras igne vel arte manus!
 Marte palam simul est Vulcanum imitata, decebat:
 Multaque cum forma gratia mista fuit.
 Sed bene concubitus primò celare solebant;
 Plena verecundi culpa pudoris erat.
 Indicio Solis (quis Solem fallere posset?)
 Cognita Vulcano conjugis acta suæ.
 Quād mala Sol exempla moves! pete munus ab ipsis.
 Et tibi, si taceas, quod dare possit, habet.
 Mulciber obscuros, lectum circaque supèrque,
 Disponit laqueos: lumina fallit opus.
 Flingit iter Lemnon; veniunt ad foedus amantes:
 Impliciti laqueis nudus uterque jacent.
 Convocat ille Deos; præbens spectacula capti;
 Vix lacrymas Venerem continuisse putant.
 Non vultus texisse suos, non denique possunt
 Partibus obscenis opposuisse manus.
 Hic aliquis ridens, In me, fortissime Mavors,
 Si tibi sunt oneri, vincula transfer, ait.
 Vix precibus Neptune tuis captiva resolvit
 Corpora; Mars Creten occupat, illa Paphos.
 Hoc tibi prosecit, Vulcane, quod ante tepebant,
 Liberiū faciunt; & pudor omnis absit.
 Sepe tamen demens fluitè fecisse fateris;
 Teque ferunt iræ penitusse tuæ.
 Hoc vetti; vos ecce vetat deprehensa Dionæ
 Infidias illas, quas tulit ipsa, dare.
 Nec vos rivali laqueos disponite: nec vos
 Excipite arcana verba notata manu.
 Illa viri captent, si jam capranda putabunt,
 Quos facient justos ignis & unda viros.
 En iterum testor; nil hic, nisi lege remissum;
 Luditur in nostris instita nulla jocis.

Quis Cereris ritus audet vulgare profanus,
 Magnaque Threiciâ sacra reperta Samo?
 Eximia est virtus prestatre silentia rebus:
   At contrâ gravis est culpa, tacenda loqui.
 Quim bene, quod frustra caperatis arbore pomis,
   Tantalus in media garrulus aret aqua?
 Precipue Cytherea jubet sua sacra taceri:
   Admoneo, veniat nè quis ad illa loquax.
 Condita si non sunt Veneris mysteria cistis,
   Nec cava vespanis ictibus æta sonant:
 Attamen inter nos medio versantur in usu:
   Sic tamen inter nos, ut latuisse velint.
 Ipse Venus pubem, quocies velamina ponit,
   Protegitur levâ semireducta manu.
 In medio passumque coit pecus: hoc quoque viso
   Avertit vultus fæpe puella suos.
 Conveniunt thalami furtis & janua nostris:
   Parsque sub injecta ueste pudenda later.
 Et si non tenebras, at quiddam nubis opacæ
   Quærimus, atque aliquid luce patente minus.
 Tum quoq; cum solem nondum prohibebat & imbre
   Tegula, sed quercus testa cibumque dabat.
 In nemore arcq; antris, non sub Jove juncta volupcas:
   Tanta rudi populo cura pudoris erat.
 At nunc nocturnis titulos imponimus actis;
   Atque emitur magno mil, nisi posse loqui.
 Se licet excusies omnes, ubi queque puella est.
   Cuilibet ut dicas, Hæc quoque nostra fuit.
 Nec desint quas tu digitis ostendere possis.
   Ut quamque attigeris, fabula turpis erit.
 larva queror: fingunt quidam quæ vera negarent,
   Et nulli non se concubuisse ferunt.
 Corpora si nequeunt, quæ possunt nomina tangunt,
   Famâque, non factio criminè, crimen haber.
 Inunc, clade fores custos odiose puerat:
   Et centum duris postibus addic seras.
 Quid tati supereft, ubi nominis extat adulter,
   Et credi, quid non corrigit esse, cupit?

DE ARTE AMANDI

Nos etiam veros parè profitemur amores;
 Testaque sunt solidâ mystica farta fide.
 Parcere pricipue virtus exprobare pueris;
 Utile quæ multis dissimulasse fuit.
 Nec suus Andromedæ color est objectus ab illo,
 Mobilis in gemino cui pede penna fuit.
 Omnibus Andromache visa est spatiofior aequo:
 Unus, qui modicam diceret, Hector erat.
 Quod male fers, affuesce; feres bene; multa venustus
 Lenit: at incipiens omnia sentit agor.
 Dum novus in viridi coalescit cortice ramus;
 Concutiat tenerum qualibet aura, cadet,
 Mox etiam venis spacio durata resister,
 Firmaque adoptivas arbor habebit opes.
 Eximit ipsa dies omnes de corpore mendas:
 Quodque fuit vitium, definit esse mortuæ.
 Ferre novæ nares taurorum terga recusant;
 Affiduo domitas tempore fallit odor.
 Nominibus mollire licet mala: fusca vocetur,
 Nigrior Illyricæ cui pice sanguis erit.
 Si pena est, Veneri similis; si flava, Minervæ:
 Sit gracilis macie quæ male visa suæ est.
 Dic agolem, quæcumq; brevis; quæ turgida, plenis:
 Et lateat vitium proximitate boni.
 Nec quotus annus eat, nec quo sit nata require
 Confuse; quæ rigidus munera censor haber.
 Principiæ si flore carer, meliusque peractum est
 Tempus, & albentes jam ligat illa comas.
 Utilis, & juvenes, aut hæc, aut senior ætas;
 Iste seret segetes, iste serendus ager.
 Dum vires annique finunt, tolerate labores;
 Jam veniet tacito curva senecta pede.
 Aut mare navigis, aut vomere scindere terram,
 Aut fera belligeras addite in armâ manus:
 Aut latus & vires, operâmq; afferte pueris;
 Hoc quoque militia est; hoc quoque fecit opes.
 Adde, quod est illis operum prudentia major;
 Solus & artifices qui facit, usus adest.

Ille munditiis annorum dama rependunt:
 Et faciunt curâ, nè videantur annos.
 Unque velis, venerem jungunt per mille figurâs:
 Invenit plures nulla tabella modos.
 Illis sentitur non irritata voluptas;
 Quod juvat, ex æquo formâ virque ferunt.
 Odi concubitus, qui non utrinque relolvunt:
 Hoc est, cur pueri tangat amore mindus.
 Odi quæ præbet, quia sit præbere necesse:
 Siccâque de lani cogitat ipsa suâ.
 Quæ datur officio, non est mihi grata voluptas:
 Officium faciat nulla puella mihi.
 Me voces audire juvat lesa gaudia fassis:
 Urque morer, me me sustineamque, roget.
 Aspiciam dominiq; vîctos amentis ocellos:
 Langueat, & tangi se vetet illa diu.
 Hec bona non primæ tribuit natura juventæ,
 Quæ citò post septem lustra venire solent.
 Qui properant nova musta bibant: mihi fundet avitum
 Consulibus priscis condita testa merum.
 Nec platanus, nisi sera, potest obſistere ventis:
 Et laedunt nudos prata novella pedes.
 Scilicet Hermionem Helenæ præponere posles?
 Et melior Gorge, quam sua mater, erat?
 Ad venerem quicunque voles attingere seram;
 Si modò durâris, præmia digna feres.
 Conſcius ecce duos accepit lectus amantes:
 Ad thalami clausas Musa refiste fores.
 Sponte suâ sine te celeberrima verba loquentur;
 Nec manus in lecto lava jacebit iners.
 Invenient digiti quid agant in partibus illis,
 In quibus occulte spicula tingit amor.
 Fecit in Andromache prius hoc fortissimus Hector;
 Non solum bellis utilis ille fuit.
 Fecit & in capta Lyrneside magnus Achilles,
 Cum premerit mollem lassius ab hoste torum.
 Illis te manibus tangi Brisei sinebas,
 Imbutæ Phrygiâ quæ nece semper erant.

DE ARTE AMANDI.

An fuit hoc ipsum, quod te lasciva juvaret,
 Ad tua viētrices membra venire manus?
 Crede mihi, Veneris non est properanda voluptas,
 Sed, sensim tarda perficienda morā.
 Cum loca reppeteris, quæ tangi soemina gaudet;
 Non obſlet, tangas quod minis illa, pudor.
 Aspicies oculos, tremulo fulgore micantes:
 Ut ſol in liquida ſepe refulget aqua.
 Accedant queſtus, accedat amabile murmur,
 Et dulces gemitus, aptaque verba joco.
 Sed neque tu dominam velis majoribus uſus
 Defere, nec curſus ante eat illa tuos.
 Ad metam properate ſimul: tunc plena voluptas,
 Cūm pariter vieti ſoemina virque jacent,
 Hic tibi ſervandus tenor eſt, cūm libera dantur)
 Ocias, furtivum nec timor urget opus.
 Cūm mora non tuta eſt, totis incumbere remis
 Utile, & admissio ſubdere calcar equo.
 Finis adeſt operi; palmam date grata juventus:
 Sertaque adoratæ myrtea ferte comez.
 Quantus apud Danaos Podalirius arte medendi,
 Æacides dextrā, peſtore Neſtor erat;
 Quantus erat Chalcas extis; Telamonius armis,
 Automedon curru: tantus amator ego.
 Me vatem celebrate viri: mihi dicite laudes;
 Cantetur toto nomen in orbe meum.
 Arma dedi vobis: dederat Vulcanus Achilli:
 Vincite muneribus, vicit ut ille, datis.
 Sed quicunque meo ſuperarit Amazona ferro,
 Inſcribat ſpoliis, Naſo Magiſter erat.
 Ecce rogarunt teneræ, ſibi dem præcepa, puellæ:
 Vos eritis chartæ proxima cura meæ.

PUB. OVID. NASONIS
SULMONENSIS.
DE ARTE AMANDI Lib. III.

Prima dedi Danais in Amazonas arma : superfunt
     Quæ tibi dem, & turbæ Penthesilea, tuæ.
 Ite in bella pares ; vincant, quibus alma Dionæ
     Faverit, & toro qui volat orbe Puer.
 Non erat armatis aquum concurrere nudas ;
     Sic etiam vobis vincere turpe viri.
 Dixerit è multis aliquis, Cur virus in angues
     Adjicis, & rapidis tradis ovile lupis ?
 Parcite paucarum diffundere crimen in omneis ;
     Spectetus meritis quæque puella suis.
 Si minor Atrides Helenen, Helenæque sororem,
     Quo premat Atrides crimine major habet ;
 Si scelere Oeclides Talaoniaz Eryphiles
     Vivus, & in vivis ad Stryga venit equis :
 Est pia Penelope, lustris errante duobus,
     Et totidem lustris bella gerente viro.
 Respice Phyllaciden, & quæ comes iste marito
     Fertur, & ante annos occubuisse suos.
 Fata Pheretiadæ conjux Pegasus redemit :
     Proq; viri est uxor funere luta sui.
 Accipe me Capaneu, cineres miscebimus, inquit
     Iphias : In medios de filiisq; rogos.
 Ipsa quoque & cultu est & nomine foemina virtus ;
     Nec nimirum populo si placet ipsa suo.
 Non tamen hæ mentes nostra poscuntur ab arte :
     Conveniunt cymbæ vela minora meæ.
 Nil nisi lascivi per me discuntur amores :
     Foemina præcipio quo sit amanda modo.
 Foemina nec flamas, nec favos excutit arcus :
     Parcius hæc video tela nocere viris.

Sæpe

DE ARTE AMANDI.

Saepè viri fallunt, teneræ non saepè puellæ;
 Paucaque, si quæras, crimina fraudis habent:
 Phasiadem matrem fallax dimisit Iason:
 Vénit in Æsonios altera nupta simus.
 Quantum ad te Theseu, volucres Ariadna marinas
 Pavit, in ignoto sola relicta loco.
 Quare novem cur iste vias dicatur, & audi
 Depositis sylvas Phyllida flēsc comis.
 Et famam pietatis habet; tamen hospes & ensem
 Præbuit & causam mortis, Elisa, tuæ.
 Quid vos perdidierit, dicam: Nescistis amare,
 Desuit ars vobis: arte perennat amor.
 Nunc quoque nescirent, sed me Cytherea doocere
 Jussit: & ante oculos constituit ipsa meos.
 Tum mihi, Quid miseræ, dixit, meruere puellas?
 Traditur armatis vulgus inerme viris.
 Illos arrifices gemini secere libelli:
 Hæc quoque pars moniti studienda tuis.
 Probra Therapeæ qui dixerat ant' maritæ,
 Mox cecinit laudes prosperiore lyræ.
 Si bene te nōsti, cultas nè lœde puellas:
 Grata, dum vivis, ista petenda tibi, est.
 Dixit: & è myrto (myrto nam vin̄ta capillos
 Conſtiterat) folium, granæq; pauca dedit.
 Sensimus acceptum numen quoque: purius æther
 Fulſit: & è toto peccore celiſſit onus.
 Dum facit ingenium, & petite hinc præcepta puellæ,
 Quas pudor, & leges, & sua jura finunt.
 Venturæ memores jam nunc eſtote ſenectæ:
 Sic nullum vobis tempus abibit iners.
 Dum ſicer, & veros etiam nunc editis annos,
 Ludite; cuncti anni more fluentis aquæ.
 Nec quæ præteriit, rursum revocabitur unda:
 Nec quæ præteriit hora, redire potest.
 Utendum eſt ætate, cito pede labitur ætas:
 Nec bona tam ſequitur, quam bona prima fuit.
 Hos ego, qui canent frutices, violaria vidi:
 Hæc mihi de spina grata corona data eſt.

Tempus

Tempus erit, quo tu, quæ nunc excludis amantes,
 Frigida desertâ nocte jacebis anus.
 Nec tua frangetur nocturnâ janua rixâ ;
 Sparsa nec invenies limina manè rotâ.
 Quâm cito (me miserum !) laxantur corpora rugis,
 Et perit, in nitido qui fuit ore, color !
 Quasque fuisse tibi canas à virgine juras,
 Spargentur subito per caput omne comæ.
 Anguibus exsultur tenui cum pelle vetustas ;
 Nec faciunt cervos cornua jacta senes.
 Vestra sine auxilio fugiunt bona, carpite florem,
 Qui nisi carpus erit, turpiter ipse cadet.
 Adde, quod & partus faciunt breviora juventæ
 Tempora : continuâ messe senescit ager.
 Latmyus Endymion non est tibi, Luna, rubori ;
 Nec Cephalus roseæ præda pudenda Deæ.
 Ut taceam de te, quem nunc quoq; luget, Adoni ;
 Unde habeat Aenean Hermonienque Venus ?
 Ite per exemplum, genus & mortale, Dearum ;
 Gaudia nec cupidus vestra negate viris.
 Ut jam decipient, quid perditis? omnia constant ;
 Mille licet sumant, deperit inde nihil.
 Conteritur ferrum ; filices tenuantur ab usu.
 Sufficit, & damni pars caret illa metu.
 Quis veteret opposito lumen de lumine sumi ?
 Quisve cavum vastas in mare servit aquas ?
 Et tamen illa viro mulier non expedit, inquit.
 Quid? nisi quam sumis, dic mihi, perdis aquam?
 Nec vos prostituit mea vox, sed vana timere
 Damna vetat : damnis munera vestra carent.
 Sed me flaminibus venti majoris iturum,
 Dum sumus in portu, provehat aura levis.
 Ordinar à cultu; cultis bene Liber ab uvís
 Provenit; & culto stat seges alta solo.
 Forma Dei munus; formâ quota quæque superbit?
 Pars vestrum tali munere magna caret.
 Cura dabit faciem; facies neglecta peribit;
 Idaliae similis sit licet illa Deæ.

Corpora

DE ARTE AMANDI.

Corpora si veteres non sic coluere pueræ :
 Nec veteres cultus sic habuere viri.
 Si fuit Andromache tunicas induitæ valentes ;
 Quid miram ? duri militis uxor erat.
 Scilicet Ajaci conjux ornata veniret :
 Cui tegmen septem terga fuere boum.
 Simplicitas rudis ante fuit ; nunc aurea Roma est :
 Et magnas domiti possidet orbis opes.
 Aspice , quæ nunc sunt Capitolia , quaque fuerant :
 Alterius dices illa fuisse Jovis.
 Curia , consilio quæ nunc dignissima tango est ,
 De stipulâ , Tatio regna tenente , fuit.
 Quæ nunc sub Phœbo ducibusq; palatia fulgent ,
 Quid , nisi araturis pascua bobus , erant ?
 Præsca juvent alios : ego me nunc denique natum
 Gratulor : hæc ætas moribus apta meis.
 Non , quia nunc terræ lentum subducitur aurum ,
 Lectaque diverso littore concha venit :
 Non , quia decrescent effosio marmore montes :
 Nec , qui cæruleæ mole fugantur aquæ :
 Sed quia cultus adest ; nec nos ros mansit in annos
 Rusticitas , præscis illa superstes avis.
 Vos quoque non caris aures onerate lapillis ,
 Quos legit in viridi decolor Indus aquâ .
 Nec prodite graves insuto vestibus auro :
 Per quas nos petitis . siæ fugatis , opes .
 Munditis capimur , nec sine fine lege capilli :
 Admotæ formam dantque negantque manus .
 Nec genus ornatus unum est : quod quamq; decebit ,
 Eligat : & speculum consular ante suum .
 Longa probat facies capitis discrimina puri :
 Sic erat ornatis Laodamia comis ,
 Exiguum summâ nodum sibi fronte relinquî ,
 Ut pateant aures , ora rotunda volunt .
 Alterius crines humero jaçtentur utroque :
 Talis es assumptâ , Phœbe canore , lyrâ .
 Altera succinctæ religetur more Diana :
 Ut solet , attonitas cùm petit illa feras .

Hanc decet inflatos lavè jacuisse capillos :
 Illa sic astrictis impedienda comis.
 Hanc decet ornari testudine Cyllenea :
 Sustineat similes fluctibus illa sinus.
 Sed neque ramosa numerabis in ilice frondes,
 Nec quot apes Hyble , nec quot in Alpe ferz.
 Nec mihi tot cultus numero comprehendere fas est :
 Adjicit ornatus proxima quæque dies.
 Et neglecta decet multas coma ; si p. jacere
 Hesternam credas : illa repexa modò est.
 Ars easum simulat : sic caput ut vidit in urbe
 Alcides Iolen , Hanc ego , dixit , amo.
 Talem te Bacchus , Saryris clamantibus Euge ,
 Sustulit in currus Gnossi relicta suos.
 O quantùm indulget vestro natura decori !
 Quarum sunt multis damna pianda modis !
 Nos malè detegimur : raptique ætate capilli,
 Ut Boreæ frondes excurrente , cadunt.
 Femina canitiem Germanis inficit herbis :
 Et melior vero queritur arte color.
 Femina procedit densissima crinibus emptis ;
 Proque suis alios efficit ære suos.
 Nec pudor est emissæ palam ; venisse videmus
 Herculis ante oculos , virgineumque chorum.
 Quid de veste loquar ? non jam segmenta requiro,
 Nec quæ bis Tyrio murice lana rabet.
 Cum tot prodierint precio leviore colores ;
 Quis furor est census corpore ferre suos ?
 Aëris ecce color , tum cum sine nubibus aer ,
 Nec tepidus pluvias concitat Auster aquas.
 Ecce tibi similis , qui quondam Phryxon & Hellen
 Diceris Inois eripuisse dolis.
 Hic undas imitatur , habet quoq; nomen ab undis :
 Crediderim Nymphas hac ego veste regi.
 Ille crocum simulat : croceo velatur amictu ,
 Roscida luciferos cum Dea jungit equos.
 Hic Paphias myrtos , hic purpurcos amethystos ,
 Albentesve rosas , Threiciamve gruem.

Nec

DE ARTE AMANDI.

Nec glandes, Amarylli, tuz, nec amygdala defunt;
 Et sua velleribus nomina cera dedit.
 Quot nova terra parit flores, cum vere teperi
 Vitis agit gemmas, pigraq; fugit hyems;
 Lana rot, aut plures succos bibit: elige certos:
 Nam non conveniens omnibus unus erit.
 Pulla decet niveas: Briscida pulla decebat:
 Cum rapta est, pulla tum quoque veste fuit.
 Alba decent fuscas: albis Cephei placebas;
 Sic tibi vestitae pressa Seriphos erat.
 Quam si sepe admonui, ne trux caper iret in alas,
 Neve forent duris aspera crura pilis!
 Sed non Caucasea doceo de rupe puellas;
 Quaque bibunt undas, Myse Gaice, tuas:
 Quid, si præcipiam, ne fuscer inertia dentes?
 Oraque suscepit manè laventur aqua?
 Scitis & induitæ candorem querere ceræ;
 Sanguine quæ verò non rubet, arte rubet.
 Arte supercilii confinia nuda repletis;
 Parvaque sinceras velat aluta genas.
 Nec pudor est oculos temui signare favillæ,
 Vel prope te nato, lucide Cydne, croco.
 Est mihi, quo dixi vestræ medicamina formæ,
 Parvus, sed curæ grande libellus opus.
 Hinc quoque præsidium lafiz petitote puellæ;
 Non est pro vestris ars mea rebus iners.
 Non tamen expositas mensa deprendat amator
 Pyxidas; ars faciem dissimulata juvet.
 Quem non offendat toto fax illita vultu,
 Cum fluit in tepidos pondere lapsa sinus?
 Oeyspa quid redolent, quamvis mitrantur Athenis,
 Dempus ab immundæ vellere succus ovis?
 Nec coram mistas cervæ sumpsisse medullas,
 Nec coram dentes perfricuisse probem.
 Isla dabunt faciem; sed erunt deformia visu;
 Multaque, cum frunt turpia, facta placent.
 Quæ nunc nomen habent operosi signa Myronis:
 Pondus iners quondam, duraque massa fuit.

Annulus ut fuit, primò colliditur aurum :
 Quas geritis vestes, sordida lana fuit.
 Cùm fieret, lapis asper erat, nunc nobile signum ?
 Nuda Venus madidas exprimit imbre comas.
 Tu quoque dum coleris, nos te dormire puteamus :
 Apicis à summa conspicere manu.
 Cur mihi nota tui causa est candoris in ore ?
 Claude fores thalami : quaz rude cogis opus.
 Multa viros nescire decet : pars maxima rerum
 Offendet, si non interiora regas.
 Aurea quaz pendent ornato signa theatro
 Inspice, quām tenuis bractea ligna tegat.
 Sed neque ad illa licet populo, nisi facta, venire :
 Nec nisi summoris forma paranda viris.
 At non, peccatost coram præbere capillos,
 Ut jaceant fusi per tua colla, veto.
 Illo præcipue, nè sis morosa, caveto,
 Tempore; nec lapides s̄epe resolve comas.
 Tuta sit ornatrix : odi, quæ fauciāt ora
 Unguis, & raptā brachia figit acu.
 Devovet, & tangit dominæ caput illa ; simulque
 Plorat ad invitās sanguinolenta comas.
 Quæ malè crinita est, custodem in limine ponat :
 Orneturve bonæ semper in æde Deæ.
 Dictus eram subito cuidam venisse puellæ ;
 Turbida perversas induit illa comas.
 Hostibus eveniat tam fudi causa pudoris :
 Inque nurus Parthas dedecus illud eat.
 Turpe pecus mutilum ; turpis sine gramine campus,
 Et sine fronde frutex, & sine crine caput.
 Non mihi venistis Semele Ledeque docendæ,
 Pérque fretum fallo Sidoni vecta bove :
 Aut Helene, quam non stulte, Menelaë, reposcis ;
 Tu quoq; non stulte, Troice raptor, habes.
 Turba docenda venit, turpes pulchrasq; puellæ :
 Pluraque sunt semper deteriora bonis.
 Formosæ minùs artis opem præceptaque quartunt :
 Est illis sua dos forma sine arte potens.

DE ARTE AMANDI.

Cùm mare compositum est, securus návita celat:
 Cùm turmer, auxiliis assidet ille suis.
 Rara tamen mendā facies caret : occule mendas :
 Quáque potes , vitium corporis abde tui.
 Si brevis es, sedeads ; nè stans videare sedere :
 Inque tuo jaceas quantulacunque toro.
 Hic quoque , nè possit fieri mentura cùdantis ,
 Injectā lateant fac tibi veste pedes.
 Quaz nimis est gracilis, pleno velamina filo
     Sumat ; & ex humeris laxus amictus eat:
 Pallida purpureis tingat sua corpora virgis :
     Nigrior ad Pharii confuge píscis opem.
 Pes malus in niveā semper celestur alutā :
     Arida nec vinclis crura resolute tuis.
 Convenient tenuis scapulis analectides altis :
     Angustum circa fascia pectus eat.
 Exiguo signet gestu , quodcunque loquatur ,
     Cui digitii pingues , & scaber unguis erit.
 Cui gravis oris odor , nunquam jejuna loquatur :
     Et semper spatio distet ab ore viri.
 Si niger, aut ingens, aut non erit ordine natus
     Dens tibi ; ridendo maxima damna feres.
 Quis credat? discunt etiam ridere puellæ :
     Quæritur atque illis hac quoque parte decor.
 Sint modici rictus ; fint parvæ utrinque lacunæ :
     Et summos dentes ima libella tegant.
 Nec sua perpetuo contendant illa risu :
     Sed leve nescio quid fœmineumque sonent.
 Est, quaz perverso distorqueat ora cachinno :
     Cùm risu leta est altera, flere putes.
 Illa sonat raucum quiddam , arq; inamabile ridet :
     Vt rudit è scabri turpis asella molæ.
 Quò non art penetrat? discunt lacrymare decenter :
     Quoq; volunt plorant tempore, quoq; modo.
 Quid, cum legitimā fraudatur littera voce,
     Elæsaque fit justo lingua coacta sono?
 In vicio decor est, quædam malè reddere verba,
     Discunt posse minus, quām potuere, loqui.

Omnibus his , quando profunt , impendite curam :
 Discite foemineo corpora ferre gradu .
 Est & in incessu pars non temnenda decoris :
 Alligat ignotos illa fugatque viros .
 Hec movet arte latus , tunicisque fluentibus auras
 Excipit , extensos fertque superba pedes .
 Illa , velut conjux Umbri rubicunda mariti ,
 Ambulat : ingentes varica fertque gradus .
 Sed sit , ut in multis , modus hic quoq; rusticus ; alter
 Motus in incessu , mollior alter erit .
 Pars humeri tamen ima cui , pars summa lacerti
 Nuda sit , à lava conspicienda manu .
 Hoc vos præcipue niveæ decet : hoc ubi vidi ,
 Oscula ferre humero , quā patet usque , liber .
 Monstra maris Sirenes erant , quā voce canorā
 Quilibet admissas detinuerē rates ;
 His sua Sisyphides auditis penè resolvit
 Corpora : nam fociis illita cera fuit .
 Iles est blanda canor : discant cantare puellæ ;
 Pro facie multis vox sua leua fuit .
 Et modò marmoreis referant auditæ theatris ,
 Et modò Niliaeis carmina luæ modis .
 Nec plectrum dextræ , citharam tenuisse sinistrâ
 Nesciat , arbitrio foemina docta meo .
 Sexta ferisque lyra movit Rhodopeius Orpheus ,
 Tartareaisque lacus , tergemimumque canem .
 Sexta tuo canu , vindex justissime matris ,
 Fecerunt māros officiosa novos .
 Quamvis mutus erat , voci favis sic putatur
 Piscis , Arionis fabula nota lyra .
 Disce etiam duplice genialia nubila palma
 Vertere : convenient dulcibus illa jocis .
 Sit tibi Callimachi , sit Coi nota poëte ,
 Sit quoque Vinofi Teia Musa sensis .
 Nota sit & Sappho : quid enim lascivius illa ?
 Quive pater vafri luditur arte Getz .
 Et teneri possis Carmen legile Properti :
 Sive aliquid Galli , sive , Tibulle , tuum :

Dictaque

DE ARTE AMANDI.

Dicitque Varoni fulvis insignia villis

Vellera, germanz Phryxe querenda tuz :

Et profugum Aenean , altz primodia Romz,

Quo nullum Latio clarius extat opus.

Foritan & nostrum nomen miscebatur ihsis :

Nec mea Lethaels scripta dabuntur aquis.

Atque aliquis dicet, Nostri lege culta magistri

Carmina , queis partes instruit ille duas.

Dique tribus libris , titulis quos signat Amorum ,

Elige : quos docili molliter ore legas.

Vel tibi composita canetur epistola voce :

Ignotum hoc aliis ille notavit opus.

O ita Phoebe velis , ita vos pia numina vacum ,

Insignis cornu Bacche , novemque Dea !

Quis dubitat quin scire velim saltare puellam ,

Ut moveat posito brachia jussa sono ?

Artifices lateris , scene spectacula , amantur ,

Tantum mobilitas illa decoris habet.

Parva monere pudet ; talorum dicere jactus

Ut scias , & vires tessera missa tuas.

Et modò treis jactet numeros : modò cogitat apie.

Quam subear partem callida , quamque vocet.

Cautaque non fulte latronum prælia ludat :

Unus cum gemino calculus hoste perit.

Bellariorque suo prensus sine compare pugnet :

Aimulus incepsum sepe recurrit opus.

Reticuloque pilæ leves fundantur aperio :

Nec , nisi quam tollas , ulla movenda pila est.

Est genus in tocidem tenui ratione redactum

Spicula , quoq[ue] mensis lubricus annus haber.

Parva tabella capit ternos utrinque la pillos ,

In qua vicisse est , continuasse suos.

Mille fac esse jocos : turpe est , nescire puellam

Ludere : ludendo sepe paratur amor.

Sed minimus labor est sapienter jactibus uti :

Majus opus mores composuisse suos.

Tunc sumus incerti , studioque aperimus in ipso :

Nadaque per lusus pectora nostra patent.

Ita subit, deforme malum, lucique cupido,
 Jurgiaque, & rixæ, sollicitusque dolor.
 Crimina dicuntur : resonat clamoribus aether :
 Invocat iratos & fibi quisque Deos.
 Nulla fides tabulis, que non per vota petuntur ;
 Et lacrymis vidi sepe madere genas.
 Jupiter à vobis tam turpia crimina pellit,
 In quibus est ulti cura placere viro.
 Bos ignava jocos tribuit natura puellis :
 Materiâ ludunt uberiore viri.
 Sunt illis celeresque pilæ, jaculimque, trochique,
 Armique, & gyros ire coactus equus.
 Nec vos campus habet, nec vos gelidissima Virgo :
 Nec Thuscus placidis devehit amnis aquis.
 At licet, & prodest Pompeias ire per umbras,
 Virginis aethereis cum caput ardet equis.
 Visite laurifero sacra palatia Phœbo :
 Ille Paragonias incrisit in alta rates.
 Quæq; sutor conjuxque ducis monumenta parârunt,
 Navalique gener cinctus honore caput.
 Visite thuriacremas vacce Memphis aras :
 Visite conspicuis tenuis theatra locis.
 Spectentur tepido maculatae lînguine arenae :
 Metaque ferventi circuicunda rotâ.
 Quod later, ignotum est : ignoti nulla cupido :
 Frustrus abest, facies cum bonâ teste caret.
 At licet & Thamyram superes atque Orpheo canas;
 Non erit ignotæ gratia magna lyra.
 Venerem Cous nunquam pinxit Apelles ;
 Merita sub æquoreis illa lateret aquis.
 Qui petitur sacris, nisi tandem fama, poetis ?
 Hoc votum nostri summa laboris habet.
 Cara docum fuerant olim regumque poetæ :
 Premiisque antiqui magna tulere chorii.
 Metaque majestas, & erat venerabile nomen
 Vatibus : & largæ siepe dabuntur opes.
 Iunius emeruit, Calabris in montibus ortus,
 Ira Contiguus ponit, Scipio magne, tibi.

DE ARTE AMANDI

Nunc bedere sine honore jacent ; operatq; doctis
 Curæ vigil Musis, nomen inerti habet.
 Sed famæ invigilare juvat. Quis nōsset Homerum,
 Ilias æternum si levisset opus ?
 Quis Danson nōsset, si semper clausa fuisset,
 Inque sua rurri perlatusset annus ?
 Utilis est vobis , formosæ cura pueræ,
 Sepe vagos extra limina ferre pedes.
 Ad multas lupa tendit oves , prædetur ut unam :
 Et Jovis in multas devolat ales aves.
 Se quoque det populo mulier speciosâ videndam ;
 Quem trahat, e multis, fortissim unus erit.
 Omnibus illa locis maneat studioſa placendi :
 Et curam totâ mente decoris agat.
 Casus ubiq; valet : semper tibi pendeat hamus ,
 Quo minimè credis gurgite , piscis erit.
 Sepe canes frustra nemorosis montibus errant :
 Inque plagas nullo cervus agente cadit.
 Quid minus Andromade potuit sperare revincta,
 Quād lacrymas ulli posse placere suas ?
 Funere sepe viri vir queritur : ire solutis
 Crinibus , & fletus non tenuisse decet.
 Sed vitate viros cultum formamque professio :
 Quique suas ponunt in statione comas.
 Quæ vobis dicunt , dixerunt mille pueris.
 Errat , & in nulla sede moratur amor.
 Fœmina quid faciet , cùm vir sit levior ipsa ?
 Forfitan & phyles possit habere viros.
 Vix mihi credetis : sed credite : Troja maneret,
 Praecepis Priami si force uia sensis.
 Sunt qui mendaci specie graßiantur amoris ,
 Perque adiutus tales luera pudenda petunt.
 Nec cassus vos fallat liquidâ nitidissima nardo :
 Nec brevis in rubis cingula pressa suas.
 Nec toga decipiat filo tenuissima : nec si
 Annulus in digitis alter & alter erit.
 Forfitan ex horum numero cultissimus ille
 Fur sit , & uratur vestis amore tuæ.

Redde meum , clamant spoliator sepe pueris ;
 Redde meum , roro voce boante foro.
 Tua Venus è templis malco radiis auro
     Leta videt lites , Appia dñeque Deg .
 Sunt quoq; non dubit quazdam mala nomina omnia :
     Decepit à multis crimen amantis habent.
 Dilecte ab alterius vestris tenuisse querelis :
     Janua fallaci ne sit aperta viro.
 Parcite Cecropides juranti credere Theseo ;
     Quos facier testes , fecit & aste Deos.
 Et tibi Demophoon Thesici criminis haeres ,
     Phyllide decepcā , nulla reliqua fides.
 Si bene promittent , tocidem promittit verbū :
     Si de derinc , & vos gaudia pacta dare.
 Illa potest vigiles flammis extingueare Vestas ,
     Et rapere è templis . Inachi , sacra tuis ,
 Et dare misera viro tritis aconita cicucis ;
     Accepto Venerem munere siqua negat.
 Fert animus propius confusere ; supprime habens ,
     Musa : nec admisis excurare roci.
 Verba vadum tentet alienis scripta tabellis ?
     Accipiat missas apq; ministra notas.
 Inspice ; dumq; leges , ex ipsiis collige verbis ,
     Fingat , za ex animo , follicitusque roget.
 Postq; brevem rescribe moram ; mora semper amantes
     Incitat , exiguum si modo tempus habet.
 Sed neque te facilem juveni promitte roganti ?
     Nec tamen edurè , quod petit ille , nega.
 Fac timeat , speretque simul ; quotiesque remittes .
     Spes magis hinc veniet certa , minorque menua.
 Munda , sed è medio , confusaque verba , pueris ,
     Scribant ; sermonis publica forma placet.
 Ab quoq; dubiis scriptis exarfit amator ,
     Et nocuit formæ barbara lingua bonæ !
 Sed quoniam , quamvis vittæ careatis honore ,
     Est vobis vestros fallere cura viros ;
 Inciliz puerique manus ferat arte tabellas ;
     Pignora nec juveni credite vestra novo .

DE ARTE AMANDI.

Vidi ego pallentes isto terrore puellas,
 Servitium miseris tempus in omne pati.
 Perfidus ille quidem, qui talia pignora servat;
 Sed tamen fieri fulminis instar habet.
 Judice me, fraus est concessa, repellere fraudem:
 Armaque in armatos sumere, jura sumunt.
 Ducere consuescat multas manus una figuras:
 Ah pereant per quos ista monenda mihi!
 Nec, nisi deletis, tutum est rescribere, ceris:
 Nec timeat geminas una tabella manus.
 Foemina dicitur scribenris semper amator:
 Illa sit in vestris, qui fuit ille, notis.
 Si licet à parvis animis ad majora referre,
 Plenáque curvato pandere vela sumu.
 Pertinet ad faciem rapidos compescere mores;
 Candida pax homines, trux decet ira feras.
 Ora tument irā; nigrescunt sanguine venie:
 Lumina Gorgoneō lassius angue micane.
 T' procul hinc, dixit, non est mihi tibiae tanti,
 Ut vides vultus Pallas in amne suos.
 Vos quoque si media speculum spectetis in ira,
 Cognoscer faciem vix satis ulla suam.
 Nec minùs in vultu damnoſa superbia vestro:
 Comibus est oculis alliciendus amor.
 Odimus immodos / experto credite / fastus;
 Sæpè tacens odii ſemina vultus habet.
 Spectantem ſpecta: ridenti mollia ride:
 Januer, acceperas tu quoque redde notas.
 Sic ubi pralusit, rudibus puer ille reliquit
 Spicula de pharetra promit acuta sua.
 Odimus & moestas: Tecmessa diligit Ajax;
 Nos hilares in populum foemina loca capit.
 Nunquam ego te Andromache, nec te Tecmessa rogi-
 ut mea, de vobis altera, amica foret.
 Credere vix videor, niſi cogat credere partus,
 Vos ego cum vestris concubuisse viris.
 Scilicet Ajaxi mulier mastifluna dixit,
 Lux mea quæque solent verba juvare viros.

Quis

Quis vetae à magnis ad res exempla minores
 Sumere, nec nomen pertinuisse ducis?
 Dux bonus huic centum commisit jure regendos;
 Huic equites, illi signa tuenda dedit.
 Vos quoq; de nobis, quem quisq; erit aptus in usum,
 Initiate; & certo ponite quemque loco.
 Munera det dives; jus qui profitebitur, adficit;
 Facundus causam s̄epe clientis agat.
 Carmina qui facimus, mittamus carmina tantum;
 Nam Chorus ante alios aptus amare sumus.
 Nos facimus placitæ latè præconia formæ;
 Nomen habet Nemesis; Cynthia nomen habet.
 Vesper, & Ecce novêre Lycorja terræ;
 Et multi, quæ sit nostra Corinna, rogant.
 Adde, quod infidile sacris à vatibus abiunt;
 Et facit ad mores ars quoque nostra bonos.
 Nec nos ambitio, nec nos amor urget habendi;
 Contempto colitur lectus & umbra foro.
 Sed facile hæremus, validoque peturimur æstu;
 Et nimium certa scimus amare fide.
 Scilicet ingenium placida mollitur ab arte;
 Et studio mores convenienter cunt.
 Vatibus Aoniis faciles estote pueræ;
 Numen inest illis, Pieridésque favent.
 Est Deus in nobis, sunt & commercia cœli;
 Sedibus æthereis spiritus ille venit.
 A doctis pretium scelus est sperare poetis;
 Me miserum! scelus hoc nulla puella timet.
 Dissimilate tamen, nec primâ fronte rapaces
 Este; novus viso casse resistet amans.
 Sed neque rector equum, qui nuper sensit habenas,
 Comparibus frænis, artificemque regit;
 Nec stabiles animos annis, viridemque juventam
 Ut capias, idem limes agendum erit.
 Hic rudis, & castris nunc primum notus amoris,
 Qui tetigit thalamos præda novella ruos.
 Te solum nōrit, tibi semper inharet uni.
 Cingenda est altis sepibus ista seges,

DE ARTE AMANDI.

Effuge rivalem ; vices, dum soli tenebis ;
 Non bene cum sociis regna Venusque manent.
 Ille vetus miles scensum & sapienter amabit ;
 Multaque tyroni non patienda feret.
 Nec frangat postes, nec fievit ignibus uret,
 Nec dominus teneras appetet ungue genas ;
 Nec scindet tunicasve suas, tunicasve pueras ;
 Nec raptus flendi causa capillus erit.
 Ista decent pueros astate & amore calentes ;
 Hic sera composita vulnera mente feret,
 Ignibus hic lentis uretur, ut humida teda,
 Ut modo montanis sylva recisa jugis.
 Certior hic amor est ; brevis, & forcundior ille ;
 Quae fugiunt, celeri carpite poma manu.
 Omnia tradentur ; portas referabimus hosti,
 Ut sit in infida proditione fides.
 Quod datur ex facili longum male mutrit amorum ;
 Miscoenda est latis rara repulsa jocis.
 Ante fores jaceant ; crudelis janua, clament ;
 Multaque summis, multa minanter agant.
 Dulcia non serimus ; succo renovamur amaro ;
 Saeppe perit ventis obruta cymba suis.
 Hoc est, uxores quod non patiatur amari ;
 Conveniunt illas, cum volueré, viri.
 Claude fores ; duro dicat tibi junior ore,
 Non potes : exclusum te quoque tanget amor.
 Ponite jam gladios hebetes : pugnetur acutis :
 Non dubito, telis quin petar ipse meis.
 Dum cadat in laqueos, captus quoque nuper amator,
 Solum se thalamos speret habere tuos.
 Postmodo rivalem, partaque sedera lecti
 Sentiar : has artes tolle, senescit amor.
 Tunc bene fortis equus referato carcere currit,
 Cum quos pratereat, quosve sequatur, habet.
 Quilibet extintos injuria suscitare ignes.
 En ego, confiteor, Non nisi fatius, amo.
 Causa tanquam nimium ne sit manifesta doloris :
 Pluraque tollitus, quam sciat, esse putet.

Incites

Incit et facti tristis custodia servi,
 Et nimium duri cura molesta viris
 Que venit ex tuto, minus est accepta voluptas:
 Ut sis liberios Thaide, finge metus.
 Cum melius foribus possis, admite senesca;
 Inque tuo vultu signa clementia habe.
 Callida proficit, dicarque ancilla, Perimus:
 Tu juvenem trepidum quolibet abde loco.
 Sed misericorda tamen Venus est secura timari:
 Nè tanti noctes non putet esse tuas.
 Qui vasos eludi possit ratione maritus,
 Quaque vigil custos, prateriturus eram.
 Nupta virum timeat, rata sit custodia nuptarum:
 Hoc decet: hoc leges, jusque pudorique jubent.
 Te quoque servari, modò quam vindicta redemit,
 Quis ferat? Ut fallas, ad mea sacra veni.
 Tot licet observere, adsit modò certa voluntas,
 Quot fuerat Argo lumina; verba dabis.
 Scilicet obstat custos, nè scribere possis,
 Sumendz detur cum tibi tempus aquaz?
 Conscia cum possit scriptas portare tabellas,
 Quas regat in tepido fascia lata sumi?
 Cum possit soleat chartas celare ligatas,
 Et vinclo blandas sub pede ferre notas;
 Caverit hoc custos: pro charta concia tergum
 Præbeat, inque suo corpore verba ferat.
 Tuta quoque est, fallitque oculos è lacte recenti
 Littera: carbonis pulvere ränge, leges.
 Fallit & humiduli quez fieri acumine lini,
 Et feret occultas pura tabella notas.
 Adfuit Aerisio servandæ cura puellæ:
 Hunc tamen illa suo criminè fecit avum.
 Quid faciet custos? cum sint tot in urbe theatra:
 Cum spectet junctos illa libenter equos:
 Cum sedeat Phariae sacræ operata juvencæ:
 Quoque sui comites ire vetantur, eaz:
 Cum fugit à templis oculos bona diva virorum,
 Præterquam si quos illa venire juber:

DE ARTE AMANDI.

Cum, custode foris tunicam servante pueræ,
 Celent furtivos balinæ multa jocos;
 Cum, quoties opus est, fallax agrotet amica;
 Et celet lectio quemlibet ægra suo.
 Nomine cum doceat, quid agatur, adulteria clavato;
 Quisque petet, non det janua sola vias.
 Fallitur & multo custodij cura Lyxo:
 Illa vel Hispano lecta sit uva jugo.
 Sunt quoq; quæ faciant alios medicamina somnos,
 Viciaq; Lethæa lumina nocte preman.
 Nec male deliciis odiosum conficia tardis
 Detinet, & longa jungitur illa mora.
 Quid juvar ambages præcepta; parva monere?
 Cum minimo custos munere possit emi.
 Munera (crede mihi) placant hominesque Deosque;
 Placatur donis Jupiter ipse datis.
 Quid faciet sapiens? stultus quoq; munere gaudet;
 Ipse vir, accepto munere, mutus erit.
 Sed semel est custos longum redimendus in ævum,
 Sepe dabit, dederit quas semel, ille manus.
 Questus eram (memini) metuendos esse sodales:
 Non tangit solos ista querela viros.
 Credula si fueris, alia tua gaudia carpent:
 Et lepus hic aliis exagitatus erit.
 Hæc quoque quæ præbet lectum studiosa, locumque,
 (Crede mihi,) mecum non semel illa fuit.
 Nec nimium vobis formosa ancilla ministret:
 Sepe vicem dominæ præstítit illa mihi.
 Quò feror insanus? quid aperto pectore in hostem
 Mittor, & indicio prodor ab ipse meo?
 Non avis aucupibus monstrat quâ parte petatur:
 Non docet infestos currere cerya canes.
 Viderit utilitas; ego coepta fideliter edam:
 Lemniadum gladios in mea sata dabo.
 Efficite, & facile est, ut nos credamus amari:
 Prona venit cupidis in sua vota fides.
 Spectet amabilius juvenem, & suspiret ab imo
 Femina; tam scro cur veniatque roget.

Accedant lacrymæ, dolor & de pellice fictus :
 Et laniet digitis illius ora fuis.
 Jamdudum persuasus erit ; miserebitur ultra ;
 Et dicer, Curè carpitur ipsa mei.
 Hacipue si cultus erit, speculoque placebit,
 Posse suo tangi credet amore Deas.
 Sed te, quæcunque est, moderatè injuria turbet :
 Nec sis auditæ pellice mentis inops.
 Nec citò credideris : quantum citò credere lazar,
 Exemplum vobis non lève Procris erit.
 Et prope purpureos colles florentis Hymetti
 Fons sacer, & viridi cespite mollis humus.
 Silva nemus non alta facit ; tegit arbutus herbam,
 Rosmaris & laurus, nigraq; myrtus olenit.
 Nec densum foliis buxum, fragilesque myricæ,
 Nec tenues Cytici, cultaque pinus abeft.
 Lenibus impulit Zephyris, auraque salubri,
 Tot generum frondes, herbaq; suruma tremit.
 Grata quies Cephalo ; famulis canibusque relictis
 Lassus in hac juventis sepe resedit humo.
 Quazq; meos relievest asthus, cantare solebat,
 Accipienda finu mobilis aura veni.
 Conjugis ad timidas aliquis malè sedulus aures
 Auditos memori detulit aure sonos.
 Procris ut accepit nomen, quasi pellicis, auræ ;
 Excidit ; & subito mota dolore fuit.
 Palluit ut feræ, lectis de vite racemis,
 Pallescunt frondes, quas nova læfit hyems.
 Quazq; suos curvant matura Cydonia ramos,
 Cornaque adhuc nostris non satis apta cibis.
 Utique animus rediit, tenues à pectori vestes
 Rumpit ; & indignas sauciat ungue genas.
 Nec mora ; per medias spurcis furibunda capillis
 Evolat, ut thyrso concita Baccha, vias.
 Ut prope perventum est, comites in valle reliquit :
 Ipsa nemus taciro clam pede fortis init.
 Quid tibi mentis erat, cùm sic malè sana lateres
 Procri ? quis attomiti pectoris ardor erat ?

Jam jam venturam, quaecunq; erit aura, potibus
 Scilicet; atque oculis protra videnda nra.
 Nunc venisse puget (nieque enim deprendere velles.)
 Nunc juvat; incertus peccora veriat amor.
 Credere que jubeant, locus est, & nomen, & index,
 Et, quia mens semper, quod timet, esse posse.
 Vidit ut oppresum, vestigia corporis, herbam;
 Pulsantur trepidi corde micante sinus.
 Jamque dies medius tenues contraxerat umbras,
 Inque pari spatio vesper & ortus erant;
 Ecce redit Cephalus proles Cyllenia sylvia,
 Oraque fontanâ servida spargit aquâ.
 Anxia Procri laces; solitus jacet ille per herbas;
 Et Zephyri molles, auraque, dixit, ades.
 Ut paruit miserae iucundus nominis error;
 Et mens, & rediit veru in ora color.
 Surgit; & appofitas agitato corpore frondes
 Movit, in amplexus uxor irata viri.
 Ille feram sonuisse ratus, juveniliter arcum
 Corripit; en dextrâ tela fuâre manu.
 Quid facis, infelix? non est fera; supprime, tela;
 Me miserum, jaculo fixa puella tuo est.
 Hei mihi! conclamat, fixissi peccus amicum;
 Hic locus à Cephalo vulnera semper habet.
 Ante diem morior; sed nullâ pelli: et hæsi;
 Hoc faciet posicam te mihi terra levem.
 Nomine suspectam mihi spiritus exiit in auram;
 Jam morior; churâ lumina conde manu.
 Dixit: & incanto paulatim peccore lapsus
 Excipitur miseri spiritus ore viri.
 Ille finu dominaz morientia peccora mæsto,
 Sustinet, & lacrymis vulnera seiva lavat.
 Sed repetamus iter. Nudis mihi rebus agendum est,
 Ut tangat portus sessa carina suos.
 Scilicet expectas, ut te in convivia ducam;
 Et queris monitus hac quoque parte meos.
 Sera veni; posicique decens incede lucernâ;
 Grata morâ venies; maxima lena mora est.

Et, si turpis eris, formosa videbere, cunctoris;
 Et intercessu viris nox dabit ipsa misis.
 Carpe cibos digitis; est quidam gelus edendi;
 Ora nec humancula tua perunge manus.
 Neve diu praelium dapes, sed deinceps citram
 Quam capias, paulo quam potes, esse minus.
 Immundus Helenen avide si spectet edentem,
 Oderit & dicet, Sculta rapina mea est.
 Aprius est, decet atque magis potare pueris.
 Cum Veneris puero non male Bacche facias.
 Nec quoq; qui patiens caput est; animusque pedesq;
 Consernit; nec que sint singula, bina vide.
 Turpe iacens mulier multo indefacta Lyao;
 Digna est concubitus quoslibet illa pati.
 Nec somno tutum est postu factumbere mensa;
 Per somnos fieri multa pudenda solent:
 Illerora pudet docuisse; sed alma Dionae,
 Principue nostrum est, quod pudet, inquit, opus.
 Nota sibi sit quaq; modos a corpore certos
 Sumite; non omnes una figura decet.
 que facie praefigis erit, resupina jacto;
 Spectetur tergo, cui sua terga placent.
 Meliorum humeris Anatantz crura ferebat;
 Si bona sunt, hoc sunt aspicienda modo.
 Iuva vehatur equo; quodd erat longissima, nunquam
 Thebais Hectoreo impetu resedit equo.
 Scara premat genibus paulum: cervice reflexa
 Femina, per longum conspicienda latus.
 Qui femur est juvenile, carent quoque catena mendas;
 Semper in obliquo fusa sit illa toro.
 Nec tibi turpe pura crimen, ut Phyllea mater,
 Solvere; & effusis colla reflecte comis.
 In quoque cui rugis uterum Lucina notavit,
 Ut celere averfis utere Parthus equis.
 Ille modi Veneris; simplex, minimique laboris,
 Cum jacet in dextrum semi-supina latus.
 Ni neque Phaebel tripodes, nec corniger Ammon,
 Vera magis vobis, quam mea Musa canet.

DE ARTE AMANDI.

Si qua fides arti, quam longo facimus usu;
 Credite: præstabunt carmina nostra fidem.
 Sentiat ex imis Venerem resoluta medullis
 Foemina, & ex æquo res juvet ista duos.
 Nec blandæ voces, jucundaq; murmura cessent:
 Nec taceant mediis improba verba jocis.
 Tu quoque, cui Veneris sensum natura negavit,
 Dulcia mendaci gaudia finge sono.
 Infelix, cui torpet hebes locus ille, puella,
 Quo pariter debent foemina virque frui.
 Tantum, cum finges, ne sis manifesta caveto;
 Effice per motum luminaque ipsa fideim.
 Quod juvat, & voces, & anhelitus arguit oris:
 Ah pudet, arcana pars habet illa notas.
 Gaudia post Veneris quæ poscit munus amantem,
 Illa suas nolit pondus habere preces.
 Nec lucem in thalamos totis admitte fenestris:
 Aptius in vestro corpore multa latent.
 Lusus habet finem: Cycnis discedere tempus,
 Duxerunt collo qui juga nostra suo.
 Ut quandam juvenes, ita nunc mea turba puerilz
 Inscrabant spoliis; Naso magister erat.

P U B.

PUB. OVID. NASONIS
SULMONENSIS,
DE REMEDIO AMORIS, Lib. I.

Legerat hujus Amor titulum nomenq; libelli;
Bella mihi (video) bella parantur, ait.
Parce tuum vatem sceleris damnare Cupidos
Tradita qui toties te duce signa tuli.
Non ego Tydides, à quo tua fancia mater
In liquidum rediit: æthera Martis equis.
Sepe teperit alii juvenes; ego semper amavi:
Et si, quid faciam nunc quoque, queris; Amo,
Quinetiam docui, quâ posse arte parari:
Et quæ nunc ratio est, impetus antè fuit.
Nec te, blande puer, nec nostras prodiimus artes:
Nec nova præteritum musa retexit opus.
Si quis amat quod amare juvat, feliciter ardet;
Gaudet, & vento naviget ille suo.
At si quis male fert indignæ regna puellæ;
Ne pereat, nostræ sentiat artis opem.
Cur aliquis laqueo collum nodatus amator
A trabe sublimi triste pependit onus?
Cur aliquis rigido fodiat sua pectora ferro?
Invidiam cædis pacis amator habes.
Qui, nisi defierit, misero periturus amore est;
Definat: & nulli funeris autor eris.
Tu puer es: nec te quicquam, nisi ludere, oportet;
Lude: decent annos mollia regna tuos.
Nam poteras uti nudis ad bella sagittis:
Sed tuâ mortifero vulnere tela carent.
Viricus & gladiis & acutâ dimicet hastâ:
Et victor multâ cæde cruentus eat.
Tu cole maternas, tutò quibus utimur, artes:
Et quarum vitio nulla sit orba parent;

DE REMEDIO AMORIS.

Effice nocturnā frangatur janua rixā,
 Et tegat ornatas multa corona fore.
 Fac cōstant furtim juvenes timidæque puellæ;
 Verbaque dent cauto qualibet arte viro.
 Et modò blanditias, rigido modò jurgia positi
 Dicat: & exclusus flebile cantet amans.
 His lacrymis contentus eris sine crimine mortis;
 Non tua fax avidos digna subire rogos.
 Hec ego, movit Amor gemmatae aureus alas;
 Et mihi, Proposicū perfice, dixit, opus
 Ad mea decepti juvenes præcepta venite,
 Quos sūns ex omni parte fecellit amor.
 Discite sanari per quem didicistis amare:
 Una mēnus vobis vulnus openique feret.
 Terra salutiferas herbas, eademque nocentes
 Nutrit: & urticæ proxima sepe rosa est.
 Vulnus Achilleo que quondam fecerat hosti,
 Vulneris auxilium Pelas hasta culit.
 Sed quæcumque viris, vobis quoque dicta, puellæ,
 Credite: diversi partibus arma damus.
 E quibus, ad vestros si quid non pertinet usus;
 Attamen exemplo multa docere potest.
 Utile propositum est fievias extinguere flamas,
 Nec servum vitiis pectus habere tuum.
 Vixisset Phyllis, si me foret usi magistro;
 Et per quod novies, si pius iisse iter.
 Nec moriens Dido summâ vidisset ab aree
 Bardanias ventis vela dedisse rates.
 Nec dolor armasset contra sua viscera matrem,
 Quæ socii danno sanguinis ulta virum est.
 Arte mea Tereus, quamvis Philomela placeret,
 Per facinus fieri non meruisset avis.
 Da mihi Pasiphaen; jam tauri ponet amorem;
 Da Phædram; Phædræ turpis abibit amor.
 Redde Parin nobis; Helenen Menelau habebit;
 Nec manibus Danaüm Pergama vista cadent.
 Impia si nostros legisset Scylla libellos;
 Hæsisset capití purpura, Nise, tuo.

Ne duce, dannosus homines compescite cutas;
 Rectaque cum sociis, me duce, navis ear.
 Naso legendus erat tunc, cum didicistis amare;
 Idem nunc vobis Naso legendus erit.
 Publicus assertor virtutis suppressa levabo
 Pectora; vindicta quique favete suar.
 Te precor, o vates, adfix tua laures nobis,
 Carminis, & medice, Phoebe, repertor opis.
 Tu pariter vaci, pariter sueturre medeni;
 Ultraque tuteliz subdita cura rur est.
 Dum licet, & modici tangunt praecordia motus;
 Si piger, in primo lumine fissile pedem.
 Opprime, dum nova sunt, subici mala semina morbi;
 Et tuus, incipiens ire, resistat equus.
 Nam mora dat vires: teneras mora percoquit uvas;
 Et validas segetes, que fuit herba, facit.
 Quae præber latas arbor spatiacibus umbras,
 Quo posita est primùm tempore, virga fuit.
 Tunc poterat nimbis summâ tellure revelli;
 Nunc stat in immensum viribus aucta suis.
 Quale sit id quod amas, celeri circumspice mente:
 Et tua laeturo subtrahē colla jingo.
 Mincipiū oblitus: serò medicina paratur,
 Cum mala per longas invalidere moras.
 sed propensa: nec te venturas differ in horas;
 Qui non est hodie, etas mundus apnis erit.
 Verba dat omnis amor, reperiens alimenta morando:
 Optima vindicta proxima quaque dies.
 Plenaria paucā vides magnis de fontibus orta:
 Plurima collectis multiplicantur aquis.
 & citio sensiles quantum peccare parabas,
 Non tegeter vulnus cortice, Myrrha, tuos.
 Vidi ego, quod ficerat primò sanabile vulnus,
 Dilatrum longe damna tulisse moras.
 sed, quia delectat Veneris decerpere flores,
 Dicimus assidue, Cras quoque fiet idem.
 Verea tacitæ serpunt in viscera flammæ:
 Et mala radices altius arbor agit.

DE REMEDIO AMORIS.

Si tamen auxili perierunt tempora primi,
 Et vetus in capto pectori sedet amor ;
 Majus opus supereft ; sed non, quia senior ægro
     Advocor, ille mihi destituendus erit.
 Quâd Iæsus fuerat, partem Paeanius heros
     Debuerat celeri præsecuisse manu.
 Post tamen hic multos sanatus creditur annos,
     Supremam bellis imposuisse manum.
 Qui modò nascentis properabam pellere morbos :
     Admoveo tardam nunc quoque lentus operam.
 Aut nova, si possis, sedare incendia tentes ;
     Aut ubi per vires procubuere suis.
 Dum furor in cursu est, currenti cede furori ;
     Difficiles aditus impetus omnis habet,
 Scultus, ab obliquo qui cum discedere possit,
     Pugnat in adversis ire natator aquas.
 Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte,
     Respair, atque odio verba monentis habet.
 Aggrediar melius tum cum sua vulnera tangi
     Jam finit, & veris vocibus apeus erit.
 Quis matrem, nisi mentis inops, in funere nati
     Flere vetet? non hoc illa monenda loco est.
 Cum dederit lacrymas, animumq; expleverit zegrum,
     Ille dolor verbis emoderandus erit.
 Temporibus medicina valet ; data tempore prosum,
     Et data non apto tempore vina nocent.
 Quinetiam accendas vitia, irritesque yetando,
     Temporibus si non aggrediare suis.
 Ergo, ubi visus eris nostrâ medicabilis arte,
     Fac monitis fugias otia prima meis.
 Hæc, ut ames, faciunt ; hæc, quæ feceré tueruntur ;
     Hæc sunt jucundi causa cibisque mali.
 Otia si tollas, periœre Cupidinis arcus ;
     Contemptraque jaceret & sine luce faces.
 Quâd platanus rivo gaudet, quâd populus unda,
     Et quâd limosa canna palustris humo;
 Tam Venus otia amat, finem qui queris amoris,
     (Cedit amor rebus) res age, tutus eris.

Langor,

Languor, & immordici sub nullo vindice somni,

Alesque, & multo tempora quia mero.

Eripunt omnes animo sine vulnere vires;

Afflitus incautis infidiosus amor.

Desidiam puer ille sequi solet, odit agentes;

Da vacue menti, quo teneatur opus.

Saxa foras, sunt leges, sunt quos tu caris amici;

Vade per urbanas splendidae castra togae.

Vel tu sanguinei juvenilia munera Martis

Suicope: delicias jam tibi terga dabunt.

Ecco fugax Parthus, magni nova causa triumphi,

Jam videt in campus Caesaris arma suis.

Vince Cupidineas pariter Parthasque sagittas:

Et refer ad patrios bina trophya Deos.

Ur semel Aetoli Venus est à cuspide laeta;

Mandat amatori bella gerenda suo.

Queritur, Agistus quare sit factus adulter:

In promptra causa est; desidiosus erat.

Hegnabat alii tardis apud Ilion armis,

Quod talerat vires Graecia tota fuit.

Sive operam bellis veller dare, nulla gerebat?

Sive foro, vacuum liribus Argos erat.

Quod potuit, fecit: ne nil ageretur, amavit:

Sic venit ille puer, sic puer ille manet.

Iura quoq; oblectant animos, studiumque solent;

Quilibet huic curz cedere cura porci.

Colla jube domitos oneri supponere tauros,

Sauciet ut duram vomer aduncus humum.

Obrue versata Cerealia semina terrâ,

Quis tibi cum multo foenore reddat ager.

Alspice curvatos pomorum pondere ramos,

Ut suis, quod peperit, vix ferat arbor onus.

Alspice labentes jacundo mucrone rivos;

Alspice tondentes fertile gramen oves.

Ecco petrum rupes praerupaque fixa capilliz,

Ut referant hædis ubera plena suis.

Hætor insequali modulatur acundine carmen;

Nec deflunt comites, sedula turbis, canes.

DE REMEDIO AMORIS

Parte sonata aliâ sylve magis alii,
 Et queritur vitulum mater abesse suum.
 Quid cum suppositos fugient examina sumos,
 Ut relementa dempti vittina curva sumi?
 Poma dat Autumnus : formosa est mellebus Albus :
 Ver præbet floræ : ligno levatur Hyems.
 Temporibus certis matutinæ rusticus uvam
 Colligit, & nudo sub pede musta fluit.
 Temporibus certis defecis alligat herbas,
 Et tonsam raro peccine vertit hamum.
 Ipse potes rigis plantas deponere in hortis:
 Ipse potes rivos diuare leuis aqua.
 Venerit initio, fac ramum ramus adopter:
 Stetque peregrinis arbor operta cõmis.
 Cum semel hac animum coepit mulcere voluptas,
 Debilibus penitus irritus exit amor.
 Vel tu venandi studium cole: sipe recessus
 Turpiter à Phœbi vista forore Venus.
 Nunc leporem prouum cætulo sectare sagaci:
 Nunc in frondofis retia tende jugis.
 Aut pavidos terre variâ formidine cervos,
 Aut cadat adversi cuspide fossus aper.
 Nocte fatigantur foeminae, non curv' pueræ
 Excipit: & pingui membra quiete levat.
 Lenius est studium, studium tamen, alite capa,
 Aut lino, aut calamis, premia parva sequi:
 Vel, quæ pascis edax avido male devoret ore,
 Abdere suprenimis æta recurva cibis.
 Aut his, que aliis, donec dediscis amare,
 Ipse tibi furtum decipiendos eris.
 Tu tandem, quatinus firmis retinebere vincis,
 I procul, & longis carpere purge vias.
 Flebis, & occurret deitrix nomen amicæ:
 Stabit & in mediâ pie tibi sipe via.
 Sed quanto minus ire voles, magis ire iumento:
 Perfer: & invitos currere coge pedes.
 Nec pluvias opta: nec te peregrina morentur
 Sabbata: nec diuinis Alia nota suis.

Nec

Nec quot transieris , sed quot tibi , quare , superfint
 Millia : nec , mancas ut prop̄e , fringe moras.
 Tempora nec numera , nec cœbrō recipit Romam :
 Sed fuge : tatus adhuc Pardus ab hoste fugā est.
 Dura aliquis præcepit vocet mea : dura faciemur
 Esse : sed ut valeas multa dolenda feres.
 Saepē bibi suacos , quamvis invitus , amaros
 Aeger : & orandi mensa negra mihi est.
 Ut corpus redimas , ferrum patieris & ignes ;
 Arida nec sitiens ora lavabis aqua.
 Ut valeas animo , quicquam tolerare negabis ?
 At pretium pars hac corpore maius habet.
 Sed tamen est artis tristissima janua nostra :
 Et labor est unus , tempora prima pati.
 Apicis , ut prensos urant juga prima juvencos ?
 Ut nova velocem cingula ledat equum ?
 Forsan à laribus patriis exire pīgebis :
 Sed tamen exhibis ; deinde redire voles.
 Nec te lar patrius , sed amor revocabit amicū :
 Pretendes culpe splendida verba tuæ.
 Cum semel exieris , centum solertia curis ,
 Et rus , & comites , & via longa dabunt.
 Nec satis esse pures discedere : lētus abest ,
 Dum perdat vires , fitque fine igne cinis.
 Quid nisi firmata properaris mente reverti :
 Inferet arma tibi lava rebellis amor.
 Quicquid eras , fueris ; sitiens , avidisque redibis :
 Et spatiū damno cesserit omne tuo.
 Viderit Aengnix si quis mala pabula terræ ,
 Et magicas artes possit juvare putat.
 Ita veneficii vetus est via ; nosfer Apollo
 Intociuam sacro carmine monstrar opem.
 Me duce , non tumulo prodire jubebitur umbra ;
 Non anus infami carmine rumpet humum.
 Non Tegez ex aliis alios transfibit in agros ;
 Nec subito Phœbi pallidus orbis erit.
 Ut solet , æquoreas ibit Tiberinus in undas ;
 Ut solet , in niveis Luna vehetur equis.

DE REMEDIO AMORIS.

Nulla recensetas deposita pectora curas ;
 Nec fugiet vivo sulphure victus amor.
 Quid te Phasiacæ juverunt granina terra ,
 Cùm cuperes patrii . Colchi , manere domo ?
 Quid tibi profuerint , Circe , Perseides herbe ,
 Cùm tibi Neritias abstulit aura rates ?
 Omnia fecisti , nè callidus hospes abire ;
 Ille dedit certæ linea plena fuga .
 Omnia fecisti , nè te ferus ureret ignis :
 Longus at invito pectora sedit amor .
 Vertere quæ poteras homines in mille figuræ ,
 Non poteras animi vertere jura tui .
 Diceris his etiam , cùm jam discedere vellet ,
 Dulichium verbis detinuisse ducem .
 Non ego , quod primùm (memini) sperare solebam ,
 Jam precor , ut conjux tu meus esse velis :
 Et tamen , ut conjux essem tua , digna videbar :
 Quid Dea , quod magni filia Solis eram .
 Nè properes oro ; spatiū prò munere posco :
 Quid minus optari per mea vota potest ?
 Et freta mota vites : & debes illa timere :
 Utilior velis postmodò ventus erit .
 Quæ tibi causa fuga ? non hic nova Troja resurgit ;
 Non aliquis socios rursus ad arma vocat .
 Hic amor , hic pax est , in qua malè vulneror una :
 Totaque sub regno terra futura tuo est .
 Illa loquebatur , navem solvebat Ulysses ,
 Irrita cum velis verba rulere Noti .
 Arder , & assuetas Circe tendebat ad artes ;
 Nec tamen est illis attenuatus amor .
 Ergo quisquis opem nostra tibi poscis ab arte ,
 Deme beneficiis carminibusque fidem .
 Si te causa potens dominâ retinebit in urbe ;
 Accipe , consilium quod sit in urbe meum .
 Optimus ille fuit vindicta , laceraria pectora
 Vincula qui rupit , dedoluitque semel .
 Sed , cui tantum animi est , illum mirabor & ipse ,
 Et dicam monitis non eget iste meis .

Tu mihi, quā, quod amas, agrē dediscis amare,
 Nec potes, & velles posse, docendus eris.
 Sepe refer tecum scelerata facta puerū,
 Et pone ante oculos omnia damna tuos.
 Illud, & illud habet; nec eā contenta rapinā est;
 Sub rictulum nostros misit avara lares.
 Sic mihi juravit : sic me jurata fefeller;
 Ante suas quoties passa jactere fores !
 Diligit ipsa alios ; à me fastidit amari ;
 Institor heu noctes ; quas mihi non dat, habet !
 Hzc tibi per totos marcescant omnia sensus ;
 Hzc refer ; hinc odii semina quzre tui.
 Atque utinam poscas etiam facundus in illis
 Esse ; dole tantum , sponte disertus eris.
 Hasferat in quādam nuper mea cura puerū ,
 Conveniens animo non erat illa meo.
 Curabar propriis ager Podalirius herbis :
 Et (fateor) medicus turpiter ager eram.
 Profuit assidue vitiis infistere amicæ :
 Idque mihi factum sepe salubre fuit.
 Quād mala , dicebam, nostræ sunt crura puerū !
 Nec tamen , ut verum confiteamur , erant.
 Brachia quād non sunt nostræ formosa puerū !
 Nec tamē, ut verum confiteamur , erant. / tem !
 Quād brevis est ! nec erat quād multum poscit aman-
 Hinc odio venit maxima causa meo
 Et mala sunt vicina bonis ; errore sub illo
 Pro vicio virtus crimina sepe tulit.
 Quād potes, in pejus dotes deflecte puerū ;
 Judiciumque brevi limite falle tuum.
 Turgida , si plena est ; si fusca est, nigra voctur ;
 In gracili macies crimen habere potest.
 Et poterit dici petulans , quæ rusticæ non est ;
 Et poterit dici rusticæ , siqua proba est.
 Quin etiam quacunque caret sua dote puerū ,
 Hanc moveat , blandis usque precare sonis.
 Exige quod cantet, siqua est sine voce puerū ;
 Fac saltet , nescit siqua movere pedem.

DE REMEDIO AMORIS.

Barbara sermonem est ? sic tecum multa loqueritur ;
Non didicit chordas tangere ? posse lyram.
Durius incedit ? sic ut ambulet : omne papillæ
Pestis habent tumidæ ? fascia nulla tegat.
Si male dentata est ; narrâ quod fideat illa :
Mollibus est oculis ? quod fleat illa , refer.
Proderit & subito , cum se non fixerit ulli,
Ad dominam celeres manè tulisse gradus.
Auferimur cultu : gemmis auroque teguntur
Omnia : pars minima est ipsa puerula sui.
Sepe , ubi sit , quod amas , inter tam multa requiri ;
Decipit haec oculos argide dives amor
Improvisus ades ; deprendes turus inertem :
Infelix vixi excidet illa suis.
Non tamen huic nimium præcepto credere tutum
Fallit enim multos forma sine arte decens. (est ;
Tum quoque compositis sua cum linit ora venientis ;
Ad dominaz vulcus , nec pudor obflet , em.
Pyxidas invenies , & rerum mille colores ,
Et fluere in tepidos cesypa lapſa finis.
Illa tuus redolent Phinet medicamina mentis ;
Non semel hinc stomacho nausica facta meo,
Nunc ubi , quæ medio Veteris præsternus in ufo,
Eloquar ; ex omni est parte fugandus amor
Multæ quidem ex illis pudor est mihi dicere : sed tu
Ingenio verbis concipe plura meis.
Nuper enim nostros quidam carpitæ libellois ,
Quorum censuræ Musa proterva metu est.
Dum modo sic placeam , dum toto canter in orbe ;
Quam voler , impugnent unus & alter opus.
Ingenuum magni livor dejectat Homeris :
Quisquis es , ex illo , Zoile , nomen habes.
Et tua scrilege lanârunt carmina lingue ,
Pertulit haec vicios quo dice Troja Deos.
Summo petit livor : perlustrat altissima venti :
Summa petunt dextrâ fulmina missa Jovis.
At tu quicunque es quem nostra licentia hedit ;
Si sapis , ad numeros exige quaque suos.

Fortis

Fortia Masonio gaudent pede bella referri :

Deliciis illuc quis locus esse potest ?

Grande sonant Tragici; Tragicos decet ira cothurnos :

Veribus è mediis succus habendus erit.

Liber in adversis hastis stringatur Iambus :

Seu celer, extrellum seu trahit ille pedem,

Blanda phasmatros Elegis cantet amores :

Et levis arbitrio ludat amica suo.

Callimachi numeris non est dicendus Achilles :

Cydippe non est oris, Homere, tui.

Quis feret Andromaches peragente Thaida partes,

Peccat in Andromache Thaida quisquis agat.

Thais in arte mea est : lascivia libera nostra est.

Nil mihi cum vitta est : Thais in arte mea est.

Si mea materiz respondet Musa jocofiz ;

Vincimus ; & fali criminis acta rea est.

Rumpere litor edax : magnum jam nomen habemus.

Majus erit, tantum, quo pede coepit, eat.

Sed nimium properas : vivam modò, plura dolabis.

Et capient anni carmina multa mei.

Nam juvat, & studium fama mihi crescit honore.

Principio clivi nosfer anhelat equus.

Tancum se nobis Elegi debere fatensur,

Quantum Virgilio nobile debet opus.

PUB. OVID. NASONIS SULMONENSIS, DE REMEDIO AMORIS. Lib. II.

Hactenus invidiz respondimus : stratis loris.

Fortis, & gyro curte poeta tuo.

Ergo ubi conceperitus, & opus juvenile petetur.

Et prope promissa tempora noctis erunt;

Gaudia ne dominus, picno si corpore sumes,

Te capiant, incas quilibet ante velum.

DE REMEDIO AMORIS.

Quilibet inventus, in quo tua prima voluptas
 Definat: à prima proxima signis erit.
 Sufficiat Venus gratissima: frigore soles,
 Sole juvant umbras, grata sit unda fisi.
 Et pudet, & dicam: Veneris quodque juge figura,
 Quid minimè jungi quamque decere pars.
 Nec labor efficere est. Ratio tibi vera lumen;
 Et nihil est quod se dedecuisse putent.
 Tunc etiam jubeo tuas aperire senesbras,
 Turpiaque adimilò membra notare die.
 At, simul ad metas venit finita voluptas,
 Lassaque cum totà corpora mente jacent;
 Dum piger, & nullam malleis tergitissime puerum,
 Tacturisque tibi non videare diu;
 Tunc animo signa, quacunque in corpore inveniuntur eis;
 Luminaque in viciis illius usque tenet.
 Forfitan hinc aliquis (nam sunt quoq;) parve vocabit;
 Sed quae non profundunt singula, multa juvant.
 Parvo necat moritur spatio sum viptera taureum;
 A cane non magno sipe tenetur aper.
 Tu tunicum numero pugna; præcepitque in unum
 Contrahe: de multis grandis acervus erit.
 Sed quia sunt totidem mores, totidemque figuræ;
 Non sunt iudicis omnia danda meis.
 Quo tua non possunt offendit pectora facto,
 Forfitan hoc, alio judice, crimen erit.
 Ille quod obsecnas in aperto corpore partes
 Viderat: in cursu qui fuit, hæc amor.
 Ille, quod à Veneris rebus surgente puerum,
 Vedit in immundo signa pugnanda toro.
 Indiris ò si quos powerunt ista movere,
 Afflant tepidæ pectora vestra facies.
 Attrahit ille puer, contentus fortiùs arcus;
 Saucia majorem turba petens openit.
 Quid, qui clam latuit reddente obsecnas puerum,
 Et vidit quæ mos ipse videre vult?
 Dii melius, quæcum nos monesimus talia quæquam;
 Ut probat, non sunt experienda tamen.

Horror,

Mortor, & ut periret binas habeatis amicas :
 Fortior est, plures si quis habere potest.
 Secunda bipartito cum mens discurrat utroque ;
 Alterius vires liberabit alter amor.
 Grandia per amicos tenuerunt flammis rivos :
 Magneque subducto sibi flamma perit.
 Non latus una tenet cerasus anchora poppes :
 Nec fusis est liquidis unicus humus aquis.
 Qui sibi Jampridem solertia binis paravit,
 Jampridem summi vigor in arec fuit.
 At tibi, qui fueris dominus male creditus uni.
 Nunc saltem novus est inveterans amor.
 Eniphaes Minos in Prognide perfidit ignes :
 Cessit ab Idei conjugé vita prior.
 Amphirochi frater ne Phlegida semper amaret,
 Callirhoe fecit parte receperat tibi.
 Et Paris Oenones humeros tenuisset in annos,
 Si non Oebalii pellice laeta foret.
 Conjug's Odrylio placuissest forma tyranno :
 Sed melior clausa forma fororis erat.
 Quid moror exemplis, quorum me turba fatigant ?
 Successore novo vincitur omnis amor.
 Parciliis è multa mister defiderat unus,
 Quamque fieri clamet, Tu mihi solus eras.
 Et, ne forte patres nova me tibi condere jura ;
 (Atque utimam inventi gloria nostra foret)
 Videl id Atrides (quid enim non ille videret,
 Cujus in artificio Gracia tota fuit ?)
 Marte suo caput Chryscida victor amabat :
 At senior fuit et fletibat ubique pater.
 Quid lacrymas odiose senex ? bene consigit illi :
 Officio natam laedis, inepre, tuo.
 Quam postquam reddi Calchas ope tatus Achillis
 Jussicerat, & paternè est illa recepta domo ;
 Atrides ait, Est illius proxima forma,
 Et, si prima finat litera, nomen idem.
 Hanc mihi, si sapient, per se concedat Achilles :
 Sin mindus, imperium sentiet ille meus.

Quod

DE REMEDIO AMORIS.

Quod si quis vestrum factum hoc accusat, Achini:
 Est aliquid validam sperna tenere manus.
 Nam, si rex ego sum, nec mecum dormiat illa;
 In mea Thesrites regna licebit, est.
 Dixit: & hanc habuit solatio magna prioris:
 Et prior est cura cura repulsa nova.
 Ergo assume novas autore Agamemnonem flammas:
 Et tuus in bivio decineatur amor.
 Queris ubi invenias? artes tu perlege nostras:
 Plena puellarum jam tibi navis erit.
 Quod si quid praecopta valent mea, si quid Apollo
 Utile mortales edocet ore meo;
 Quamvis infelix media torreberis Aetha,
 Frigidior dominus fac videare tuas.
 Et sanum simula: nec si quid fortè dolebis,
 Sendiat: & ride, cum tibi flendus eris.
 Non ego te jubeo medias abrumpere flammas:
 Non sunt imperii tam fera justa mei.
 Quod non est simula, positosque imitare furores:
 Sic facies verè quod meditatus eris.
 Sepe ego, ne hiberem, volui dormire videri:
 Dum videor, somno lumina ricta dedi.
 Deceptum risi, qui se simulat amare:
 In laqueos acceps decideraque suos.
 Intrat amor mentes usi: dedicat uia:
 Qui poterit sanum fingere, sanus erat.
 Dixerit, ut venias paci tibi nocte; veniro.
 Veneris, & fuerit ianua clausa; feras.
 Nec die blanditas, nec dic convicia, postis:
 Nec latu in duro limine pone tuum.
 Postera lux aderit; careant tua verba querelis:
 Et nulla in vultu signa dolentis habe.
 Jam ponet fastus, cum te languere videbit:
 Hoc etiam nostra manus ab arte feret.
 Te quoque fallet amor, dum sit tibi finis amandi.
 Propofitis freni: sepe repugnat equus.
 Utilitas lateat: quod non profitebore, fieri.
 Quz nimis apparent retia, vitat avis.

Nec

Nec tibi tam placet, quod eam contemnere possis :
 Sume animos, animis cedat ut illa tuis.
 Jam sordē patet : quamvis revocabere, transi :
 Est data nox ; dubita nocte venire dicta.
 Posse paci facile est : tibi nē patientia defit,
 Proutius ex facili gaudia ferre licet.
 Et praecepta potest quisquam mea dura vocare ?
 En etiam partes conciliantis ago.
 Num, quoniam variant animi, variabimus artes :
 Mille mali species, mille salutis erunt.
 Corpora vix ferro quadam sumuntur acuto :
 Auxilium multis succens & herba fuit.
 Mollior es, nec abire potes, vincusque teneris,
 Et tua siervus amor sub pede colla premit ;
 Define luctari : referant tua carbasa venti :
 Quaque vocant fluctus, hāc tibi remus eat.
 Explenda est fitis ista tibi, quā perditus ardes :
 Cedimus : ē medio jam sicēt amne bibas.
 Sed bibe plus etiam quād quod præcordia poscunt :
 Guttare fac pleno siemp̄ea redundet aqua.
 Et fruere usque tuā, millo prohibente, puerā :
 Illa tibi noctes auferat, illa dies.
 Tedia querere mali ; faciunt & quidam finem.
 Jam quoque cūm eretas posse carere, mane.
 Dām bene tu cumulas, tibi copia tollit amorem ;
 Et fastiditū non liber esse domo.
 Fit quoque longus amor, quem dissidentia nutrit ;
 Hunc si tu queris ponere, pone metum.
 Qui timet, ut sua fit, nequis sibi subterahat illam ;
 Ille Machaoniā vix ope sanus erit.
 Plus amat ē natis mater plerunque duobus,
 Pro cuius reditu, quod gerit arma, timet.
 Est prope Collinam templum venerabile portam ;
 Imposuit templo nomina celius Eryx.
 Est illic lethæus Amor, qui pectora sanat ;
 Inque suas gelidam lundipes addit aquam.
 Ille & juvenes votis oblivia poscunt ;
 Et siqua est duro capte puerā viro.

Hic mihi sic dixit : (dubiro verisime Cupido,
An somnus fuerit ; sed puto somnus erat.)
O, qui sollicitos modò das, modò demis amores,
Adjice præceptis hoc quoque, Naso, tuis.
Ad mala quisq; animum referat sua ; poner amorem ;
Omnibus illa Deus plusve minusve dedit.
Qui puteal. Janumque timet, celeresque calendas ;
Torqueat hunc aris mutua summa sui.
Cui durus pater est ; in voto cetera cedane ?
Huic pater ante oculos durus habendus erit.
Hic male docat̄ pauper cum conjugē vivit ;
Uxorem fato credat obesie suo.
Est tibi rure bono generosa fertilis uva
Vinea ; nè nascens usta sit uva, time.
Ule haber in reditu navem ; mare semper iniquum
Cogitet, & damno littora lava suo.
Filius hunc miles, hunc filia nubilis angas ;
Et quis non causas mille doloris habet ?
Ut posses od̄ sile tuam. Pari, funera fratum
Debueras animo sepe referre tuo.
Plura loquebatur placidè puerilis imago ;
Destituit somnus, si modo somnus erat.
Quid faciam ? medij navem Palinurus in unda
Deserit ; ignoras cogor imire vias.
Quisquis amas, loca sola (nocent loca sola) caveto ;
Quò fugis in populo tutior esse potes.
Jam cibi lecretos augent secreta furores :
Est opus auxilio ; turba futura tibi est.
Tristis eris, si solus eris ; domineque relige
Ante oculos facies stabit, ut ipsa, tuos.
Tristior idcirco nox est, quam tempora Phœbi ;
Quæ relevet luctus turba sodalis abest.
Nec fuge colloquium ; nec sit tua janua clausa ;
Nec tenebris vultus flebilis abde tuos.
Semper habe Pyladen aliquem, qui curet Orestem,
Hic quoqua amicitiaz non levius usus erit.
Quid nisi secreta laferunt Phyllida, sylvæ ?
Cesta necis causa est, incomitata fuit.

Ibat, ut Aonio referens trieterica Baccho
 Ire solet fusis barbara turba comis.
 Et modò quā poterat, latum spectabat in aquor;
 Nunc in arenosā lassa jacebat humo.
 Perfide Demophoon, fundas clamabat ad undas;
 Rupraque singulu verba loquentis erant.
 Limes erat tenuis longā suborbitalis umbrā,
 Quā tulit illa suos ad mare sepe pedes.
 Nonna terebatur miseræ via. Viderit, inquit:
 Ec spectat zonam pallida facta suam.
 Aspicit & ramos: dubitat, refugitque quod audet:
 Ec timet, & digitos ad sua colla refert.
 Sitioni, tunc certè vellem nè sola fuisse:
 Non flēset positis Phyllida sylva comis.
 Phyllidis exemplo nimium secreta cavete,
 Laz̄e vir à domina, lass̄a puerilla viro.
 Praefliterat juventis quicquid mea Musa jubebat;
 Inque suis portu penè salutis erat.
 Decidit, ut cupidos inter devenit amantes:
 Et, quæ deciderant tela, resumpit amor.
 Siquis amas, nec vis; facio contagia vites:
 Hæc etiam pecori sepe nocere solent.
 Dum spectant laesos oculi, laeduntur & ipsi:
 Multaq; corporibus transficiere nocent.
 In loca nonnunquam siccis arentia glebis,
 De prope currenti flumine manat aqua.
 Manat aenor teftus, si non ab amante recedat:
 Turbaque in hoc omnes ingeniosa sumus.
 Alter item jam sanus erat: vicinia lafit;
 Occursum dominæ non tulit ille suis.
 Vulnus in antiquum rediit male firma cicatrix;
 Successumque artes non habuere mea.
 Proximus à teftis ignis defenditur ager;
 Utile finitimiſ abſtinuisse locis.
 Nec, quæ ferre solet spartianæ in porticus illata,
 Te ferat; officium neve colatur idem.
 Quid juvat admonitu repidam recalciforti memorem;
 Alter, si possis, orbis habendus erit.

Non

DE REMEDIO AMORIS.

Non facile effuriens poscit retinebere mentis;
 Et multum saliens incitat unda sicutim. 1
 Non facile est taurum visa restringere juvenca;
 Fortis equus visus semper adhucnit equum.
 Hoc ubi praefereris ut tandem lictora tangas,
 Non ipsam facis est deseruisse tibi.
 Et foror, & mater valeant, & conscientia nutrix,
 Et quisquis dominus pars erit illa tuus.
 Nec veniat servus; nec flens ancillula fictum
 Suppliciter dominus nomine dicat, Ave.
 Nec, si seire voles quid agat, tamen ipse rogabis;
 Perfer: erit lucro lingua tetenta tuo.
 Tu quoque qui causam fugitivi queris amoris,
 Deque tua doctrina multa querenda resers:
 Parce queri: melius sic te ulciscere tacendo,
 Dum desideriis effluat illa tuis.
 Et malum taceas, quam te desisse loquaris:
 Qui nimirum multis, Non amo, dicit, amat.
 Sed meliore fide popularim extinguitur ignis,
 Quam subito; lente define, turus eris.
 Flumine perpetuo torrens solet altius ire:
 Sed tamen haec brevis est, illa perennis aqua.
 Fallat, & in temores evanidus exeat auras,
 Perque gradus molles emoriaque amor.
 Sed modo dilectam scelus est odisse pueram:
 Exitus ingenii, convenit iste feris.
 Nec curandus adest, odio qui finit amorem:
 Aut amat, aut agrave definit esse miser.
 Turpe, vir & mulier, juncti modo, proximus hostes:
 Non istas lites Appias ipsa probat.
 Sepe reis faciunt, & amant. Ubi nulla simulcas
 Incidit, admonitus liber obterret asper.
 Forte aderat juvenis: dominam lecticam tenebat:
 Horrebant sive omnia verba minis.
 Jamque vadangis, Lecticam prodeat, inquit:
 Prodierat, iusta conjugi, manus erat.
 Et manus, & manibus duplices cecidere tabellam:
 Venit in amplexus; atque ita, Vincis, ait.

Tuius est, apudinque magis discodere pace,
 Quam petere è thalamis litigiosa foro.
 Munera quæ dederis, habeat fine lite jubeto ;
 Eile solent magno damnâ minore bono.
 Quòd si vos aliquis casus conduceat in unum :
 Mente inmemor totâ, quæ damus arma, tene.
 Hic opus est armis ; hic, & fortissime, pugna :
 Vincenda est telo, Penthesilea tuo.
 Nunc tibi rivalis, nunc durum limen amicæ,
 Nunc subeant mediis irrita verba Deis.
 Nec compone cōmas, cūm sis venturus ad illum ;
 Nec toga sit laxo conspicienda finu.
 Nulla sit ut placeas alienæ cura pueræ ;
 Jam face ut è multis illa sit una tibi.
 Sed, quid præcipue vestris conatibus obster,
 Eloquar, exemplo quemque docente suo.
 Definimus tardè, quia nos speramus amari ;
 Dum fibi quisque placet, credula turba sumus.
 At tu nec voces (quid enim fallacius illis ?)
 Crede, nec æternos pondus habere Deos.
 Neve puerarum lachrimis moveare caverò ;
 Ut fierent, oculos erudiere fuos.
 Artibus innumeris mens oppugnatur amantum.
 Ut lapis æquores undique pallidus aquis.
 Nec causas aperis quare divorria malis :
 Nec dic quid doles, clam namen usque dole.
 Nec peccata refer, ne diluat ipsa, caverò :
 Ut melior causa sit illa tua.
 Qui filerit, est firmus ; qui dicet multa pueræ
 Probra, satis fieri postularat ille fisi.
 Non ego Dulichius furiali more sagittus,
 Nec rapto ausim tingere in amne facies :
 Nec nos purpureis pueri refecabimus alas ;
 Nec sacer arte meâ laxior arcus erit.
 Consilium est, quodcunque cano : parete canenti.
 Utque facis, corpis Phœbe salubr' ades.
 Phœbus adest : sonare lyre : sonare pharetra :
 Signa Deum risco per sua : Phœbus adest.

Confer

DE REMEDIO AMORIS.

Confer Amycleis medicarum vellus ahensis
 Murice cum Tyrio; turpius illud erit.
 Vos quoque formosis vestras conferte pueras:
 Incipiet dominus quemque pudere suz:
 Ultraque formosaz Paridi potuere videri:
 Sed tibi collatam vincis utramque Venus.
 Nec solam faciem; mores quoque confer & artes:
 Tantum judicio nè tuus obfit amor.
 Exiguum est quod deinde canam: sed profuit illud
 Exiguum multis; in quibus ipse fui.
 Scripta cave relegas blandæ servara pueras:
 Constantes animos scripta relecta movent.
 Omnia pone fieros (quamvis invitus) in ignes;
 Et dic, ardoris fit rogus iste mei.
 Thestias absentem succedit stupore natum:
 Tu tumidè flammis perfida verba dabis:
 Si poses, & ceras remove; quid imagine muta
 Carperis? hoc perire Laodamia modo.
 Et loca sepe nocent: fugito loca consicia vestri
 Concubatis: causis illa doloris habent.
 Hic fuit, hic cubuit: thalamo dormivimus illo:
 Hic mihi lascivæ gaudia nocte dedit.
 Admonitu revocatus amor: vulnusque novatum
 Scinditur; infirmis culpa pusilla nocet.
 Ut pene extinctum cinerem si sulphure tangas,
 Vivet; & ex minimo maximus ignis erit.
 Sic, nisi vitialis quicquid revocabit amorem,
 Flamma redardescit, quez modò nulla fuit.
 Argolicæ cuperent fugisse Caphares puppes,
 Teque senex luctus ignibus ulte tuos.
 Praterit causa Niseide mortis gaudet:
 Tu loca, que nimium grata fierte, cave.
 Hec tibi fin Syrtes, hec Acrocenninia vita:
 Hic vomit eponus dira Charybdis aquas.
 Sunt, quez non possunt aliquo cogente juberi:
 Sepe tamen casu facta iuvare solet.
 Perdit opes Phadra; parces Neptunc nepoti;
 Nes faciet pavidos taurus avitus e quos.

Giovanna

Gaudida feciles inopem, impaenit amictus.
 Divitis autur luxuriosus amor.
 Cur nemo est Hecalen, nullus est qui ceperit? Num?
 Nempe quod alter egere, altera pauperem.
 Non halocytus sicut pauperem palpit amoreum.
 Non tamen hoc tanti est, pauper ut esse vellit.
 At tanti tibi sit non indulgere theoris, uigilio.
 Dum hepe de vacuo pectori cedit amor,
 Enervant animos citharae, canufusque, lyneaque.
 Et vox & numeri beatis motu suis.
 Ille affidit fricti cantantur amantes,
 Quid exeras, auctor, quid juvet, arte docet.
 Eloquar invitus, ceteros ne tamquam poetas
 Summovo doles impius ipse meus.
 Callimachium fugio, non est imitans amoris.
 Et cum Callimacho ru quoque Quem noceat.
 Ne certe Sappho meliorum fecit amictus.
 Nec rigides mores Telesinus dedidit.
 Carmina quis porculi rito legibit Tibullus,
 Vel rusa, cuius opas Cynchis folia fuit.
 Qui posuit lesto dura discedere Gallo?
 Et mea nefcio quid carmina pale fessint.
 Quid nisi dux opeis vatem frustratur Apollo?
 Emissus est porti maxima causa malorum.
 At tu rivalent noli tibi singere quenquam:
 Inque suo solam credere posse toro.
 Acrius Hermonem iacit dilexit Orestes,
 Ello quod alterius corporat illa viri.
 Quid Menelaus doles? ibis sine conjugio Crete?
 Et poteras nupti latus abesse cui.
 Ur Paris hanc rapuit; quin demum uxore careceret?
 Non potes: alterius crevit amore tuus.
 Hoc & inducta Briseide flebat Achilles,
 Illam Plisthenio gaudio ferre viro.
 Nec frustra flebat; fecit (mili credite) Atrides,
 Quod si non faceret, turpiter esset mens.
 Cente ego fecissem, nec sum sapientior illo;
 Invidiaz fructus maximus ille fuit.

Nam, si quis munquam tacitum Briseida justat,
 Per scelerum; scelerum non putat esse Deos.
 Dii faciunt passus domini transire reliquias
 Limatis propostris sufficiantque pedes.
 Et poteris, modo velle tene; nunc fortiter ire,
 Nunc opus est celeri subdere calcar equo.
 Illo Lotophagos, illo Sirenas in antra
 Esse puta: temus adiace vela tuis.
 Hunc quoque, quo quondam nimium rivale dolens,
 Vellem desinetes hostis habere loco.
 Aut certe, quamvis odio remanente, salua:
 Oculis etiam poteris iam dare, famus erit.
 Erce cibos etiam, medicina fungar ut omni
 Munere) quos fugias quoque sequare, dabo.
 Daunius an Libycus bulbus tibi missus ab ora.
 An veniat Megaria, noxius omnis erit,
 Nec minus erucas aprum est vitare palaces,
 Et quicquid Veneri corpora nostra parat,
 Unib[us] sumas acurnies lumina rutas,
 Et quicquid Veneri corpora nostra negat.
 Quid tibi pricipiam de Bacchi munere, quatinus?
 Spe brevius monitus experiri meos.
 Vina parant amictos Veneri, nisi plurima sumas,
 Ut stupeant multo corda sepulta mero.
 Nutritur vento, vento restringitur ignis;
 Lenis alii flammas, grandior aura necat.
 Aut nulla ebrietas, aut tanta sit ut tibi curat.
 Eripiat: siqua est inter utrumque, nocet.
 Hoc opus exegi: felix data feria carne:
 Contigimus portum, quod mihi cursus erat.
 Postmodo redderis sacro pia vota petra,
 Carmine sanari fontina virque meo.

FINIS.

DE NUCE ELEGIA.

Nux ego juncta visu, chia sim sine criminis vice,
 A populo faxis prettereunt petor.
 Obruere ista solet manifestos poena nocentes,
 Publica cum lenam nodi capit ira imfamusq.
 Nil ego peccavi, nisi si petoare videtur
 Annum cultori poma regere suo.
 At prius arboribus raro cum meliora fuerint.
 Tempora; certum enerritatis erat.
 Tunc domini memores fertis ornare solebant
 Agricole fructu proveniente Deos.
 Sepe tua lignitur Liber, miratus es uvas
 Mirata est oleas saepe Minerva suas.
 Pomique hec sicut matrem, nisi fabdura anno
 Longa laboranti, furca tulisse open.
 Quinetiam exemplo pariebat feminina noscas:
 Nullaque non illo tempore mater erat.
 Arboliquum placans strobilem prabentibus ambram,
 Ubi quis arbores venit honor,
 Nos quoque fractiferez (si nec modò ponoris illis)
 Coepimus in petulas Juniperure comas.
 Nunc neque continua nefromur poma petamus:
 Uvaque lata domum, laisque bacca venit.
 Nunc iterum vitiat, quæ vult formosa videri?
 Raraque in hoc iuvö est, que velit esse parenti.
 Certe ego, si nunquam peperissim, tuor essim;
 Ista Clytemnestri digna querela fuit.
 Si feciat hoc vita, nascentes supprimeat.
 Orbaque, si feciat hoc, Palladis arbor erit.
 Hoc in notitiam veniat maloque pyroques,
 Destituent sylvas utraque poma suas.
 Quæque sibi vario distinguat poma colore,
 Audiat hoc cerasus; stipes inanis erit.
 Non equidem in video; nunquam tamen illa feritur,
 Quæ sterilis soli est conspicienda comæ.

Cernere sacerdos omnes ex ordine truncos,
 Qui modò mil quare percitantur habent.
 At mihi fæva nocent mutilatis vulnera ramis;
 Nudaque decepto cortice ligna patent.
 Non odium facit hoc, sed spes inducit rapinæ;
 Sustineant alii poma; querentur idem.
 Sic reus ille ferè est, de quo videria lucio
 Estis potestis inopis vindice facta carest.
 Sic nimet infidus, qui le sece ferre viator:
 Quod timeat; tamquam currit imanus iter.
 Sic ego sola pesor; soli quia canis petendi est;
 Frondibus intactius cœteræ nimba viret.
 Nam quod habent fructos aliquando proximæ noctis
 Fragmina, quod latro vimine multa jacent;
 Non istis sua facta nocent vicinia damno est;
 Excipiente istu fæva repulsa meo.
 Idque fide carest, si nos, que longis ablinis,
 Nativum retinere inviolata decas.
 Ergo, si sapient, & membra verba sequuntur,
 Devovante umbras proxima tisque mens.
 Quam miserum est, odium diuinis accedere possit,
 Méque ream nimis proximitatis agi!
 Sed puto unguis mei est operosa cura coloso;
 Inveniar, dederit quid mihi, postea humecto
 Sponte metu facile contempso nictor in agro:
 Pârque loci, quo fit, publica penè via est.
 Me fata nè latitam (quoniam fata ledere dicor)
 Imus in extenso margine fundus habet.
 Non mihi fata nimis Sacraña deposita umbras;
 Duratam renovat non mihi tollit humum.
 Sole licet, fæcique siti persona laborem;
 Irriguit, dispergit non mihi fatus aque.
 At cum maranis filio nova cornice rimas
 Nux agit; ad partes pertica fæva venit.
 Pertica dat plenis immixta vulnera ramis,
 Ne possim lapidum verbera sola queri.
 Ponit eâlinus menis non interdicta secundis;
 Et condit levitas pare a colona maces.

His puer aut certo rectas dixit berat ista,
 Aut proras digito bisve semelve pesit.
 Quamvis in nucibus, non amplius, ales rora est:
 Cum si oī suppositis additur una tribus.
 Per tabule clivum labi juber alter: & opus
 Tangat ut ē mulier quilibet una suam.
 Est etiam, per sic numeris qui dicat, ad impar:
 Ut divinitas austera augur opes.
 Fit quoque decretri qualis ex certe figura
 Sydus, & in Graecis littera quarta gerit.
 Hoc abi distincta est gradibus, que consistit innis
 Quoq; retigit virg, nec cedit inde nubes,
 Vas quoque nepe canum spatio distante locum,
 In quod misa levibus cadat una manu.
 Felix secreto qua res est arbor in uno,
 Et soli domino latre tributa possit.
 Non hominum strepitus audie, nos illa rocarum:
 Non à vicini pulvra sentia nisi ei:
 Illa suo, quicunque nisi, donec doma colono,
 Et plenos fructus innumerare potest.
 At mihi maturos nunquam licet edere fructus:
 Ante diemque mei decumatur opes.
 Lamina molis adhuc, tenuero est in lato, quod innis
 Nec mala sunt illi nostra futura bono:
 Jam tamen invictus, qui me jaculentur, fructu
 Præfestinato ambi mane petant.
 Si frat rapci, fuit mensura relata,
 Majorem dominis pacie platoe habet.
 Sepe aliquis solis ab aliis cunctis visus:
 Elle putat Borze triste, furens opes.
 Aëtibus hic, hic me solitam frigore credidit,
 Est quoque, qui crux granitum esse puer.
 At mihi nec grando diaris iuvia colonis;
 Nec venos frundi, sole, geluva fuit.
 Fructus obest: peperisse noce: noce esse foraceum:
 Quaque fuit multa, est mihi prædamatio.
 Præda malo, Polydore, suis ibi: pondus nefanda
 Conjugi Atonum, misit in armis virum.

DE NUCE.

Hesperii regis pomaria rata fuissent :
 Una sed immensas arbor habebur opes.
 At rubus, & sientes tantummodo iedere nasci,
 Spinaque vindicta cayeta tua suâ est.
 Me, quis nescio nocco, nec adutus vindicor lampis,
 Mitia pesant avida fixa protensa manu.
 Quid, si non aptas solem fugientibus umbras,
 Finditur Icaro cum cane terita, darem?
 Quid nisi fessugium nimbos vitantibus essem,
 Non expedita cum venit imber aqua?
 Omnia clam faciam, cum praeferim sedula cancis
 Officium, sexis officiosis petor.
 Hoc mihi perpetue, domini patienda querela est:
 Causabor, quare sit lapidofus ager.
 Dumque repulsi humum, collectaque fixa remansit;
 Semper habent in me tali parata via.
 Ergo invictus utr milii frigora prosum:
 Ilio me tutam tempore pusillar hyems.
 Nuda quidam tota saltu; nudus sumen cypedit esse,
 Nec spoliunt de me, quod petat hostis, habet.
 At simul inducatus nostris suis munera ramis;
 Saxa noves fructus granuline phara petunt.
 Porficiantur aliquis dicat, Quia publica tangunt,
 Carperc concessum est; hoc via juris habet.
 Si licet hoc, oleas distingite; eadire mesies;
 Improbe vicinum carpe viator ohus.
 Intret & urbanas eadem penitentia portas:
 Sitque tuis muris, Romale, juris idem.
 Quilibet argenteum primâ de fronte tabernaz
 Tollat; & ad geminas quilibet alter cat.
 Auferatline aurum, peregrinos ille lapillos;
 Et quicunque potest tollere, tollat opes.
 Sed neque tolluntur; nec, dum regie omnia Casir,
 Incolumis tanto praefide raptor erit.
 At non illa Deus pacem intra incensia finit;
 Auxiliis quo sparit in orbis suum.
 Quid tamers hoc prodest, media si huc parandique
 Verberat, & tutam non licet esse nucem?
Ergo

DENUCE

289

Ergo nec nubes folia habeo , nec ullam
 Sedibus in nostris flate videtis aven.
 At lapis in ramo sedit quicunque bifurco ,
 Haret, & ut capta vicit in aro manet.
 Cetera sepe tamen potuere admissa negari ;
 Et crimen vox est inficiens suum.
 Nostra notat fusco digitos injuria succo ,
 Cortice contractas inficiens manus .
 Ille crux meus est : illo maculata crux .
 Non profectur dextra latrone aqua .
 O ego , cum longe venerunt sedis vita ,
 Optavi quoties , arida facta mortali .
 Optavi quocties , aut caco turbine versi ,
 Aut valido miseri fulminis igne peti !
 Atque urinam subitez rapere mea poena procellis ,
 Vel possem fructus excutere ipsa meos .
 Sic ubi detracta est à te tibi causa pericli ;
 Quod supereftatum , Pomicie Castor habet .
 Quid mihi tunc animi est , cum sumit scia viae ?
 Atque oculos plagi destinat ante locum ?
 Nec vitare licet moto fera vulnera truncos ,
 Quem sub humo radix vinclaque curva tenet .
 Corpora prebemus plagiis ; ut sepe sagittis ,
 Cum populus manicas deposituisse vetat ;
 Utve gravem patiens ubi tolli vacca securim .
 Aut stringi cultros in sua colla videt .
 Sepe meas frondes vento tremuisse patasti ;
 Sed metus in nobis causa memoris erat .
 Si merui videorque nocens excidite ferro ;
 Nos traque famosis urite membra focis .
 Si merui , videorque nocens , imponite flammas ,
 Et liceat misere dedecus esse semel .
 Si nec cur urar , nec cur excidat habetis ;
 Parcite ; sic coeptum perficiatis iter .

DE MEDICAMINE

DE

MEDICAMINE FACIEI

EXEGIA.

Delicite, quae faciem compenderet cura pueris,
 Et quo sit vobis forma tuncida mosis.
 Cultus humum quoniam Cerealia pendere jussit
 Munera, mordaces interire rabi.
 Cultus & in pobiis siccios emendat acerbos;
 Fissaque adeprivata recipit arbor opes.
 Culta placent; iuris sublimis recta linantur;
 Migna sub imposito marmore terra latet.
 Vellera sipe cadiem Tyrrio medicantur aheno;
 Sectile delicia India prebet ebur.
 Forisah antiqua Tario sub rege Sabina
 Maluerint, quam si, tuta paterna colo.
 Cum matrona premens alium rubicunda sedile;
 Affiduo durum pollicet nebat opus.
 Ipsiisque clauderat, quos filia paveret, agnos;
 Ipia dabant virginas et fissaque ligna foco.
 At vestra tenetas matres peperere puellas;
 Vulcis inserviant corpora vestie tegi.
 Vultis adornatoe potius variare capillos;
 Conspicius gentilis vultis habere manus.
 Induitis collo lapides Oriente petitos;
 Et quancus onus est aure tulisse duos.
 Nec tamen indignum si vobis cura placendi,
 Cum comptos habcant secula nostra viros.
 Feminam vestri potiuntur lege mariti;
 Et vix ad cultus nupta, quod addat, haber.
 Per se quazquo parer, si quos venetur amores,
 Resert; munditia crimina nulla meret.
 Rure latent, finguuntq; comas; licet arduus illas
 Celat Athos, cultas situs habebit Athos.

Est

Est etiam placuisse fibi quacunque voluptas ;
 Virginibus cordi grataque forma sua est.
 Laudatas homini volucris junonia pennis
 Explicit : si formâ multa supererint avis.
 Sic potius nos rancit amor, quam formibus herbis,
 Quas maga terribili subsecat arte manus.
 Nec vos graminibus, nec multo credite succo ;
 Nec temere nocens virus amantis equus.
 Nec mediae Maris finduntur cantribus angues ;
 Nec reddit in fontes unda supina suos.
 Et quamvis aliquis Temesiz removent artus ;
 Nunquam Luna suis excutient equis.
 Prima sit iu nobis morum tutela ; pacifice
 Ingemo facilè conciliante placent.
 Certus amor morum est ; formam populabitur artus :
 Et placitus rugis vulnus armis erit.
 Tempus erit, quo vos speculum videlicet picebit :
 Et veniet rugis altera causa dolor.
 Sufficit, & longum probitas perdurat in arvum :
 Perque suos annos hinc bene pendet amor.
 Dic agere cum teneros somnia dimiserit artus,
 Candidi quo possint ora nascere modo.
 Ordea, quæ Libycoloribus muliere coloni,
 Exue de palea regnumisque suis.
 Par erui mensura, decem malefici ab ovis,
 Sed cumulenti liberas ordea puda duas.
 Hec ubi ventositas fuerint siccata per auras,
 Lenita jube scabri frangat aicla molia.
 Et quæ prima cadent vivaci cornua cervo,
 Contrere ; in hæc solidâ sexta face affix est.
 Namque ubi pulverez fuerint confusa farinæ,
 Proctius in mundis omnia cerne cavis.
 Adiace Narcissi bis sex sine cortice bulbos,
 Srenus quos puro marmore dextra terat ;
 Sextantemque trahat gummi cum semine Thusco ;
 Huc novies tanto plus tibi mellis es.
 Quacunque afficiat tali medicamine vultum,
 Fulgebit speculo latior illa suo.

Nec

DE MEDICAMINE FÄCIEL.

Nec tu pallentes dubitas nudare lupinos;
 Ex simul instantis corpora finge serae.
 Utique sex habeant aequo discrimine libras:
 Utraque da nigris comminuenda molles.
 Nec cerussa tibi, nec nitri spuma rubentis
 Desit, & Illyrica que venit iris humo.
 Da validis juvenum pariter subigenda lacertis:
 Sed justum minis uncis pondus erit.
 Addita da querulo volucrum medicamina nido;
 Ore fugane maculas; Halcyonea vocant.
 Pondere si queris quo sim contentus in illis;
 Quod trahit in partes uncia sexta duas.
 Ut cocant, apteque lisi per corpora possint;
 Adjice de flavis Attica mella favis.
 Quamvis thura Deos, irataque numittia placent;
 Non tamen accensis omnia danda focis.
 Thus ubi miscueris radenti corpora nitro;
 Ponderibus iustis fac fit utrumque trahens.
 Parte minus quartâ direptum cortice gummi,
 Et modicum ð myrrhis pinguibus adde cibum.
 Hac ubi contriceris per densa foramina cerne;
 Pulvis ab infuso melle premendus erit.
 Profuit & marathos bene oletibus addere myrrhis:
 Quinque parent marathi scrupuli, myrrha novem:
 Arentisque rosæ quantum manus sua prehendant,
 Cumq; Ammoniaco mascula thura sale.
 Ordre quem faciunt, illis infunde tremorem:
 Aequent expensas cum sale rituta rosas.
 Tempore sic parvo mulier licet illata vultum;
 Harebit toto nullus in ore color.
 Vidi que gelida rhadefacta papavera lymphâ
 Cometeret, teneris illinereque genus.

Cetera desiderantur.

De *PULICE* Elegia, quam

satis non constat esse *Ovidii*,
nec cuiusquam eruditioris.

PArve pulex, & amara lues inimica puellis,
Carmine quo fugar in tua facta ferox?
Tu laceras corpus tenerum, durissime, mortua;
Cujus cum fuerit plena crux cutis,
Emittis maculas nigro de corpore fuscas;
Laxia membra quibus commaculata rigent.
Cumq; tuum lateri nostrum defigis acutum,
Cogitur è somno surgere virgo gravi.
Perq; sinus erras; tibi pervia cetera membra;
Is quoconque placet; nil tibi sive latet.
Ah piget, & dicam; cum strata puella recumbit;
Tu femur avellis, crurāq; aperta subita.
Iusus es interdum per membra libidinis ire,
Et turbare locis gaudia nata suis.
Dispeream, nisi iam cupiam fieri meus hostis,
Promptior ut fieret ad mea vota via.
Si simeret natura mihi, quo verterer in te;
Et quod sum natus, posse redire daret:
Vel si carminibus possem mutarier ullis;
Carminibus fierem ad mea vota pulex.
Aut medicaminibus, si plus medicamina possunt,
Vellem naturae jura novare mez.
Carthina Medeaz, vel quid medicamina Circos
Contulerint, res est notificata satis:
His ego mutatus, si sic mutabilis essem,
Harrerem in tunica margin'e virginaz.
Inde means per crura mez sub veste puelliz,
Ad loca quæ vellem me citò surreiperem.
Cumq; illa dudum lazdens nil ipse cubarem:
Donec de pulice rursus homo fierem.

DE PULICE

Sed si forte novis virgo perterrita monstris.
Exciret famulos ad mea vincia suos.
Aut tentata meis precibus succumberet illa;
Aut mox ex homine vestiger in galicem.
Rursum mutata, fundensque precamina mille,
Afficerem cunctos in mea rosa Deos.
Illam dum precibus, vel vi superator haberem,
Et jam mihi maller, quoniam fisi me focium,

Q

D E

Dr. PHILOMELA Elegia, in
ea quidem Ovidii.

Dulcis amica veni noctis solatis puerum;
Inter aves eccliam nulla eis simili.
Tu Philomela potes vocum discriminis milie,
Mille potes variis ipsa referre modos.
Nam quamvis aliae volucres modularuntur;
Nulla potest modulis aequivalere tuis.
Insper est avium spatiis garrire diurnis:
Tu cantare summis nocte dieque potes.
Parus enim quatinus per noctem tunniet omnem;
At sua vox nulli jure placere potest.
Dulce Pidara sonat, quem dicitur nomine Drotam:
Sed fugiente die nempe quieta filet.
Et Merulus modulari tam pulchris concinit odis;
Nocte ruente amens carmina nulla canit.
Vere calente novos componit Acredua cantus,
Manuqinali tempore tunc murilis.
Domi Turdis tritilar, Sturnus tunc pifilar ore;
Sed quod manc canunt, vespere non recolunt.
Cacabat hinc Pcdix: hinc gratitat improbus Amer;
Et castus Turtur atque Columba gemunt.
Musicar arborei clamans de fronde Palumbes?
In flaviisque natans luteo retrimit Anas.
Grus gruit, mox glorios Cycni prope fluminis drenum.
Accipiter pipat, Milvus hancique lipit.
Incurrende solet Gallus, Gallina gracillat:
Pupillat Pavo, tristis Hirundo vagi.
Nam clangunt Aquila, Vultur pulpare probatur;
Et crocitat Corvus: Graculus ac frufula.
Soterat immitiō de turre Cicoua rotiro;
Pessimus ac Pallas triflita flendo pinge.
Nictacēus humanas depromit voce loquela;
Atque suo domino valeque sonat.
Ica loquax varias modularunt gutture voces;
Scarrili strepitu, quicquid & audit, ait.

Ex

DE PHILOMELA.

Et Cuculi cuculant : fricinir rauca Cicada ;
 Bombilar ore legens mucro melis Apes.
 Babulat horrendum ferali carmine Babo,
 Humano generi tristia fata ferens.
 Strix nocturna sonans , & Vespertilio stridulus
 Noctua lucifuga cucubat in tenebris.
 Ast ululans titulus lugubri voce canentes :
 Inque paludiferis Burio bubic aquis.
 Regulus atque Merops , & rubro pectore Progne
 Confimili modulo zinzilulare sciunt.
 Scribere me voces ovium Philomela coagit ,
 Quæ canticas exsuperat volucres.
 Sed jam quadrupedum fari discrimina vocum
 Nemine cogenti nunc ego ipso te sequar.
 Tigrides indomite raucant : ruguntique Leones .
 Panther caurit amam , Pardus biando felit.
 Dum Lynxes orcando tremunt , Ursus ferus unctus
 Ast Lupus ipse ululat ; frenodit agrestis Apes.
 Et Barrus barrys : Cervi gloccant & Onagri :
 Ast Tauras mugit , & celer hinnit Equus.
 Quirritat Verres , Tardus rudit , oncat Asellus :
 Blasterat hinc Aries , & pia balat Ovis.
 Sordida Sus paescens ruris per gramina grunnit ;
 At mutire capris Hirce petulce soles.
 Ritè Canis latrat : fallax Vulpecula gamuit :
 Glaucitat & Catulus : at Lepores vagiant.
 Mus avidus ministrat : velox Mustellaque dinnit :
 Et Grillus grillat , desticat inde Sorex.
 Ecce venenosus serpendo sibilat Anguis :
 Garrulus limosis Rana coaxat aquis.
 Has volucrum voces descripsi , quadrupedumque
 Quas natura illis grata parens tribuit.
 Sed canticas species animalium nemo notavit :
 Atque sonos ideo dicere quis poterit ?
 Cuncta suo domino depromunt munera laudum :
 Seu semper silent , sive sonare queant.

Fragmentum Ovidii Nasonis, sive Somnium, repertum super in versissimo codice ex Epiogrammata.

Nox erat, & somnus lafos submisit ocellos :
Terruerant animum talia visa meum.
Colle sub aprico celeberrimus illicet locus
Scabir : & in ramis mulra latebat avis :
Area graninco suberat viridissima prato,
Humida de guttis lene sonantis aquae.
Ipse sub arboreis vitabam frobdibus astutus :
Fronde sub arborea sed tamen astus erat.
Ecce, petens variis immixtas floribus herbas,
Conflitit ante oculos candida vacca meos.
Candidior nivibus, runc cum cecidere recentes :
In liquidas nondum quas-mora veyit aquas.
Candidior, quod adhuc spumis stridentibus alber,
Et modo siccata lacte reliquit ovem.
Taurus erat comes huic, felicitus ille maricus :
Cumque sua teneram conjugi pressit humum,
Dum jacet, & letitè revbicas ruminat herbas,
Atque iterum pasto pascitur ante cibos;
Visus erat, sordido vires adimiente ferendi,
Cornigenum terræ deposuisse caput.
Huc levibus cornis, pennis delapsa per auras
Venit, & in viridi garrula sedet innume.
Terque bovis niveas petulante peccore nostro
Fodit : & albentes abstulit ore notas.
Illa locum tauramque diu cunctata reliquie :
Sed niger in vacca peccore litor erat.
Unque procul vidit carpentes pabula mauros ;
(Carpebant tauri pabula terra procul)
Illuc se rapuit, gregibusque immiscuit illis :
Et petuit herbae fertiliores opem.
Dic agè, nocturnè quicunque es imaginis augur,
Si quid habent veri, visa quid ista ferant.
Sic ego : Nocturne sic dixit imaginis augur,
Expendens animo singula dicta suo.

Quem

FRAGMENTA OVIDI.

Quem tu mobilia tua vitare voledis,
Sed male vitare, etius amoris erat.
Vaca puerla tua est: apud color ille puerum est.
Tu vir, si in vacca compare taurus eras.
Pectora quod ralto coacta fuissebat acutum.
Insignium dominabilem moverebat amorem.
Quod cunctata diu rauum sua vacca reliquit.
Frigidas in video destitutae moro.
Livor, & adverio maculae sub pectora nigrae.
Pedes adulterii laoc carere negant.
Dixerat interpres: gelido malu fangis ab ore.
Fugit: & ante oculos nosc sicut alta nubes.

Euphemion, ex Epygrammati.

Quidam Virgilius magno concessit Homero,
Tantum ego Virgilio Naso Poeta meo.
Nec me praelatum capio nisi ferre Poetam.
Ingerquis si te subsequor, hoc satis est.
Argumenta quidem laborum prima nocavi:
Errorem ignorans ne quis habere quicunq;
Bis quinos feci legentem quo carnime verissima.
Ancidos tamen corpus ut esie patens.
Affirmans gravitas mea, me carmine, nullo
Livore, hunc oratione prepositis tibi.

Vir magnus bello, nulli pictus secundus,
Æneis odio Junonis precius in quo,
Ictiam quicquam Siciliis errabat in undis.
Naufragus, & tandem Libycas dimisus ad Oras,
Ignarisque loci fida comitatus Achate,
Indicio matris regnum cognovit Elise.
Quinqueam nebula frigido pervenire ad urbem,
Abruptos undis locos cum clavis recipit.
Hospitioque usus Didici per cuncta benignus,
Excidium Troje julus narrare parabat.

FINIS.

